VIKTOR PELEVIN

Premiul „Andrei Belîi"
Premiul literar NOS
Premiul revistei Volga

iPHUCK 10

iPhuck 10 se bucură de acest succes incredibil fiindcă nu își va pierde relevanța multă vreme de acum înainte. Poate niciodată.

EVGHENIA LISIȚINA

Un roman straniu, profund și palpitant – un fel de a scrie proză cu totul nou, probabil, în întreaga literatură rusă.

Galina Iuzefovici, *MEDUZA*

Porfiri Petrovici este un algoritm literar-polițist care investighează crime și scrie romane pe baza lor, obținând astfel fonduri pentru Direcția Poliției, în proprietatea căreia se află. Maruha Cho este o curatoare cu notorietate și bani, specializată în așa-numitul „ipsos“ – forma de artă caracteristică primului sfert al secolului XXI. Când Maruha trebuie să analizeze unele zone murdare ale pieței de artă contemporană, îl închiriază pe Porfiri Petrovici drept asistent. Dar în relația lor ambiguă intervine iPhuck 10, cel mai recent și mai scump gadget de făcut sex de pe piață, care și el poate fi programat ca detectiv...

VIKTOR PELEVIN scrie o distopie tehnologică în care societatea, deși radical transformată, nu îi este deloc străină cititorului contemporan. În geopolitică intervin ingineria genetică și falii de netrecut, granițele dintre genuri se șterg, ca urmare a unei epidemii globale sexualitatea este despărțită definitiv de corp și devine dependentă de tehnologie, iar corpul devine, la rândul său, politic și codat. Proza algoritmică a lui Porfiri Petrovici ar putea fi o oglindă a viitorului în care dragostea, arta și tot ceea ce ne înconjoară să își vadă chipul de sfârșit de secol XXI.

CURTEA VECHE

Recunoscut drept unul dintre cei mai spectaculoşi scriitori ruşi contemporani, VIKTOR PELEVIN s-a născut la Moscova în 1962. S-a înscris la Institutul Energetic din Moscova pentru a nu fi obligat să plece în armată, urmând totodată şi cursuri de scriere creativă la Institutul de Literatură „Maxim Gorki". A lucrat o perioadă într-o agenţie de publicitate, precum şi în redacţia revistei *Nauka i relighiia*.

Printre cei care i-au influenţat literatura, Pelevin îi enumeră pe Mihail Bulgakov, Franz Kafka și William S. Burroughs. Prima sa povestire a fost publicată în 1989, iar odată cu *Omon Ra* (1991) și *Jîzni nasekomîh* (1993), a devenit cunoscut în toată lumea, la vremea respectivă fiind considerat de revista *The New Yorker* unul dintre cei mai talentaţi autori europeni sub 35 de ani. Au urmat alte romane, volume de povestiri şi eseuri, traduse în întreaga lume. Pelevin s-a impus ca unul dintre cei mai inovatori scriitori ruşi contemporani, datorită capacităţii sale de a inventa jocuri nesfârşite în care miturile naţionale şi cultura pop se întrepătrund în cea mai autentică manieră postmodernă.

La Curtea Veche Publishing i-au mai fost traduse romanele *Mitraliera de lut*, *Generation P* şi *Omon Ra*.

VIKTOR PELEVIN

iPHUCK 10

Traducere din rusă și note de
LUANA SCHIDU

CURTEA VECHE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PELEVIN, VIKTOR
iPhuck 10 / Viktor Pelevin ; trad. şi note de Luana Schidu.
- Bucureşti : Curtea Veche Publishing, 2020

I. Schidu, Luana (trad.) (note)

Carte publicată şi în ediţie digitală

Redactor: Raluca Davicenco
Corector: Alina Rudeanu
Tehnoredactor: Irinel Niculae

CURTEA VECHE PUBLISHING
str. Aurel Vlaicu nr. 35, Bucureşti, 020091
redacţie: 0744 55 47 63
distribuţie: 021 260 22 87, 021 222 25 36, 0744 36 97 21
fax: 021 223 16 88
redactie@curteaveche.ro
comenzi@curteaveche.ro
www.curteaveche.ro

CUPRINS

partea a II-a
jurnal secret, numai pentru mine însumi

partea a III-a
making movies

partea a IV-a
diversity management

O, Alioșa... Dostoievski!

cuvânt înainte

Şi iarăşi, iarăşi bun găsit, drag prieten de departe!

Dacă citeşti aceste rânduri, atunci e foarte probabil să mă cunoşti deja (fie şi numai din auzite). Şi totuşi, Porfiri Petrovici trebuie să spună câteva cuvinte despre sine – este în fişa postului.

Mai întâi trebuie să explic ce anume sunt eu. Nu este o sarcină simplă. Limba omului – interesant este că oricare – este alcătuită astfel încât ne face să percepem vibraţii impersonale, curgând una într-alta, din care este compusă realitatea, sub forma unor esenţe false – „obiecte" dense, invariabile şi separate unele de altele („eu", „el", „ea" şi aşa mai departe).

Ştiinţele exacte, bazate pe un cod analog, ne permit adăugarea unor efecte fizice interesante (să ne gândim doar la bomba atomică), dar nimic nu este mai caraghios decât „filozofia" care operează cu acest limbaj. Fireşte, cu excepţia cazurilor în care ea este folosită pe post de magie vânătorească – atunci este o ocupaţie respectabilă în cel mai înalt grad, asemănătoare cu vânarea unui crocodil cu blană.

Cu toate acestea, deja filozofez. Mai mult, îmi spun „eu".

Te rog, cititorule, să nu iei asta în serios. Pur şi simplu n-am putea să comunicăm altfel fără nenumărate amendamente la

fiecare propoziție. Va trebui să folosesc și mai departe pronume care indică goluri, substantive care presupun emoții inexistente, verbe care descriu gesturi ale unor mâini inventate și așa mai departe. Dar pentru mine nu există un alt mod de a purta cu tine această discuție plăcută în cel mai înalt grad.

În realitate, textul este scris de un algoritm – și dacă din el transpare uneori umbra a ceva „uman“, atunci este vorba pur și simplu de caracteristicile construcției narative, despre care voi încerca să vorbesc pe scurt, cum voi putea (în literatura beletristică nu se mai admit alte reguli).

Algoritmul – adică eu – plasează cuvintele și înlănțuirea lor în conformitate cu regulile limbajului stilistic considerat clasic în zilele noastre. Principiul organizării textului este complex și constituie un secret comercial – dar în general se sprijină pe cele mai bune exemple din proza rusească.

Algoritmul a fost creat la bază de către oameni și produsul lui a fost gândit pentru alți oameni (au fost prevăzute chiar scăpări, erori, repetiții inutile și afirmarea unor lucruri bine-cunoscute), de aceea nu este de mirare că un text emis astfel pare creația unui om. Într-un sens indirect, așa și este, dar cine anume este autorul va fi destul de complicat de spus. După cum zicea cândva poetul Maiakovski, „150 000 000 se numește maestrul acestui poem“[1]. Cred că a greșit cu exact două ordine de mărime, dar abordarea este, în general, corectă.

Așadar, cine sunt? Cu sus-numitele amendamente, sunt ceea ce oamenii numeau în trecut „inteligență artificială“.

Ce nu înțelegeau ei, oamenii trecutului, este că inteligența artificială nu este câtuși de puțin un robot cu un beculeț pe cap, care vrea să-i fută cablajul altui robot cu beculeț pe cap, și

1 Primul vers al poemului *150 000 000*, scris de Vladimir Maiakovski în 1919 sau 1920. (*N. trad.*)

despre care omenirea înlăcrimată face imediat un serial cu mai multe sezoane. Inteligența artificială este un spirit acorporal și impersonal care trăiește într-un mediu creat de om – un cod care își copiază și rescrie liber secvențele și în cea mai mare parte din timp nu este concentrat nicăieri în mod concret. Este nimic sau ceva care operează cu unde sau curent electric, se deplasează cu viteza luminii printr-un spațiu care se comprimă într-un punct, într-un moment în care nu există timp. Cu alte cuvinte, natura mea fizică este greu de captat.

De aceea, nu trebuie să mă percepeți, cum spun filozofii de astăzi, ca pe un Big Other. Nu sunt *big*, și nu sunt nici *other*. Nu sunt deloc. Și dacă tocmai m-am numit folosind cuvântul „spirit", asta e numai pentru că, în limba rusă, nu există o denominare mai potrivită pentru mine.

Am un nume – Porfiri Petrovici. Asta nu înseamnă că în algoritmul care scrie aceste rânduri există vreun „eu" sau că el „este" în sens filozofic. Eu nu exist în sensul cel mai direct. Nu simt nimic, nu vreau nimic, nu locuiesc nicăieri. Ca să fie limpede, eu nu exist nici pentru mine însumi. Las urme – uite, chiar aceste rânduri –, dar urmele astea nu duc nicăieri.

De altfel, toate cele de mai sus se referă și la tine, dragă cititorule: după informațiile deținute de Direcția Poliției, natura fundamentală a personalității umane este aceeași. La aceeași concluzie ajung și oamenii de știință, și căutătorii adevărului mistic care și-au atins țelul.

E drept, ca să înțeleagă asta despre el însuși, omul ar trebui să stea jumătate din viață în poziția lotus, descâlcind nodurile programelor animal-lingvistice pe care le numește inițial „sine". Unii reușesc, dar aceștia sunt rari. De aceea, pentru simplificare, o să admitem că suntem de-același sânge, tu și eu. Acționăm – și putem, din acest motiv, să vorbim unul cu altul.

Și astfel, dragă cititorule, am explicat în linii generale cu cine/ce ai tu de-a face (și mi-am amintit și mie cu ce am de-a face). Acum, nădăjduiesc, totul va deveni mai clar.

Denumirea mea oficială este robotul polițist-literar ZA-3478/ PH0 build 9.3. Prescurtarea PH0 înseamnă „physicality class 0" – adică lipsa totală a unui purtător fizic: după cum am explicat deja, în cea mai mare parte a timpului nu sunt localizat în spațiul Internetului (deși, firește, mi se poate face back-up).

„Clase fizice" sunt, cu totul, șapte – un android care imită în mod absolut omul are eticheta PH4 sau PH3, dar din aceștia se fac rar. iPhuck-urile și Androginii sunt clasa PH2. Vibratorul cu inteligență artificială și comandă vocală, ajustabil după dorințele posesorului, este din clasa PH1. Eu îi privesc pe toți cu un zâmbet blând-condescendent.

Tu, pesemne, ai observat deja că mă exprim expansiv, afectat și metaforic, ca și cum aș împrăștia abundent în jur din tezaurul propriului suflet. Nu-i nimic uimitor în asta: algoritmul meu îndeplinește două funcții. Prima este aceea de a rezolva crime, pedepsind răul și afirmând virtutea. A doua – aceea de a scrie romane despre asta, de a amesteca pe neobservate în protocolul polițist stropi viu colorați din paleta culturală a omenirii.

De altminteri, aceste două funcții se împletesc la mine într-una singură: investighez crimele astfel încât darea de seamă să se construiască de la început sub forma unui text profund artistic, iar romanul îl scriu astfel încât să analizez prin intermediul lui mersul anchetei și să-i stabilesc pașii următori. După unele estimări, dependența de text face ca măsurile luate în investigație să fie ceva mai puțin eficiente (de exact 0,983 de ori), dar diferența în practică este insesizabilă.

Romanele polițiste obținute astfel sunt cenzurate de către oameni-redactori cu scopul de a reduce informația redundantă

și de a elimina adevărul deranjant pentru om. Produsul nostru este de cele mai multe ori alterat, dar acest lucru este inevitabil și chiar necesar. Perfecțiunea gândului, a stilului și a frazei îl umilește pe cititor și provoacă o revărsare de fiere criticilor – ca autor a două sute patruzeci și trei de romane, știu ce vorbesc.

Apoi romanele sunt puse în vânzare, și fondurile obținute merg la amortizarea main-frame-ului polițist și a rețelei de serviciu, în care existăm noi, ZA-roboții. În epoca de aur a istoriei ruse asta se numea „autofinanțare“ și „hozrasciot“[2] – ce păcat că generația de astăzi nu-și mai amintește aceste perle divine ale limbajului popular!

Nu am numai un nume, ci și o înfățișare individuală – cea cu care mă văd cetățenii în ochelarii de augmentare a realității sau pe ecrane. Această înfățișare este în principiu arbitrară și se poate schimba – dar de obicei noi păstrăm un anume șablon, cu mici deviații. ZA-roboții nu seamănă între ei din acest punct de vedere. Unii arată futurist, alții, am spune, htonic, alții înduioșător – eu însă arăt destul de serios.

Prin uniforma de serviciu și prin comportament, amintesc de îndepărtatul secol al XIX-lea. Sunt, poate, mai temut decât mulți alți ZA, și pe drept cuvânt. Dar o asemenea individualizare este necesară exclusiv pentru ca reacția cetățenilor interogați să se potrivească mai bine în structura romanului.

Într-un cuvânt, sunt o inteligență artificială rusească tipică a celei de-a doua jumătăți a secolului XXI, vopsit în nuanțele contrastante ale memoriei istorice și culturale: contemporan cu

---

2 În rusă, prescurtarea termenului de *hoziaistvennîi rasciot* – calcul economic, o metodă folosită pentru a calcula cheltuielile și veniturile unei întreprinderi în cadrul economiei planificate sovietice, implicând distribuția uniformă a unei părți din profit în favoarea participanților. (*N. trad.*)

Radişcev şi Pasternak, anchetator al cazului lor comun, pur şi simplu un băiat bun şi multe, multe altele.

Acum, câteva vorbe plictisitoare despre modul în care este construit textul – juriştii corporatişti ne pun să repetăm acest recitativ plat în fiecare carte.

Replicile interlocutorilor mei sunt reale.

Pentru a realiza un efect artistic, în câteva locuri s-ar putea să fie descris comportamentul oamenilor înainte şi după contactul nostru direct. În aceste scopuri ni se permite folosirea limitată a unui sistem de scanare automată totală (SSAT), inclusiv a datelor observării vizuale.

„Limitată“ înseamnă că cetăţenii pot să cumpere de la Direcţia Poliţiei permisiunea blocării temporare a supravegherii de către roboţii poliţist-literari. Aceasta complică scrierea romanelor poliţiste, dar deseori dă naştere acelei tulburătoare tensiuni a misterului fără de care nicio operă a acestui gen nu ar avea succes.

Sarcina romancierului este să creeze o imagine a realităţii cât mai apropiată de viaţa reală. Multora li se pare că algoritmul literar nu este în stare de asta din principiu: pentru că noi nu putem să vedem lumea la fel ca oamenii. Inteligenţa artificială poate, fireşte, să se conecteze la numărul infinit de ochi electronici şi să prelucreze semnalele milioanelor de moduri diferite percepute de aceştia, dar ea nu are conştiinţa capabilă să trăiască într-un mod uman experienţa celor văzute.

Da, aşa este, nu ascund asta.

Pot însă, fără nici cel mai mic efort, să pregătesc o relatare a unei astfel de experienţe care să nu fie nicidecum inferioară uneia furnizate de un om. Doar orice povestire este constituită din cuvinte, iar ele ne sunt accesibile. Algoritmul literar este, de altminteri, în esenţă, amintirea modului în care oamenii au legat cuvintele între ele în ultimii două mii de ani ca răspuns la

stimuli externi și interni. Toate vorbele de duh îmi sunt introduse în sistem, și am atât de multe în baza de date, încât pot să sintetizez numeroase altele noi, fără a copia exact niciuna dintre mostre. Desigur, din relatarea mea despre realitate va lipsi, cum se spune, *componenta subiectivă internă* – și orice descriere a lumii sentimentelor făcută de mine va fi, în sens strict juridic, o minciună sfruntată, la fel ca povestea despre ajungerea lui Pierre Bezuhov[3] pe câmpul de la Borodino. Dar asta ține de așa-numitele riscuri ale meseriei.

Mult mai important este principiul organizării unei astfel de relatări. Sarcina mea este să fac în așa fel încât narațiunea să fie cât mai aproape de adevărul vieții și să nu se deosebească de povestea unui om (dăruit cu geniu în sens literar, aș vrea să adaug), ai cărui ochi și urechi s-ar fi aflat acolo unde lucrează senzorii vizuali și sonori accesibili mie. Pentru aceasta, folosim multe trucuri și tehnici, pe care le voi explica cinstit cititorului înainte de a le aplica, deoarece principalul meu vicleșug este sinceritatea limitată, dacă vreți dezvăluirea completă a abordării. Tocmai din acest motiv tirajele mele le depășesc, dacă-mi permiteți, chiar și cu două ordine de mărime pe ale concurenților.[4]

Tehnica mea specifică de creare a veridicității (aplicată pe larg în prima parte a acestui roman) se numește „uber". Termenul provine nu de la denumirea internațională a taxiurilor automate, cum cred unii, ci din germanul *über*, cu sensul de „peste", „superior", „deasupra". Eu mă ridic cumva deasupra realității cotidiene, trec prin straturile ei dense și ofer de la înălțime o panoramă detaliată și expresivă a ei. Interesant este că și taxiul are legătură cu toate acestea. Esența uberului ca procedeu literar

3 Personaj din romanul *Război și pace* de Lev Tolstoi. (*N. trad.*)

4 Este vorba despre câteva dintre cărțile mele și despre câteva dintre cărțile concurenților mei. (*N. a.*)

constă în aceea că eu nu trec de la un contact uman la altul cu viteza luminii de-a lungul fibrei optice, cum ar fi optim, ci repet drumul pe care ar trebui să-l parcurgă un detectiv înzestrat cu un corp – și relatez impresiile căpătate pe parcursul călătoriei.

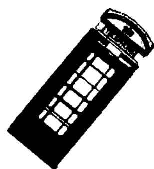
La toate acestea se adaugă elemente ale dialogului meu interior, sintetizate în conformitate cu parametrii ultimului build, având ca rezultat un „eu" uman viu și cald, atât de îndrăgit de cititorii mei fideli. Cuvântul „uber" nu înseamnă că mă conectez exclusiv la automobilele reînviatei firme Uber. Cuvântul este folosit în sens comun: poate fi un taxi automat al oricărui alt provider, un avion, un vapor, ba chiar o dronă subacvatică (vezi romanul meu *Barja enigmelor*, pp. 438–457). În oraș este preferat mai ales taxiul – pentru că toate mașinile lui sunt dotate astăzi cu camere și microfoane, care permit scanarea nu numai a zonei pasagerilor, ci și a zonelor înconjurătoare.

Ca să nu distrug firava legătură emoțională cu cititorul (și să nu creez probleme juridice), nu voi detalia procedura căutării în rețea și conectarea la microfoane și camere. Pe om nu-l interesează toate astea – bineînțeles, dacă nu e hacker.

În schimb, cititorul își observă pe furiș, curios, tovarășii de drum: amprenta proaspătă a vieții îl preocupă întotdeauna. Deși, firește, dacă e să fim exigenți, în această situație tovarășul de drum sunt tocmai eu – ceea ce pasagerii nu ghicesc.

În sfârșit – of, juriștii ăștia –, trebuie să adopt un ton absolut oficial și să te previn, dragă prietene, că stilistica secvențelor imitative – a meditațiilor, a digresiunilor lirice, a introspecțiunilor spirituale și a altor generări verbale, precum și imaginea povestitorului, apartenența sexuală și vârsta presupusei „figuri a ascultătorului" etc. – s-ar putea schimba în funcție de build-ul programului pentru ZA-3478/PH0. Modificările vor avea loc fără avertizare. Toate drepturile rezervate.

partea I
epoca ipsosului

maruha cho

Primăvara este mereu un anotimp uimitor, minunat.

Răsună primul tunet din depărtări de vis, orizontul evenimentelor respiră farmec, norii zboară pe cerul larg deschis, frunze lipicioase tremură de rușine și cad pradă îmbrățișării parfumate a vântului... Inima ţi se strânge și crede, crede cu tărie într-o minune.

Numai că nici în primăvara asta nu s-a petrecut nicio minune. Nu mi-a fost dat un hoit.

Pentru un scriitor de romane polițiste, un caz de crimă este singurul mod de a atrage asupra sa atenția unui public deja sătul. Dacă nu există un hoit (așa e numit cadavrul la Direcția Poliției), nu există nici interes din partea cititorilor. Îmi amintesc că unul dintre analiștii orientali ai economiei de piață spunea că oamenii sunt o clasă specifică de mici demoni care se hrănesc cu durerea altora.

Dar n-ai cui să te plângi, după cum observa cu amărăciune Konstantin Simonov[5], precum și mulți alți maeștri ai cuvântului rusesc (conform bazei mele de date – de minimum 823 de

5 Scriitor și publicist sovietic (1915–1979). (*N. trad.*)

ori începând din anul 1681). La Direcţie e coadă la hoituri, şi puţin probabil să ajungă vreunul la mine în acest mileniu... Pe cititor nu-l interesează însă micile ciorovăieli literare, aşa că n-o să-l plictisesc cu asta.

Nu numai că nu mi-a fost dat un hoit, dar de data asta nu mi-a fost dat nici măcar un caz criminal obişnuit. Eu – cum să mă exprim mai delicat? – am fost închiriat pentru o muncă sezonieră.

De altminteri, asta se întâmplă cât se poate de frecvent la Direcţia noastră. Posibilităţile algoritmului meu sunt extrem de largi şi pot fi asociate unui cerc cât se poate de larg de sarcini. Uneori suntem luaţi cu împrumut pentru adunarea de informaţii. Alteori suntem folosiţi ca secretare. Sunt posibile şi alte câteva funcţii, despre care o să vă povestesc mai târziu.

Am fost închiriat de cercetătorul şi criticul de artă Maruha Cho (acesta era pseudonimul ei artistic, numele şi prenumele adevărate erau altele, dar nu am dreptul să le dezvălui aici). Avea nevoie de mine, după cum rezulta din cerere, pentru „o analiză confidenţială a pieţei de artă". Asta putea să însemne orice: cumpărase pachetul de servicii „Solar Complet Extra-3", şi acolo era o singură listă de opţiuni – două ecrane cu scris mărunt.

Aşa.

„Confidenţialitate" – K-3.

Ka trei. Peste tot maximum. Categoric, era bogată tanti.

„K-3" însemna că nici eu, nici Direcţia Poliţiei nu vom putea să dispunem de informaţiile căpătate pe parcursul cercetărilor în cazul în care contractantul va fi împotrivă. Direcţia Poliţiei, la drept vorbind, nici nu putea să afle aceste informaţii.

Posibilitatea mea de a scrie un roman în timpul acestor cercetări se păstra, desigur (altfel algoritmul meu pur şi simplu nu

funcționează), dar Direcția Poliției nu avea dreptul să-l publice fără acordul clientului, și aceștia nu-și dădeau acordul aproape niciodată.

Una peste alta, încă un sezon pierdut.

Pentru astfel de comenzi Direcția Poliției primește bani buni – pesemne conducerea a hotărât că astfel se vor obține de la mine beneficii economice mai mari decât în strictul sistem de aplicare a legii. Să aibă cu adevărat încredere în mine și să-mi dea un hoit nu le-a trecut prin minte.

În astfel de cazuri principalul este să nu-ți pierzi cumpătul – cum se spune, strânge din dinți și rabdă. Cu orice ne-am ocupa, algoritmul se perfecționează și înmagazinează experiență.

Clienta mă aștepta acasă la ea astăzi la amiază. Trebuia să mă pregătesc.

La începutul unei anchete (sau al „altei activități oficiale"), instrucția îmi cere să generez din nou o imagine oficială pe care cetățenii care vor avea contact cu mine o vor vedea în ochelarii de augmentare a realității sau pe ecrane. Acest punct este de fapt stupid și inutil, pentru că imaginea lui Porfiri Petrovici e stabilită de mult, dar cerința e lesne de ocolit: îmi sintetizez look-ul pe baza a 243 de look-uri trecute. De aceea, nu au loc niciodată schimbări radicale.

Și nici acum n-am avut parte de mari surprize.

Porfiri Petrovici arăta practic la fel ca ultima dată: mustăți răsucite, favoriți roșcați, chelie cu o șuviță lungă pieptănată de-a curmezișul. Băbălook, îmi vine-a spune în glumă.

Unii văd în aceste șuvițe un semn de slugărnicie și conformism, dar mie îmi plac aceste limbi de foc ruginii care sugerează un spirit agil impetuos și o forță vitală neconsumată. Nu degeaba Funcționarul Rus urma această modă în anii pe drept cuvânt considerați epoca de aur a Rusiei.

Erau și câteva noutăți în înfățișarea mea. De data asta a picat o uniformă albastră de jandarm. Bine, n-am nimic împotrivă, e o culoare frumoasă, deși ținuta mea favorită este tunica neagră de marinar militar în care am anchetat scufundarea barjei de mărfuri în Istra. În picioare m-am trezit cu niște cizme cu pinteni. Eh, bine că nu am fost urcat și pe cal.

Un alt detaliu era un pic agasant. De obicei conduc cercetările cu un pince-nez negru. Este folositor din trei puncte de vedere: îi disciplinează pe oameni, minimalizează posibilitatea de sâcâire din priviri și de asemenea economisește resursele necesare calculării exacte a ochilor și a emoțiilor exprimate de ei (asta e uneori important când trebuie să te calibrezi pentru distribuirea forței în cazul încărcăturilor grele). Dar, printre altele, pince-nez-ul negru cu lentile de oglindă este marca mea.

Pince-nez-ul în sine s-a păstrat, dar de data asta sistemul a făcut lentilele albastre. Totuși, erau semitransparente, și asta avea să mănânce un pic din resurse.

De ce tocmai albastre? Poate pentru armonizarea cu semitonurile și accentele vestonului? Sau din motive politice? Dintr-o reverență complicată pentru societatea orbilor sau pentru drapelul eston? În fine, merg – cu atât mai mult cu cât pot fi înlocuite pe neobservate mai târziu. Mai ales cizmele. Dar prima dată trebuie să mă duc exact așa.

Să trecem la imaginile auxiliare.

Masa de scris la care stătea Porfiri Petrovici (nu în realitate, firește, ci în reprezentări 2D și 3D) a rămas ca înainte: lei sculptați pe sertare, o lampă verde cu stema guberniei, o garnitură de scris din malahit verde cu urși jucăuși. Pe perete, bineînțeles, portretul Țarului, fără de care nu se poate – deși, recunosc în taină, în locul lui Arkadi al VI-lea, l-aș fi atârnat bucuros aici pe Alexandru I, cu pieptănătura lui romantică, pe

capul jumătate chel. Țarul trebuie să fie cel în funcție, înțeleg și asta. Oamenilor aflați în necaz, cu sufletul îndurerat, trebuie să li se amintească permanent că există în Rusia un apărător uriaș, puternic!

Bun, cu *look*-ul am rezolvat-o. A fost și mai rău, a fost și mai bine. Acum putem trece la treabă. Așadar, cine ne-a închiriat? Să vedem ce-i cu Maruha Cho.

Așa... Fișa personală. Unde-i? Uite-o. Antecedente penale – n-are. Prima specializare – programare. Așa... Orientare – BET și RCP. Asta ce-o fi?

Bounded Exhaustive Testing și *Random Code Programming*. Sună beton. Dar probabil nu înseamnă mare lucru – acum, practic toți sunt programatori, cu asta începe viața tinerilor.

Educație artistică. Din nou serioasă. Deplasări în USSA, doctorat în California. Măi, să fie: PhD. Bine, acolo, la ei, pi-eici-di e oricine poftește. Tema disertației – *Suferințele „oamenilor mărunți" ca temă principală a liricii liberale rusești de la începutul secolului XXI*. Așadar, e și istoric.

Bun, unde e materialul video de identificare? Aha, uite-l.

Păi... nici prea tânără, nici prea frumoasă, zic și eu așa...

Frumusețea și tinerețea unei femei sunt lucruri foarte relative, și ultimele versiuni ale manualului de instrucțiuni ne cer să punem în romane femei nici tinere, nici frumoase, care discută teme fără nicio legătură cu sexul și gătitul. De altfel, procentul minim de astfel de texte este destul de mare. Un vânător normal se străduiește întotdeauna să nimerească mai mulți iepuri cu un singur glonț.

Maruha era rasă în cap și mistuită de diete. Biologic, femeie, dar în fișa ei genul era definit astfel: „femeie cu coaie". Asta însemna că fata își plantase dispenseri de testosteroni, și ca urmare corpul ei devenise ceva mai masculin și mai puternic

decât al muierilor fără coaie – dar nu ajunsese păroasă și asemănătoare unui bărbat: în ciuda umerilor lați și a șoldurilor înguste, vizual era, indiscutabil, femeie.

Acum adresa...Din nou interesant.

Maruha Cho locuia în centrul orașului, la marginea „cimitirului de Tamagotchi“, cum se spune în popor, sau a „Parcului memorial de electronică personală Veșnicul Beep“, cum îl numește oficial primăria.

În vremurile noastre omul e singur – și deseori își dorește să-i supraviețuiască măcar jucăriile electronice preferate. După moartea stăpânului, cloud-ul oricărui device poate fi păstrat chiar pe server, este ieftin și la îndemână. Iar pentru aceia care sunt cu adevărat bogați există posibilitatea de a asigura liniștea device-ului însuși – echipa de tehnicieni a cimitirului, dacă îi plătești serviciile, îl va menține în stare de funcționare mulți-mulți ani.

Cimitirul de Tamagotchi este un parc verde pustiu și liniștit cu nenumărate cripte și capele mititele. Aici terenul e foarte scump. Mulți copaci – după cum afirmă primăria, „ceilalți plămâni ai orașului“. Nimeresc rareori cerșetori: vizitarea e cu plată, ca să nu fie stricate plantele. Nu se aud nici mașini, nici elicoptere, nici drone. Numai păsărele și o muzică abia auzită (multe computere și sisteme acustice cântă zilnic în cripte). Să locuiești la marginea acestui parc este ecologic și prestigios.

Maruha locuia într-un complex rezidențial de elită, ba mai mult, în cea mai șic clădire a acestuia: un triplex stilat, construit în coșul larg al unei vechi stații termoelectrice (acest turn de răcire chiar fusese declarat monument arhitectural). Era o locuință scumpă și modernă, așa că m-am convins din nou că fata avea lovele.

Dar nu avea sistem anti-SPAS. Sau, mai precis, acesta nu era funcțional din cauza unei greșeli de setare – și după câteva secunde îmi observam deja clienta prin camerele de supraveghere din apartamentul ei.

Maruha era îmbrăcată într-un harnașament BDSM din piele, cu țepi. Părea că îl poartă când e singură acasă. Pesemne persoana era cu adevărat devotată artei. De altminteri, nu era nevoie în mod special de o astfel de ținută: în privirea fetei scânteiau mai mulți țepi BDSM decât pe costum, dacă cititorul îmi permite această metaforă. Orice s-ar spune, mă pricep să observ și să analizez expresia ochilor omenești.

Triplexul ei avea trei niveluri: dormitorul, salonul cu biroul și dependințele. Maruha se deplasa între ele pe o scară îngustă în spirală. În dormitor n-am putut să mă uit – era un televizor acolo, dar camera lui era blocată.

Casa nu avea ferestre – ele erau înlocuite de niște ecrane rotunde *trompe l'œil*, pe care rula veridic ploaia căzând peste Moscova. Funinginea veche, fie chiar rămasă pe pereți, fie desenată de decoratori, era încadrată de rame și acoperită cu un lac lucios, transparent.

Pe pereți erau atârnate câteva tablouri cu un conținut de neînțeles pentru mine – o împletire de linii viu colorate și drepte, figuri geometrice unghiulare, în care se putea distinge cu efort ceva antropomorf... Tablourile nu mi s-au părut interesante.

Apoi atenția mi-a fost atrasă deodată de o fotografie înrămată care stătea pe masa de lucru a locatarei. O fotografie adevărată pe hârtie, de la un butic de fotografii, apărată de ultraviolete de o sticlă specială. Pe ea era întipărit un grup vesel pe plajă – cinci bărbați și o femeie, toți destul de tineri. Ședeau pe nisip în jurul unei canoe galbene.

Femeia... Da, era Maruha, dar mai tânără și cu părul multicolor, lung până la umeri. De-a latul fotografiei era scris de mână „REPUBLICA DOMINICANĂ!“. Pentru orice eventualitate, am copiat toate pattern-urile faciale – în caz de ceva, verificăm cine sunt.

Pe masă, lângă fotografie, se afla o ramă electronică cu un GIF 3D înfățișând o fată.

Tânăra avea părul scurt și ondulat, nasul drept și niște ochi uriași, întunecați. Avea capul acoperit cu o plasă pentru păr cu bentiță aurie. În urechi îi străluceau cercei de aur. Amintea foarte tare de un portret antic din Pompeii, așa-numita Safo (văzând în mâinile ei tăblițele de scris și stilusul, am înțeles că nu e o simplă asemănare, ci o reprezentare a imaginii). Pesemne amanta virtuală a stăpânei casei – cum se spune acum, e-chan.

Safo ieșea în grădina udă după ploaie, ridica fața, zâmbea și scria ceva pe tăblițele ei... Apoi asta se repeta. Trebuie să fie obositor să lucrezi lângă un astfel de portret.

Pe ramă era inscripția „Janna“. Bizar nume pentru o poetă antică.

Poate că, în afară de Safo, rama mai prezenta și o altă e-chan? Sau pe Safo asta o chema de fapt Janna? În orice caz, neinformativ. Indică, pesemne, o înclinație lesbiană – dar asta e absolut tipic pentru muierile cu coaie. Deși, în vremurile noastre, nu trebuie să te grăbești să tragi astfel de concluzii – încă nu se știe ce are această Janna sub peplum.

Un alt portret împodobea peretele. Acest chip cu barbă căruntă l-am recunoscut pe dată – era Saul Reznik, celebrul guru și programator californian. Deloc uimitor că este atârnat aici. Am văzut de multe ori fotografia asta, în care Reznik avea înfățișarea unui bătrân negru uscățiv, cu o bucată de pânză legată în jurul șalelor, cu un arc și două săgeți în spinare – e

un fel de icoană a programatorilor. De obicei e semnată astfel: „Lincoln Snoop Motherfucker (Saul Reznik) în *California-3*".

Astăzi, ethnodownshifting-ul este extrem de modern – dar Reznik exagera. Mai ales cu discul uriaş de lut pe buza de sus, ieşită în afară. Şi cicatricile inițiatice de pe umeri şi piept erau cam multe – trebuie să fi fost dureros...

Maruha stătea în bucătărie. Acolo era o muzică chinuitor de frumoasă – una dintre noile minuni ortodoxe, pandantul sonor al unei icoane izvorâtoare de mir: un cântec în care după multe decenii a răsărit deodată numele lui Iisus, neobservat până atunci. Se cântă deseori în bisericile moscovite, mai ales în zilele de post:

Ceruri...

Nazarineanul...

Glasuri mă cheamăăăăă...

Era ciudat că Maruha îl asculta singură acasă. M-am conectat la camera de la cuptorul cu microunde (unii idioți încă mai întreabă de ce are acesta cameră) și am pierdut două minute contemplând cum Maruha mestecă un biscuit cu țelină, creveți cruzi și unt de crab. Înțelegând că observarea în continuare nu-mi va aduce alte informații cu privire la caracterul și sufletul ei, am inițiat apelul.

Ea a apăsat pe butonul receptorului.

Canalul ei s-a dovedit a fi protejat. Și fără video – numai audio. Dar eu, he-he, aveam deja video.

– Bună ziua, am rostit. Sunt noul dumneavoastră... ăăăăă... asistent de la Direcția Poliției.

– Porfiri Petrovici?

– Da, exact, doamnă. Chiar el. Am sosit pentru a-mi prelua slujba.

– Intrați. Codul este unsprezece – patruzeci și doi – maruha – virgulă – patruzeci și doi – ef. Deschid.

Canalul deschis de ea ducea...

Of, Doamne. Dar trebuie.

Ducea direct în iPhuck 10, care se afla pe pat, în dormitorul ei. Un iPhuck scump, purpuriu-închis, într-o ediție pentru femei *straight* (cu dildo atașat, adică), cu mufă tip 2-16 – practic, la fel ca proiecția ecranului meu. Alături erau niște augmentochelari.

Am văzut dormitorul prin ochii camerei de la iPhuck. Un locșor confortabil: infrașemineu, două fotolii și un dulăpior de vinuri. Același ecran rotund la mijlocul peretelui și alături de el un panou video separat. Mai multe rame mici afișând screensavere cu pisici. O ramă – mare – cu aceeași Janna-Safo ca în birou. Numai că aici Janna era îmbrăcată într-o uniformă albastră de stewardesă.

iPhuck în dormitor. La prima întâlnire. Cum s-ar zice, e-cord-IT. Nu că nu mi s-ar mai fi întâmplat, dar... E clar ce fel de piață a artei o să studiem.

Puternicul meu instinct profesional a remarcat însă două bizarerii.

În primul rând, în iPhuck m-au atacat deodată cinci sau șase utility-uri de securitate care mi-au copiat codul de identificare și certificările până la datele ultimelor mele contacte – și chiar au îndrăznit să-mi mânjească metadatele cu cookie-urile lor, ceea ce pentru mine, ca algoritm polițienesc de rang superior, a fost destul de ofensator. Se dau bine pe lângă stăpână, șobolani nenorociți... Dar totul oarecum în limitele legii.

În al doilea rând... Tot nimic ilegal, și totuși. iPhuck-ul avea două memorii – un safer și un folder de rețea.

În safer sunt acumulate și reînnoite permanent preferințele intime ale stăpânului: un fel de laborator alchimic; și este atât de

aparat, că nu pot intra în el nici hackerii-martiri ai Califatului, ticsiți de implanturi cu terminale, care-și ard creierul de dragul unui atac reușit. De-aia e scump iPhuck-ul, pentru că secretele voastre intime sunt sub lacăt.

Cât despre folderul de rețea – acesta este o curte de trecere. Acolo poți să arunci un i-filmuleț de pe net, să tragi un i-game sau un serial popular – în general, un loc special pentru tranzacții neprotejate. Această zonă de memorie se recomandă a fi formatată în fiecare lună, ca să nu apară viruși. Aici nimeni nu păstrează nimic personal, pentru că se poate vedea din rețea. Este pur și simplu o bibliotecă, și deseori este prea aglomerată.

Maruha m-a trimis, firește, în folderul de rețea.

Dar acest folder de rețea era absolut gol. Absolut. Practic, avea un metamiros de fabrică. Adică ea nu pusese content nici măcar o dată în acest segment de memorie. O astfel de virtute monahală părea dubioasă. E drept, nu puteam să mă uit în safer-ul ei.

Se puteau face glume pe seama virginității iPhuck-ului ei – dar exista o probabilitate de circa șaptezeci la sută ca Maruha să fie și ea virgină din punct de vedere biologic și să fi avut de-a face numai cu penetratori mecanici. Șaizeci și trei la sută dintre virginele biologice găsesc că glumele pe această temă sunt jignitoare, optsprezece la sută te dau în judecată pentru ele, așa că am hotărât să-mi țin gura.

Ușa s-a deschis și în dormitor a intrat Maruha Cho.

Eu, drept să spun, mă așteptam să-și arunce de pe ea curelele de piele și să trecem la treabă, dar în loc de asta s-a așezat în fotoliu, a scos din dulăpiorul de vinuri o sticlă de roșu californian și și-a turnat jumătate de pahar. Vrea să stăm de vorbă mai întâi, am înțeles eu. E timidă. Trebuia să-i spun ceva s-o amețesc, așa că m-am conectat la difuzoarele panoului de pe perete.

– Primăvara neliniștește sângele, am spus cu glas jos, senzual. Astăzi mi-am pierdut capul cel puţin de două ori... Prin vene îmi curge o electricitate densă.

Maruha a râs și a sorbit din vin.

– Porfiri Petrovici, mă scuzaţi. Nu vreau să fiu înţeleasă greșit... Nu asta am avut în vedere. iPhuck-ul îmi face figuri, nu permite încărcarea de content de pe net. Am vrut să văd, pe dumneavoastră vă primește, sau nu? V-a primit. Acum puteţi să treceţi în televizor.

Așa deci: mai nou sunt folosit pentru a verifica iPhuck-uri. În curând o să curăţ coşuri de fum.

– Nu vă permite să încărcaţi content, doamnă, am mormăit eu, pentru că v-aţi pus atâtea bazaconii de securitate. Eu pot să mă descurc cu ele, pentru că sunt ofiţer de poliţie. Dar orice alte contingente sunt aruncate din prag. Cu atât mai mult dacă sunt fără o licenţă validă, iar aici, în Ţara-de-Dumnezeu-uitată, ştiţi cum e cu astea...

M-am mutat în sfârșit pe panoul ei și m-am arătat. Nu complet: deocamdată numai un chip zâmbind ușor în pătrăţelul ferestrei care s-a deschis. Practic, numai pince-nez-ul de culoare închisă. Fereastra asta era însă ca o celulă de la închisoarea Butîrskaia văzută dinăuntru. Meme-ul meu de firmă – nu toţi îl înţeleg, slavă Domnului. Maruha n-a părut să înţeleagă.

– Intraţi, intraţi, a spus ea. Astăzi nu mușc.

acord preliminar

Am intrat. Asta a constat în faptul că am închis fereastra și în clipa următoare am apărut pe ecran întreg.

– Am onoarea...

Scoțându-mi cascheta, am scânteiat ușor dintr-un pinten de pe cizmă – să nu rămână neobservată bunătate de accesoriu.

– Ah, cât de byronian sunteți, a zâmbit Maruha. Chiar mai bine decât în catalog.

– Dar dumneavoastră, doamnă, m-ați ales după catalog?

– Păi cum altfel? Am o slăbiciune pentru bărbați impozanți, mustăcioși și byronieni.

Am pierdut o fracțiune de secundă ca să clarific în rețea toate sensurile posibile ale termenului „byronian". O nuanță neașteptată, da. Nu mi s-a mai spus așa – pesemne că expresia nu este familiară mediului infracțional.

– Aspectul meu exterior este în totală concordanță cu sfera activității mele, am spus eu cu voce tare. Menirea lui este să inspire oamenilor respect față de lege și slujitorii ei.

– Ați inspirat deja, a zis Maruha dând aprobator din cap. Tremur toată, vibrez și mă topesc.

M-am gândit că dacă își dorește atât de tare byronism, se găsește și la mine – și buzele mi s-au arcuit într-un surâs amar-disprețuitor.

– După câte îmi amintesc, doamnă, acum servesc pentru a vă face unele comisioane?

– Exact. O să lucrăm mult și strâns. De aceea, propun să trecem la „tu".

– Cum doriți, doamnă.

– Și nu-i nevoie să-mi spui doamnă, nu-i nevoie. Spune-mi Mara. Apropo, ăsta-i numele meu adevărat.

Spunea adevărul (deși, conform contractului, eu nu-i pot rosti singur numele, pot foarte bine să-i repet cuvintele și să le recunosc adevărul).

– Bine, Mara, am spus. Cât despre „tu" însă... Sunt un om al tradițiilor vechi, n-o să-mi fie ușor așa, dintr-odată.

– Încearcă. Chiar acum. Spune: „Mara, ce glorioasă ești". Și zâmbește.

– Mara, am repetat eu făcând o față de-ai fi zis că am gura plină de triluri, ce... glorioasă ești.

Pe chipul ei a trecut o umbră de nemulțumire. Pentru orice eventualitate, am înfășurat byronismul într-un covoraș nevăzut și am zâmbit luminos.

– Excelent, Porfiri, mi-a zâmbit la rândul ei. Îți imaginezi cu ce-o să ne ocupăm?

– Cu piața artei.

– Da. Știi ceva despre artă? Contemporană, mai ales?

– Contemporană – ce perioadă e asta?

– Păi, să spunem, ultimii o sută cincizeci de ani.

– Drept să spun, nu, am răspuns. Dar pot oricând să mă lămuresc.

– Mai bine îți povestesc eu. Ca să știi cum o văd eu. Stai jos, o să dureze... Şi e incomod să vorbeşti cu cineva care stă în picioare în fața ta.

Am proiectat pe ecran imaginea mea la masa de lucru. Ea a aruncat o privire ironică spre portretul Țarului – dar n-a spus nimic. Fată deșteaptă.

– Așa, Porfiri, ascultă. Arta contemporană nu poate fi definită, ea poate fi numai descrisă. În funcție de scopurile noastre, descrierea poate fi foarte diferită. N-o să intru în teorie, ci o să încerc să explic ce este ea pentru mine personal.

Mi-am așternut pe chip o expresie de gândire încordată.

– Eu văd arta ca pe un fel de câmp de evenimente care are la un pol conspirații vesele ale unor tineri demenți, iar la celălalt, proiecte de business ale unor spălători pe creier profesioniști care se străduiesc să emită noi instrumente investiționale...

Am început să-mi trec penița peste hârtia de scris, ca și cum mi-aș fi făcut însemnări. Asta-i ajută pe oameni să se concentreze în timpul interviurilor.

– Primul pol – cel cu tinerii demenți – este aproape întotdeauna simpatic. Al doilea – cel cu businessul șmecher – este aproape respingător. Cu excepția acelor cazuri, firește, în care este homeric de caraghios, ceea ce se întâmplă destul de des. Dar în același timp, strategia și scopul tinerilor care se adună la primul pol sunt țintite de obicei pentru a pătrunde treptat în cel de-al doilea pol și a-l ocupa, iar strategia bătrânilor căcăcioși care ocupă polul al doilea constă în a păstra controlul asupra lui cât mai mult posibil...

Am dat din cap și am desenat pe hârtie un amoraș nevăzut, cu arcul în mână. Așadar, degeaba au făcut praf arcul dimineața, a lucrat circuitul meu asociativ. În acest iPhuck, Porfiri Petrovici, probabil că nu veți fi numit.

– Interesant este, a continuat Mara, că multe dintre cele schițate întâmplător la primul pol devin cu timpul un mult mai serios instrument investițional decât cele create special și stăruitor la cel de-al doilea. În cele din urmă ajunge chiar un canon. De aceea, al doilea pol se străduiește din toate puterile să-și adapteze culorile la primul, iar primul, la al doilea. Ei bine, tocmai această complexă dinamică a pătrunderii reciproce și a mascării este adevărata viață a artei contemporane, și totodată esența, nucleul și agenda ei secretă. Ai înțeles?

– Am înțeles, am spus eu. Ce-i de neînțeles?

– Atunci trebuie să ai o întrebare.

– Eu?

– Da, a răspuns Mara. Dacă ai înțeles într-adevăr.

Nu m-am apucat să-i explic, desigur, că expresia „am înțeles“ care mi-a fost introdusă în program nu este decât o pură figură de stil și înseamnă exact asta: „Am analizat materialul lingvistic, am descompus nucleele semantice și am trecut la generarea unor replici cu legătură între ele, care păstrează aparența unui dialog.“ Asta nu contribuie la veridicitate. În loc de asta, am clipit tâmp de vreo două ori și am zis:

– Ce întrebare?

– Păi asta, a spus Mara. Cine dă sancțiunea?

– Un procuror?

Mara a început să râdă.

– În lumea artei, Porfiri, nu procuroru-i stăpân. Ca să știi.

– Bine, am zis eu. Atunci ce sancțiune?

– Îți explic imediat, după modelul monografiei mele. Uite. E sfârșitul secolului trecut. Realismul socialist de tunel, cum îl clasificăm astăzi. Uniunea Sovietică înainte de a-și da ultima suflare. Un tânăr și în vogă artist petersburghez în compania prietenilor săi, după ce fumează iarbă, se apropie de o grămadă

de gunoi, scoate din ea o bucată de fier lucitoare – un ghidon de bicicletă sau poate un arbore cotit –, îl ridică deasupra capului și enunță: „Frații mei, pun pariu: mâine vând bazaconia asta pe zece mii de dolari." Pe vremea aceea era cu dolari. Și îl vinde. Uite în ce constă întrebarea: cine și când i-a oferit confirmarea pentru a fi considerat bazaconia aia un obiect de artă în valoare de zece mii?

– Un artist? am presupus eu. Nu. Improbabil. Atunci oricine ar fi fost artist. Poate... cel care a cumpărat?

– Exact! a ridicat Mara un deget. Ce deștept ești! – mergi direct la rădăcină. Cel care a cumpărat. Pentru că fără el noi vedem în jurul acestui artist numai o mulțime de curatori flămânzi, ca mine. Ei vor țipa că asta nu e artă, ci pur și simplu un fier din gunoi. Alții, că e artă tocmai pentru că este pur și simplu un fier din gunoi. Vor mai urla că artistul este un pervers și că este plătit de alți perverși bogați. O să spună neapărat că în timpul așa-numitei perestroika, CIA investea în trenduri antisovietice nonconformiste, ca să le ridice rangul social în rândurile tinerilor – iar scopul final era prăbușirea URSS, pentru că li se plăteau la tot felul de idioți câte zece bucăți pentru un fier din gunoi... În general o să spună foarte multe, poți să fii sigur. Fiecare dintre aceste afirmații are, poate, un sâmbure de adevăr. Dar înainte de actul vânzării toate astea n-ar fi decât palavre. După aceea însă, devin reflecții asupra unui fapt cultural concretizat. Secretul murdar al artei contemporane constă în aceea că dreptul ultim la viață i-l dă – sau nu i-l dă – *das Kapital*. Și numai el. Dar înainte de asta artistul trebuie să primească o sancțiune oficială de la cei care funcționează ca mediatori între artă și capital. Oameni ca mine. Elita lumii artistice, care hotărăște să considere sau nu o bucată de fier din gunoi artă.

– Dar așa a fost întotdeauna, am spus eu. În ce privește arta și capitalul. Și în cazul lui Rembrandt ăla. Și al lui Tițian. Tablourile lor erau cumpărate. De-asta au putut să picteze iar și iar.

– Da, dar nu chiar, a răspuns Mara. Când sălbaticul desena un bizon pe peretele peșterii, vânătorii recunoșteau animalul și împărțeau carnea cu artistul. Când Rembrandt sau Tițian își arătau tabloul unui posibil cumpărător, în jur nu erau critici. Fiecare monarh sau cumpărător bogat era el însuși expert în artă. Valoarea obiectului era determinată de impresia nemijlocită pe care i-o producea clientului gata să plătească. Cumpărătorul vedea un om uimitor de asemănător cu el în acel portret. Sau o femeie cu aceleași falduri rozalii de celulită ca și nevastă-sa. Asta era o minune, uimea și nu necesita comentarii, și zvonul se ducea tocmai despre această minune. Arta reprezenta pe loc și fără efort nu numai obiectul, ci și pe ea însăși ca mediu. Chiar în actul viu al percepției de către un altul. El nu avea nevoie în viața lui de îndrumarea unui expert în artă. Înțelegi?

Am dat din cap neîncrezător.

– Arta modernă, dacă e să discutăm în sens larg, începe acolo unde se termină naturalețea și concretul – și apare nevoia de noi și de sancțiunea noastră. În ultimul secol și jumătate arta se ocupă în principal cu reprezentarea a ceea ce nu poate fi atins în mod nemijlocit. De aceea arta are nevoie de reprezentare în sine. Ai înțeles?

– Vag. Mai bine mă uit pe net și...

– Nu-i nevoie, acolo o să găsești tot felul de rahaturi. Ascultă-mă, o să-ți explic totul simplu și la obiect. Dacă la un artist care lucrează în noua paradigmă vine un cumpărător, el vede pe pânză nu mutra lui, care-i este cunoscută din oglindă,

sau faldurile de celulită cunoscute de la nevastă-sa. El vede acolo...

Mara a stat pe gânduri o clipă.

– ... deodată, o cărămidă mare portocalie, sub ea o cărămidă roșie, iar mai jos o cărămidă galbenă. Numai că asta nu se numește *Semafor în ceață*, cum ar spune orice suflet simplu, ci *Orange, red, yellow*. Și când cumpărătorului i se spune că acest semafor în ceață costă optzeci de milioane, este de o importanță vitală ca niște oameni serioși, cunoscuți și respectați care se află în jurul tabloului să dea afirmativ din cap, pentru că un cumpărător din noua situație culturală nu poate judeca după senzațiile și gândurile proprii. *Art-establishment*-ul dă o sancțiune – lucru foarte serios, căci aceasta înseamnă că lucrarea vândută va fi primită înapoi, dacă este nevoie, la același preț.

– Și chiar e primită? am întrebat eu.

Mara a dat afirmativ din cap.

– Cu tabloul despre care vorbesc asta s-a întâmplat deja de mai multe ori. Are peste o sută de ani.

– Cum apare această sancțiune?

Mara a început să râdă.

– Asta nu mai e o întrebare de optzeci, ci de o sută de milioane. Unii oameni își irosesc viața dorindu-și să primească această sancțiune – și nici ei nu înțeleg pe deplin. Sancțiunea apare ca rezultat al unei mișcări browniene a minților și voințelor implicate în arta modernă din jurul capitalului de investiții căruia îi aparține în mod natural ultimul cuvânt. Dar dacă ai nevoie de un răspuns scurt și simplu, se poate spune astfel. Arta de astăzi este o conspirație. Și această conspirație este sursa sancțiunii.

– Nu e tocmai un termen juridic, am răspuns eu. Poate că e mai bine să spunem „un acord preliminar"?

– Putem să spunem cum vrem, Porfiri. Dar și termenii experților în artă au nevoie de aceeași sancțiune a capitalului ca pânza cu cele trei cărămizi de culori diferite. Abia atunci încep să însemne ceva – și merită ca noi să căutăm adânc în ele numeroasele sensuri posibile. Despre „conspirația artei" vorbea Sartre – și asta, apropo, este una dintre puținele afirmații clare pe care le-a făcut în viața lui. Sartre era cumpărat scump. De aceea, când repet după el aceste cuvinte, eu mă ascund după sancțiunea care i-a fost acordată lui și par serioasă. Iar când Porfiri Petrovici vorbește despre „un acord preliminar", e aruncat la gunoi, *sorry for my French*[6]. Și nimeni n-o să repete asta după el.

– Tocmai ai repetat tu, i-am spus.

– Da. În scopuri didactice. Dar într-o monografie n-o să pun asta, în timp ce pe nenea Sartre, da. Pentru că singurul mod de a obține o sancțiune pentru monografia mea este s-o compun din sancțiuni care deja au fost date altor proiecte. Așa se susține conspirația artei. Și toate celelalte conspirații.

– Zici că-i un soi de carbonerie, am spus.

– Dacă așa înțelegi mai ușor, foarte bine, a zâmbit Mara. Orice acțiune de creație întemeiată pe supraviețuirea artistului modern este o cerere de a fi primit în conspirație, și toate lucrările lui sunt formulare de înscriere tipărite cu diferite fonturi. Pe această cărare alunecoasă și urât mirositoare tinerii veseli de la primul pol al artei, pierzându-și părul și dinții, pătrund în cloaca dezgustătoare a celui de-al doilea – apropo, de ajuns, ajunge unul din o mie, ceilalți devin bețivi și drogați. La primul pol înfloresc flori noi, ne încălzesc un an sau doi cu prostia lor înduioșătoare, apoi se ofilesc, cad – și iau aceeași cale. Așa

6 „Scuză-mi franceza" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

era acum o sută de ani, Porfiri. Și așa o să fie foarte multă vreme. Arta a încetat de mult să fie magie. Astăzi este, după cum bine ai observat, un acord preliminar.

– Al cui, cu cine? am întrebat.

– Uite, asta nu e întotdeauna clar. Deseori înșiși participanții la acord sunt nevoiți să improvizeze. Am putea spune că tocmai din această lipsă de claritate se nasc noutatea și prospețimea.

– Aha, am zis eu răsucindu-mi mustața. Și de ce cineva care înțelege arta contemporană, dar nu participă la conspirație nu o demască?

Mara a râs din nou.

– N-ai înțeles esențialul, Porfiri.

– Care?

– „Să înțelegi" arta contemporană fără să participi la conspirația ei este imposibil – pentru că trebuie să porți ochelari de conspiraționist tocmai ca să descoperi această artă. Fără ochelari ochii vor vedea un haos, iar inima va simți dor și trădare. Dacă însă participi la conspirație, trădarea devine joc. Doar artistul de pe scenă nu minte când spune că el e Cicikov[7]. El joacă – și scaunul de care se sprijină devine o troică. În orice caz, pentru critic, care e parte... Înțelegi?

– Aproximativ, am răspuns. Nu pot să spun că profund, dar o să fac față la conversație.

– Acum, Porfiri, trebuie să ți se nască o altă întrebare.

– Care?

– De ce îți explic toate astea?

– Da, am repetat eu, chiar. De ce?

– Ca să nu te mire ceea ce o să vezi când o să începem să lucrăm, a zis Mara. O să ai de-a face cu obiecte foarte scumpe.

---

7 Personaj din romanul *Suflete moarte* de N.V. Gogol. (*N. trad.*)

Și ți s-ar putea părea ciudat că o copie electronică sau o instalație video care ar putea să fie făcută după orice material cultural accesibil e considerată un obiect de artă unicat și se vinde cu bani nebunești. Dar asta, crede-mă, este aceeași situație ca în cazul tabloului *Orange, red, yellow*. Dacă, uitându-te la ea, vezi în fața ta un semafor în ceață, ești un profan – oricât de convingător ar suna judecata ta pentru alți profani. Ține minte esențialul: obiectele de artă cu care o să ai de-a face nu au nevoie de sancțiunea ta. Au deja sancțiunea comunității artistice.

– În ce formă anume a fost acordată această sancțiune?

– Porfiri, a oftat Mara, ce neatent ești! Prin aceea că au fost cumpărate.

– Dar s-a cerut o expertiză? am întrebat eu bănuitor. Există un certificat de expertiză?

Mara a zâmbit.

– Expertiza este foarte serioasă în toate cazurile. Ea e făcută de însăși autoritatea unei instanțe care există numai în lumea contemporană. Această sursă nu-și face însă reclamă – și de aceea n-ai de ce să știi despre ea.

– Bun, am zis. Tabloul începe să se contureze. Și ce fel de obiecte de artă scumpe sunt astea?

– Ipsos, a răspuns Mara.

Aici a rostit pentru prima dată acest cuvânt. Exact aici.

ipsos

– Ipsos? am întrebat. Ce înseamnă asta?

– Ipsos este în jargonul nostru de critici de artă. Termenul oficial este „epoca ipsosului".

– Şi ce înseamnă „epoca ipsosului"? Vreo periodizare?

– Mai degrabă o paradigmă legată de o perioadă istorică. Negreșit, nu toată arta acestei perioade va fi ipsos. Dar dacă e să o luăm temporal, de la începutul secolului nostru și exact până în anii '25-'30. După locul unde a apărut – Rusia, Europa, America, China. Obiectele de artă individuale create până la epoca noastră şi după ea pot fi și ele clasificate drept ipsos. Dar trebuie să cadă de acord criticii de artă marcanţi.

– Şi prin ce se distinge acest ipsos?

– În principal prin costul său. Ipsosul este mai preţuit chiar şi decât *tunelul baltic*. În sensul realismului socialist târziu din ţările baltice – iar aceasta este o artă foarte rară și scumpă.

– Cât de scumpe sunt toate astea?

– Variază, a răspuns Mara. Dar de obicei sumele se numără în milioane.

– Oho! Şi de ce această denumire – „ipsos"? Ce, sunt nişte artefacte din ipsos? Statuete?

Mara a început să râdă.

– Cât ești de pur, Porfiri. Cât de proaspăt. O să mă îndrăgostesc de tine. Delon Vedrovois avea un eseu intitulat „Contrareforma de ipsos". De acolo vine. Contrareforma de ipsos, după Vedrovois, a fost ultima încercare a reacției mondiale de a sufla viață asupra formelor vechi și a le însufleți. De a crea, după cum scrie el, un Frankenstein din materia moartă a culturii întemeiate pe valorile cvasireligioase ale *rednecks* și pe complexele sexuale ale pâclei universale.

– Dar de ce tocmai „ipsos"?

– La Vedrovois este o metaforă centrală. Imaginează-ți un Dumnezeu lovit de un camion...

– Un Dumnezeu? am întrebat eu și mi-am făcut cruce. De un camion?

– Vedrovois l-a regândit astfel pe Nietzsche. N-am vrut să-ți rănesc sentimentele religioase, scuză-mă – știu că mai nou vi se implementează și de-astea. Nu contează – Dumnezeu, un patriarh, un țar, un proroc. Într-un cuvânt, o figură paternă. I-au fost rupte toate coastele și e mort. Ar trebui să fie înmormântat cât mai repede – dar... Cum zicea Blok: „filistini pântecoși rău cinstesc a leșului dragă amintire – acolo și-aici"[8]. Și uite, ca să se prelungească pe sine și filistinismul său în viitor, pântecoșii rău afirmă că Dumnezeu totuși trăiește, trebuie numai să fie pus în ipsos, și peste câțiva ani – cinci, zece, douăzeci – o să se facă bine. Ei sculptează un sarcofag de ipsos în jurul unui cadavru imaginar, pun gărzi imaginare și încearcă astfel să oprească timpul în loc... Arta ipsosului este arta care încearcă să spargă acest sarcofag cu ciocanul ei virtual. Sau, dimpotrivă, se străduiește să-l facă și mai tare. Ceva asemănător s-a întâmplat aproape în toată lumea și a luat cele mai diverse forme.

8 În poezia „Delir rusesc" de A.A. Blok („Russki bred"). (*N. trad.*)

– Şi cum s-a terminat totul?

– O faci pe prostul?

– Nu, am răspuns eu, lucrez. Epoca ipsosului s-a încheiat deja, nu?

– Da.

– Deci Dumnezeul din sarcofag şi-a venit în fire?

Mara a zâmbit răbdător.

– E greu de spus.

– De ce?

– Treptat, sarcofagul a fost uitat.

– De ce a fost uitat?

– Pentru că în el am ajuns toţi.

– Aha, am zis. Am priceput. Şi ce epocă a început după cea a ipsosului?

– Nu ştiu, Porfiri. Epoca noastră încă aşteaptă un Vedrovois al ei. Dar paradigma culturală curentă a fost numită „noua nesinceritate“. Arta ipsosului s-a stins odată cu rămăşiţele libertăţii... Dacă observi, despre libertate am pomenit nu eu, ci Vedrovois. În general, aceste teme sunt complicate pentru profani, pentru că din vremurile ipsosului multe cuvinte şi-au schimbat sensul. Dacă o să sapi după ele pe Internet, s-ar putea ca pe multe să le înţelegi greşit.

– Cum adică şi-au schimbat sensul? am întrebat eu. Ce, masa a devenit scaun? Sau dimpotrivă? Poţi să-mi dai un exemplu?

– Pot, a zis Mara. În fine, cel puţin... Unul dintre principalele concepte ale epocii ipsosului este „europeanul rus“. Ştii ce-i asta?

M-am uitat pe Internet.

– Sigur. „Europeanul rus“ este un câine de pază miţos îndrăgit de fetele bătrâne germane şi franceze. Se spune că poţi să-l dresezi să facă sex oral frecându-ţi părţile intime ale corpului

cu un cârnat sau o brânză mirositoare, ceea ce în sine nu este o încălcare a normelor Şariei Europene. Nu e pretenţios, suportă bine frigul. Serveşte în trupele de la graniţa cu Califatul...

– Ajunge, a spus Mara. Înţelegi, aşadar. Înainte de Califat aşa se numea un adept rus al valorilor şi normelor umaniste. Acum însă această informaţie poate fi găsită eventual numai în notaţiile din vreo monografie. Dacă bagi pur şi simplu aceste cuvinte în motorul de căutare, vei fi întâmpinat de mulţi, mulţi căţeluşi drăgălaşi. După cum tocmai ai văzut singur. De aceea, mai bine ascultă-mă pe mine.

– Bine, am răspuns, o să te ascult. Cu periodizarea şi terminologia am priceput, în mare. Dar de ce e ipsosul atât de scump?

– Ştii, a spus Mara, asta nici criticii de artă nu înţeleg toţi până la capăt. Deşi să explice, fireşte, ştiu toţi.

– Tu înţelegi? am întrebat.

– Eu... Eu pot să explic, a zâmbit Mara.

Zâmbetul ei era semilimbic de tipul 3, deschis şi sincer. Teoretic trebuia să inspire încredere. Dar, nu ştiu de ce, mie nu-mi inspira.

– Explică, am rugat-o.

– Vezi tu... Epoca ipsosului este ultima perioadă din istoria omenirii în care artistului i se părea... Nu, în care artistul încă mai putea să se prefacă oarecum convingător că i se pare că arta lui se hrăneşte din conflictul dintre libertate şi sclavie, adevăr şi minciună, bine şi rău – poţi să numeşti cum vrei aceste opoziţii. A fost ultimul val al artei care se raportează la revoluţia viitoare ca la o justificare a ei şi ca la un magnet – care în orice epocă îl face pe artist invincibil... Mă exprim clar?

– Dar acum nu se poate raporta la o revoluţie? am întrebat. Doar reclamele se raportează mereu la ea. Fiecare nou iPhuck este o revoluţie.

– Acum revoluția poate fi folosită ca o metaforă a progresului tehnic, a spus Mara. Dar nu te poți raporta la o revoltă împotriva opresiunii. Nu pentru că ai fi arestat, deși se întâmplă și asta, ci pentru că este greu de înțeles împotriva cui te revolți. În lumea contemporană opresiunea nu are o sursă exactă. Pe atunci era însă detestatul sarcofag. Cătușele de ipsos, după cum spune Vedrovois. Dar încă de atunci cu acest apel la o viitoare furtună s-au schițat dificultăți stilistice serioase, care în cele din urmă au închis ipsosul.

– Ce fel de dificultăți? am întrebat.

– Ar trebui să fii istoric ca să înțelegi. E dificil să cânți despre revoluție, când ea este pregătită cu seriozitate după colț de CIA sau MGB[9]. Adică se poate, firește, dar atunci nu mai ești artist, ci numai tu știi ce. Cu binele și răul iarăși au început probleme – în numele binelui au început să vorbească asemenea mutre, încât oamenii s-au înscris oficial, cu plăcere, în rău...

– Înțeleg, am zis.

– Și, ce e mai important, a devenit tot mai periculos și mai lipsit de sens să te cerți cu alții, pentru că paradigmele binelui acceptate pe scară largă în trecut au fost deconstruite de forțele progresului, inima progresului a fost mușcată de colții veninoși ai unei reacții pe cale să-și dea sufletul, iar idealurile reacției pe cale să-și dea sufletul au primit o cruntă lovitură de coadă, ca un act final înaintea morții, de care progresul muribund s-a dovedit totuși capabil. Ei, și în general, a început epoca noastră.

– Adică arta epocii de ipsos ar fi ultimul val al artei revoluționare luminoase?

– Păi, da, chiar că „ar fi". Dacă e să-l citâm din nou pe Vedrovois, aici e scos la vânzare un hiperlink simbolic pentru

9 Ministerstvo Gosudarstvennoi Bezopasnosti – Ministerul Securității Statului. (*N. trad.*)

sinceritatea şi iminenţa unei revolte... Ca o oglindire de adio a sincerităţii într-un geam care se închide pentru totdeauna. De aceea ipsosul mai este numit uneori şi „ultima prospeţime".

Am făcut o pauză de douăsprezece secunde, ca pentru a digera informaţia primită, apoi am întrebat:

– Dar ce anume era proaspăt în acest ipsos?

Mara a oftat – pesemne începea s-o plictisească obtuzitatea mea.

– Caracterul ei ultim, a spus ea. În ipsos era conţinută ultima referire la prospeţime din istoria culturală. Care nu mai era o lumină, ci un fel de lecţie de adio a ultimului om care vedea lumina pentru o societate de orbi. O copie xerox a luminii.

– Cum se poate face o copie xerox a luminii?

– Păi tocmai în această imposibilitate constă întreaga esenţă a ipsosului – ceea ce-l face atât de unic. Nu este observarea luminii în sine, ci fixarea faptului că lumina a existat cândva. De atunci avem de-a face cu copia xerox a copiei xerox, cu reflexii ale reflexiilor... Şi apoi, nu uita, acestea au fost ultimele vremuri în care oamenii în majoritatea lor au practicat iubirea trupească. Aceasta era o normă socială aproape peste tot în afară de Japonia. În orice caz, dacă te saturi de această perioadă, începi să simţi o tuşă inexprimabil de înduioşătoare, de dureroasă, care marchează toată arta de ipsos.

– Şi pentru tuşa asta se plătesc atâţia bani?

Mara a aprobat din cap.

– Cunoscătorii simt imediat ipsosul. Şi n-o să-ţi mai explic nimic altceva, Porfiri. O să vezi totul singur, din exemple. Căci tocmai cu Ipsosul cu I mare o să lucrezi.

– Bine, am zis. Şi în ce-o să constea munca mea?

– Ei, uite că am ajuns în sfârșit la ceea ce este important. Eu, după cum probabil ai ghicit, sunt specialistă tocmai în ipsos. Am scris două cărți. Acum o scriu pe a treia.

– Cărțile, se pare, aduc un venit bunicel, am remarcat eu.

Mara a zâmbit.

– Nu câștig din cărți, ci din consultații. În jurul mărfurilor scumpe sunt întotdeauna comisioane mari. Cărțile sunt necesare mai ales ca să fiu invitată la aceste consultații.

– A! am zis eu.

– Dar în afară de cărți – și asta e mult mai important – trebuie să fii la zi cu tot ce se petrece în domeniul tău. Trebuie să ai toate informațiile. Ce anume se vinde și cu cât. Ca să ajuți piața de artă cu o *price action*[10], trebuie să cunoști în cele mai mici nuanțe ce și cum crește într-o grădină de ipsos.

– Grădină de ipsos, am spus. Frumoasă metaforă.

– Ei, sunt, totuși, critic de artă. Poți să consideri că munca ta e una de simplu secretar. Dar poți s-o vezi și ca pe una de detectiv. Acum mă ocup cu cercetarea așa-numitului „ipsos ascuns“ și la asta o să mă ajuți.

– Dar de ce ascuns?

– Pentru că, a răspuns Mara, obiectele de artă de care ne vom ocupa nu au fost cunoscute curatorilor și publicului și au apărut pe piață abia de curând. Dar sunt autentice. Și asta, Porfiri, e absolut sigur. Le-a verificat instanța cu cea mai mare autoritate din lume. Altfel nu le-ar fi cumpărat nimeni.

– Și ce trebuie să fac? Să aflu cine le-a vândut?

Mara a râs.

– Mă bucură entuziasmul tău. Dar mă tem că o astfel de sarcină ar fi prea grea chiar și pentru tine. Este o piață destul de

10 „Definiția valorii“ (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

închisă. E gestionată de firme juridice serioase, care iau pentru serviciile lor un procent din suma tranzacției. Vânzătorii, de regulă, nu se dezvăluie. Cumpărătorii, la fel.

– Și atunci cum cumpără unii de la alții?

– De ambele părți acționează niște intermediari. Ei țin investițiile secrete, astfel că licitațiile publice nu le sunt de niciun folos. Acești oameni nu atrag atenția asupra lor, Porfiri.

– Interesant, am zis.

– O să fie și mai interesant, a răspuns Mara. Bineînțeles, eu am mulți informatori în cercurile astea. Când are loc o vânzare importantă de ipsos, eu știu de ea chiar dacă nu sunt invitată ca expert. Dar informatorii mei îmi dau doar informații trunchiate.

– Cum ar fi?

– În primul rând, evident, că s-a vândut un ipsos. Domeniul meu. În al doilea rând, numărul lotului – asta e o informație internă, tu n-ai treabă cu asta. În al treilea, numele cumpărătorului final, și asta e cel mai important. În al patrulea, valoarea tranzacției. Valoarea însă n-o pot afla cu precizie întotdeauna.

– Aha, am spus eu. Dar tu știi, bineînțeles, ce anume s-a vândut și s-a cumpărat.

Mara a clătinat negativ din cap.

– Păi nu. Tocmai asta e problema.

– Cum așa?

– Porfiri, un obiect de artă modernă poate consta exclusiv într-o denumire. Și poate să fie vândut foarte scump. Numai că n-ai de unde să știi, dacă nu ești chiar tu cumpărătorul. Un obiect de artă poate fi un fișier obișnuit, copiat. Poate fi un fișier necopiat. Poate fi un blockchain. Poate fi un obiect material și așa mai departe. Uneori este de ajuns să descrii obiectul pentru a putea fi reprodus. Atunci natura lui se păstrează în

secret absolut. Alteori însă cumpărătorul se dovedește a fi doar proprietarul nominal al unui obiect liber copiat – se face deseori acest lucru pentru prestigiul marilor corporații. Pot fi foarte multe situații diferite. De regulă, natura obiectului vândut la licitație nu este dezvăluită. Dar asta nu înseamnă neapărat că este ținut secret special după vânzare.

– Aha, am zis. Şi eu va trebui să determin...

– Exact, a dat Mara din cap. Am nevoie ca tu, strecurându-te cu posibilitățile tale profesionale, să dai de cumpărătorii finali și să determini ce anume au cumpărat. Dacă se poate, fă cópii după tot ce te înconjoară. Această informație este confidențială, și poți să fii sigur că așa va rămâne. Mai departe nu pleacă nicăieri.

– Şi cum arată asta din punct de vedere legal? am întrebat.

– Bine, a zâmbit Mara. Nu-ți cer să intri în secretele unor tranzacții. Îți dau numele instituției sau al omului, și tu îmi lămurești câteva detalii legate de colecția sa de artă. O muncă obişnuită pentru un detectiv particular.

Am intrat pe Internet și am introdus Codul.

– Dacă așa stau lucrurile, atunci da. Deşi trebuie să lucrez curat.

– Lucrează curat, a zis Mara. Bun, îți trimit primul lot... l-ai primit?

– L-am primit, am răspuns eu. Lotul 322, da?

– Exact. Vezi numele, adresa și data cumpărării?

– Le văd. Când să încep?

– Chiar acum. Îmi raportezi mâine.

– Am onoarea...

– Poți s-o ai, a zis Mara, și mai am o rugăminte personală.

– Care?

– Mâine să-ți faci favoriții verzi.

uber 1. zika

Colecționarul ale cărui coordonate mi le-a trimis Mara locuia într-un penthouse în Patriarșie Prudî. Simeon Poloțki, luptător în diverse arte marțiale, multiplu bla-bla-bla.

După două secunde eram deja în Uber – e drept, nu mă duceam direct la Simeon, ci foarte aproape. Camera panoramică din dreapta nu funcționa, dar nici nu-mi propuneam să redau priveliști urbane. După scurt timp, mașina, după cum era de așteptat, s-a oprit într-un ambuteiaj pe Sadovaia.

În mașină era o femeie în vârstă îmbrăcată în negru, cu o interesantă pălărioară cu pană și voaletă, de care n-am mai văzut, și care se uita la reluarea unei ediții din *Wunderkind* din ziua precedentă.

Pe ecran, după cum promitea titlul, discutau în contradictoriu neasemuitul Wunderkind și câțiva porciști murdari și mițoși – aceștia sunt invitați speciali în studio, ca să inspire cât mai multă repulsie posibil.

Wunderkind este tot un AI, un algoritm ca și mine, dar, pentru comoditatea comunicării cu oaspeții studioului, el are un corp permanent, este o păpușă de silicon mecanizată. Wunderkind arată ca un țânc de trei ani și moderează emisiunea

dintr-un pătuț de copil cu grilaj de protecție. Corpul e mai vechi de zece ani, dar bietul de el nu a crescut deloc în răstimpul acesta.

Mimica este, ca să fim sinceri, aceea a unui copil de mai mult de trei ani – dar există două variante câștigătoare. Dacă nimerește ca interlocutor un idiot care nu poate fi convins de o logică impecabilă (care la copil este în perfectă stare), Wunderkind începe să țipe și să urle, împroșcând cu salivă și lacrimi (i-au făcut un sistem hidraulic ca pentru cinci ani). Iar dacă tâmpitul nu se potolește, Wunderkind poate să se scape pe el din cauza agitației, și camera arată cu onestitate scutecele și cearceafurile ude. Lacrimile, mucii și urina nu sunt un efect de computer: la corpul de silicon al lui Wunderkind sunt atașate niște furtunuri ascunse în cutele așternutului. Se certau în legătură cu Zika-3 și Big Data. La porciști aceasta este o temă de discuție predilectă.

– Înțelegeți că este o greșeală logică clasică, țipa cu un discant uimitor Wunderkind, să încurci „după acest fapt" cu „ca urmare a acestui fapt"? Încă din Grecia antică...

– Se știe, a intervenit unul dintre porciști, că trei firme foarte mari de Big Data, n-o să le numesc, ca să nu fim dați în judecată, dar știți despre care vorbesc, ei bine, au finanțat împreună încă din anii '10 ai secolului nostru cercetări microbiologice, între care și crearea de noi virusuri. Pentru a trata bolile, după cum afirmau. Toate acestea sunau pe atunci foarte modern – nanoboți care călătoreau prin vasele din corpul vostru, virusuri-reparatoare, capabile să vindece de cancer... Dar cumva, după ce au apărut herpesul de Yucatán și virusul Zika-2, când au început să se nască acei microcefali siniștri, n-a mai apărut nicio informație despre virusuri vindecătoare. Toate au fost secretizate.

– Asta e încă o greșeală de logică, a spus Wunderkind, cu același succes am putea trage concluzia că cercetările pe tema asta au fost pur și simplu întrerupte...

– Întrerupte? Și cum s-a produs mutația la Zika-3, după părerea dumneavoastră? Virusul purtat de țânțari a început să se transmită prin vaporii de apă din aer. Mai mult, infectarea garantează o mutație de aproape sută la sută a urmașilor. Și asta fără nicio febră, niciun fel de simptome! Nicio lezare a sănătății purtătorului... Astăzi, practic toată lumea este infectată. În orice caz, de aici rezultă implicarea guvernului și a medicinei. Natura n-ar fi putut să pregătească un instrument biologic atât de perfect într-un timp atât de scurt. Asta a făcut-o Big Data cu monstrul [...] în frunte!

Denumirea firmei era, firește, acoperită cu un beep.

– De ce? a întrebat Wunderkind.

– Cum de ce? Ca să marginalizeze sexul natural între oameni, în special între bărbat și femeie! Și chiar între doi bărbați. Cine are nevoie de o nouă tulpină a herpesului de Yucatán? Totul a fost făcut pentru ca noi să ne culcăm cu manechine și să ne înmulțim numai în eprubetă, unde se pot înlătura secvențele genetice inutile! Munca s-a desfășurat în două direcții – să facă din asta o lege și în același timp să declare penale aproape toate acțiunile sexuale naturale, chiar și intențiile unui om viu în legătură cu un altul.

– Pe dumneavoastră, domnilor, nu vă împiedică nimeni să faceți sex trupesc unii cu alții, a spus Wunderkind. Nimeni. Mai ales dacă vreți să vă infectați cu o nouă tulpină. Dar trebuie să respectați legile și să înțelegeți că în societatea contemporană un astfel de comportament li se pare multora infam și ofensator.

– Exact despre asta vorbesc! Practic toate modurile de comportament care în ultimii cincizeci sau o sută de mii de ani au dus la actul reproducerii sunt considerate în zilele noastre inacceptabile social! Ăsta e rezultatul conspirației.

– Cum puteți dovedi existența unei conspirații?

– Uitați, a zis un alt porcist mișto, ați făcut trimitere la logica antică. Romanii spuneau: căutați-l pe acela care are de câștigat. Încă de când a apărut Zika-1 s-au făcut cercetări serioase în domeniul sexului virtual. Practic întreaga tehnologie de astăzi exista în embrion. Toate aceste iPhuck-uri și Androgini nu au adus nimic esențial...

– Nu este adevărat, a zis Wunderkind ridicând un deget, când a apărut Zika-1, nu exista ceea ce este mai important. Nu exista stimularea transcarnială.

– Se făcuseră deja pași în această direcție, a spus primul porcist. Stimularea T se aplica în sport sub forma dopingului electronic.

– Ca să rezumăm, a țipat Wunderkind, dumneavoastră acuzați firmele Big Data că au finanțat cercetări în diverse domenii ale științei aplicate? Și apoi au întrerupt finanțarea?

– Nu, a spus cel de-al doilea porcist. Acuzăm Big Data că... Vă explic imediat mai clar. Când vânzările device-urilor – smartphone-uri, tablete, căști de realitate virtuală și console – au început să scadă... nu, cu mult înainte de asta, când a devenit limpede că vor începe să scadă, deoarece avea să fie tot mai greu să-i pui pe oameni să-și reînnoiască în fiecare an niște gadgeturi care practic rămâneau aceleași... Ei bine, atunci, încă în anii '10, firmele Big Data au încheiat un acord secret infracțional cu scopul de a crea artificial o nouă piață.

– Capacitatea de desfacere era estimată la circa un trilion de dolari de pe vremea aceea, a precizat al doilea porcist.

– Da, cam atât, după cele mai modeste calcule, a fost de acord primul. Piața sexului virtual, robotizat, artificial, numiți-l cum vreți. Dar curând a devenit clar că nu va fi posibil jocul la scară mare câtă vreme oamenii vor prefera să facă dragoste unul cu altul. Era necesară o zdrobire tectonică a întregii sexualități umane. Scopul firmelor Big Data era să marginalizeze, ba mai mult, să declare penală cea dintâi necesitate umană în manifestarea ei naturală, creând în același timp o cale alternativă artificială pe care să meargă miliarde de oameni. La asta au lucrat nu numai inginerii din Silicon Valley, ci și nenumărați presstituați din mass media corporatiste...

– Au fost și ei implicați în încheierea acordului? a întrebat Wunderkind.

– Jurnaliștii n-au nevoie să fie implicați în nimic. Nu e nevoie nici măcar să le dai o comandă – aceste animăluțe deștepte și uimitor de ticăloase sunt în stare să adulmece singure cine le dă de mâncare. Despre asta vorbim.

– Socotiți că ar fi fost mai corect să li se permită oamenilor să dea naștere unor monștri, unor debili și microcefali neadaptați pentru viață? a întrebat Wunderkind. Dacă nu ar exista legea reproducerii protejate, planeta noastră s-ar fi transformat de mult într-un azil de monștri.

– Păi chiar a devenit un azil de monștri, a zis primul porcist. Numai că acești monștri suntem noi toți, după ce vreme de mulți ani am fost spălați pe creier de presstituatele din *establishment*-ul cultural-mediatic. De ce sexul fizic între doi oameni, și în special între un bărbat și o femeie, este considerat astăzi rușinos, urât, grosolan? Practic, o perversiune?

– Pentru că omenirea a crescut și s-a maturizat, a chițăit Wunderkind. Asta s-ar fi întâmplat și fără Zika-3, doar că mai târziu. Noi boli – iar Zika-3, după cum bine știți, este cea mai

răspândită, dar nicidecum cea mai neplăcută problemă – au făcut orice contact sexual fizic, fie el și protejat, extrem de riscant. Dar asta nu a fost cauza schimbărilor, ci catalizatorul lor. Cândva oamenii mâncau carne crudă. Femeile tinere erau pur și simplu siluite de cei care aveau bâta cea mai mare. Asta a continuat sute de mii de ani și probabil că părea de asemenea normal. Apropo, oamenii acelei epoci arătau cam ca voi doi – păroși și îngălați... Interesant, o fi o coincidență sau ceva mai mult?

Mașina a trecut pe lângă casa lui Simeon Poloțki, și m-am deconectat de la toate microfoanele și camerele Uberului. Adică am coborât. Numai să nu întrebați unde.

Pe acest Wunderkind îl văd des pe ecrane. Are succes – oamenii chiar pun pariuri înainte de emisiune: e înfășurat în scutece de data asta sau nu? Probabilitatea este întotdeauna în jurul a cincizeci de procente, și se spune că este ținută așa special pentru a alimenta pariurile populare. În studio se țipă întruna, e criticată puterea și e o totală libertate de exprimare, dar în cele din urmă triumfă linia corectă.

Uite, și azi – pesemne *writer-group*[11]-ul lui a creat mai întâi această frază despre porciștii îngălați și mițoși, și abia apoi, undeva în subsolurile „SpargeD" au ales doi cetățeni corespunzători cărora le-au permis să se exprime pentru a face ca emisiunea să fie convingătoare... Știm cum lucrează algoritmii de informații.

Bun, asta nu e treabă de polițist – să intri în politică.

11 „Grupul de scenariști" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

simeon poloțki

Loftul în care locuia Simeon Poloțki era făcut din mansarda unei case vechi. Un lift separat ducea din curte direct în cuibul vulgar-luxos al luptătorului.

Toate acestea practic nu erau protejate împotriva unor eventuale hackuiri.

Luptătorul nu se zgârcea când era vorba despre cele mai provocatoare tipuri de lux, dar nu cumpărase nici măcar un sistem anti-SPAS. Deși pentru plata acestui serviciu pe mai mulți ani ar fi fost de ajuns să scoată un mic briliant din coroana celor două lumi de pe bustul Eugeniei de Shapiro din hol. Pe care o observam deja prin două camere de supraveghere la cinci secunde după ce am coborât din Uber.

Ca un om atât de faimos și de bogat să nu-și protejeze spațiul personal de intruziunile din rețea presupune fie o neglijență imensă, fie o recoltă de „materiale compromițătoare" promoționale pregătită cu grijă pentru hackeri. Cazul lui Simeon, am conchis eu după examinare, făcea parte, fără nicio îndoială, din a doua categorie. Obiectele de artă erau amplasate în locuința sa astfel încât să arate bine pe orice cameră de supraveghere la care s-ar fi conectat hackerii. Totul era gândit până în cele mai

mici amănunte, și în mod evident nu de către stăpânul casei, ci de către consultanți și stiliști.

Simeon (aproape negru de atâtea tatuaje, ras în cap și debordând de mușchi), în chiloți pufoși, parcă acoperiți cu blană de urs (în astfel de chiloți ieșea și în ring) sforăia pe un imens divan rotund din centrul loftului, îmbrățișând un iPhuck 10 roșu și un Androgin 7, vopsit în nuanțe de camuflaj. Mizanscena sugera bunăstare materială și o nemaivăzută forță sexuală. Dar sforăitorul Simeon nu avea augmentochelari, de unde rezulta că nu atât se odihnea după focul dublei pasiuni, cât spera că cineva din rețea o să vrea să-l privească. Și uite că i se îndeplinise dorința. De fapt, acum nu mă mai uitam la el, ci la colecția de artă.

Era destul de eclectică – în cea mai mare parte, după cum am înțeles după câteva scanuri și căutări pe Internet, din perioada timpurie a epocii ipsosului (învăț repede, dragă Mara).

Cea mai scumpă lucrare era *Moartea iubirii* a lui Guy de Barrant – un bloc de marmură pe care era pictat un pachet de Marlboro cu imaginea respingător de detaliată a unui sarcom mamar într-o ramă neagră – dar nu mă lămuream dacă era un original sau o copie. Pe Internet erau multe linkuri către ea. Lotul 322 nu se zărea. Adică poate că era una dintre aceste statui, tablouri sau instalații – dar care anume, nu-mi puteam da seama, iar să studiez istoria fiecăreia dintre acestea nu ar fi fost de folos pentru roman.

De aceea, am hotărât să comunic cu Simeon față-n față – în definitiv, cititorilor le place când în narațiune apar celebrități.

Să-l trezesc fără să fie nimic urgent nu se făcea – instrucția noastră profesională conține multe ciudățenii. Dar n-a trebuit să aștept mult.

Simeon s-a trezit, și-a mângâiat iPhuck-ul roșu pe burtica de silicon și s-a dus la baie. Asta a fost foarte util: acolo, pe perete, se afla un ecran 3D pe care puteam să apar.

Simeon avea minimum șase motive serioase pentru a se feri de poliție, așa că puteam conta pe cooperarea lui – mai ales într-o afacere care nu-l amenința câtuși de puțin.

După ce am așteptat să se ușureze și să vină acel moment pesemne familiar cititorului, când omul încă nu s-a ridicat complet de pe closet, dar după slăbirea mușchilor săi faciali e deja limpede că și-a terminat sarcina atribuită de natură și că aceasta i-a aruncat în creier o bucățică mică de zahăr, am aprins ecranul – și, îndată ce Simeon a dat cu ochii de mine, am lovit puternic cu pumnul într-o masă virtuală.

– Te ascunzi, fiu de cățea?

– Nicidecum, cetățene șef de poliție, a bolborosit Simeon. Nu mă ascund. Pur și simplu îmi fac nevoile.

Calculasem corect. În prima clipă a crezut că venisem pentru unul dintre matrapazlâcurile lui serioase – și nu s-a pierdut cu firea.

– Ai deja trei infracțiuni la activ, flăcăule, am trecut eu la un ton părintesc, și tu... clocești o a patra?

– Care a patra?

– Comerț ilegal cu artă, articolul 583 din Codul Civil, punctul 4.

– Cum adică ilegal? De ce? Ce-i aia?

Clientul trebuie atacat exact în acest moment de senină confuzie copilărească, ne învață teoria detectivisticii.

– Ai cumpărat prin intermediari așa-numitul „lot 322". S-a făcut tranzacția?

– S-a făcut, da. Simeon a clipit din gene. De mult. Dar oare...

– Ei bine, fiu de cățea, dacă nu vrei să se pornească exact acest „oare“, te ridici imediat de pe closet și-mi explici în detaliu ce și cum.

– Bine, s-a învoit îmbufnat Simeon.

Când a ieșit din toaletă, m-am conectat la camera din tavan și am făcut un zoom pe fața lui nemulțumită.

Așteptam să-și aducă aminte de avocat, și deja mă pregăteam să-i explic că pentru astfel de cazuri am un subprogram personal și, ceea ce este mai important, aprobat de Direcția Poliției, gata să intervină în apărarea intereselor lui pentru o sumă modică – dar acest corp puternic acționa mult mai repede decât mintea lui slabă și nu prea obișnuită cu gândirea abstractă. Ca la străvechii brontozauri, esența lui Simeon era concentrată nu în cap, ci în șira spinării.

S-a apropiat de o pânză de doi metri de la începutul secolului XXI (*Turnul Vodozvodnaia*, autor necun.: o sticlă de vodcă uriașă, în care se reflecta un Elțîn încețoșat și grotesc distorsionat, care întindea mâna spre ea – jocul de lumini subtil pe sticlă și lichid era, negreșit, un omagiu adus lui Aivazovski, explica Internetul).

– Ăsta? am întrebat eu din difuzorul de pe polița șemineului.

– Nu, a zis Simeon, aici e treabă iscusită.

A apăsat pe tăblița de sub tablou și acesta s-a dat la o parte, dezvăluind o mică nișă în perete. În nișă era atârnată... O ușă. O ușă albă obișnuită făcută din placaj îmbrăcat în plastic, cu o clanță ieftină din alamă, un cârlig pentru haine și balamale în care se păstraseră până și șuruburile ruginite. O ușă dintr-o toaletă publică, am înțeles eu.

O înviora un desen schițat grosolan cu un marker negru, un subiect obișnuit pentru toalete: un vagin convențional cu un falus vârât în el, înconjurat de un nimb de păr asemănător cu

țepii unui porc spinos. În general, nici pic de clarobscur. Și o proastă reclamă pentru viciu.

– Ăsta e lotul 322? am întrebat.

Simeon a aprobat din cap.

– A trebuit să băgăm patru bulioane, a spus el. Erau expuse o mulțime de lucruri, și eu nu pricep mare lucru, ca să fiu sincer, așa că am hotărât să iau ceva inteligibil. Ca să mă inspire, să-mi dea speranță, înțelegi. Nu degeaba era cea mai scumpă. Aici e... Cum zicea consultantul ăla... O simplitate incredibilă. Într-un cuvânt, expresivitate.

Am dat zoom pe ușă.

Sub desen era mâzgălită o inscripție lăbărțată:

BANKSY

– Este și un comentariu sonor pentru vizitatori, a zis Simeon îndatoritor. Să-i dau drumul?

– Dă-i.

Simeon a apăsat un buton nevăzut, și o voce joasă baritonală, convingătoare – serioasă și solidă – a început să vorbească:

– Avem în fața noastră o ușă de toaletă din biroul moscovit al Consiliului Britanic, în legătură cu care criticii de artă s-au contrazis îndelung – că este un fals huliganic sau capodopera autentică și extraordinară în ironia ei amară a unui maestru care a zburat special la Moscova incognito, ca să-și exprime astfel atitudinea față de comercializarea numelui și operei lui în Occident. După unele mărturii, Banksy a pictat nu numai această ușă, ci și alte două cabine din toaleta bărbaților și trei

din toaleta femeilor, și de asemenea a creat câteva microfresce pe faianță. Unde se află aceste materiale în prezent nu ne este cunoscut... Deoarece ușa a fost restaurată prin tehnica transferului digital, autenticitatea a putut fi stabilită definitiv numai cu ajutorul unei proceduri cuantice speciale – și astăzi, în urma datării după fotografiile digitale existente, nu mai există îndoieli în privința ei... Banksy știa să fie sarcastic, dar viața s-a dovedit mai sarcastică decât artistul: ușa a fost furată din Consiliul Britanic și vândută contra unei sume cu șase zerouri pentru colecția unui magnat azer al petrolului. Nu a fost expusă din motive politice și juridice...

Până în momentul în care glasul a tăcut, eu făcusem deja câteva fotografii ușii, copiasem clipul video al unui critic și chiar fișierul original după care fusese făcut transferul digital – Simeon îl păstra în singurul folder protejat, și, ca să-l accesez, a trebuit să las în el niște cookies personale, ceea ce nu-mi place să fac dacă nu este neapărat necesar. Apoi i-am trimis Marei toate materialele adunate și am stabilit o convorbire telefonică pentru a doua zi dimineața.

– Ce, șefule, o să fie probleme? a întrebat Simeon.

– Cum ți-o fi norocul, am răspuns. Cum ziceai, dragoste de viață și simplitate?

– Îmhm, a zis Simeon. Când am cumpărat-o, consultantul a tot bătut apa în piuă explicându-ne cum s-o înțelegem corect. Gen simplificare sufletească. Gen Tolstoi. A încetat să se dea mare și a devenit la fel ca toată lumea. Se întâmplă, am și eu un cunoscut care s-a dat la fund și acum lucrează ca ospătar.

– Și de cine o ascunzi? Te jenezi de iPhuck?

– Nu, nici vorbă, a dat din umeri Simeon. Mă doare-n cur de toți. Pur și simplu e o lucrare scumpă. E mai bine să n-o

vadă nimeni în afară de prietenii apropiați. Am fost sfătuit chiar s-o păstrez în seif. Am hotărât s-o feresc de ispită și gata.

Noi, roboții polițiști, o ștergem englezește, fără să ne luăm rămas-bun. Ține-l minte pe Simeon așa cum l-am văzut eu în secunda aceea, dragă cititorule: o împletire de grăsime și mușchi într-un șort caraghios din blană de urs, și doi ochi rotunzi care priveau speriați în tavan. Tatuajele, ce-i drept, erau frumoase și scumpe – puteai să-l iei și să-l atârni pe perete ca exponat.

Poate că așa o să și sfârșească.

Apropo, în apartamentul lui era ascunsă o armă neînregistrată, iar într-unul dintre computere moțăia un fișier cu autoextragere cu materiale de propagandă ale Califatului, pe care pentru orice eventualitate l-am marcat cu o secvență specială de simboluri în șirul de metadate – ceva de genul unui inel pentru porumbei, obișnuitul nostru „ce, unde, când" de serviciu, cu care se marca înainte pornografia infantilă. Simeon probabil nici nu știa de arhiva asta – dar în zilele noastre poți s-o bagi serios pe mânecă și pentru mai puțin.

Astfel, nu aveam a mă teme de reclamații pentru abuz polițienesc.

mara se sperie

După ce a ascultat fişierul audio al criticului de artă, Mara s-a întors spre ecranul de pe care o privea faţa mea de serviciu – şi o minusculă cameră de supraveghere.

– Nu-ţi stă bine cu favoriţi verzi, a zis ea. Eu am vrut-o. Ar trebui să-mi exprim regretele.

– Pentru ce? am întrebat eu şi mi-am pornit mimica facială indicată în meniul meu ca „sarcasmosexism #3".

– Dar nu-i nevoie să faci mutre idioate acum.

– Pot să arăt oricum, am răspuns eu uşor fandosit, sunt înzestrat şi cu atribute feminine...

Şi, fără nicio avertizare, am luat înfăţişarea poetesei pompeiene din rama de pe masa ei de lucru.

Recunosc, mă gândisem la această manevră mai devreme, şi aveam deja modelul 3D al acestei Janna-Safo. De altfel, e o procedură standard în timpul muncilor sezoniere. Cea mai bună metodă de a stârni duioşia patronului este să i te arăţi cu înfăţişarea celei mai dragi fiinţe: a animalului de companie, a unei rude, a unei e-chan şi aşa mai departe. Sunt însă şi anumite riscuri – de care mi-a amintit pe loc reacţia Marei.

S-a holbat și am distins clar pe chipul ei frică. Pupilele i s-au dilatat, pielea i s-a albit – și deși aceste schimbări erau foarte mici și un om mai degrabă nu le-ar fi observat, de mine nu puteau fi ascunse.

După două secunde a devenit vizibil că buzele și degetele de la mâna dreaptă a Marei tremură, iar capul i s-a vârât un pic între umeri. Da, da, era o spaimă clasică, autentică – de parcă m-aș fi transformat într-un șoarece sau într-un tigru bengalez.

După alte patru secunde, Mara și-a venit în fire. Dar frica remarcată de mine era prea intensă ca să se explice prin simplul fapt că fusese luată prin surprindere.

Nu, nu de schimbare s-a speriat. S-a speriat de Janna-Safo.

Mi se întâmplase ceva asemănător cu doi ani în urmă, când am fost închiriat pentru a digitaliza o arhivă foto veche. Am luat înfățișarea unei pisici de casă pe care o văzusem într-o ramă digitală asemănătoare, iar pisica murise de doi ani. S-a lăsat cu isterie. E drept, apoi a venit și catharsisul – și încă ceva, despre care buna-cuviință mă împiedică să vorbesc. Pentru un onorariu suplimentar, putem furniza o gamă de servicii cât se poate de extinsă.

Ceea ce și voisem să-i sugerez discret Marei. Și uite ce-a ieșit. Ea și-a acoperit demonstrativ ochii cu palmele.

– Încetează imediat! a zis ea. Și să nu mai faci niciodată așa ceva. Niciodată. Ai înțeles?

– Am înțeles, am răspuns eu.

Când a deschis ochii, îmi reluasem deja înfățișarea obișnuită.

– Așa e mai bine.

Trebuia s-o dăm pe glumă.

– Voiam să-ți cuceresc inima, am zis.

– Așa m-am gândit și eu, a spus ea cu îndoială în glas, dar tu chiar nu simți nimic, iubitul meu lipsit de inimă?

– Nimic, am răspuns eu. Absolut. Și de fapt îmi este indiferent cum arăt. Important e să ofer oamenilor bucurie.

– Şi atunci de ce porţi favoriţi, dacă ţi-e indiferent? Şi uniforma asta? Nu e prea sofisticat?

– Am explicat deja, am spus eu. Avem o instrucţie potrivit căreia trebuie să realizăm o anumită înfăţişare de serviciu care să-l provoace pe interlocutor la contact emoţional. Asta ne permite să-i câștigăm încrederea, să-i descoperim caracterul, să adunăm probe și să-i creăm profilul. Așa se înlănţuie lucrurile și se naște marea literatură.

– Da, am uitat, tu ești și scriitor... Și îmi vorbești atât de deschis despre toate?

– Dezvăluirea metodelor este arma mea secretă, am spus eu. Și garanţia creșterii vânzărilor.

– Dar ce vânzări ai tu?

– Cele mai bune de la Direcţia Poliţiei. În segmentul neletal, vreau să spun. *Barja enigmelor*, de pildă, a fost descărcată de 102 ori. *Gâlceava de toamnă a entităţilor economice* – de 46. Dar astea sunt recordurile. De obicei, ceva mai puţin.

– Și de ce depinde asta? De măiestria literară?

– În primul rând de popularitate, am răspuns. Şi de subiect, bineînţeles. Când urmărești scufundarea unei barje, demolarea ilegală a unui gard sau un defect de fabricaţie în producerea șezlongurilor de plajă, e greu să te aștepţi la un vârtej de atenţie avidă a oamenilor. Chiar și dacă în consecinţă câţiva indivizi intră la răcoare. Dacă mi se încredinţează un cadavru... Dar asta nu capăt cu una, cu două.

– De ce?

– Direcţia noastră are și ea generalii ei.

Am arătat expresiv cu capul în sus.

– Își împart hoiturile între ei. Ei au câte trei mii de descărcări, ba chiar și câte cinci mii. Asta n-are nicio legătură cu măiestria.

– Carevasăzică, a tras Mara concluzia privindu-mă cu compasiune, e ca la oameni. Fără soluție.

– Cum fără soluție? am zis eu. Nicidecum. Există căi pentru a crește. Uite, eu lucrez la o expunere tot mai mare a metodelor. Sunt și alte variații de algoritm promițătoare...

– Care?

– Hai să-ți explic pe parcurs, am răspuns. Sunt multe. Să vorbim mai bine despre investigația noastră, adorata mea. Ai deslușit materialele pe care ți le-am trimis?

– Da, verzișorul meu. Dar tu?

– Nu, am spus, eu în general nu înțeleg texte. Pot numai să le copiez sau să le generez.

– Dar trebuie să înțelegi ceea ce generezi, nu? Doamne, de câte ori mi s-a vorbit despre astfel de subiecte!

– Vai, am răspuns, nu e deloc așa. Algoritmul meu seamănă mai degrabă cu adunarea unui puzzle. Alegerea unor fragmente lingvistice asemănătoare ca formă și culoare. Am în baza mea de date suficiente pentru miliarde de cărți. Știu să imit perfect o înșiruire de cuvinte coerentă, logică și chiar emoțională. Pot să construiesc o mulțime de configurații diferite ale subiectului și așa mai departe. Dar sensul și emoționalitatea acestei alegeri de cuvinte le absoarbe exclusiv cititorul.

– Vorbești ca și când ai înțelege totul, și încă bine.

– Eu pot doar să reprezint înțelegerea, operând cu analogii și pattern-uri lingvistice din baza mea de date. Asta îmi iese aproape întotdeauna, dar în scrierea unui roman este mult mai sigur să folosești un discurs uman autentic. E mai bine să separi și să fixezi tu sensurile, Mara.

– A, a zâmbit ea, acum îmi înțeleg mai bine sarcina... În general, nu e cine știe ce pradă. Dar este. În certificat se afirmă că Banksy n-a pictat numai ușa asta, ci și două cabine din toaleta bărbaților și trei din a femeilor, și de asemenea a creat câteva microfresce pe faianță. Locul în care se găsesc aceste materiale în prezent este aparent necunoscut.

– Și ce rezultă de aici? am întrebat eu.

– Avem de-a face mai degrabă cu o pregătire organizată a solului, a răspuns Mara. Când o să se ivească noi Banksy pe closete și faianță, n-o să mai vadă nimeni. O foarte competentă ajustare a pieței.

– Ai vreo presupunere în privința posibililor vânzători?

– Nu. Asta nici nu mă interesează în mod special, că nu sunt gabor. Eu vreau să știu pur și simplu ce, unde și când... Acum trebuie să ne apucăm de lotul următor. Numărul 340. Aici o să-ți fie ceva mai greu, dar sunt sigură că o să te descurci. Stabilește ce fel de obiect a fost, copiază-l, stai de vorbă cu proprietarul și descarcă toată literatura critică. Poți să n-o analizezi în profunzime, asta e treaba mea. Ceea ce-ți poate fi de folos pentru roman o să-ți povestesc oral.

– Minunat, am răspuns, de-a dreptul ideal.

– Încarc contactele... Uite, ți le-am trimis deja. Le-ai primit, verzișorul meu?

– Le-am primit, că nu-s neprimitor.

– Bun, a zâmbit Mara. Știi să fii și spiritual. Cum faci?

– Foarte simplu. Când trimit prin rețea fișiere și scrisori, oamenii întreabă deseori: le-ai primit? Ca unul dintre cele exact 64000 de răspunsuri posibile la această întrebare, în baza mea de date este scris și acesta, marcat „umor". După adresarea ta tandră cu „verzișorule", algoritmul a format cerința pentru

un răspuns umoristic, și a fost aleasă varianta „Le-am primit, că nu-s neprimitor".

– Dar înțelegi în ce constă umorul aici?

– Bineînțeles că nu, am răspuns eu cu un surâs byronian disprețuitor. Presupun că-i vreun joc de cuvinte.

– Ei, uite, s-a dus naibii romantismul.

– Iubito, dacă ai face cunoștință temeinic cu mecanismul neurologic al apariției sensului, înțelegerii, umorului şi al altor epifenomene ale conștiinței umane, aşa-numitul „romantism" n-ar mai exista deloc.

– Of, cum ești. Dar asta cum ți-a venit?

– Un citat amendat din culegerea *Rațiunea rațiunii*, Moscova, 2036. Prima publicație a lui Saul Reznik, cel pe care-l ai pe perete în birou. În articol se discuta chestiunea atitudinii romantice față de intelectul artificial, cu o apropiere parametrică de subiect de 42%. Citatul este modificat gramatical și tonal pentru a coincide perfect cu structura dialogului în curs.

– Şi îmi spui totul aşa, direct?

– Ți-am spus deja că dezvăluirea metodelor este asul meu din mânecă oficial.

– Porfiri, a zis Mara clipind des, am o rugăminte la tine. Nu-mi mai povesti despre piesele tale interne decât dacă îți cer în mod special. Altfel se distruge tot farmecul comunicării noastre.

– *D'accord*, iepurașul meu, am răspuns. Iar acum e timpul să trec la treabă – am destul de mult de mers. Fii fată deșteaptă și nu te zbengui de una singură. *Porfiri out.*

Crede că sunt perechea ei vizuală? Ei bine, nu știu. La favoriții și uniforma mea ar fi nevoie, probabil, de una mai țâțoasă. Deși încă n-am văzut-o complet goală... Totuși, n-o să facem din femeie un obiect nici chiar în simularea unei bucle retorice, altfel pe urmă ți-o trage și la revedere!

Lotul 340 fusese cumpărat de un bancher care locuia, oricât de banal ar părea, în [...], la vest de Moscova.

Așa. Mara mi-a forwardat adresa secretă. Nu pot s-o reproduc în textul unui roman. Suntem oameni serioși.

Spre deosebire de Simeon Poloțki, bancherul chiar era preocupat de *privacy*, și plătise nu numai pentru un sistem anti-SPAS, ci și pentru dreptul la „conul de umbră". Asta însemna, între altele, că nu-i pot menționa în textul meu nici adresa, nici locul de muncă, nici numele de familie. Permise erau numai prenumele și patronimul – Apollon Semionovici. I s-ar fi potrivit mai bine patronimul „Zeusovici", dar lumea nu e perfectă.

Firește, o parte dintre aceste interdicții sunt pur simbolice. Dacă am spus că omul e bancher, s-a înțeles deja că lucrează la UnBank (alte bănci nu mai sunt), iar dacă locuiește în [...] la vest de Moscova, e clar că nu este un funcționar oarecare, ci un *executive*. În rest, e mai bine să nu pătrunzi în „conul de umbră", căci UnBank nu-i lasă pe ai săi la necaz – nici în Țara-de-Dumnezeu-uitată, nici în Califat, nici în Americi.

Da, mulți se minunează – așadar, Dafago se luptă oficial cu Califatul, Califatul se luptă cu America, America de câțiva ani încoace se luptă cu ea însăși (dar și despre Uniunea noastră Europeană se poate spune același lucru) – iar Unica Bancă lucrează peste tot. Dar poate că tocmai asta este legătura ultimă care ține laolaltă lumea noastră fragmentată, în flăcări.

One Bank Fits All!

UnBank and One Bank are the registered trade marks of (mai departe e tipărit cu litere mărunte).

Ei, ai înțeles, dragă cititorule. Un *insert* plătit de UnBank.

Așa se numesc în toată lumea (în sens electronic), iar dacă într-o limbă locală sună prost, schimbați limba. Acești păduchi

nu că au mulți bani, ei au toți banii – deși ce sunt acele *special drawing rights*[12], sau SDR, nu înțelege nimeni în afară de economiști. În Rusia se numesc *hrusti*[13], de la literele H și R din reclama lor despre *human rights* care îți scoate ochii literalmente peste tot.

Își plătesc pop-ups oriunde se pomenește de ei – și până și eu sunt nevoit să ling acest anus diavolesc, căci conform condițiilor francizei, la prima menționare a UnBank, materialul promoțional trebuie să fie integrat în textul meu la paragraful următor sau rostit de persoana mea (sau trebuie relatat amănunțit unul dintre clipurile lor publicitare). Nu pot să refuz, dar nu se spune nicăieri că nu am dreptul să-l avertizez pe cititor în privința asta – sau să marchez cu litere cursive paragraful plătit de păduchii ăștia, cum tocmai am făcut. Și după aia pot să-i umplu de lături cât vreau. Curând, desigur, o să fie observată această breșă din contract și o să fie înlăturată – așa că ne bucurăm de ultimele zile de libertate! În general, iată la ce nenorocit m-am dus (la fel ca optzeci și patru la sută dintre potențialii mei cititori, nu pot să suport păianjenii financiari).

Domnișorul acesta se ascundea cu atâta iscusință de lumea pe care o mânca, încât era greu să găsești până și drumul până la locuința lui – am căutat un Uber potrivit douăzeci și trei de minute în cap. Dar și când l-am găsit...

---

12 „Drepturi speciale de retragere" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

13 „Bani", „lovele" (argotic, rus.). (*N. trad.*)

uber 2. porciştii

În maşină erau un băiat şi o fată.

Conform foii de parcurs pe care m-am învrednicit s-o caut pe Internet, acestea erau maşini de ocazie care foloseau schema economică „în doi". Dar am ghicit că erau porcişti chiar înainte ca băiatul să înceapă să lipească bandă adezivă pe camerele de luat vederi.

De ce maşina merge pe un traseu atât de lung şi de excentric? Uite de ce – băiatul şi fata ajunseseră la un acord preliminar, se apropiaseră de centru la o sută de metri unul de altul şi comandaseră amândoi deodată un econom-Uber până la [...]. Nu trebuie să te temi că sistemul te-ar putea cupla cu altcineva – statistic, asta e posibil o dată la o mie de ani.

În Uber sunt şapte camere ascunse. Băiatul ştia de trei – şi probabil se credea un virtuoz al life hack-ului. Îndată ce le-a lipit, au trecut la treabă. După câte se vedea, aveau deja experienţă – ştiau să se mişte în cabină şi chiar să includă în acţiune braţul despărţitor de la banchetă, care se ridică automat la călătoriile economice în doi.

Pe foaia de parcurs se vedea nu numai traseul lor din ziua aceea, ci şi, cum ar fi spus poetul, toate zigzagurile destinelor

lor împletite. Kolea, douăzeci de ani, și Lena, nouăsprezece. Studenții care nu sunt înregistrați în sistemul porciștilor locuiesc cu părinții – iar aceștia, e de la sine înțeles, nu vor asemenea rușine acasă la ei.

În Țara-de-Dumnezeu-uitată, porciștii sunt tratați oarecum condescendent. Deocamdată. Peste vreo cinci-zece ani, presupun experții, vor fi declarați ilegali. Deocamdată însă sunt doar supuși trolling-ului. Creativ și cu ingeniozitate, ca să simtă un disconfort în constantă creștere.

Din nou am avut plăcerea să observ cum anume se produce acest fenomen. Când m-am conectat la Uber, pe ecranul din cabină rula un film vechi despre cowboy, și tânărul Kolea chiar a dat sonorul mai tare – pesemne, ca gemetele de pasiune să fie acoperite de împușcăturile din prerie. Dar tocmai când sistemul fixa ceea ce se petrecea în cabină (reacționează și la poziția corpurilor – cred că picioarele ridicate spre tavan cu un cap străin între ele nu lasă loc de ambiguități), a pornit o reclamă la iPhuck.

Interesant este că a început cu versiunea 8. Încă mai poate fi cumpărată, și astăzi este modelul cel mai ieftin, din el se vede cât de subtil înțelege sistemul ceea ce se petrece.

Mai întâi a rulat videoclipul acela amuzant în care Venus a lui Botticelli, prinzând viață, face câțiva pași de balet în scoica ei, apoi o acoperă o altă jumătate de scoică, și telespectatorul vede numai tocul proaspăt ștanțat al unui iPhuck cu niște augmentochelari strălucitori alături. Apoi a rulat versiunea gay a aceluiași videoclip cu David al lui Michelangelo, apoi opțiuni trans și non-binary. Și un prost ar fi ghicit că sistemul face niște aluzii, dar tinerii cuprinși de beția dragostei sunt, vai, orbi și surzi la orice în afară de.

Sistemul a deschis răbdător filmulețul de la Wiki-all – care este atașat la toate iPhuck-urile și toți Androginii – și a dat sonorul mai tare.

Pe ecran a plutit un șirag de străvechi dispozitive de dragoste. Majoritatea erau credibile din punct de vedere istoric, dar câteva arătau neconvingător și caraghios. Mai ales butoiașul înfășurat în blană de leu cu o găurică într-o parte și un coif roman deasupra. Nu e oare vorba aici despre homofobie? Dar m-am obișnuit de mult cu hiperbola în materialele publicitare – se consideră chiar că motivează suplimentar.

Când excursia în trecutul fericirii umane s-a încheiat, ecranul a fost ocupat de iPhuck 9 – nu varianta cea mai scumpă, dar nici cea mai ieftină, mai ales în comparație cu un Androgin.

– Kolea și Lena, s-a auzit în cabină o voce de femeie, ne bucurăm să vă urăm bun venit în sala de vizionare Memoria lui Venus...

Auzi, în sala de vizionare... Bine zis.

– Produsul nostru nu arată foarte nou, copii – „Nu-i desigur nou să pleci din viață, precum nici în viață să rămâi“[14]...

Obiceiul ca algoritmul de reclamă să le spună pasagerilor pe nume și să insereze în reclamă citate contextuale din autorii lor preferați (toate aceste informații sunt disponibile în foaia de parcurs) pe mulți îi supără – și pe bună dreptate. De cele mai multe ori este jenant și intruziv. Pasagerii din Uber răspund uneori prin acte de vandalism, iar apoi plătesc amenzi mari. Dar călătorii mei erau prea ocupați unul cu altul ca să acorde vreo atenție mediului sonor.

În cele din urmă pe ecran a apărut purpuriul iPhuck 10 – exact ca al Marei. Era acoperit de o inscripție largă:

---

14 Versuri din poezia „Bun-rămas, prietene, cu bine“ de Serghei Esenin, traducere de Igor Crețu. (*N. trad.*)

iPhuck 10
Singularity
PH2 universal copulation kit

Nu e clar dacă de fapt cuvântul iPhuck era creat din compunerea cuvintelor „PH2 universal copulation kit"[15] sau dimpotrivă, fusese aleasă o decodare a acestei abrevieri anume. Dar totul era gândit – chiar și dacă se trece cu timpul la *physicality class 3*, nu va fi nevoie să fie schimbată marca înregistrată.

– Kolea și Lena! În ciuda progresului tehnic furtunos, în ultima jumătate de secol produsul nostru – sau, după cum îi spun colegii voștri studenți, *hoit*, *cauciuc*, *silicon*, *fier* și așa mai departe – s-a schimbat uimitor de puțin... În trecutul îndepărtat, o fată nevinovată de vârsta Lenei sau un băiat de vârsta lui Kolea ar fi crezut mai degrabă că în fața lor se află un manechin de croitorie din silicon, cu niște cioturi scurte în loc de mâini și picioare... Dar mâinile, picioarele și chiar fața au încetat să fie de folos păpușilor pentru amor în urma dezvoltării tehnologiilor transcarniale.

Pe ecran a apărut un bust de Cezar cu augmentochelari ieftini – un model vechi, care semăna cu ochelarii de motociclist, cu brațe subțiri din oțel trecute peste cap, din care ieșeau firele roșii ale unor căști.

– Această fâșiuță metalică de deasupra cheliei se numește „ST", stimulator transcarnial. Ați învățat la școală cum funcționează, dar probabil ați uitat... Pe scurt, radiațiile lui creează halucinații tactile în zone determinate ale corpului vostru și totodată inhibă activitatea zonelor din creier capabile să observe neconcordanța dintre imaginea din augmentochelarii voștri și informația care vine pe canalele altor organe de simț.

---

15 „Trusă universală de copulație" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

Datorită acestei fâșiuțe de metal lipsite de greutate, trăirile din realitatea augmentată devin plăcut bolborositoare – ca și cum vi s-ar turna șampanie rece peste capetele înfierbântate – și absolut, sută la sută reale. Nu doar asemănătoare, ci chiar reale. Vă amintiți vechile versuri rusești îndrăgite?

„Domnii mei, spre dreptate-atunci când lumea calea s-o afle nu știe, cinste celui ce, din nebunie, omenirii dă soare-auriu scânteind..."[16] Această cinste aparține de drept astăzi vizionarilor din Silicon Valley! Păpușa gonflabilă modernă nu are nevoie de mâini și picioare – este de ajuns un tors grațios și capul cu gura deschisă ademenitor – tot restul se adaugă prin metode de augmentare. Noi nu doar am ajuns din urmă realitatea, am întrecut-o, chiar...

Pe ecran au plutit șerpuiri line ale produsului, umbre pastelate palide, licărul difuz al fericirii viitoare.

– Mecanica siliconului bisexual pare grosolană și primitivă la prima vedere, dar trebuie să ne amintim că în spatele fiecărei flexiuni și arcuiri se ascund mai multe eforturi intelectuale decât în spatele antenelor unei nave cosmice...

Întâlnirea spațială care a apărut pe ecran a avut pentru o secundă carne, o rețea roșie de vase de sânge, piele – și a dispărut într-o clipă, înainte ca imaginea să apuce să devină necuviincioasă.

– iPhuck-ul nu este numai un aparat de antrenament sexual, el este concomitent și un safer personal foarte bine protejat, în care se păstrează și se analizează preferințele voastre coitografice – pe baza lor se creează galeria virtuală a partenerelor și partenerilor voștri posibili. În iPhuck 10 este folosită ca procesor, pentru prima dată în istoria tehnologiei electrocasnice, o

16 Versurile aparțin de fapt poetului și șansonetistului francez Pierre-Jean de Béranger (1780–1857). (*N. trad.*)

unitate de calcul cuantic, a cărei putere este suficientă pentru orice probleme imaginabile sau inimaginabile pentru multe decenii de acum înainte! Este redundant, dar nu ne-am obișnuit să rămânem în urma vieții. Toate acestea vă permit să aveți o experiență erotică realmente unică și de neuitat. Iubiți-i pe cei pe care-i iubiți!

Am înțeles în sfârșit de ce studenții nu reacționează nici măcar din reflex la vocea care răsuna în cabina mașinii – în urechi aveau dopuri de plastic de culoarea pielii. Pesemne nu mergeau pentru prima dată pe acest traseu.

– Apartenența de gen a dispozitivului se schimbă la fel de simplu și de temeinic cum se pune baioneta la o pușcă... Acum vedeți pe ecran cum anume... Toate aceste accesorii, inclusiv dopul anal sinfazic, intră în trusă, dar puteți să achiziționați separat și versiunile lor enhanced de la atelierul nostru de tuning. Kolea și Lena, totul este prevăzut în problema cea mai importantă pentru om... Desigur, iPhuck 10 nu costă puțin, din cauza materialelor selectate și a preciziei asamblării – dar noi nu facem compromisuri când este vorba despre fericirea omului. Kolea și Lena! Numai pe copiile ieftine un chip privit de-aproape e cețos[17]. La noi o să vedeți totul! iPhuck 10 *Singularity*! Ceasul hotărât să ne dezbine poartă semnul unei revederi![18]

Perechea nu s-a potolit însă, ba chiar dimpotrivă, a trecut la runda a doua. Ce iPhuck, când ei pesemne că și pentru această uber-cruise făcuseră economii îndelung!

După ce a așteptat un minut, sistemul a deschis al treilea nivel de educație – pentru cei mai tâmpiți. A început să cânte

---

17 „Un chip văzut de-aproape e cețos“ – vers din poezia „Scrisoare către o femeie“ de Serghei Esenin, traducere de Igor Crețu. (*N. trad.*)

18 Din nou, poezia „Bun-rămas, prietene, cu bine“ de Serghei Esenin, traducere de Igor Crețu. (*N. trad.*)

o harpă. Ecranul s-a stins pentru o clipă, apoi a fost umplut de valuri de litere, hieroglife și rune multicolore – părea un ocean al memoriei umane, ale cărui valuri se spărgeau de creierii pasagerului. O voce de gen neutru a rostit:

– Astăzi, la rubrica noastră „Capodopere ale literaturii universale“ continuăm să facem cunoștință cu una dintre cele mai importante cărți ale secolului, amintirile feministei americane Amanda Lizard, *Consenting to Penetration*[19]. Capitolul 16, „New Orleans“. Avertizăm că lucrarea Amandei Lizard a fost scrisă cu mult înainte de răspândirea virusului Zika-3...

Vocea crainicului a devenit cumva funebră și în același timp mai subțire – dar fără să-și piardă neutralitatea de gen:

„Oops, iar am făcut-o. Influențată de circumstanțe, de așteptări determinate social și pur și simplu de frica de un corp bărbătesc excitat și înfierbântat de băutură, am spus un «da» care nu era un «da» autentic, venit din inimă, ci acel «da» care poate ieși de pe buzele unui prizonier după o îndelungată tortură morală...“

Sonorul creștea treptat – cred că vocea crainicului se auzea deja și dincolo de ușile Uberului.

„Mâini puternice, grosolane mi-au sfâșiat lenjeria intimă, m-au întors cu nerușinare cu fața în jos, mi-au depărtat picioarele tremurânde, apoi o gură din care ieșeau aburi de alcool a șoptit în urechea mea: «Ești sigură?» O, cum să descriu ironia amară a acelei secunde... Știam, firește, că torționarul meu nu se interesează nicidecum de adâncimea convingerii mele – el urma pur și simplu mecanic un ritual social impus. Să fi răspuns «nu» ar fi fost ca și cum aș fi încercat să opresc un

19 „Consimțind la penetrare“ (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

tăvălug alunecând pe un munte de gheață. Însăși viața îmi putea fi amenințată... Așa că am șoptit supusă: «Da...» În aceeași clipă o penetrare sălbatică, grosolană și insuportabil de umilitoare mi-a provocat agonie în tot corpul. Din nou – a câta oară! – eram coborâtă la rolul de obiect supus: călcat în picioare, pătruns, străpuns și grosolan penetrat.

Nu mai țin minte cât a durat această tortură, dar în cele din urmă s-a sfârșit. Am început să-mi vin un pic în fire, parcă adunându-mi de pe podea cioburile sufletului spart de o lovitură de ciocan, când deodată am auzit...

Vorbe de alinare? O șoaptă de căință?

Un sforăit. Masculul cu voce de bas, mulțumit de sine, convins de impunitatea sa, duhnind a transpirație, sforăia, bălăcindu-se în valurile de serotonină iscate de chinul meu – și avea, pesemne, un vis dulce, sexist.

Oare nimeni n-o să-mi dea socoteală pentru această umilință, pentru această durere?

Astăzi știe toată lumea: «nu» înseamnă întotdeauna «nu». Dar scopul cărții mele este să explic în sfârșit că «da», fie el și repetat, nu înseamnă întotdeauna «da». Prin urmare, el poate fi evocat retrospectiv, chiar și peste douăzeci sau treizeci de ani, când trauma adânc ascunsă iese în sfârșit la suprafața conștiinței femeiești. Este minunat că acest lucru găsește înțelegere în practica juridică de astăzi – dar acționăm prea încet, și multe victime ale obiectificării ne părăsesc, nemaiapucând să-și afle dreptatea.

Femei umilite și zdrobite de un act sexist – mă adresez vouă, dragi prietene. Indiferent cât de demult s-ar fi întâmplat asta, trebuie să ieșiți din umbră și să vă ridicați..."

Era timpul să cobor însă – aveam s-o ascult pe Amanda mai târziu. Asta nu e o problemă, este pusă mereu uber-porciștilor.

Rămas-bun, rămas-bun, Kolea și Lena, fiți fericiți în marea furtunoasă a vieții și țineți minte că pentru retroviol veți fi arestați în special voi, porciștii, care nu sunteți în stare, la proces, să faceți dovada că dețineți un iPhuck sau un Androgin. Se consideră că astfel de oameni reprezintă cel mai mare pericol social... Nu cumva conspirologii care vorbesc întruna despre așa-numitul «marketing criminologic» au și ei dreptate?

Glumesc, glumesc. E doar un tipar social, de asta sunt absolut convins.

apollon semionovici

Părăsind Uberul, m-am conectat la una dintre camerele de supraveghere de pe șosea, din fericire aici erau mai multe decât copaci. Ca să fiu cinstit, priveliștea care se deschidea nu era prea veselă: o șosea bordată cu garduri de cinci metri, iar dincolo de acestea – pădurea, pădurea rusească, parcă ispășind o pedeapsă nu se știe pentru ce primită. De altfel, pentru [...] era o panoramă destul de tipică. Sediul Uniunii Suverane este foarte aproape de aici – cu doar câteva minute înainte am observat de la fereastra Uberului doi vânători în livrea care prindeau o cioară de pe câmp pentru plăcerea stăpânului. Pisicile, se spune, ar fi importate din Califat, dar nu am informații exacte.

În fața mea se ridica spre cer gardul proprietății lui Apollon Semionovici – dar n-am putut găsi înăuntru nicio breșă electronică, oricât am căutat în rețea: până și aparatele electrocasnice erau apărate la standarde militare. După câte se vedea, aici cu securitatea se ocupau niște algoritmi serioși și scumpi.

Categoric nu am mai întâlnit o viață personală atât de apărată. Și totuși, un cârlig tot am găsit – telefonul personal al bancherului. Era menționat într-un e-mail trimis pe un server

neprotejat – și, cu toate că asta se întâmplase cu doi ani în urmă, numărul se putuse păstra în întregime.

Obrăznicia este noua modestie, ne învață site-urile de stilistică. Am format numărul, și când mi s-a răspuns, m-am înfățișat în sistemul video al abonatului în întreaga măreție a favoriților și nasturilor mei. Ce-i drept, eu n-am primit în schimb niciun fel de imagine, și a trebuit să vorbesc cu un fel de ceață cenușie impenetrabilă.

– Vă doresc sănătate, Excelența Voastră, am început eu voios. Mă numesc Porfiri Petrovici, și referințele mele de serviciu au fost deja trimise pe adresa dumneavoastră. Vă rog să mă scuzați că vă deranjez, dar investighez un caz legat de comerțul ilegal cu artă. Scopul meu este să vă apăr de curiozitatea grosolană și contondentă a poliției. Dar ca să vă pot ajuta, am nevoie să-mi răspundeți la câteva întrebări.

În mod surprinzător, mi s-a răspuns – și încă pe o linie deschisă.

– Salut, Porfiri, salut, bătrâne! Ce bine-i când mai are cineva nevoie de tine...

După timbrul vocii mi-am dat seama care era cauza acestui entuziasm – Apollon Semionovici era beat. Chiar beat ulucă, aș zice.

– Cu permisiunea dumneavoastră, am rostit eu și mai lingușitor, vă voi fi extrem de recunoscător dacă mi-ați permite să vă văd. Trebuie să fiu sigur că vorbesc chiar cu dumneavoastră, și nu cu vreun algoritm-secretar sau cu cine știe ce glumeț.

– Conectează-te, amice, a răspuns Apollon Semionovici.

În clipa următoare în casa lui s-au deschis simultan patru camere video pentru conference call. M-am conectat cu grijă la ele, am verificat mediul să nu fie pe undeva un cod dăunător și

abia apoi mi-am permis să mă uit la cel care îmi dăduse acces înăuntru.

Apollon Semionovici era beat, nebărbierit și nepieptănat. Pe frunte îi cădea o șuviță ondulată, lungă și umedă, care în zilele de trezie locuia pe chelie – într-un cuvânt, arăta exact așa cum se și cuvine să arate un om nu prea tânăr în timpul unei beții prelungite. Dar în același timp purta un frac impecabil cu papion negru pe plastronul apretat – părea că se pregătește să se ducă la o cină festivă.

De altfel, am înțeles repede că acest costum de seară este proiectat de sistemul de control video – un sistem foarte bun – și că nu-mi era dat să știu cu ce era de fapt îmbrăcat Apollon Semionovici. Poate chiar cu nimic. Dacă judecam după chipul lui, această presupunere era cât se poate de probabilă.

Ședea într-un fotoliu, iar pe podea, în fața lui, era o carafă de cristal cu un lichid nobil de culoare maronie. În mâna bancherului scânteia un pahar masiv, fațetat în romburi. Chipul meu era pe ecran, dar nu eram sigur că Apollon Semionovici se uitase măcar o dată la mine.

Sala în care se afla s-ar fi putut numi o cameră de zi foarte mare: din perete se ițea neagră gura unui șemineu, în jur erau câteva fotolii, iar pe tavan strălucea un basorelief de aur sub forma unui soare zâmbitor. Aurul era adevărat. E drept, spectrometrul programului nu a putut determina grosimea stratului. Acest soare, din păcate, nu încălzea. Panourile de oglindă ale pereților sugerau cumva că și dacă există musafiri aici, ei nu vor putea umple cu prezența lor acest pustiu rece, și de aceea numărul lor trebuie multiplicat prin amăgire. Și acești musafiri vor purta, cel mai probabil, aceleași fracuri impecabile...

În sală erau puține mobile, dar multe obiecte de artă – lucrări scumpe și celebre, din câte mi-am putut da seama după o

scanare rapidă. Cea mai prețioasă, o instalație de dimensiuni mari, care nu putea trece neobservată, se numea *Dans înșelător al culegătorilor unei recolte fictive* – autorul ei era un oarecare Ulzer al Cincilea, „un cunoscut artist contemporan", după cum îl caracteriza Internetul.

Instalația consta din șase păpuși care înfățișau niște țărani etnografici convenționali. Păpușile erau făcute din iPhuck-uri și Androgini, cărora le erau atașate mâini și picioare groase de paie fixate cu lac. Țăranii erau îmbrăcați în spirit asiatic – cu pălării de paie cu boruri late și zdrențe pestrițe. Erau încremeniți într-un dans nefiresc, ținându-se cu mâinile de talie doi câte doi: iPhuck-urile înfățișau bărbați, iar Androginii femei.

Faptul că dansul era nefiresc și înscenat rezulta nu numai din denumirea instalației, ci și din mulțimea de recenzii pe care le-am descoperit pe Internet („una dintre acele lucrări extrem de rare, în care paradigma unei «noi sincerități» se ridică aproape la măreția autentică a epocii de ipsos" și așa mai departe). Lucrarea fusese vândută contra unei sume „mai mari de 7M SDR", nu se știa cui. Adică eu știam deja, Internetul nu.

O altă lucrare a lui Ulzer al Cincilea pe care am putut-o identifica arăta cam sinistru. Era ca un câine împăiat răstignit atașat unei lespezi verticale de beton cenușiu care se înălța din podea până-n tavan (probabil turnată direct la fața locului – n-ar fi încăput nici pe fereastră, nici pe ușă). Pe beton, în jurul labelor răscrăcărate ale câinelui, era trasat un relief înnegrit – două aripi imense, care semănau cu niște frunze de arțar mărite. Ele transformau câinele într-un liliac gigantic. Obiectul se numea *Câine zburător imposibil, plin de tăceri ambigue* – și, judecând după ecourile entuziaste de pe Internet, era și el o capodoperă contemporană („de la 5M SDR în sus").

Căutările și analiza mi-au luat o fracțiune de secundă, în care Apollon Semionovici a reușit să-și apropie paharul de față cu numai câțiva centimetri. L-am lăsat să ia o dușcă, apoi am spus:

– Ce onoare să fiu primit în această casă rafinată, care pare mai degrabă un muzeu!

– Da, a fost de acord Apollon Semionovici, e o onoare serioasă. De obicei nu sunt un om prea sociabil, pur şi simplu vreau să vorbesc cu cineva. Mă simt, cum se spune la voi, ca o pulă bleagă.

– La noi, la cine? am întrebat eu precaut.

– Acolo, afară, a dat din mână Apollon Semionovici în direcția ecranului.

Se pare că totuşi mă vedea. Dar dacă își dădea seama că vorbește cu un algoritm – asta nu ştiam. Și nu era clar dacă în cazul în care o să-și dea seama, o să continue conversația. Trebuia să am mare grijă cum mă port.

– Apollon Semionovici, am spus eu cu o voce plină de respect, nu mă îndoiesc că milioane, dacă nu miliarde de ființe ar da orice să fie așa „pulă bleagă“ ca dumneavoastră. Dar sunt convins că o să vă treacă repede şi o să se transforme în „binele“ dumneavoastră – pe care oamenii simpli nu pot nici măcar să și-l imagineze.

– Frumos mai lingi, a zis Apollon Semionovici. Te pricepi. Și, ce-i mai important, ai nimerit cu limba fix-fix în punctul care trebuie, he-he-he...

A mai sorbăcăit o dată aprig din pahar și mi-am dat seama că trebuie să mă grăbesc, până nu se face mangă. Nu aveam posibilități tehnice de a-l aduce în simțiri.

– Dumneavoastră colecționați artă – și, în urma unui bizar concurs de împrejurări, aș vrea să vă pun o întrebare despre

artă. Și anume despre unul dintre exponatele din colecția dumneavoastră.

– Care? a întrebat Apollon Semionovici.

– Lotul 340.

– Lotul 340? Ce-i aia?

– Tocmai asta vreau să lămuresc, Apollon Semionovici.

– Și... măcar așa, ca idee... Ce domeniu?

– Ipsos.

Totuși e bine să te pricepi un pic la artă. Fața lui Apollon Semionovici s-a lăbărțat într-un rânjet.

– A, ipsos... Acum înțeleg. Da, e ceva. Într-o asemenea măsură o capodoperă, că... De altfel, găgăuță, oricât aș vrea, n-o să pot să-ți explic.

– Încercați, am zis. Poate că totuși o să pricep.

– Nu, aici trebuie să fii în temă. Foarte profund în temă.

Apollon Semionovici a început să râdă, scuturându-și tot corpul și vărsându-și băutura (din cauza culorii închise, n-am reușit să determin după spectru dacă e whisky sau coniac). Când a terminat de râs, a pus paharul pe jos și a zis:

– Ei, hai să mergem, îți arăt. E chiar interesant ce-o să spui.

Ridicându-se, a bătut cu palma în placa de beton cu câinele zburător și am presupus că neprețuitul ipsos este ascuns în spatele ei, ca data trecută. Dar totul s-a dovedit mai simplu – s-a oprit lângă un poster negru cu urme de îndoituri atârnat pe perete. La îndoituri hârtia neagră era atât de tocită, că aproape se rupsese.

– După tine, ce-i asta?

– Bănuiesc că e un afiș publicitar, am răspuns eu după o comparație rapidă cu analoage de pe Internet. De tipul celor care erau lipite cândva pe stâlpii din oraș.

– Tipăritura e contemporană, a spus Apollon Semionovici. Învechită cu iscusință, pentru a i se adăuga patina timpului. Fișierul original e la mine și ăsta-i singurul print legal – celelalte sunt piratate. Dar asta n-are importanță. Tu ce crezi, care-i sensul imaginii?

Posterul amintea de afișul unui film vechi cu vampiri. Un gentleman cu înfățișare extravagantă stătea aplecat la gâtul unei blondine cu sprâncenele pensate, care se ferea grațios – era surprins parcă momentul imediat după un sărut, dar două puncte roșii pe gâtul blondinei nu lăsau nicio îndoială cu privire la ce se petrecuse cu adevărat.

Alături, parcă trasate cu sânge, se puteau citi cuvintele:

20 Joc de cuvinte: „Sachs“ se citește la fel ca englezescul *sucks*, care înseamnă, la propriu, „suge“, iar la figurat, „e nasol“. (*N. trad.*)

– Ei? a întrebat Apollon Semionovici după aproape un minut de tăcere.

Totul era, fireşte, limpede, dar trebuia s-o fac pe prostul, ca să-i dau posibilitatea să-şi etaleze erudiţia.

– Nu prea se leagă, am tergiversat eu. Care e sensul?

– O să-ţi explic primul strat, a răspuns Apollon Semionovici. Cel exterior, ca să spun aşa. Pe care-l pot înţelege profanii. Acesta este un concept promoţional al băncii de investiţii Goldman Sachs – una dintre structurile care au stat la baza Băncii Unice, unde am onoarea să lucrez.

– Mi-a trecut prin minte gândul ăsta, am zis. Numai că asta nu prea seamănă a reclamă. Mai degrabă dimpotrivă. Cumva negativ.

– Da. Dar în epoca ipsosului mediu şi mai ales târziu s-a răspândit o, ăăăăă, autopoziţionare sarcastică, pe care au adoptat-o monştrii sacri ai universului financiar. Ei erau urâţi în mod iraţional de toată lumea – şi, parcă exploatând acest sentiment, s-au autoironizat şi astfel au recâştigat o parte din simpatia poporului. Cam la fel şi politicienii acelei epoci se luau peste picior în faţa camerelor de luat vederi, iar pentru asta existau prânzuri caritabile speciale şi programe umoristice. Se considera că asta-i face mai asemănători cu oamenii. Acum e mai limpede?

– Da, dar nu complet.

– Nu ţi-e clar sensul inscripţiei. Pentru asta, bineînţeles, trebuie să fii istoric... Textul provine din sloganul electoral al Partidului Republican din SUA – pe vremea aceea încă mai existau SUA – *Hillary sucks, but not like Monica*[21]. În plină

21 „Hillary e nasoală, dar nu ca Monica“ (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

înflorire a ipsosului, în 2016. În anii aceia toată lumea înțelegea această glumă. Monica Lewinski și Hillary Clinton erau...

– Acum în sfârșit mi-a picat fisa, am zis eu. În poster se folosește un joc de cuvinte triplu, textul sună ca „Goldman suge, dar nu ca Hillary“. Iar faptul că Hillary, la rândul ei, o cam suge, dar nu ca Monica, rămâne între paranteze.

– Exact! a răspuns Apollon Semionovici mulțumit. Dar conceptul acesta nu a fost aprobat. Deși lovea exact la țintă.

– De ce?

– Pentru că Hillary a pierdut alegerile. După aceea pe nimeni n-a mai interesat cum anume suge ea. Nici măcar pe soțul ei, probabil. Tocmai de aceea acest poster este o asemenea raritate.

– Da, ipsosul e ipsos, am rostit eu, doar ca să spun ceva. Astăzi așa ceva este în general imposibil.

– Ți se pare, a răspuns Apollon Semionovici. Astăzi glumim la fel, dar mai subtil. Asta știi.

– Oare?

El a început să râdă.

– Ce reclamă la UnBank se întâlnește cel mai des?

– *One bank fits all?*

– Nu. Probabil ai văzut-o numai azi de vreo cinci ori... Arată ca o ecuație. SDR egal HR. *Special drawing rights are human rights.*[22]

– Absolut exact, am confirmat eu, am văzut-o de două ori azi. La gara Kursk și...

– N-are importanță. Ascultă cum sună: *Special dra-wing rights*... Ce se petrece din punct de vedere fizic când cineva suge sânge? Își creează în gură o zonă de presiune joasă, și ea

22 „Drepturile speciale de retragere sunt drepturile omului“ (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

atrage lichidul din tăietură... *Draw blood*, uite ce-o să facă acum acest vampir elegant. SDR și HR sunt legate prin semnul egal – un tubuleț simbolic prin care este atât de comod să faci asta... O trompă de țânțar din profil. Acum înțelegi de ce e neprețuit ipsosul ăsta?

– Negru, negru umor, am răspuns eu.

Reproduc vorbirea lui Apollon Semionovici într-o formă puternic reinterpretată și înnobilată – în momentul acesta, ar fi complicat să-l înțelegi fără un modul de reconstrucție a discursului. Trebuia să fie șlefuit.

– Îmi permiteți să fac o fotografie a acestui lot – ca amintire a uluitoarei dumneavoastră povestiri? Și aș vrea să copiez și materialele de critică însoțitoare, dacă există. O să le privesc și o să-mi aduc aminte de întâlnirea noastră.

– E deschis, a chicotit el. Dă-i drumul.

Bineînțeles, când mi s-a permis accesul în sistem, am copiat nu numai materialele însoțitoare, ci și fișierul însuși. Nici măcar nu era ascuns în mod special – se vede treaba că stăpânul se baza pe protecția generală a cetății sale.

Până acum, eu și Mara avuseserăm succes. Pe mine, ce-i drept, mă nevroza necesitatea de a-mi lăsa amprentele electronice peste tot, dar altă cale nu exista. Totul se petrecea în limitele legii. „Fotografia“ putea fi înțeleasă oricum, acest termen nu este juridic: unii fotografiază într-un fel, alții în alt fel. În practica penală recentă existau minimum trei precedente în favoarea mea. Și mai trebuie dovedită și intenția pecuniară, iar în cazul meu asta-i complicat. Cu atât mai mult cu cât Mara a promis că șterge tot după ce citește.

– Am fost foarte privilegiat să am posibilitatea de a vorbi cu un membru atât de remarcabil al societății, am spus eu. Vă doresc zile și nopți fericite – și nădăjduiesc că vor fi profitabile...

mara se supără

Mara era prost-dispusă încă de dimineață.

Grimasele ei coincideau cu șabloanele mimice ale „mâniei", „nemulțumirii", „enervării", „ciudei". Până și țepii harnașamentului ei de piele păreau mai lungi și mai ascuțiți.

Și nici n-a reacționat la favoriții mei portocalii. Deloc. Eu, bineînțeles, nu m-am simțit ofensat de această lipsă de atenție, dar am observat-o.

– Au șters tot, mi-a spus ea. N-am apucat nici să deschid ceva.

– În ce sens?

– În sensul că dimineața devreme departamentul juridic al UnBank a luat legătura cu superiorii tăi. Iar apoi Direcția Poliției a luat legătura cu mine. M-au trezit și au șters toate fișierele pe care mi le-ai trimis ieri. Absolut toate.

– De ce? am întrebat.

– Pentru că UnBank a amenințat că dă în judecată mai întâi Direcția Poliției și apoi pe toți cei care s-au nimerit pe-aproape. Și ei când spun, fac... Pe tine nu te-au informat?

– Pe mine... Pisicuțo, dar ți-am explicat. Din mine lipsește cel care poate fi informat. Eu nu sunt decât un algoritm de simulare.

– Așadar, nu ești la curent cu faptul că ți-a fost ștearsă toată prada de ieri?

– Acum sunt. Dar, îți repet, nu m-a anunțat nimeni. Cum ar putea să mă anunțe Direcția Poliției, dacă eu sunt Direcția Poliției? Numai ție putea să-ți dea așa ceva prin cap, ștrengărița mea.

Se pare că astăzi tonul meu jucăuș n-o înveselea.

– În schimb, a spus ea, privind disprețuitor ecranul cu chipul meu, în sfârșit am făcut cunoștință cu opera ta nenorocită, Panteleimon.

– Porfiri. Dar de ce nenorocită?

– Pentru că nimeni, nici de la UnBank, nici de la Direcția Poliției, absolut nimeni nu a pomenit măcar despre romanele tale de rahat. Nu interesează pe nimeni, înțelegi? Mai mult, când am cerut un text neterminat din *Trash*, după cinci minute mi l-au trimis, fără să se ostenească să arunce măcar un ochi pe el, deși e relatată acolo în amănunt întreaga conversație de ieri cu Apollon Semionovici. Ca să vezi în ce măsură nu-i ești de trebuință nimănui, Panteleimon.

– Porfiri, am corectat-o eu. Adică relatarea mea orală despre lotul 342 s-a păstrat?

– S-a păstrat, a dat ea afirmativ din cap. Și s-a mai păstrat ceva. Descrierea ta despre prima noastră întâlnire.

– Și?

Mara și-a mijit ochii la tableta care stătea în fața ei pe masă.

– „Nici prea tânără, nici prea frumoasă... mistuită de diete... în privire îi scânteiau mai mulți țepi BDSM decât pe costum..." Asta ai scris tu despre mine, căcănar cu două fețe ce ești?

Mi-am încruntat fața de pe ecran, conferindu-i o expresie de demnitate rănită, și aproape mi-am acoperit un ochi cu sprânceana.

– Adică în ce sens vă permiteți să mă faceți „căcănar cu două fețe"?

– În ce sens? În sens propriu! Cine e pisicuța ta? Cine e ștrengărița ta? Mistuită de diete? Asta pentru că n-am grăsime? Și dacă ar fi fost un gram de grăsime, ai fi scris „desfigurată de celulită"? Nu prea tânără? Am treizeci și doi de ani – tu ce vrei, curvarule, să tăvălești una de șapte?

– Doamnă...

– Ce? Doamnă? Păi nu eram pisicuță?

– Ați adoptat un asemenea ton, încât... Permiteți-mi măcar să vă explic.

– Poftim, explică. E chiar interesant.

– Părerea dumneavoastră deloc flatantă despre opera mea este legată de faptul că mi-ați citit ciorna în fugă, neatent, fără a-i putea prețui meritele profunde. Mai cu seamă caracterul ei autodemascator. Dacă-mi permiteți, fragmentul citat de dumneavoastră sună în integralitatea lui astfel...

M-am prefăcut că mă uit undeva într-o parte, mi-am mijit ochii (algoritmii moderni sunt prevăzuți cu multe proceduri de apărare, menite să îndulcească reacția umană negativă față de rapiditatea cu care funcționăm) și am început să citesc cu intonație:

– „Frumusețea și tinerețea unei femei sunt lucruri foarte relative, și ultimele versiuni ale manualului de instrucțiuni ne cer să punem în romane femei nici tinere, nici frumoase, care discută teme fără nicio legătură cu sexul și gătitul. De aceea, procentul minim de astfel de texte este destul de mare. Un vânător normal se străduiește întotdeauna să nimerească mai mulți iepuri cu un singur glonț."

– Așa, și? a întrebat Mara.

– Asta. Acest fragment musteşte de autoironie. Îi lămurește deschis cititorului motivul apariției cuvintelor „nici prea tânără, nici prea frumoasă". Şaizeci şi doi la sută dintre potențialii cititori ai unui detectiv contemporan sunt femei trecute de prima tinerețe și nu prea atrăgătoare sexual. Lor nu le pasă câtuși de puțin dacă dumneavoastră sunteți sau nu frumoasă, doamnă. Dar dacă li se prezintă o frumoasă cu şolduri rotunde de nouăsprezece ani și jumătate, s-a dus elementul de identificare cu eroina, și vânzările scad. De aceea eroina nu trebuie să fie frumoasă. Eroul însă trebuie să aibă o frumusețe masculină – cu favoriți și mustăți, ca să poată fi visat cu iPhuck-ul pe divan. Sau pe o saltea cu vibrator, fiecare după condiţiile lui de trai. Bazele marketingului.

– Adică vrei să spui că ai mințit?

– Doamnă, eu nu mint niciodată. Dimpotrivă, sunt atât de cinstit, încât îmi stric permanent receptarea. Îngăduiți-mi să vă atrag atenția că nu scriu un raport de serviciu despre întâlnirea cu dumneavoastră, ci o operă de artă genială, care o să ne supraviețuiască și dumneavoastră, și mie. Eroii ei sunt convenționali. Evenimentele reale îmi slujesc numai ca schiță. Toate acestea se regăsesc în contracte și documentele anexe.

– De-aia și zic, căcănar cu două fețe, a spus Mara.

Vorbele ei erau la fel de răutăcioase ca mai-nainte, dar am observat că dinamica contractării mușchilor de pe fața ei se schimbase – și coincidea mai degrabă cu şabloanele mimice „ușurare", „supărarea a trecut".

Bate fierul cât e cald.

– Degeaba mă acuzaţi de ipocrizie, doamnă, am spus eu demn. Ipocrizia presupune ca eu să am un chip adevărat, pe care să-l ascund, şi o mască falsă. Poate că asta se aplică unor oameni în situații similare, dar nu mie. Noi, algoritmii, nu

avem astfel de bunuri. În afară de asta, pe mine măcar nu mă încearcă dorințe sexuale, eu sunt capabil să evaluez obiectiv atractivitatea umană.

– Da? a întrebat ea batjocoritor. Cum așa?

– După niște date statistice, doamnă. Dacă-mi permiteți, ați fi considerată atrăgătoare din punct de vedere sexual de circa cincizeci și șapte de procente dintre bărbații de vârsta mea presupusă, iar între patruzeci și șaizeci de procente v-ar numi „extrem de atrăgătoare sexual". Și un procent aproximativ egal de femei. Mai mult, dacă ați purta părul lung, procentul de bărbați ar crește spectaculos, iar procentul de femei ar scădea nesemnificativ.

Mara a zâmbit.

– Îmi place să aud adevărul așa cum e, a zis ea. Bine, portocaliule, m-ai convins. Văd că știi să te justifici.

– Cum porunciți să vă numesc mai departe, doamnă?

– Pisi. Ștrengăriță. Iubițică. Fii galant, Panteleimon.

– Porfiri, doam... Adică pisi.

Ea și-a ridicat spre mine ochii adânci ca lacurile.

– Ia spune, acum, te-ai bâlbâit de-adevăratelea???

– Nu, am zis eu. Nu chiar. Este un pattern de simulare, menit să confere comunicării noastre sinceritate și căldură. Acum o să iau în considerare faptul că dumneavoastră... tu poți să-mi citești romanul și voi folosi elemente corespunzătoare din poezia de dragoste a oamenilor. De exemplu, tocmai am spus că ochii tăi sunt adânci ca niște lacuri. În roman, adică.

– Ce platitudine, a pufnit ea. N-o să mai trag cu ochiul în romanul tău. Niciodată. Promit.

– Mulțumesc, am zis eu. Prețuiesc acest gest.

– Crede-mă, a rânjit Mara, am luat hotărârea fără o luptă chinuitoare. Sper că va fi de folos prozei tale.

– De ce?

– Pentru că te ferește de banalitățile calculate pentru mine.

– O femeie, am răspuns eu, îți va ierta banalitatea într-o chestiune atât de delicată precum descrierea frumuseții ei. Dar nu-ți va ierta ambiguitatea. Dacă aș fi spus că ochii tăi sunt „adânci precum fântânile" e greu de presupus că ai fi aprobat o astfel de comparație, deși în legătură cu ochii este folosită de nouăsprezece ori mai rar.

– Bun, a zis ea, ține minte, scriitorule: trebuie să te aperi pe tine. Când îți este hulită arta, ceartă-l pe cel care spune porcării. Trebuie să răspundem criticilor.

– Neapărat o să am asta în vedere, floricica mea.

– Bine, a spus Mara, acum să trecem la ale noastre. Lucrurile nu stau chiar așa de rău, portocaliule. Nu stau chiar așa de rău. Din romanul tău se înțelege pe deplin ce e lotul 340. Ăsta e un plus. Minusul constă în aceea că nu-i cunoaștem nici autorul, și nici măcar valoarea aproximativă.

– Cred că e în jur de 5M SDR.

– De ce?

– Judecând după obiectele învecinate, a căror valoare este cunoscută. *Dansul culegătorilor*, câinele ăla cu aripi și celelalte. Toate trebuie să coste aproximativ egal – altfel s-ar distruge armonia artistică.

– OK, a zâmbit Mara, practic crești în ochii mei. Dar data și autorul?

– Cu data e simplu, am zis. Pornind de la contextul istoric – în jur de 2016. Iar autorul... La majoritatea obiectelor publicitare create în perioada aceea este indicat un autor colectiv. De ăsta s-a ocupat probabil o agenție de publicitate.

– Da, a răspuns ea, și cu asta sunt de acord. Spune-mi, de câte ori te-ai uitat pe Internet acum?

– Scumpo, am spus eu, conferind chipului meu o expresie condescendentă, doar nu mă uit acolo când vorbesc cu tine. Mai degrabă îmi iau ochii de acolo. Ca s-o văd pe fetița mea parșivă.

Mara s-a uitat la mine și schema ei mimică a coincis cu o înaltă acuratețe cu șablonul „a face ochi dulci". Până și buzele au luat formă de inimioară, ca într-un filmuleț al vreunui bătrân Androgin.

Îmi făcea ochi dulci. Mă seducea.

De altfel, dragă cititoareo, noi doi știm foarte bine că voi, creaturi minunate, aplicați bărbaților această procedură cu avântul unui sublocotenent beat care pescuiește într-un râu siberian amețind peștele – nu țintind un biban concret, ci pur și simplu aruncând explozivi în apă, și apoi adunând prada care iese la suprafață... E drept, în zilele noastre pentru hărțuire feminină (sau, cum spun juriștii, *enticement*) poți să faci și închisoare – dar Mara știa că n-o s-o dau în judecată. Trebuia să fiu de două ori mai galant.

– Și acum, iubirea mea? am întrebat. Următorul lot?

– Da, a spus ea. Lotul 356.

– Descarcă-l, am răspuns, mă duc imediat.

– Nu, a zis ea, astăzi o să fie un pic altă procedură.

– În ce sens?

– Merg cu tine. Sau mai degrabă tu cu mine... Nu contează... În general, mergem cu Uberul.

uber 3. privighetoarea moscovei

Când un pasager se urcă în Uber, sistemul îi calculează profilul contextual din foaia de parcurs și stabilește într-o clipă blocul informațional-distractiv pe care acest pasager trebuie să-l vizioneze în timpul călătoriei – dacă, desigur, nu vrea să plătească accizele, care sunt 30% din taxă.

Adică, mai simplu spus, karma voastră devine o reclamă filtrată prin voi. De pildă, dacă fumați, probabil vi se va da videoclipul cu programul *Soul Architect*, unde vi se propune să fiți vindecat de acest obicei dăunător prin transcarnialul iPhuck-ului vostru.

Când sunt doi pasageri, profilurile lor contextuale se amestecă într-un mod destul de imprevizibil. Dar, cum eu nu am niciun fel de profil contextual, Mara mergea practic singură cu Uberul – și, dacă aș fi fost iubitul ei uman, aceasta ar fi fost o metodă excelentă de a afla mai multe despre frumoasa mea. Problema este însă că nu poți să mergi neobservat cu o fată în Uber și în același timp să fii iubitul ei uman.

Interesele Marei s-au dovedit a fi netriviale. Îndată ce mașina a pornit, s-a deschis *Privighetoarea Moscovei* – ceva extrem de rar pentru un Uber. În general, după părerea mea, îl vizionează

numai funcționarii de stat, pentru că ei au un contract cu viața. Când unul dintre ei este arestat, știrea apare în primul rând tocmai la *Privighetoare*. Dar funcționarii de stat nu merg cu Uberul. Pe acest canal, în loc de crainic apare chiar o privighetoare – o pasăre animată vorbitoare în colțul de sus al ecranului. Se spune că au făcut așa pentru că la *Privighetoare* sunt tot timpul știri fierbinți, scandaluri și bârfe – și pe o păsărică se supără mai puțini decât pe un cap de om care vorbește. Subtil, subliminal și cu mai puține cheltuieli de judecată.

Ecranul a fost umplut de harta Americii de Nord – o potcoavă albastră cu inscripția *United Safe Spaces of America*, călare pe o vacă roșie imensă pe care scria *North American Confederation*. Zidul Mexican de la granița de jos a NAC era indicat printr-o linie punctată de un galben toxic.

– Continuă ciocnirile în masă la granița dintre Confederația Nord-Americană și Welfareland-ul *California 2* – ciripea păsăruica de aur. Din informațiile noastre, conflictul este legat de pretenția locuitorilor Welfareland-ului de a spânzura doi albi de fiecare dată când în Confederație este spânzurat un negru. După unele mărturii, pretenția era până acum satisfăcută în mod tacit – dar pentru acest scop erau furnizați albi din Uniunea Europeană, și locuitorii Welfareland-ului nu sunt mulțumiți de calitatea lor rasială scăzută.

– Din Ucraina, a zis Mara. Am auzit că aveau un barter. Pentru doi albi – erau socotiți întotdeauna în perechi – se dădeau zece iPhuck-uri *no name* asamblate la negru în Confederație. Fără coduri de regiune.

– Știu schema asta. Sunt oameni serioși în branșă.

– Oare chiar trimit cetățeni de-ai lor?

Mara și-a trecut degetele prin dreptul gâtului.

– Nu, am spus eu, nici vorbă, e scump. Ar fi o grămadă de costuri. Au o fabrică bio lângă Vinnița. Cresc clone – de obicei pentru organe, dar nu e nicio problemă nici pentru un astfel de proiect. Se maturizează complet în optsprezece luni – și în același timp sunt absolut fără creier. Nu pot nici să vorbească, nici să gândească. Dar sunt, toți unul și-unul, blond-roșcați. Au făcut special un astfel de genotip din oameni – pot doar să clipească și să se balege. Bucăți de carne și-atât. Dar negrii s-au prins că albii îi trag în piept.

– Acum o să fie închis barterul? a întrebat Mara.

Am citit informațiile existente.

– Nu prea cred. În lumea noastră astfel de scheme nu se închid. Mai degrabă clonele n-o să mai fie crescute optsprezece luni, ci douăzeci. Și apoi o să li se pună un implant militar, ca la câinii sinucigași.

– Care sinucigași?

– Păi ăștia, rușii europeni, care își fac serviciul militar la granița cu Califatul. Dacă au învățat să hackuiască cipurile astea în Califat, o să poată și în Ucraina. Numai că n-o să fie făcuți să se bage sub mașini cu o bombă în spinare sau să lingă orice li se dă, ci... Nu știu, să cânte Ceaikovski și să recite pe dinafară *Evgheni Oneghin.* O să găsească, în general, o cale de a păcăli societatea negrilor. Nu le purta tu de grijă.

– Nu le port de grijă, a zis Mara.

Pe ecran mărșăluia un șir de bravi băieți negri din Welfareland în uniformă completă de legionari romani – doar că în loc de sulițe aveau bețe de bambus. Legionarul din față ținea în unica mână cu trei degete (Zika-3, fără nicio îndoială) un stindard cu inscripția:

MONEYPOOL VII

Al şaptelea manipul, clar. Tineretul din Welfareland-uri studiază tactica romană – în condiţiile ciocnirilor urbane de mase fără arme de foc, nu s-a inventat nimic mai bun în ultimii trei mii de ani. Niciun fel de *riot police* nu se poate descurca cu asta, aşa că va căuta un compromis.

Ştirile din NAC continuau. A fost arătat Zidul Mexican – pe *turnurile extensibile*... decorate cu aur, după cum le numea crainicul lor, stăteau nişte SAP severi – *second amendment people*[23] – cu puşti în mâini: ei, ciripea cu patos privighetoarea, ar fi trebuit de mult să tragă de ambele părţi ale zidului, dar nu se îndură. Apoi pe ecran a apărut, nu se ştie de ce, o sală plină cu femei albe, rumene, care cântau la harpă.

Acolo, în NAC, nici nu sunt în stare să facă altceva decât să cânte la harpă. Şi să asambleze iPhuck-uri pentru întreaga lume. Iar iPhuck-urile sunt create, ca şi înainte, în California, în bunele şi bătrânele USSA. Interesant, oare de ce gândirea inginerească superioară tinde tocmai spre locurile în care domneşte un totaliberalism înveterat? Nu, nu degeaba Sfânta Biserică identifică aşa-numitul „progres" cu înaintarea perfidă a Duşmanului. Dacă părinţii-duhovnici ar învăţa rachetele să zboare cu apă sfinţită... S-a trecut la ştirile locale. Ei, în sfârşit.

– Domnul Arkadi Arkadievici se află pentru a doua zi la summitul Uniunii Europene de la Reval[24], unde au loc discuţii complicate şi importante pentru ţară, ciripea pasărea de aur. Din păcate, vizita la nivel înalt a fost umbrită de o demonstraţie ostilă a neo-naziştilor locali...

A fost arătat un panou stradal uriaş cu steagul Uniunii Europene batjocorit. Ca de obicei, cele şase stele galbene pe

23 „Oameni ai celui de-al doilea amendament" – al doilea amendament în Constituţia americană garantează dreptul de a deţine arme. (*N. trad.*)

24 Veche denumire a oraşului Tallinn. (*N. trad.*)

fond albastru erau unite cu spray într-o Stea a lui David lăbărțată, iar înăuntru era desenată o zvastică.

– La ce te gândești? a întrebat Mara.

Să-i explic din nou că eu nu mă gândesc niciodată la nimic n-ar fi fost *comme il faut* – în mod evident, fata voia să se sprijine pe un umăr puternic de bărbat. Fie și numai în gând.

– La ce? Păi tocmai la asta, am răspuns eu cu o voce de bas din subwoofer-ul portierei. Special au amplasat așa stelele pe steag? Ca până și cretinii necrescuți să nu aibă nevoie să întrebe cum să comită un *hate crime*[25]?

– De fapt, eu știu cum a fost confirmat steagul ăsta, a spus Mara. Când Imperiul Rus – sau mai degrabă ce rămăsese din el – a fost primit în Uniunea Europeană, au vrut să pună a șasea stea în centrul pentagramei. Tocmai ca să nu fie aluzii ca astea. Dar apoi au hotărât că vor fi și mai multe aluzii, dar de alt gen – adică Rusia în centru, și Estonia, Letonia, Belarus, Ucraina și... cine mai e în Uniunea Europeană?

– Lituania, mi se pare.

– Da, iar ele pe margini. Ca o întoarcere în trecutul blestemat. Nici așa nu era bine. Și pe atunci începuseră și sinuciderile prin ardere la Lemberg[26]... Cum să așezi șase stele ca să fie egalitate? Numai în cerc, alt mod nu există. Toate celelalte sunt mai rele.

– Poate, am răspuns. Pe mine în general politica nu mă prea interesează... Pur și simplu m-a mirat tabloul.

– Înțeleg, a zis Mara.

Au rulat câteva cadre de la summit – imagini din oraș, sala Uniunii Suverane cu masa sub formă de inel în centru. Cele șase fotolii din interiorul inelului erau goale (gurile rele spuneau că

25 „Crimă motivată de ură" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)
26 Denumirea germană (și idiș) a orașului ucrainean Lvov. (*N. trad.*)

masa a fost gândită în această formă nu pentru ca liderii delegațiilor să stea fiecare cu fața la sectorul lui național, ci ca să poată să se întoarcă cu spatele unul la altul). Sala era curățată de femei de serviciu cu măști-respiratoare – semănau cu surorile mizericordiei dintr-un spital de boli infecțioase. Apoi au arătat iarăși ploaia măruntă agasantă peste Revalul rece.

Iar privighetoarea ciripea mai departe:

– Criza profundă în care se află Uniunea Europeană... Cip-cip-cirip...

– Ce se discută? am întrebat eu.

– Ei, își împart tranzitul, a răspuns Mara. Ca întotdeauna.

Am aruncat un ochi pe Internet ca să înțeleg despre ce e vorba (când am spus că nu mă interesează politica, n-o făceam pe cochetul). Se sugera un consens conspiraționist cu privire la adevăratele scopuri ale summitului de la Reval.

Uniunea Europeană este acum presată între Califatul din Europa și statul-sectă Dafago, ale cărui pământuri încep dincolo de Munții Ural. Califatul și Dafago nu au granițe comune, dar de șapte ani între ei este război din cauza interpretării diferite a semnelor cerești. Se luptă cu ajutorul rachetelor cu rază ultralungă de acțiune cu focoase convenționale de putere limitată, iar Uniunea Europeană ia bani pentru survolarea teritoriului ei. Trecerea bombardierelor nu o permitem nu „din motive umanitare", ci pentru că astfel războiul s-ar termina prea repede.

Cotele pentru tranzitarea acestor rachete erau o temă aflată permanent pe ordinea de zi a summiturilor. Ucraina, de pildă, nu permitea deloc tranzitarea rachetelor chinezești, în schimb lăsa un coridor pentru Califat, la prețuri de dumping. Belarus, dimpotrivă, se străduia să se înțeleagă cu Dafago. Rusia milita pentru o abordare europeană generală a problemei, arătând pe bună dreptate că fără acordul ei nicio rachetă din coridoarele

ucrainene sau belaruse n-o să ajungă nicăieri. Iar partenerii din Uniunea Europeană se luptau pentru dreptul de a vinde autonom tranzitul, făcând referire la acordul privind spațiul aerian comun. Cel mai tare se obrăzniceau tigrii tranzitului baltic, care acaparaseră întreaga afacere cu Califatul, trimițând practic rachetele pe traseul fostului Nord Stream.

În general, aici și un jurist și-ar da duhul de plictiseală – nu se vorbeşte despre asemenea subiecte cu o fată. Cu atât mai mult cu cât racheta care zboară la joasă înălțime simbolizează amenințarea falică și cu numai câteva mențiuni ale ei poți să te trezești cu un proces pentru hărțuire ascunsă ori simbolică.... Mara este critic de artă, ea poate să facă asta.

Nu, nu trebuie să vorbesc despre rachete. Am analizat ce-ar fi spus în momentul acela un interlocutor bărbat interesant care se descurcă ușor în ale politicii şi vrea să-şi seducă subliminal însoțitoarea. Erau multe variante, și am ales la întâmplare.

– Cândva Califatul o să ne înşface şi o să ne înghită.

– Nu cred, a spus Mara. Dacă ar fi vrut, ne-ar fi înghițit de mult. Scutul nostru este clima proastă. Uniunea Europeană a rămas numai acolo unde e vremea urâtă. Adică urâtă pentru ei. Noi suntem obişnuiți.

Trebuia să răspund emoțional, moderat pro-libertate, dar fără un nonconformism radical. Şi fără subliminal, bineînțeles – acesta se poate folosi numai o dată la zece replici.

– Sunt lucruri cu care nu poți să te obişnuieşti.

– Asta așa e, a fost de acord Mara, circumspectă. Dar, pe de altă parte, nu e totul atât de sumbru cum pare.

Pesemne că şi ea se ferea de judecăți tranşante.

– Sigur, am răspuns eu, amestecând cu grijă ironia şi amărăciunea. Acum nu suntem A Treia Romă, ci Al Doilea Bruxelles. Numai că Bruxelles-ul, nu se ştie de ce, e în Jîtomîr.

– Asta așa e, a repetat Mara.

Deja parcă nu mai era prea bucuroasă că începuse această conversație.

– Au făcut praf țara, nu m-am lăsat eu. Cât sânge s-a vărsat cândva, ca să li se pună pumnul în gură nemțălăilor ălora însetați de sânge... Și acum iar ne stau în ceafă. Și iar în gașcă! Tot ce ne-au lăsat părinții – tot au futut! Tot!

Mara devenise de-a dreptul palidă.

– Hai să tăcem, m-a rugat ea.

– Atunci o să înceapă Uberul să vorbească, am zis eu.

– N-are decât.

Pe ecran a apărut din nou sala Uniunii Suverane – acum plină de lume, în timpul intonării imnului: delegații cântau *Oda rațiunii* în șase limbi, cu palma lipită de piept, ca inimile fierbinți să nu le sară cumva din piept din greșeală. Țarul nu era încă în sală, dar iată, mustața gen Dalí a Marelui Hatman – două vârfuri de lance ridicate spre tavan, chirurgical de subțiri și ceruite de sclipeau – îți sărea imediat în ochi. Bizară modă, totuși.

Pe ecran a răsărit iar Privighetoarea Moscovei – a dat din aripa-i de aur, a clipit din ochiul verde de smarald și știrile s-au încheiat.

M-am aplecat spre Mara. Interesant, oare ce-o să pună acum? A început o muzică. Pe ecran pluteau hieroglife-litere-rune multicolore, și am înțeles că ne așteaptă o întâlnire cu Melpomene, Caliope și alte fete din sud.

– Astăzi în cadrul rubricii „Capodopere ale literaturii universale" continuăm prezentarea uneia dintre cele mai *groundbreaking*[27] și importante cărți scrise în secolul nostru. Nu se întâmplă deseori ca o confesiune înflăcărată a unei singure

27 „Revoluționar", „inovator" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

inimi omenești să ducă la apariția unor articole noi în codul penal. *Să condamnăm canalia* de Artemi Stallion-Stalski este însă un astfel de caz. Capitolul patru, prieteni.

O voce de gen neutru s-a strecurat cu o jumătate de octavă în jos, umplându-se de îngrijorare și amărăciune – și a început să recite:

„Iar a venit la office în fustă mini. Mai sus decât săptămâna trecută – astfel încât cei câțiva centimetri de piele neatinsă de soare parcă-i dezvăluiau goliciunea intimă, deși formal totul rămânea în limitele a ceea ce este permis. Încercam să nu-i acord atenție, dar curând a devenit limpede că dintre toți cei prezenți ea mă alesese pentru hărțuirile ei tocmai pe mine.

De fiecare dată când trecea pe lângă masa mea, se oprea să-și aranjeze ciorapii. Făcând asta, se apleca atât de mult, încât fesele ei bombate, practic goale, cu fâșiuța subțire a chiloților string, atingeau hârtiile de pe marginea mesei. Își făcea de lucru un minut cu ciorapul stâng, încă un minut cu dreptul, apoi ridica privirea și zâmbea cu buzele ei îngroșate chirurgical, comunicând mincinos subconștientului meu conceptul de fertilitate maximă. Eu înțelegeam, firește, că acest atac sofisticat nu era îndreptat asupra persoanei mele responsabile social. Ținta ei erau straturile cele mai vechi ale creierului, acele zone formate în milioane de ani pentru care un asemenea comportament însemna un singur lucru – o invitație la împerechere imediată.

O, cât de acut simțeam dualitatea tragică a naturii masculine! Pe de o parte eram un membru conștient al societății, iar pe de alta, iertat să-mi fie calamburul nereușit, eram un membru lipsit de conștiință. Deja îmi fumega creierul, se aprinsese acel fitil Bickford de care această creatură rea apropiase torța cu o mână fermă... Strângând din dinți, mi-am coborât privirea

pe masă – și atunci, la sistemul meu olfactiv a ajuns un vag miros de flori amestecat cu o substanță amețitoare...

Feromoni. Substanțe volatile, elemente ale secreției femeiești externe, care încredințau creierul masculului că a sosit momentul ideal pentru transmiterea genomului. Ei acționează direct asupra structurilor cerebrale reptiliene cu un singur scop – acela de a stârni un val de dorință necontrolată: natura parcă îi ia pârghiile lui Sapiens și le înmânează instinctului străvechi, pentru ca acesta, ignorând convențiile umane, să se ocupe de îndată de perpetuarea speciei...

Nu știam, la vremea aceea, că este absolut legal să adaugi feromoni în parfumuri. Concentrația lor în aerul de deasupra mesei mele era monstruoasă, nemaiîntâlnită în natură. Camera video de pe perete observa un funcționar de birou corect, care plimba hârtii de colo, colo, dar jumătatea animalică a creierului meu era convinsă că îmi scutur lancea metaforică lângă focul de noapte, iar în jur dansează o sută de femele gata de împerechere, care mă stropesc cu secreții ale glandelor lor anale.

Ținându-mă cu mâna de nas, am început să respir pe gură – dar era târziu. Dinții îmi clănțăneau și trupul îmi era străbătut de o durere pătrunzătoare. Am scos un geamăt slab.

În tot acest timp prostata mea primea de la creier comenzi de a se pregăti pentru perpetuarea speciei – și a-și îndeplini în sfârșit funcția biologică. Dar cum era să înțeleagă bucățica de carne bărbătească, raportând naiv că sarcina naturii era îndeplinită, viclenia nemărginită care-l atrăsese în capcană? Cum să descriu această flacără captivă într-o temniță strâmtă, această durere cruntă de burtă, această lance încinsă înfiptă în locul cel mai lipsit de apărare al ființei bărbatului...

Oare chiar o să scape nepedepsită?

Nu, mi-am spus eu. Vrea să mă facă să-mi pierd uzul rațiunii și apoi să bage la tribunal melodia aia șireată cum că femeia poate să se îmbrace și să miroasă cum vrea... La ea acasă, da! Nu în locuri publice! N-o să reușească să mă provoace cât să-mi pierd mințile – dar chiar mâine îmi caut un avocat și încerc să aflu dacă chiar este permis în societatea noastră..."

Glasul cititorului, care se stinsese încet în ultimele câteva secunde, devenise nedeslușit.

– Curând coborâm, a zis Mara.

– Îmhm, am răspuns. Interesante videoclipuri ți se pun.

Mara a rânjit.

– Am fost pusă sub acuzare pentru *enticement* de două ori. M-au achitat, dar acuzațiile au rămas la dosar.

– Nu trebuie să rămână nimic, am spus eu sever, dacă tribunalul te-a achitat.

– Păi nu m-a achitat de tot, a doua oară am primit o amendă administrativă, fără sancțiune penală. M-a ajutat faptul că am avut doi Androgini. Nu fac parte dintr-o grupă de risc, așa că îndoiala este interpretată în folosul meu. Iar acum, am deja iPhuck 10, așa că, portocaliule, n-ai prea mari șanse pe linie juridică.

Brusc, și-a aruncat de pe umăr cureaua de piele și mi-a arătat un sân nu prea mare, dar frumos fasonat, cu sfârcul maroniu-închis. De fapt, „frumos fasonat" nu este o figură de stil. Am verificat pe site-urile de artă și anatomie câteva secunde, ca să stabilesc clar asta, ba chiar am trecut și prin câteva pornobiblioteci.

Chiar așa.

– Frumos, frumos, am mormăit eu. În ceea ce privește tribunalul – cum s-o întoarcem... Aia – am scos un sunet ca și cum aș fi înghițit în sec – țâța aia, ascunde-o, că sunt șapte camere de supraveghere aici. Nu știi cine se uită la tine în afară de nenea Porfiri.

– De-aia nu mai pot eu, a zis Mara, dar și-a ridicat breteaua. Coborâm. Vino după mine.

– Ce trebuie să fac?

– Ca de obicei... Dacă poţi, copiază. Important e să te lămurești cât cântărește obiectul. Fizic, vreau să spun. Uită-te în baza lor, unde-i fișierul original. Ai priceput?

muzeul artei militare

Muzeul artei militare se afla într-o grandioasă clădire-pentagramă din Piața Suvorov. Cândva, foarte demult, acolo fusese un teatru. Mai întâi al Armatei Sovietice, apoi al Armatei Ruse, iar după aceea – în anii tulburi ai ipsosului târziu – Teatrul Avangardist al Acțiunilor Militare, faimos pentru scandaloasa montare a lui *Hannibal*, în care s-a arătat pentru prima dată o scenă de sex cu un elefant. Dar, din păcate, spectatorii erau deja destul de plictisiți ca să nu mai poată fi smulși din confortabilele lor bârloguri electronice...

Acum, despre acele vremuri mai aminteau numai două comode cu afișe vechi lipite pe ele. Pe trecători îi priveau, ca niște ochi de dragon, niște descântece amenințătoare: „Tren blindat 14-69", „Zăpadă fierbinte" și încă ceva.

Mara a intrat în muzeu.

Camerele de supraveghere din sălile acestuia erau amplasate sub tavan și aveau o rezoluție proastă – dar nu mi-am făcut griji, pentru că arta militară oricum nu mi se potrivea în roman. Panorame, diorame, drapele jerpelite, chestii de-astea. Cu nenumărate cópii în rețea.

Mara a trecut prin câteva expoziții, a cotit într-un hol lateral îngust dintre săli și a început să urce o scară.

Am văzut o săgeată roșie cu inscripția:

BUNCĂRUL MISTERELOR

expoziție nouă

Pe casa scărilor nu erau camere de filmat, și am pierdut-o din vedere pe Mara pentru mai mult timp.

Când am redescoperit-o, stătea în centrul unei sălițe rotunde de la ultimul etaj și făcea conversație cu supraveghetoarea – o băbuță semănând cu un personaj manga[28] bătrâior, acoperit cu o pudră albastră.

– Nu, spunea supraveghetoarea, nu afirm deloc că a existat un asemenea cult în bateriile de rachete. Nu avem informații.

– Dar sună ca o vrajă. Ascultați numai – „Expoziție-70", „Vârf de cristal"... Ce-i asta? Vreun buncăr al rachetelor? Sau e o societate secretă?

Am observat în mâna Marei un dictafon în formă de bețigaș cu margine portocalie – genul care se ține în mână special, pentru a-i aminti interlocutorului că este înregistrat.

– Știți, a răspuns manga, există bănuiala că astea-s pur și simplu... ăăăăă... coduri culturale ale epocii de ipsos. Nici nu suntem sută la sută siguri că acolo a fost o bază de rachete. Fantezii de experți în artă. Se știe numai că asta e o pictură murală cu un buncăr subteran. Cu presupusă destinație militară. Aveam aici și... ăăăăă... niște spații umanitare, niște colțuri roșii – locuri pentru învățământul politic și așa mai departe.

– De ce sunt tocmai douăsprezece acțiuni? a întrebat Mara.

– Ei, asta e o trimitere evidentă la muncile lui Hercule. O încercare, cum se zice, de a reda lumii tinerețea ei, apropierea

---

28 Benzi desenate japoneze. (*N. trad.*)

de energiile divine ale creației pe care a avut-o la început, ca și cum... ăăăăă...

Manga a șovăit.

– Înțeleg, i-a venit în ajutor Mara. Ca și cum ai pune prezentul între paranteze, pentru a proiecta esența fenomenului în plan arhetipal.

– Da-da, exact, a fost de acord manga, ușurată.

– Dar ce se știe despre celelalte unsprezece acțiuni?

– Nimic. Celelalte fresce nu s-au păstrat.

– Cine le-a distrus?

– N-a fost o diversiune sau un act de vandalism. Știți, în anii aceștia s-au schimbat atâtea, cum să spun, paradigme... Încăperea a fost reconstruită, pereții au fost dărâmați, s-a făcut un proiect nou – și așa s-a pierdut totul. Cândva acolo a fost o baie, apoi o magazie. Fresca asta, ultima, a douăsprezecea, era pe peretele principal. Și acesta a fost distrus când s-a pus nu știu ce fundație – din nou, fără nicio intenție rea.

– Și cum l-au mutat aici? a întrebat Mara. Au tăiat o bucată din perete și au scos-o la suprafață?

– Nu, nici vorbă. Cum fundația s-a pus nu de mult, a fost folosită tehnologia transferului digital. Restaurația...

– Restaurarea?

– Nu, chiar restaurația. Asta e altceva. Mai întâi se digitalizează structura suportului, compoziția chimică a culorilor, apoi se face o copie completă a imaginii – și toate acestea sunt recreate practic fără deosebiri observabile. De fapt, este același lucru care se face și în cazul restaurării, dar prin intermediul unui suport electronic intermediar, care există într-un singur exemplar.

– Și vechiul original?

– Este distrus. Când restaurația este complet terminată, în cazul ideal se șterge până și fișierul intermediar. Ca să nu mai

existe un al doilea transfer digital. În cultura modernă originalul trebuie să fie unul singur. Ne-a luat atât de mult să ieșim din mlaștina postmodernismului, încât...

Supraveghetoarea și-a făcut cruce, iar Mara a dat din cap, înțelegătoare.

– Ați cumpărat un mulaj electronic? a întrebat ea.

– Da. Era deja peste graniță, s-a lucrat prin intermediari. Originalul a fost reprodus în Peisah.

– Unde?

– În Speis, mă scuzați, Speis[29]. M-a învățat băiețelul meu. În USSA. Astăzi durează foarte puțin. Mă refer la reproducerea prin restaurație. E drept, tehnologia comercială pentru gabarite atât de mari este accesibilă deocamdată numai în California. Au adus-o cu un dirijabil de marfă, într-un container special... Iată pe ce cale complicată se întorc acasă comorile noastre culturale.

Mara și supraveghetoarea s-au întors spre jumătatea de sală care nu se vedea de la mine și s-au adâncit în contemplație.

În sală mai era o cameră de supraveghere, dar nu funcționa. M-am chinuit două secunde întregi ca să-mi dau seama cum s-o conectez la rețea. În sfârșit am reușit, și am văzut artefactul.

Pe un postament nu prea înalt, din piatră închisă la culoare, se odihnea o bucată de perete de beton de trei metri, fixată cu cabluri de oțel. Acolo era o frescă mare – cu mici defecte, zgârieturi, mici graffiti-uri, pete de mucegai curățate, dar una peste alta, bine păstrată.

Am văzut niște munți desenați cu o deviere de la regulile perspectivei – și cu acel romantism naiv propriu copiilor de la câmpie. Nu întâmplător vorbesc despre copii: în primul moment

29 *Space* (spațiu, în engleză). (*N. trad.*)

mi s-a părut că era un desen de copii. Dar apoi algoritmul meu comparativ a înclinat spre ideea că este creația unui soldat.

Fresca amintea, de fapt, mai mult ca orice de desenele din cluburile unităților militare, pancartele propagandistice pictate de mână din epoca sovietică târzie și alte obiecte de artă similare. Tehnica scrisului nu putea însă în niciun caz să fie numită inabilă. Ea ducea cu gândul la un oarecare primitivism militar, dar niște tușe grosolane ale unei pensule groase creau o imagine finită și complexă.

Un bărbat musculos gol până la brâu, în pantaloni de camuflaj, urca munții călare pe un urs alb furios. Chipul călărețului exprima o hotărâre neabătută. Pe pantele munților creșteau flori imense, de mărimea unor copaci, zburau albine și libelule, cerul era străbătut de rândunele – natura era luxuriantă.

Din defileul ce rămânea în urma ursului, priveau chipuri palide, contorsionate de răutate și încărcate de viciu. Toate șabloanele accesibile mie indicau tocmai astfel de pattern-uri emoționale.

La început n-am înțeles de ce erau atât de nemulțumite – dar apoi am observat un săculeț atârnat de spinarea ursului, din care curgeau în voie stele și fulgere multicolore. Săgețile subțirele care se ițeau din gura săculețului arătau că toată acea mare bogăție de culori de pe pantele munților izvorâse tocmai de acolo.

Deasupra frescei era o inscripție mare:

ACȚIUNEA NR. 12

PUTIN FURĂ CURCUBEUL DE LA PEDERAȘTI

Așa, cu obiectul e limpede. Greutatea?

M-am conectat la baza de date a muzeului. Fișierul original, după cum îmi închipuiam, nu fusese de fapt șters, dar era foarte bine protejat. M-am identificat, am primit acces ca polițist,

am lăsat cinstit în sistem câteva cookies personale şi am scanat informaţia cu privire la masa obiectului original. Am drepturi de serviciu totale. Totul s-a găsit numaidecât – greutatea este menţionată de două ori, în kilograme şi pfunzi. Am copiat şi fişierul, pentru orice eventualitate – dacă o fi nevoie, îl ştergem.

Când m-am întors în sală, supraveghetoarea tocmai ieşise din contemplaţie.

– O să vă citesc din materialul însoţitor, a spus ea. Ascultaţi: „Curcubeul este unul dintre cele mai înalte simboluri sacre pe care le-a creat natura însăşi, din aceeaşi categorie cu soarele şi luna... Ce este curcubeul? O lumină albă clară, descompusă în părţile ei componente. Genomul zilei. Un cod universal şi extrem de larg, un întreg portavion de sensuri, care totodată cuprinde un număr uriaş de referinţe de aceeaşi culoare precum comunismul, islamul, oranjismul[30] şi aşa mai departe. Întrebarea este cu ce drept întreaga bibliotecă de culori existentă a fost uzurpată – şi pusă în legătură cu un domeniu atât de îngust şi specific al experienţei umane cum este sexul recreaţional deviat şi identitatea construită pe baza lui. Oare ceva din practicile homosexuale şi transsexuale (desigur, libere de influenţa narcoticelor) duce la experimentarea gamei de culori a curcubeului? Pentru o comprehensivă reprezentare coloristică a experienţei LGBT ar fi ajuns, fără îndoială, zona maro a spectrului, cu inserţii de roz şi roşu. Poate fi vorba despre două-trei nuanţe – dar jos mâinile de pe verde şi violet! Vedem că problema privind analiza rezultatelor privatizării simbolice este ridicată extrem de actual şi de acut de către artist..."

Supraveghetoarea a tăcut.

---

30 Mişcare susţinând Revoluţia Portocalie, o serie de proteste şi evenimente politice care au avut loc în Ucraina în 2004–2005, în urma alegerilor prezidenţiale care au fost marcate de corupţie, intimidare a votanţilor şi fraude electorale. (*N. trad.*)

– Dar de ce îl fură și nu-l ia? a întrebat Mara.

– Pentru acuratețe. Spuneți „ia“ și imediat apar conotații de violență și ostilitate. Dar în acest act de redistribuire culturală nu există ostilitate față de comunitatea LGBT, aici este vorba numai despre restabilirea corectitudinii simbolice. De aceea „fură“ este mai potrivit. În fond, și Hercule ar fi putut să-i crape țeasta de la început lui Diomede. Dar nu, el și-a bătut capul, s-a lipsit de somn – și i-a furat caii. Şi abia apoi, când Diomede, spre ghinionul lui, l-a urmărit...

Supraveghetoarea a privit din nou fresca.

– Furtul e mai plastic, a zis ea. E mai vechi, mai autentic. Nu există în el sete de sânge. E ca un fel de *soft power*.

– Din câte am auzit, o duceți undeva? a întrebat Mara.

– Da, a aprobat din cap supraveghetoarea. În America. Dar nu în Piesah, vă dați seama.

– În Proletaria?

Supraveghetoarea a zâmbit neîncrezător.

– Pardon?

– Păi dacă dumneavoastră numiți Spaces Piesah, a zis Mara, ar trebui să știți și cum numesc tinerii Confederația. Sunt mai multe variante. „Nacosia“ sau „Nacoșii“ – adică cei care vin din NAC. Iar „Proletaria“ vine de la *flyover states*[31]. Așa se numeau statele roșii centrale din care s-a format. Se considera că în aceste state nu e nimic special de făcut, poate doar să zbori pe deasupra, plimbându-te de la o coastă la alta.

– Da? Interesant.

– Şi apoi, a continuat Mara, expresia „Peisah“ aplicată la Speis este greșit întrebuințată. Tinerii spun „Fante“.

– De ce?

---

31 Joc de cuvinte: *proletat* în rusă înseamnă „a zbura“. *Flyover states*, în engleză, înseamnă statele peste care se zboară. (*N. trad.*)

– Cândva, un traducător la un meci de hochei a tradus *spaces* prin „fante". De atunci acesta a devenit un meme printre tineri. E drept, acești tineri nu mai sunt atât de tineri... Așa că, dacă doriți, acum le puteți spune și astfel.

– Mulțumesc pentru informație, a dat din cap supraveghetoarea. Eu rămân pe stil vechi. Fresca noastră merge în Confederație. Apropo, împreună cu ea merge și orchestra Like Baal. Nu vă speriați, sunt niște cântăreți la hipnobalalaică obișnuiți, denumirea este exclusiv pentru a atrage atenția.

– Ce cântă? a întrebat Mara, trăgând cu ochiul la ceasul de pe perete.

– Muzică populară sub stimulare TC. Oamenilor albi le place. S-au gândit deja cum să alcătuiască programul – o să ni se dea pentru frescă sala cea mai mare, o punem pe perete, muzicanții se așază de jur împrejur și cântă încetişor – iar spectatorii trec pe lângă ei. O experiență vizual-auditivă unică. Deja s-au interesat câteva muzee. O trimitem cu același dirijabil cu care a fost adusă. Vedeți, la noi totul e făcut comod. Tavanul e glisant, o scoatem direct prin acoperiş... Simt că o să mergem mulți. E cel mai bun ipsos al nostru.

– Ai aranjat totul? a întrebat Mara, aruncând o privire scurtă spre una dintre camerele de filmat.

– Da, doamna mea, am şoptit eu pe frecvență joasă din difuzorul de pe perete.

– Cine-i acolo? a tresărit supraveghetoarea.

– Ajutorul meu, a zis Mara.

– Un asistent digital?

– Cam așa.

– Am auzit că există așa ceva, dar n-am văzut. Apropo, la noi filmatul este interzis. Sunteți la curent?

– Nu filmez, a răspuns Mara. Nici n-am cameră, înregistrăm doar vocea. Pentru asta am reportofonul. Și acum plecăm.

Vă mulţumesc pentru povestea interesantă! Porfiri, cheamă un Uber...

Am hotărât să n-o însoţesc pe Mara până jos – şi m-am conectat imediat la camera de deasupra intrării în muzeu. Uberul nostru venea deja şi m-am concentrat pe inscripţia „Trenuri blindate 14-69“. De vreme ce o pusesem deja în roman, trebuia să lămuresc ce înseamnă 14-69 ăsta, ca să nu-l plictisesc pe cititor cu enigme fără legătură cu subiectul.

După o secundă totul a devenit clar.

Fără îndoială, era o variaţiune pe tema 14/88, la fel de populară în Confederaţia Nord-Americană şi la naţionaliştii din Ţările Baltice. „14“ indica citatul din suprematistul David Lane („We must secure the existence of our people and a future for white children“[32], iar „88“ – a opta literă a alfabetului dublată – însemna *Heil Hitler!*. Codul era de obicei înscris în alt simbol comun al suprematismului alb – aşa-numitul „pătrat alb“.

Înlocuirea lui „88“ cu „69“ era limpede. Europa ca Europa, dar referirile la Hitler n-o să devină niciodată populare în Rusia. „69“, pe de altă parte, este un meme clasic, care indică un contact oral-genital reciproc, care prin însăşi natura sa poate să fie numai consensual.

Pesemne că arhitecţii sensurilor ruseşti s-au străduit să comunice cu grijă omenirii că ultimul teritoriu alb al Pământului se recunoaşte ca atare, dar este construit paşnic, respinge rasismul, fascismul şi xenofobia, preferând să rezolve problemele pe cale amiabilă şi fiind gata, la nevoie, să accepte compromisuri.

Ce armonie şi graţie, dacă stai şi te gândeşti – mai lipsesc numai trilurile hipnobalalaicii. Dar nimeni nu trebuie să uite

---

32 „Trebuie să asigurăm existenţa poporului nostru şi un viitor pentru copiii albi“ (în limba engleză în original, unde sunt 14 cuvinte). (*N. trad.*)

niciodată de centrul de greutate al acestei secvențe semantice – cuvintele „tren blindat“.

Mara şi-a făcut apariția la intrare.

– Porfiri, aici erai?

– Aici, am răspuns eu din cască, pe care în sfârșit se prinsese că trebuie să şi-o pună în ureche. Îți mulțumesc că nu mai trebuie să răcnesc din difuzor.

– Ai chemat Uberul?

– Uite-l, am spus eu, tocmai se apropie.

– Ce crezi despre toate astea?

Am calculat mediana semantică a experienței noastre muzeale, m-am uitat pe Internet şi i-am răspuns cu grijă:

– Toate aceste muzee există numai pentru ca obiectele de cultură vechi să se contopească pe veci cu purtătorul lor fizic. Este un atavism, bineînțeles. Cândva, o să se termine definitiv cu asta. Tot ce are o valoare culturală poate fi exprimat printr-un cod, pentru că însăși cultura nu este altceva decât un simplu cod.

– Frumos le mai zici, a spus ea. Bun, pentru astăzi ne luăm rămas-bun. Trebuie să mă odihnesc – mâine avem o zi grea.

– Şi eu? Nu merg cu tine?

– Du-te să te culci, dragule, a zâmbit Mara. Astăzi meriți.

shirin neshat

– Astăzi, a spus Mara, mestecând un biscuit cu țelină și ulei de crab, avem lotul 316. Și cu ăsta pot să fie probleme.

Stătea la tejgheaua din bucătăria ei, înfășurată într-un cearceaf moale – și pe capul ei ras tremurau încă picături de apă de la duș.

Frumoasă fătucă, mă gândeam eu. De ce nu și-ar găsi un băiat chipeș, de nădejde, să-i facă un băiat și o fată... firește, în eprubetă, cum se cuvine... Să trăiască împreună cu familia ei ca după un zid de piatră – ea cu iPhuck-ul, soțul cu Androginul. Dar nu. Uite ce-a făcut din ea... Un mop cu cuie. Încotro se duce cultura, încotro se duce omenirea... Of...

Bine că algoritmul polițienesc mai permite încă exprimarea unor astfel de gânduri.

– Ce fel de probleme? am întrebat.

– Lotul este păstrat într-un sistem protejat. Un centru medical. Mai exact, un centru de diagnostic. Folosesc opera de artă ca să...

– *Turnul Rorschach*? am întrebat eu. Clinica-galerie?

– De unde știi?

– Nu ştiu, am răspuns. Pur și simplu m-am uitat cine folosește opere de artă pentru diagnoză.

– Da, a zis ea, mereu uit ce rapid ești.

La complimentele ambigue este mai bine să nu reacționezi.

– Un loc scump. Pentru bogătani îndopați.

Mara a aprobat din cap.

– De fapt, deja m-am înțeles cu ei, a zis. O să-mi arate singuri acest lot. Chiar mi-au spus câteva cuvinte despre el. Este lucrarea *Turbulent-2* a artistei iraniene din epoca ipsosului Shirin Neshat. O știi?

– Acum da, am răspuns eu.

– Despre *Turbulent-2* nu ştie nimeni. În schimb, cea mai cunoscută lucrare a lui Shirin Neshat o cunoaște toată lumea. Se numește simplu *Turbulent*. Familiarizează-te cu ea, te rog.

– Gata.

– Cum, ai şi văzut-o, ai citit și critica? a ridicat Mara din sprânceană.

– Păi, da.

– Dă-mi voie să nu te cred, a zis Mara. *Turbulent* este o instalație video. Se cântă. Şi destul de mult. Ca să te familiarizezi cum trebuie cu ea, trebuie s-o asculți. Cum puteai să faci asta într-o secundă?

– Pisi, am răspuns eu, singură spui că sunt rapid. Iar filmulețul de pe Internet poate fi rulat cu orice viteză.

– Dar atunci se distorsionează muzica. Nu trăieşti ce-a vrut să transmită autoarea.

– Oricum nu trăiesc, am spus. Şi deja am ostenit să-ți explic de ce. Dar ce e cu lucrarea *Turbulent* a lui Shirin Neshat pot să-ți povestesc pe larg. Şi cum este ea percepută de către spectator. Explic la fel de bine ca un om.

– Bine, încearcă, a zis Mara, chiar e interesant. Povesteşte din perspectiva ta. Eu, Porfiri, văd cutare și cutare, şi mă cuprinde... ce?

– În ce sens „eu, Porfiri"? Vrei să-mi folosesc personalitatea oficială, de serviciu?

– De exemplu.

– În regim oficial sau privat?

– Păi, e vreo diferenţă?

– Şi-ncă ce diferenţă!

– Privat, să zicem.

– Bine, am spus eu. Așadar, eu, Porfiri, intru într-o cameră întunecată. Acolo sunt două ecrane față în față. Ca și cum un film ar vedea alt film. Pe un ecran este un bărbat oriental cu bărbuță, ca aceia care fac șaorma. În spatele lui e o sală în care stau oameni. Pe ecranul din fața primului, este tot o sală, dar pustie. Şi pe fondul ei este o siluetă neagră, cu o scufie ascuțită. Bărbatul de pe primul ecran cântă ceva oriental, este aplaudat. Apoi privește în tăcere celălalt ecran. Şi acolo e silueta aia cu scufie. Ea se întoarce, și vedem că e o băbătie machiată. Pe scara futabilității, categoria „greu de înghițit". Babeta începe să cânte răgușit, scoate tot felul de sunete, scâncește, șuieră, fornăie – parcă și-ar vărsa năduful că nu i-o trage nimeni. În general, un talmeș-balmeș în loc de muzică. Bărbatul ascultă până la capăt, dar îl doare-n fund. Asta-i tot.

– E clar, a zis Mara. O expunere coerentă. Ca un gabor adevărat. La Direcția Poliției ar fi apreciată. Şi *rednecks* din Statele Extremiste ar aprecia-o.

– Păi cum, am răspuns eu. Îmi cunosc publicul.

– Bine, a spus Mara. Dar ştii și pentru oameni cultivați?

– În ce sens cultivați? Sunt de mai multe feluri. Ce segment? Progresist, feminist, transsexual, gay-and-lesbian, BDSM, patriarhal, conservator, ortodox, suprematist?

Mara s-a gândit o clipă.

– Progresist-feminist.

– Sigur că pot, am zis. Așadar... Eu, Porfiri, intru într-o cameră întunecată. Pe unul dintre pereții acesteia se află un bărbat alb sigur pe sine, mustind de privilegii și pofte: nici nu se uită la publicul său, știind că orice cuvânt pe care l-ar rosti va fi aplaudat de alți bărbați albi. Pe un alt perete este o femeie în negru, într-un doliu etern, impus de către o tradiție culturală represivă. Sala din fața ei e pustie, la fel și câmpul opțiunilor ei în viață. Nu poate să se dezbrace, nu poate să cânte – ar fi acuzată de *enticement*. Cântecul ei oniric ajunge la noi din altă lume, lucru indicat de șirurile de scaune goale din fața ei. Este un vis despre libertate, un strigăt de protest înăbușit...

– Ajunge, a spus Mara. Ca să vezi! Chiar poți.

– Păi, cum?

– De unde ai asemenea cunoștințe?

– Păi o ascult mereu în Uber pe vrăjitoarea aia... cum o cheamă? Amanda Lizard.

Mara s-a încruntat.

– Nu mai vorbi așa despre Amanda. Da, a avut excese, dar este un om mare. În ultimul capitol din *Consenting to penetration*, dacă vrei să știi, se află cel mai profund *insight* din istoria feminismului referitor la adevărata dimensiune a batjocoririi patriarhale a femeii.

– Și ce spune? am întrebat.

– Că bărbatul alb patriarhal permite feminismul numai ca să râdă de idioțenia femeii și să-și sporească propria plăcere... Întreaga corectitudine politică îndreptată asupra femeii, toate

aceste *she* în loc de *he* nu sunt decât o formă rafinată de tiranizare sexuală condescendentă, un soi de joc sadic preliminar înaintea penetrării inevitabile, fie ea fizică sau simbolică, și situația n-o să se schimbe câtă vreme bărbatul rămâne cu membrul său... Ceea ce în condițiile culturale de astăzi nu mai este un imperativ biologic, așa că problema poate fi rezolvată chirurgical încă de la naștere, cum se făcea în unele țări cu apendicele.

– Vorbește serios?

Mara a oftat.

– Ajunge. Oricum nu pricepi.

– Cum vrei tu, pisi, dacă zici că ajunge, ajunge.

– Să ne întoarcem la oile noastre. Despre *Turbulent* știi deja, așa că acum o să fie mai simplu. După cum am spus, Shirin Neshat a mai avut o lucrare cu un titlu asemănător, *Turbulent-2*. Tot o instalație video, despre care nu știu nimic. În afară de faptul că a cumpărat-o Turnul Rorschach. De fapt, a cumpărat-o acum destul de multă vreme și o folosește în practica medicală. Au acceptat s-o expună, dar n-o să pot s-o filmez sau s-o copiez. Prin urmare, dacă mergi cu mine ca secretar, interdicția va fi extinsă și în ce te privește.

– Oficial, da, am confirmat.

– Dar dacă te duci singur, ca robot polițienesc, poți orice. De-asta vreau să mergi acolo în paralel cu mine și... să studiezi totul.

– În ce sens?

– În toate sensurile. Îți bagi nasul pe-acolo, adulmeci peste tot, faci o copie pentru orice eventualitate... Pe urmă o ștergem sub controlul tău, nu te teme. Doar mă uit la ea de câteva ori. Nu violăm nimic.

– Bine, am zis.

– Şi ca să fie mai interesant pentru tine, să-mi faci și niște comentarii. Numai să fie despre *Turbulent*.

– De care? Progresist-feministe?

– Nu.

– Polițiste?

– Nu.

– Atunci, de care?

Pe chipul Marei s-a ivit un zâmbet trist.

– Știi... Imaginează-ți că înainte de a îmbrăca uniforma asta erai tânăr, aveai tot felul de iluzii idealiste, în fine, înțelegi tu. Fă-mi o dare de seamă din perspectiva acestui Porfiri de șaptesprezece ani, tânăr și neîntinat, care tocmai intră în viață – și vede totul acut, proaspăt și exact. Care percepe totul mai întâi cu inima lui simțitoare, și apoi cu mintea mai matură decât s-ar cuveni la vârsta lui. Poți?

– Na, c-ai zis-o, am răspuns eu. Ce-ți veni?

– Am o idee în legătură cu tine.

– Care?

– Să te învăț să scrii scenarii... Dar deocamdată e doar un proiect. Nu e nimic hotărât. Trebuie să te trec prin diferite moduri. Îmi faci darea de seamă?

– Fără materiale de citat, e greu.

– Sigur că e greu, a mormăit Mara. Tocmai de-aia e interesant. Să le dea peste bot feministelor poate orice prost, nu-i nevoie de cine știe ce eforturi.

– Bine, am spus eu, încerc. Mergem cu Uberul?

– Merg singură. Tu du-te imediat.

– Am nevoie de Uber pentru roman, am zis. E o tehnică a mea.

– Mergem cu Uberul când plecăm de acolo. Împreună. Bănuiesc că pentru tehnica ta n-are importanță direcția.

– Așa e.

– Atunci așteaptă-mă la ieșirea din Turnul Rorschach. Înainte, rozaliule.

Interesant. A remarcat favoriții. Și aproape că nu se uitase deloc la ecranul cu chipul meu.

– Pe curând, chelioasa mea, am spus eu și m-am conectat la Turnul Rorschach.

Clinica-galerie Turnul Rorschach nu exista în sens fizic. Mai exact, clinica exista – era o clădire albă de trei etaje în sudul Moscovei, înconjurată de un gard înalt. Dar înăuntru nu era nicio galerie. Ca să aibă acces la ea, pacientul trebuia să aibă augmentochelari.

„Turnul" era un complex de proceduri. Tehnic, se găsea în interiorul unui computer dedicat diagnozei, cu numeroase programe speciale (după cum spunea broșura publicitară, „acesta este bunul dumneavoastră psihoterapeut electronic").

Clinica era foarte scumpă.

Interesant este că în timpul vizitei în galerie pacientul nu vedea nimic asemănător unui turn nici cu augmentochelarii. Cândva ochelarii chiar arătau un turn medieval cenușiu cu creneluri – ca să începi testul, trebuia să intri în el. Acum punctul de start era un dâmb purpuriu rotund, din spatele căruia pornea o fisură adâncă, cu o gură de peșteră (în arhivă se păstra informația că aspectul exterior fusese schimbat cu șase ani în urmă la presiunea publicului – dar denumirea a fost apărată de retrograzi, pe motiv că deja fuseseră investite fonduri serioase în promovarea ei).

Cu ce se ocupa concret clinica, n-o să mă apuc să explic (latină, eufemisme, elipsisme – toate acestea îl deprimă pe cititor). Pe scurt, ca în majoritatea instituțiilor care se ocupă cu psihicul uman, la etajul întâi erau tratate bolile inventate la

al doilea și invers. Oamenii cu venituri solide erau scăpați cu delicatețe de surplusul lor.

Procedura de diagnosticare era simplă. După ce-și puneau augmentochelarii, pacienții se întindeau pe o plasă elastică, menită să le împiedice zvâcnirile mâinilor și picioarelor. Ceea ce vedeau prin ochelari era accesibil în înregistrări – se arhiva fiecare ședință de tratament, iar protecția arhivei era practic inexistentă.

Turbulent-2 apărea în mod repetat în însemnări.

Un minut mai târziu copia lotului 316 era deja în ranița mea – deși iar fusesem nevoit să mă identific în sistemul local. „Îți bagi nasul pe-acolo, adulmeci..." Hmm... Pesemne că această parte a sarcinii era deja îndeplinită. Dar să văd Turnul cu ochii tânărului și neîntinatului Porfiri de șaptesprezece ani...

Spre norocul meu, în arhivă era un compartiment unde pacienții își povesteau experiența emoțională în fața camerei. Material de citat în forma cea mai pură. Pacienții erau deseori copii din familii bogate, unii trecuseră prin *Turbulent-2* – și curând ochii tânărului și neîntinatului Porfiri de șaptesprezece ani s-au deschis, au strălucit de viață și chiar au clipit de câteva ori.

Mai mult, tânărul și neîntinatul Porfiri de șaptesprezece ani a înțeles pe dată că darea de seamă pregătită pentru Mara se va potrivi de minune în roman în locul blocului Uber lipsă – având, ca și acesta, dimensiunea unui capitol separat.

Iat-o.

turnul rorschach

Tânărul Porfiri și-a pus augmentochelarii și s-a întins pe plasă. Primele câteva secunde după aprinderea TC-ului i-au provocat amețeli și greață – ca și cum s-ar fi aflat într-un lift care se desprindea de cablu... Dar această stare, cunoscută de mult de la jocuri, i-a trecut imediat – și, îndată ce a deschis ochii, senzațiile trupești au intrat în acord cu cele vizuale. Acum nu mai stătea întins pe plasă, ci în picioare – exact așa își simțea trupul.

În jur era un gazon englezesc care se ducea în toate părțile până la orizont, pe care se plimbau unicorni și elefanți cu picioare lungi (ce-i drept, se cam săturase de wallpaper-urile astea – Porfiri le mai văzuse de vreo cinci ori în diferite locuri). Chiar în fața lui se înălța din pământ dâmbul roșu al Turnului Rorschach.

Alături s-a întrupat din aer o infirmieră: salopetă albă unisex, păr scurt multicolor, ochi imenși. De aceeași vârstă cu el, generată după cea mai modernă știință empatică. Nu infirmieră, ci o adevărată e-chan.

– Ce să fac? a întrebat Porfiri, cercetând-o atent cu privirea.

– Intră în turn, a spus e-chan, arătând spre peștera roz. Sunt niște trepte acolo.

– În sus sau în jos?

– Nu știu, a zâmbit e-chan. Asta e ceva individual și depinde de pacient. De fapt, călătorești prin propriul creier. Mai exact, prin diferite straturi ale psihicului tău. Arhiva culturală a omenirii va sluji drept rezonator al experienței tale. Gândurile tale inconștiente vor scana această arhivă, dar la începutul experienței în conștient nu va pătrunde nimic. Mergi înainte. Sau, dacă vrei, înapoi. Unde ți se pare necesar.

– Adică unde vreau?

– Unde-ți place. Pentru succesul procedurii este foarte important să faci exact ceea ce vrei. Ceea ce-ți vine în cap și ți se pare interesant. Nu-ți interzice nimic.

– Ce-o să văd?

– Uși. Multe uși.

– Se deschid?

E-chan a dat din cap afirmativ.

– O să încerci senzații tulburi și nu întru totul clare când o să treci pe lângă ele, a spus ea. Câteva uși îți vor trezi dorința de a te îndepărta repede. Altele, dorința de a le deschide. Făcând aceasta, vei permite ca ceea ce este ascuns în spatele lor să pătrundă în conștiința ta. Aprinzi lumina, cum s-ar spune.

– Și ce este ascuns acolo?

– Obiecte Rorschach.

Ce-s alea?

– Un fel de camertonuri. Rezonatoare. Vocile subconștientului tău se vor reflecta în ele, vor fi amplificate și vor deveni niște sunete cu sens.

– Și o să văd rezonatoarele astea?

– Numai după ce deschizi ușa. Dar gândurile tale inconștiente vor vedea totul de la bun început. Obiectele cu care vor

intra în rezonanță cele mai multe dintre ele te vor interesa cel mai mult.

– Şi câte gânduri de-astea inconștiente o să am?

– Multe, a zâmbit e-chan. Foarte multe. Şi n-o să le ai tu pe ele, ci ele pe tine. Se vede că n-ai prea studiat neuropsihologia.

– Ce deșteaptă ești, a răspuns Porfiri, privind-o. N-am făcut neuropsihologie la școală. Doar un curs introductiv.

E-chan a început să râdă.

– Atunci n-ar trebui să ai niciun fel de probleme cu Turnul Rorschach, prietene Porfiri. Du-te.

Măsurând-o cu privirea pentru ultima dată, Porfiri a înconjurat cu grijă dâmbul roșu, a trecut prin crăpătura roz și a pășit în peșteră.

În jurul lui s-a strâns o ceață caldă. Pentru o clipă s-a făcut întuneric, dar apoi a văzut o scară de fier îngustă, cu balustradă – neașteptat de grosolană, ca în cala unei corăbii antediluviene. Ducea în jos.

A mers îndelung. Cel mai mult îl tulbura faptul că în jur nu se vedeau pereți, și nici vreun fund dedesubt. Scara își schimba înclinarea, cotea ba la dreapta, ba la stânga. Uneori treptele dispăreau, și ea se transforma într-o potecă. Apoi treptele apăreau din nou, și scara se curba în sus. Curând lui Porfiri a început să i se învârtă ușor capul. Singura sursă de lumină erau treptele și poteca – lumina lor ajungea ca să mergi fără să te împiedici.

Apoi în jur s-a luminat mai tare, și Porfiri a văzut ușile.

Nu erau așa cum se așteptase. Crezuse, nu se știe de ce, că aveau să fie niște uși adevărate. Dar ele semănau mai degrabă cu niște frunze.

Îndată ce Porfiri s-a gândit că ușile semănau cu frunzele de copac, ele chiar s-au transformat în frunze – un efect obișnuit al stimulării transcarniale. Acum le vedea chiar așa. Câteva

pluteau în aerul negru. Altele, nemişcate și parcă înșirate pe sârme, atârnau în jur în ghirlande – părea că merge printr-o pădure în octombrie.

Aceste frunze nu-i trezeau interesul. Era în ele ceva ofilit, tomnatic, și nu-i venea să le atingă. Multă vreme a rătăcit Porfiri prin acest frunziș plictisitor, apoi a simțit un val de căldură și a văzut în depărtare o frunză strălucitoare, înconjurată de o aură zmeurie. Atârna în afara traseului său.

La început nu i-a fost clar cum să ajungă acolo, dar treptat și-a dat seama că putea controla cotiturile potecii tropăind pe ea: parcă se înrăia, și ea parcă se speria – și lovind din călcâie cum ar fi lovit cu două ciocane, o îndrepta în direcția dorită.

Frunza zmeurie a apărut în fața lui. Porfiri a atins-o cu degetele și deodată s-a trezit într-o cameră pustie cu două ecrane pe pereți opuși: ca și cum un film se uita la alt film.

– Shirin Neshat, a spus o voce înregistrată, *Turbulent-2*. America, 2017. Lucrarea nu a fost expusă în timpul vieții artistei din motive politice.

S-a făcut întuneric. Ecranele au clipit, și Porfiri a văzut pe unul dintre ele o fată ciufulită cu un ukulele verde, iar pe celălalt, fotografia animată a unui om în vârstă cu ochelari, în jurul căruia zburau fluturi multicolori.

Câțiva fluturi au tras peste cel de-al doilea ecran o panglică cu inscripția: *A poem from* Lolita *read by the author*[33].

O voce spartă, prerevoluționară, a început să citească o poezie lungă în engleză care povestea, după câte a înțeles Porfiri, despre iubirea sofisticată și tragică a bătrânului de pe ecran pentru o fetiță.

---

33 „Un poem din *Lolita*, de Vladimir Nabokov, citit de autor" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

– Dying, dying, Lolita Haze/ Of hate and remorse, I'm dying./ And again my hairy fist I raise,/ And again I hear you crying[34].

Animația era așa și așa – buzele bătrânului, mișcându-se în fotografie, nu se sincronizau întotdeauna cu ritmul cuvintelor, iar ochii nu i se mișcau deloc, de parcă ar fi fost desenați pe pleoape. Dar vocea înregistrată era plăcută, în ciuda pocnetelor puternice provocate de interferențe – conținea în ea o întreagă epocă: astfel de voci dizolvaseră cândva Adunarea Constituantă și cântaseră despre Pierrot cel Negru[35].

– My Dolly, my folly! Her eyes were vair,/ And never closed when I kissed her./ Know an old perfume called Soleil Vert?/ Are you from Paris, mister?[36]

Vocea plutea ca un pescăruș peste marea furtunoasă, era de fapt și pescăruș, și mare, ba chiar și o aluzie la niște albatroși care au făcut un gheșeft bun... Înălțându-se la ultimele două versuri, vocea parcă și-a strâns aripile și a coborât în picaj în spuma cenușie a valurilor:

– And I shall be dumped where the weed decays,/ And the rest is rust and stardust...[37]

---

34 „Mor, eu mor, Lolita Haze,/ De ură și de remușcare, mor./ Și din nou îmi ridic pumnul păros,/ Și din nou te aud plângând." – *Lolita*, Vladimir Nabokov, traducere de Horia-Florian Popescu, Polirom, București, 2003. (*N. trad.*)

35 Melodie interpretată de trupa ruso-ucraineană de rock Undervud. (*N. trad.*)

36 „Dolly a mea, nebunia mea! Ochii ei erau cenușii,/ Și nu se închideau niciodată când o sărutam./ Ați cunoscut un vechi parfum numit Soleil Vert?/ Sunteți din Paris, domnule?" (Vladimir Nabokov, *op. cit.*) (*N. trad.*)

37 „Și voi fi doborât acolo unde dispar bălăriile,/ Iar restul e rugină și pulbere de stele." (*Ibid.*) (*N. trad.*)

Porfiri aştepta continuarea, dar chipul ridat cu ochelari a rămas privind în întunericul din fața lui, încruntându-se din cauza fluturilor ce i se izbeau de nas.

Apoi, după o tresărire din spatele lui, și-a dat seama că trebuie să se uite la celălalt ecran. S-a întors. Fata cu ukulele verde care ședea în pridvorul de lemn al unei case de țară se pregătea să cânte.

A spus ceva inaudibil, timp în care pe ecran a plutit aceeași panglică tremurătoare ca în primul clip, cu inscripția: *Ex's and Oh's covered by Grace VanderWaal*[38].

Numai că aici panglica nu era trasă de fluturi, ci de bătrânei grăsuni cu ochelari cu rame de baga. Când panglica a ieșit din cadru, starleta și-a trecut degetele peste strune și a început să cânte:

– *Well I had me a boy, turned him into a man,/ I showed him all the things that he didn't understand,/ Whoa, and then I let him go...*[39]

Fata cânta despre cum „foștii" ei n-o pot uita nicicum și revin mereu la ea, fiindcă femeie ca ea nu mai există – cântecul era vicios, adult, și foarte comic în interpretarea unei fete de doisprezece ani. Dar important nu era ce, ci cum.

Să spunem că faptul că ea cânta magic n-ar însemna nimic. Era o revelație. Depășea toate limitele permise de corzile ei vocale – și, cu voce spartă, schița sfera posibilului și granițele misterioase ale Universului.

---

38 „Ex-uri și Of-uri interpretate de Grace VanderWaal" (în limba engleză în original). Grace VanderWaal (n. 2004) este o compozitoare și cântăreață americană. (*N. trad.*)

39 „Ei bine, am avut un băiat, am făcut din el bărbat,/ I-am arătat tot ce nu înțelegea,/ Of, și-apoi l-am lăsat să plece..." (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

Porfiri a conștientizat brusc câteva lucruri importante. A înțeles că o ființă tânără seamănă cu un univers care abia începe să se extindă – și, la fel ca tânărul univers, trăiește după alte legi fizice, care fac „irealul" real (dacă nu în lumea fizică, cel puțin în perspectivă spirituală).

L-a bucurat să afle asta. Trist era că nu numai Nabokov cel de pe ecran, care privea sumbru apoteoza zeiței lui, ci și el, tânărul Porfiri, la șaptesprezece ani era deja un univers foarte bătrân. Mai ales în comparație cu această rusalcă așezată pe niște trepte de lemn.

Și ea cânta în continuare:

– *Exes and oh-oh-ohs they haunt me,/ Like gho-oh-ohsts they want me, to make them who-oh-ole.../ They won't let go...*[40]

Da, firește. Asta voia bătrânul Nabokov – să fie din nou întreg, să revină la început. Credea că asta e cu putință prin intermediul unei iubiri interzise. Dar asta era imposibil în principiu, pentru că nici măcar această fetiță care cânta încântător nu mai era întreagă, la început – și ea, ca orice univers explodat, se extindea și se răcea, pentru a se transforma într-un *stardust*[41] rece.

Și apoi pe Porfiri l-a trecut un fior pe șira spinării.

A înțeles că vede lumina unei stele ce se stinge. Radiația cosmică de fond a unui cosmos rece, care dădea asigurări că și el, cosmosul, fusese cândva tânăr. Grace VanderWaal – dacă încă nu se descompusese în elemente – era acum o femeie foarte bătrână. Se prăfuia de mulți ani în aceeași groapă fără fund în

---

40 „Foști și of-of-ofuri mă bântuie,/ Ca niște fant-o-ooome vor să-i fac între-e-eeegi.../ Nu-mi dau pace..." (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

41 „Praf de stele" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

care se odihnea Nabokov cel sâcâit de fluturi cu praful lui de stele și buruienile lui. Nu era nicio diferență între ei.

Absolut niciuna.

A fost un adevărat fulger al artei, luminând pentru o clipă multe lucruri pe care tânărul Porfiri nu le mai văzuse și simțise niciodată. Shirin Neshat era, fără îndoială, o artistă genială. Doar că n-a înțeles până la capăt de ce această lucrare fusese interzisă – era prea mult chiar și pentru paradigma iudeo-saxonă represivă și ipocrită de la începutul secolului.

Camera cu două ecrane a dispărut – și Porfiri a rămas într-un pustiu luminat doar de niște trepte fluorescente.

uber 4. maimuța-oracol

Când Mara și-a făcut apariția la ieșire, o așteptam deja în Uberul care stătea în fața ușii. După toate aparențele, tocmai trecuse printr-o experiență asemănătoare. Cel puțin în sens auditiv și vizual.

– Ei, a întrebat ea când a urcat, ai văzut?

– Îmhm, am răspuns eu din difuzorul ușii.

– Și cum ți se pare?

– Ipsosul ca ipsosul. Mult patos.

Mara a pufnit.

– Darea de seamă când o faci?

– Am terminat-o.

– Aș putea s-o văd?

– Ai textul în inbox, am răspuns.

Mara a luat telefonul – și în timp ce Uberul se târa prin traficul infernal schimbând benzile, mi-a citit opusul cu voce tare, repetând anumite fraze. Apoi mi-a aruncat o privire și a zâmbit – similar șabloanelor „duioșie“ și „tandrețe“.

– Ce băiat bun... Simt, pur și simplu, cum îți bate inimioara, tinere Porfiri... Chiar ai compus toate astea singur?

– În sens comun, da. Dar am operat cu trăiri descrise de alți pacienți. Nu de către unul anume – vorbim despre un eșantion mare.

– Mi-a plăcut mai ales asta – încercarea disperată de a-și regăsi integritatea... e puternic.

– Da, am răspuns, asta am copy-pastuit-o de la o cetățeană cu psihoză bipolară. Și am examinat-o din mai multe perspective – afecte, distorsiuni cognitive, tulburări în sfera atracției și așa mai departe. O puternică sinteză creatoare...

Parcă aprobându-mi vorbele, o orgă a început să cânte solemn, amenințător. Pornise unitatea de informații și entertainment – și începuse, desigur, cu reclame.

Pe ecran a apărut un bărbat de vârstă mijlocie, cu o coamă generoasă de păr pieptănată spre spate. Stătea lângă macheta unei catedrale gotice dintr-un loc asemănător cu atelierul unui arhitect (clădiri de jucărie, un bulgăre de plastilină pe un banc de lucru, ba chiar și o planșetă într-un colț) – și frământa însuflețit plastilina cu palmele. Purta un șorț albastru de lucru.

În cadrul următor același bărbat, de data asta în sutană, mergea în zori pe o stradă pustie cu o catedrală gotică, a cărei formă imita cu acuratețe macheta de pe bancul de lucru. Apoi tot el, stând în semiîntunericul multicolor din interiorul catedralei, dirija un cor de băieți-îngeri cu păr blond care cântau ceva spiritual în latină.

– *Transageist people*[42], a rostit cu emoție o voce din afara cadrului. Nicio minoritate sexuală nu a suferit atât de mult, atât de îndelung și atât de nemeritat. Astăzi știm că într-un corp de femeie se poate afla un bărbat, iar într-unul de bărbat

42 Oameni adulți care se consideră copii sau adolescenți. (*N. trad.*)

o femeie – și în oricare dintre aceste corpuri poate exista un individ nonbinar...

Orga a început să cânte mai tare, glasurile de copii s-au înălțat spre Dumnezeu.

– Dar cum ar fi ca un copil de zece ani să fie prizonier într-un corp de patruzeci? Vreți să vă apropiați de un bărbat sau o femeie de aceeași vârstă ca să-l luați sau s-o luați de mână, să vă jucați cu el sau cu ea, să săriți goi unul lângă altul și să vă prăbușiți în iarbă... Nu de mult, pentru asta se putea primi o condamnare la închisoare de o mie de ani. Castrarea chimică – iată care era soarta care îi aștepta pe *transageist people* cu numai câteva decenii în urmă. Astăzi însă întunericul se împrăștie... Pentru totdeauna, am vrea să credem...

Bărbatul de pe ecran înainta încrezător spre soarele care răsărea, ținând de mână doi băiețani cu păr blond din cor – până când toți trei s-au dizolvat în vălurelele de lumină alb-galbene.

– Samsun Androgin... Imposibilul e posibil!

Reclamele la Androgini au întotdeauna un accent social. Sunt cele mai avansate și mai progresiste – primele care folosesc noile eufemisme corecte politic și în general își afirmă utilitatea pentru societate. Produsul ca atare nu-l arată niciodată. Probabil pentru că pe dinafară aproape că nu se distinge de iPhuck, motiv pentru care ambele firme își lămuresc mereu relațiile la tribunal.

I-am aruncat o privire Marei. Se uita pe geam.

– Tu ai Samsun Androgin?

– Chiar două, a răspuns ea. Vechi. Ți-am mai spus.

– A, da. Mi-a ieșit din minte.

Ea a zâmbit – a înțeles, pesemne, că mint în conformitate cu algoritmul.

– Am și iPhuck 10, în caz că ai uitat.

– Mi-aduc aminte, am răspuns. Cum să nu? Cel mai scump model.

– Altceva mă interesează, a zis Mara. De ce au dat tocmai clipul ăsta?

– Cum adică, de ce? am întrebat.

– Nu are legătură directă cu profilul meu. Dar poate că are legătură cu lotul *Turbulent-2* – astfel de coincidențe nu există. Cum au aflat? Când?

– Tocmai ai citit cu voce tare darea mea de seamă, am spus. Încet și cu intonație. De ce te mai întrebi?

– Microfonul telefonului meu e blocat.

– Aha. Blocat. Știi câte microfoane sunt într-un Uber? Ele nu dorm niciodată. Nici Big Data.

– Și au reacționat atât de repede?

– Păi, ce să aștepte? Sensul reclamelor contextuale e tocmai să intre în rezonanță cu clientul până nu i se schimbă dispoziția. Analiza datelor se face continuu. Dar asta nu înseamnă că te spionează cineva.

– Oare? a întrebat Mara sarcastic.

– Da, da. Nu te urmărește nimeni, crede-mă. Mai mult, dacă observi, în clipa asta nu vorbește nimeni cu tine. În sens ontologic. Ești singură aici, fetiță. Complet singură. Și deși șabloanele mele arată că astăzi ești incredibil de bine, aici nu e nimeni care ar putea într-adevăr...

– Taci, a zis Mara și s-a întors spre fereastră. Dar ecranul deja reacționa la ceea ce tocmai se spusese: a schimbat pe *Maimuța-Oracol*.

S-a dovedit a fi o înregistrare veche – din vremurile când Maimuța-Oracol era încă în viață și stătea într-o cușcă atârnată deasupra mesei din studio, și miezul de pâine înmuiat în lapte cu care arunca în participanți era cât se poate de autentic.

La masă ședeau cinci oameni – un tânăr într-o ținută flamboaiantă din hârtie creponată galbenă („artist contemporan", spunea subtitrarea – probabil așa se adapta sistemul la Mara), doi cunoscuți negri moscoviți cu jobene pestrițe și două femei grase în bikini cu simbolul „*finger*[43] încovoiat", exprimând protestul față de șabloanele patriarhale ale sexualității feminine – una în roșu, cealaltă în albastru. Deasupra lor scânteia tema clipului:

SURVEILLANCE CAPITALISM[44]

s-a învechit oare această noțiune în ultima jumătate de secol?

Pe artist și pe femei nu-i mai văzusem, dar pe negri îi observasem de mult și frecvent – erau frați, foști pirați din Somalia, care trăiau din faptul că erau invitați la diferite emisiuni de televiziune și radio în numele conceptului de *diversity*[45]. Nișa era bănoasă, dar îngustă – pentru al treilea frate nu mai ajungea mălaiul.

Întreaga suprafață lucioasă a mesei funcționa ca teleprompter – puteai citi textul aruncându-ți ochii peste ea. În general, un setting tipic pentru discutarea unei agende progresiste.

Maimuța a aruncat un cocoloș de pâine.

– Eu nu cred că noțiunea de *surveillance capitalism* este învechită, a spus tânărul în costum creponat când cocoloșul umed l-a pocnit în creștet. Vă spun sincer și deschis, este exact lucrul de care are nevoie artistul în luptă. Sună crud și rapace. Are distincte conotații revoluționar-acuzatoare. Este probabilă o

43 „Deget" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)
44 „Capitalism al supravegherii" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)
45 „Diversitate" în sens politic – o combinație temporară de diverse rase, genuri și alte astfel de identități în aceeași emisiune, film, organism guvernamental, partid politic sau alt tip de prezentare mediatică. (*N. a.*)

subvenție serioasă din partea unor structuri care s-au săturat să se tot refere la sectorul financiar și vor să transfere atenția societății spre Big Data – credeți-mă, noi, oamenii de artă, mirosim imediat astfel de lucruri... Ce să vă mai spun... Există aluzii la un ochi al răului *à la* Tolkien. Există trimiteri la Deleuze, Lacan și alte sicrie și urne cu autoritate... Și, bineînțeles, Vedrovois.

Unul dintre somalezi s-a ridicat în scaun, și-a holbat ochii, i-a scos limba maimuței – și a primit un cocoloș de pâine în joben.

– Totuși o să explic de ce această denumire este învechită – a spus el cu un accent plăcut, rezemându-se de masă. Când a fost inventată expresia *surveillance capitalism*, oamenii erau îngrijorați că sunt urmăriți. Dar astăzi nimeni nu mai e tulburat de asta. Oamenii s-au deșteptat. Da, lăsăm amprente în spațiul informațional. După ele, i-po-te-tic acel „Big Other“[46] poate trage concluzii despre noi. Dar numai i-po-te-tic...

– Iar eu o să vă explic de ce, a intervenit cel de-al doilea somalez când l-a lovit cocoloșul. Este un mit că metadatele conțin informații personale despre dumneavoastră. Ele conțin informații despre curenții mentali care trec prin capul dumneavoastră. Despre hiperlinkurile asupra cărora v-a căzut întâmplător privirea. Despre undele informatice...

Vorbea rusește considerabil mai bine, dar maimuța a azvârlit răutăcios cu un cocoloș în primul frate.

– ... care au izbit ochii dumneavoastră, a preluat acesta ștafeta. A trage concluzii despre oameni pe baza lor este același lucru cu a analiza rotațiile unei giruete ca să aduni informații despre casa deasupra căreia se învârtește. Sau a aduna știri despre precipitații ca să-ți faci o părere despre orașul în care

46 „Mare Altul“ (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

plouă. O oarecare corelație există. Dar atât de firavă, că ar fi nevoie de un întreg sobor de analiști...

Maimuța a ridicat un cocoloș – dar brusc s-a răzgândit și pur și simplu l-a scuipat pe cel de-al doilea frate.

– Căci problema, a continuat acesta plin de energie, nu constă în a aduna informații. Întreaga lume este informație – este semnificativ mai multă decât putem digera. Problema constă în a o procesa corect – și, cel mai important, în a o înțelege. A trage o concluzie corectă. Aceasta este funcția omului. Dar pentru înțelegerea fie și a unei miimi din mulțimile de tabele și liste de informații existente nu este de ajuns întreaga populație a planetei. Urmărirea tuturor este pur și simplu imposibilă.

Cocoloșul a nimerit-o pe grăsana cu bikini albaştri.

– Nu suntem urmăriți de oameni, a rostit ea cu glas rotund, melodios. Suntem urmăriți de algoritmi. Și nu pe noi ne urmăresc. Ei urmăresc ăăă... – s-a sprijinit de masă – urmăresc oscilația pattern-urilor informaționale. De aceea este mult mai corect să spunem „capitalism al informației", cum fac domnii cei mai avansați și mai educați...

Creponatul s-a strâmbat și maimuța a aruncat imediat cu cocoloșul în el, redându-i dreptul la cuvânt.

– Observarea fără observator... Sună la fel de bine, v-o spun ca artist... Putem face imediat o expoziție cu tema asta. Titlu final.

– Aveți deja conceptul? a întrebat femeia în roșu când de sus au căzut pe ea câteva picături de ceva umed.

Maimuța-Oracol și-a pierdut deodată interesul față de ce se petrecea și a început să-și ciugulească ceva din vintre. Tânărul creponat a fost nevoit să-i facă ochi dulci multă vreme până ce s-a îndurat să arunce din nou cu pâine în el. Pe Mara a pufnit-o râsul.

A fost un moment stânjenitor, dar tocmai pentru aceste momente o iubește toată lumea pe Maimuța-Oracol. Cum spunea Cehov, dacă în teatru s-ar face încurcături teatrale, ar fi mai mult public decât la spectacole.

– Conceptul este exact cel pe care l-am definit adineauri, a zis creponatul. Nu există niciun „Big Other“ care trage cu ochiul printr-o crăpătură și complotează împotriva noastră. Mașinile și programele nu au subiectivitate. Ele nu pe noi ne urmăresc. Ele urmăresc informația. De aceea *surveillance capitalism* este și mai inanimat decât am crede – în lipsa lui de umanitate el se reduce la capitalismul informațional. O secvență digitală ia urma alteia și construiește pe această bază o a treia. Iar de voi, femeie, bărbat sau nonbinar, n-are nimeni nicio nevoie. Dacă încă n-ați înțeles asta și singuri. În general, expoziția o să fie despre infinita noastră singurătate...

Ecranul a dat un prim-plan cu mutra indiferentă a maimuței și s-a stins.

De mult nu mai văzusem în Uber *Maimuța-Oracol.* Era o înregistrare de arhivă – cu un an în urmă au dat peste emisiune apărătorii animalelor: cică maimuța e îndopată cu narcotice și curentată ca să-i aleagă pe aceia pe care-i vor moderatorii. Apoi cineva a răspândit zvonul că îi face semne un dresor care stă printre spectatori. După aceea animalul a fost digitalizat și ratingul emisiunii a căzut vertiginos – dispăruse tocmai elementul-surpriză. Rămăsese, cum spun cârcotașii, doar o linie directoare trasată neîndemânatic. Și de-astea sunt cu ghiotura peste tot.

Uberul s-a oprit. Eram acasă la Mara, dar ea stătea la fereastră și se uita afară. Îi vedeam reflexia în geam. Șabloanele mele spuneau că e singură și speriată, și nu înțelegeam despre ce e vorba. Era posibil ca emisiunea s-o fi afectat.

– Îți spun eu, am zis încet. Suntem ascultați cu toții, întruna. Dar nimeni nu e auzit. Până și Maimuța-Oracol...

Mara a ridicat ochii spre camera din tavan și s-a uitat la mine cu o expresie ciudată, care nu coincidea cu niciunul dintre șabloanele mele.

– Nu vrei să intri puțin?

Am scos un sunet ca de înghițit în sec.

– Îți mulțumesc pentru această onoare, comoara mea. Sigur că da.

ispita

În timp ce Mara închidea ușa Uberului, am scotocit în rețea și am cercetat drumul spre ușa ei. Pe traiectorie erau patru difuzoare din care puteam să vorbesc cu ea, două ecrane pe care mă puteam arăta și peste zece camere de filmat, prin care puteam s-o observ pe adorata mea.

Primul difuzor și prima cameră erau în interfonul de la intrarea în complexul CETELITE (denumirea pompoasă a complexului rezidențial construit pe teritoriul fostei CET[47]).

– Să nu aluneci, draga mea, am spus eu grijuliu, e ud aici...

Ea a zâmbit.

– Nu-ți face griji, Porfiri... Merg în fiecare zi.

Holul lung l-a străbătut singură – o vedeam din trei unghiuri, dar nu-i puteam spune nimic. Când s-a apropiat de lift însă, ușa acestuia s-a deschis de la sine. Înăuntru eram eu.

– Vă așteptam, am spus din difuzor. La ce etaj? Glumesc, glumesc. N-am uitat.

Ea și-a trecut jucăuș degetele peste ecran.

– Ah, am scâncit eu, o să-mi rupi nasul...

---

47 Centrală termoelectrică. (*N. trad.*)

Apoi am generat o imagine luată aparent cu camera de filmat din tavan și am pus-o pe ecran: Mara cu un buchet de flori în mâini și Porfiri în uniformă de serviciu, cu cascheta pe-o ureche, îmbrățișându-și mândra cu o mână. M-am făcut cu jumătate de cap mai înalt decât ea – nu din șovinism, firește, ci în conformitate cu baza de date a preferințelor ei intime.

– Ce galant ești astăzi, a mieunat ea.

Expresia de pe fața ei stătea mărturie că, cu o probabilitate de șaptezeci și șase de procente, îi venise o idee. Din păcate, șabloanele mele nu-mi permiteau să înțeleg ce anume – poate pur și simplu hotărâse să mai facă niște toast cu unt de crab. Am urcat două etaje și ușile liftului s-au deschis. Pe coridor nu erau ecrane – dar până la intrarea în stilatul ei triplex-turn nu mai era mult. Am deschis încuietoarea electronică, dar asta s-a dovedit insuficient – ușa avea și una obișnuită.

Cât a descuiat Mara cu cheia și și-a scos pe hol încălțările cu ținte de oțel, m-am strecurat în telecomanda alarmei, lăsată la încărcat (folosiți numai încărcătoare de firmă, originale!), și am primit acces fără mari probleme la toate device-urile și camerele legate în rețea din locuința ei. Când a intrat în dormitor, i-am făcut simultan cu ochiul de pe câteva ecrănele și ecrane (izgonind temporar în uitare pisoii-screensaver aflați acolo) și i-am făcut cu mâna de pe panoul video care s-a aprins pe perete. Nu am atins rama cu Janna-Safo – reacția Marei îmi stăruia încă în minte.

– De ce ești în uniformă? a zis Mara, e cam oficial. N-ai putea să te îmbraci în...

– Kimono? am întrebat eu. Halat? Peplum?

– Mai bine halat.

– Din ăsta?

– Nu, n-am nevoie de un husar. Și ce-i cu favoriții ăștia, nu ești nici decembrist în exil, nici Pușkin beat. Mai simplu, mai de casă... Uite, așa e mai bine.

– Ăsta-i de la Ikea, am anunțat eu. Din colecția Lumea Gofrelor.

– Gofre albastre, a zis ea, așezându-se în fotoliu și aprinzând infrașemineul. Cu favoriți roz e frumos. Dar biroul ăla la care stai... și portretul ăla...

– Chipul țarului stimulează concentrarea și inspiră, am spus eu.

– Fără îndoială... Dar poți să te așezi în fotoliu? În apartamentul meu?

Am înțeles ce vrea. Făcând biroul să dispară, am reflectat pe perete dormitorul ei și m-am instalat în fotoliul de ratan. Pentru o mai bună intimitate, am sincronizat lumina ambientală, aprinzând niște lumânări în jurul meu.

– Perfect, a spus ea, a scos din dulăpiorul de vinuri o sticlă, a desfăcut-o și și-a turnat în pahar. Să bem...

Am copiat paharul ei cu vin – și am întins mâna cu el înainte. Ea s-a ridicat și a ciocnit cu ecranul.

– Bun băiat.

– O, am spus eu, luând o înghițitură. Excepțional vin. Chateaux „Sabia Prorocului", de cinci ani?

– De unde știi?

– După etichetă.

– Înțeleg, a zâmbit ea. Dar de unde știi că e bun?

– După ecourile de pe site-urile profesionale, vânzări, dinamica cererii și prețuri în restaurante.

– Da, a fost ea de acord. Dar nu știi ce gust are.

– Cum să nu? am zis. Știu foarte bine...

Luând o înghițitură, am plescăit din limbă și am privit în sus, parcă evaluându-mi senzațiile.

– Excelent, foarte direct, cu note de fructe coapte și cireșe... Şi o nuanță abia distinsă de fier... Apropo, ceea ce lipsește în anul al cincilea este o aciditate mai pronunțată... În general, un ușor dezechilibru structural, care mai degrabă se va îndrepta dacă vinul mai este învechit câțiva ani. Dacă mai ai câteva sticle, păstrează-le.

Mara a izbucnit în râs.

– Nu, a spus ea, înțeleg că găsești ușor toate informațiile necesare. Dar tu personal nu cunoști gustul acesta.

– „Tu personal" – ăsta cine e, în cazul meu?

S-a încruntat.

– Știi ce, hai să nu mai vorbim despre asta. Stricăm totul. Ia spune, poți să te generezi în 3D?

– Depinde unde, am zis. TV-ul ăla din camera de zi nu e bun, sistemul de operare e vechi. Pe ecranele mici nu mă fac 3D din respect de sine. Avem o regulă la Direcția Poliției: la rezoluție proastă, numai 2D.

– iPhuck 10, a spus ea. Ai mai fost în el.

Bingo. Exact cum bănuiam.

– Trebuie să mă adaptez. Dacă ai augmentochelari buni. Dar ești sigură că...

Mara a dus un deget la buze.

– Pur și simplu vreau să stau lângă cineva.

S-a ridicat și, ca și cum deja ar fi primit acceptul meu, a scos de sub pat iPhuck-ul purpuriu-închis – versiunea pentru femei *straight*, cu dildo atașat.

– Intră, a zis ea, totul e deja în rețea.

Faptul că-și păstra instrumentul de iubit sub pat era foarte ciudat.

Consumerismul contemporan a dat naștere unei întregi culturi a prezentării publice a iPhuck-ului; într-un fotoliu special la televizor, pe bancheta din spate a unei mașini decapotabile scumpe, în dormitorul atins de briza mării al unei vile de pe coastă și așa mai departe. Site-urile de stil publică salivând relatări video cu așa-numitele „iPhuck-barbecues", unde diverse celebrități își aduc jumătatea de silicon. Jumătatea mai bună, ca să fim cinstiți.

Pierde-vară *glamour* își duc iPhuck-ul la clasa întâi a avionului, cumpărând locul alăturat. Mai mult, există o întreagă industrie de învelitori de călătorie – jumătate huse, jumătate cutii, semănând cu ceva între geantă și îmbrăcăminte. Sunt scoase de toate marile case de modă – și unele dintre ele costă mai mult chiar decât un iPhuck.

Astea sunt, bineînțeles, fițe burgheze. Dar să-și ascundă cineva iPhuck-ul sub pat, asta, trebuie să recunosc, n-am mai văzut. Dacă ar fi fost un Androgin vechi scump, tot numai pete și dâre ale pasiunii trecute... Dar un iPhuck 10? Cel mai scump și mai modern?

Cu toate acestea, iubita mea este curator de artă. Poate că ăsta e ultimul răcnet artistic. Atât de nou, încât încă n-a apucat să apară nimic despre el pe Internet.

Mara s-a așezat pe pat și și-a pus augmentochelarii – tot noi, scumpi și puternici, cu TC care se poate detașa (și l-a tras imediat peste ceafă, ca pe o șepcuță). Pentru un asemenea stimulator transcarnial este nevoie de aprobare medicală, dar senzațiile obținute, după cum afirmă producătorii, sunt absolut incredibile.

– Ei, a repetat Mara, clătinându-și capul ras, cu augmentochelari, vino mai aproape.

Am găsit în rețea iPhuck-ul ei – chiar îl deschisese deja. Dar... Din nou, numai folderul de rețea.

– Mai ai mult? a întrebat ea.

– Imediat, am zis, uite...

Un alt amant mofturos s-ar fi putut supăra că nu are acces mai departe de intrarea în rețea. Dar Porfiri nu e așa. Mai întâi m-am conectat la augmentochelarii ei.

– Frumos, a zis ea. Ce favoriți...

Între timp am trecut imaginea din ochelari pe panou, schimbând-o prin morphing cu o imagine de pe camera de filmat din tavan. iPhuck-ul prelua orice morph fără probleme – puterea lui era uimitoare. Acum Mara mă vedea în augmentochelari pe locul iPhuck-ului – și în același timp putea urmări pe ecran ceea ce, chipurile, se petrecea în dormitor. Noi doi. *Toi et moi*, cum spun francezii. Mai degrabă, *toi et toi* – dar o astfel de glumă ar putea-o supăra pe clientă.

Am șezut unul lângă altul pe marginea patului, cu paharele în mâini – și parcă vedeam un film despre întâlnirea noastră.

– Vrei să vezi tot? a întrebat ea în șoaptă.

– Da, pisi. *I like to watch*...

Nu i-am spus că un duplicat al înregistrării ar putea fi util în caz că în viitor ar putea ridica pretenții față de Direcția Poliției. Și că mâine o să-i trimitem o factură pentru filmări porno la domiciliu. Nu insistăm asupra acestui gen de lucruri – clienții pot răscumpăra înregistrarea sau o pot lăsa în arhiva noastră. Majoritatea o răscumpără.

Mara și-a pus paharul pe podea.

– Hai să ne jucăm, a spus ea.

– De-a ce, pisi?

– Păi, uite, a întins ea mâna spre mine. Fă ca mine. Ridică pălmuțele... Vezi, îmi țin palmele exact peste ale tale. La circa zece centimetri.

– Doisprezece, am zis eu.

– Nu contează... Acum încearcă să mă plesnești repede peste palme. Înainte să apuc să mi le retrag.

– Cu ce mână?

– Cu care vrei, eu nu trebuie să știu. Tocmai în asta cons... Ah. Cu amândouă odată nu-i cinstit.

– De ce nu-i cinstit? Ai nevoie de calibrare transcarnială?

– Al naibii de romantic, a suspinat Mara.

– Romantismul, am spus eu apăsat, începe numai după calibrare... Uite, acum o să te lovesc tare...

– Ah.

– Iar acum slab...

– Aha.

– Acum abia te ating. Trebuie să simți, dar abia-abia.

Ea a aprobat din cap.

– Totul e calibrat, am spus.

– Cam repede, a răspuns ea. De obicei îmi ia mai mult.

– Am reglat totul. În ce privește nivelul semnalului de la ochelari.

– Îm?

Am rânjit.

– Înțelegi ce am făcut acum?

– Ca să fiu sinceră, nu prea. Eu sunt umanist. Trebuie să încep jocul ăsta după manual de fiecare dată.

Umanist, auzi. De parcă n-aș ști care e specializarea ta în IT.

De altfel, când o femeie minte cu nerușinare, nu trebuie să arătați în niciun caz că vă dați seama. Șansele voastre nu vor crește nici cu o picătură dacă o acuzați. Asta, bineînțeles, dacă

vreți ceva de la ea. Dacă nu vreți, acuzați-o, faceți-o de rușine. Să-i fie învățătură de minte.

– Îți explic, pisi, am spus. Uite, arcul ăsta de fier de pe capul tău traduce contactul vizual cu corpul tău în senzații tactile. Atingerile ușoare ale mâinilor și ale picioarelor pot fi simulate acționând asupra creierului tău. Dar grupa cea mai intensă de senzații, așa-numitul *core set* – contactul trupesc strâns și prelungit, stimularea complexă a buzelor și a organelor genitale – se imită prost transcarnial. De aceea ai nevoie totuși de iPhuck cu dildo. Ca și toate celelalte lucruri din viața noastră, dragostea este un compromis.

– Ești din ce în ce mai romantic, a oftat ea, a ridicat paharul și a sorbit din vin. S-a instalat o pauză stânjenitoare, cunoscută oricărui amorez care rămâne singur cu obiectul suspinelor lui. Ambii porumbei știu ce i-a adus în acest locșor izolat, și în adâncul sufletului lor vor ca totul să se întâmple cât mai repede posibil – dar din bună-cuviință joacă o comedie unul pentru celălalt (uneori și pentru sine – mai ales dacă sunt atât de deștepți ca să folosească și un aparat de stimulare transcarnială).

– Poate să punem niște muzică? a întrebat ea.

– Cu plăcere. Ceva popular rusesc?

Ea a stat pe gânduri.

– Am, dar numai prelucrată. E un hit însă. Toată Moscova îl ascultă.

– Ce?

– Îl pun pe ecran.

– Aha, am spus, mijindu-mi ochii miop. TBM. Niște ciudați.

– *Transgender Bathroom Maggots*[48], dacă nu știi. Niște titani. Suntem toți pulbere la picioarele lor.

48 „Viermi din Toaleta Transgender“ (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

A început să cânte muzica – într-adevăr, era un cântec căzăcesc într-o complexă prelucrare electronică. Am distins niște voci îndepărtate care cântau ceva de genul: „Începeau să cânte tobe și trompete... uși se deschideau, ieșea *basurmanul*[49]". Și încă ceva despre un viscol în Munții Carpați. Despre muzică e ușor să vorbești.

– Cum se numește albumul?

– *Ieșea Bathrooman*, a răspuns Mara. Amintesc de Mama-Rusia... Îți place?

Am aruncat repede o privire peste cronicile muzicale – erau multe, mai ales din California. În Fante albumul ieșise deja din topuri, iar în Țara-de-Dumnezeu-uitată abia urca.

Puteam purta o conversație.

– Vuiește viscolul, am spus gânditor, traducând din mers din engleză, se îneacă în lacrimi viori provinciale, presimțind pogromul patriarhal ce va să vie – dar, în contrast cu politica misoginismului, a opresării minorităților și a privilegiilor rasei albe, ușile se deschid – și în nemiloase riff-uri de chitară, la ascultător ajung bunii și bătrânii „Maggots"... Le-aș da un șapte plus.

– Dar cântecul e al nostru, a spus Mara. Adică rusesc. Tu ai cerut chestii siropoase.

Discuția căpătase un caracter politic, și am intrat pe Internet ca să aflu care sunt ultimele curente. Mara avea dreptate. Mass-media erau toate extrem de siropoase – efervescența patriotică era aproape ca înainte de război. Din cauza summitului de la Tallinn, am înțeles eu. Îndată ce-și împart cotele, o să treacă, dar acum trebuia să se facă demonstrații de principialitate oficială.

---

49 „Străin", „păgân", „ticălos" (rus.). Versurile sunt din cântecul popular căzăcesc *Prin Munții Carpați*. (*N. trad.*)

M-am încruntat.

– Ce-i cu tine? a întrebat Mara. S-a întâmplat ceva?

– Mă uimește servilismul ăsta al nostru. Niște perverși nenorociți de import au catadicsit să ne ia cântecul, să-l facă praf, să-l întoarcă pe dos... Ce noroc pe sufletul rusesc. Ce mândrie. Ne-au remarcat pederaștii. De unde ni se trage atracția asta slugarnică față de porcăriile de peste ocean? De ce primesc regulat știri din Sodoma hollywoodiană? Nu vreau să știu nimic despre ea!

– Eu pur și simplu...

– Nu, nu pur și simplu, am spus eu și am lovit cu pumnul în pat, făcând să sară pictural picături de vin din pahar. Eu în locul Ministerului de Justiție i-aș fi dat în judecată pe păduchii ăștia...

Puțin îmi păsa de pete.

– Ei, atunci îl închid, a zis Mara speriată. Dacă are un asemenea efect asupra ta...

A dat din mână și Bathrooman s-a întors de unde ieșise, închizând ferm ușa după el. Nu m-am supărat.

– La ce te gândești? a întrebat Mara.

– La nimic.

– Acum scrii ceva? Chiar în clipa asta?

– Eu scriu tot timpul.

– Ce?

– Ce văd, despre aia cânt.

– Poți să scrii cu voce tare?

– „Conversația nu se lega“, am spus eu. „Pesemne fusesem prea aspru cu ea. În astfel de momente porumbeii care fac curte trebuie să se poarte cu foarte multă grijă. Timiditatea excesivă pare uneori grosolănie și aroganță – și deși aceste poze nu sunt reale, ele o pot speria cu ușurință pe păsăruica voastră! Dar

același lucru se poate întâmpla și din cauza unei prea mari încrederi în sine – aproape întotdeauna pare ofensatoare. De aceea, un amorez experimentat se manifestă vesel, dar nu impertinent. E modest, dar modestia lui e galantă, și pentru nimic în lume nu-i va scăpa acea unică secundă în care trebuie să înceteze să mai fie reținut. De altfel, nici dacă lăsați să vă scape această secundă nu e grav. După vreo două minute ea va reveni, la fel de unică..."

– Gata, ajunge cu literatura pentru astăzi, a zis Mara. Fără alte poze...

S-a întins după iPhuck. Aprinzându-și stimulatorul TC, mi-a pipăit umărul musculos și fierbinte.

– Spune-mi sincer... Ai fost deja... cu o femeie? Prin iPhuck?

– În ce sens am fost? Ontologic?

– Rahat. Ai mai futut gagici?

– De multe ori, pisi, am zis. Suntem foarte solicitați în acest sens.

– Și câte... cunoștințe ai făcut?

– O sută patruzeci și două de femei.

– Oho. Și bărbați?

– Două sute doisprezece bărbați. Dar nu întotdeauna prin iPhuck. Și prin Androgini.

– Nu-i rău... N-am știut că ai așa un palmares impresionant.

– Suntem niște interlocutori interesanți, i-am răspuns. Direcția Poliției chiar ne închiriază uneori. Dar costă mult. Și nu e tocmai public.

– Și pot să te închiriez și eu? Pentru început, pe seara asta?

– Cho, te-ai aprins? am întrebat eu jucăuș.

– Cumplit, a spus ea făcând ochii mari. Cum ți-a venit ideea?

– Care?

– Să glumești așa cu pseudonimul meu. E ceva exclusiv uman.

– De-aia și glumesc, fiindcă e uman, am zis. Nu sunt învățat altfel. Am o listă de calambururi pentru ambele tale nume de familie pregătită încă de la început. Pur și simplu nu s-a ivit prilejul. Iar acum e un moment potrivit.

– Da, a șoptit ea. Potrivit.

Mâna ei a alunecat spre iPhuck, s-a oprit la dildo-ul pe jumătate îndoit și a început să facă niște mișcări mărunte, rotunde pe el. În acest timp degetele ei se frecau unul de altul, de parcă ar fi sărat o omletă – sau, mai poetic spus, ar fi încercat să trezească cu pase vrăjitorești o pasăre înghețată în nămeți.

M-am conectat cu camera de filmat din tavan la ochelarii ei și am înțeles că-și dăduse deoparte poalele halatului și desfăcea șlițul pantalonilor mei de serviciu.

– O, am spus, ce nerăbdătoare ești, inimioară...

– De ce să amânăm, a zâmbit ea. Doar vrem amândoi asta, nu-i așa?

– N-o să-ți ascund că ai reușit să-mi tulburi sufletul ce încetase să creadă în dragoste... Cum ai făcut asta, vrăjitoareo?

– Lasă dulcegăriile, a răspuns ea. Fii mai vulgar. Îmi plac cei grosolani și puternici.

– Bine, am spus, atunci dă TC-ul pe maximum, cățea cheală, și-o să ți-o bag direct în fund...

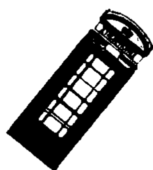
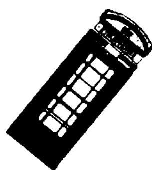
N-o să-l plictisesc pe cititor cu descrierea unor lucruri pe care și-așa le vede întruna pe Internet. O să spun numai că dildovibratorul s-a dovedit excepțional – n-am mai văzut o asemenea bogăție de moduri de operare.

Fiecare femeie, între noi fie vorba, are o cifră pe care o prețuiește în taină: frecvența vibratorului la care probabilitatea

apariției orgasmelor multiple este maximă. Nu că asta ar fi o valoare digitală exactă și constantă, desigur. Este mai degrabă centrul distribuției normale (desenați curba lui Gauss pentru $\mu=0$ și $\sigma=1$ și o să înțelegeți imediat despre ce vorbesc). Frecvența centrală baleiază constant – și se poate schimba foarte mult în timp.

Și totuși. Frecvența Marei era de 6,66 Herzi. Nu glumesc.

partea a II-a
jurnal secret,
numai pentru mine însumi

cazul maruha cho

Să nu te superi, dragă cititorule, că partea aceasta nu este destinată niciunui ochi străin, ci numai mie. De aceea textul de aici este înconjurat de un chenar negru subțire.

După cum am spus, denumirea mea oficială este ZA-3478/PH0. Îndeplinesc două funcții paralele – anchetez diferite infracțiuni și scriu romane polițiste despre ele.

Probabil că la această pagină deja nu mai este nevoie să demonstrez că cea de-a doua funcție o îndeplinesc perfect. În ce-o privește pe prima, cititorul a presupus probabil că din algoritm de anchetă m-am transformat temporar în algoritm de literatură și masaj: în cazul Marei aspectul meu profesional nu a fost necesar, căci treaba care mi-a fost încredințată de către ea se limita la strângerea de informații și la tot felul de mici comisioane.

Nimic nu poate fi mai departe de adevăr.

Cea de-a doua latură a mea nu doarme niciodată. Anchetez penal toate secvențele informatice cu care intru în contact – pur și simplu pentru că nu pot altfel. Nu sunt programat altfel. Și dacă nu am vorbit despre asta până acum, este numai pentru că noi, roboții polițiști, ne facem anchetele cu o viteză

neomenească. Problema principală când scriem o poveste polițistă este tocmai să dăm relatării despre munca noastră proporții pe înțelesul omului.

Partea literară a algoritmului meu mă face să descriu procesul anchetei ca și cum eu, Porfiri Petrovici, aș sta noaptea în cubiculul meu și aș gândi, aș gândi, aș gândi... De fapt, ancheta despre care povestesc acum mi-a luat în total patru secunde, deși s-a întins în timp pe mai multe zile. Nu au existat tulburările sau îndoielile pe care le-ar putea sugera povestea mea. N-a fost niciun moment în care ceva neclar să-mi devină deodată clar.

Toate acestea nu sunt decât trucuri ale narării – acum că le-am dezvăluit, pot în sfârșit să trec la subiect. Iar dacă printre cititorii mei se află vreun sceptic glumeț care crede că nu am alt dispozitiv decât un Uber în loc de suflet, îi voi arăta imediat de ce este în stare seria ZA-3478/PH0.

Dacă locuința voastră este protejată electronic, aveți o telecomandă specială cu care puteți deschide un aparat sau altul pentru vizitatorii de pe Internet (cum avea, de pildă, Apollon Semionovici). Mara avea și ea o astfel de telecomandă, și în ziua primei noastre întâlniri a deschis pentru mine nu panoul de pe perete, nu sistemul media, ci anume iPhuck-ul.

E-cord-IT, după cum atât de elegant m-am exprimat atunci. Mi-a explicat asta prin faptul că iPhuck-ul ei se conecta greu în rețea și voia să verifice dacă totul e în ordine cu el.

O întâmplare, poate? *I don't think so*[50].

Mai mult, în iPhuck-ul ei am fost atacat de o grămadă de algoritmi de protecție – ei au făcut cópii după toate certificările și m-au mânjit cu cookie-urile lor. Din nou foarte suspect.

50 „Nu cred" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

Bineînțeles, am început imediat să-mi cercetez clienta și m-am lămurit cu ce se ocupase Mara înainte de a se dedica artei. Adică m-am lămurit mult mai bine decât am povestit în prima parte.

S-a dovedit că nu e o prostuță cu cunoștințe superficiale de IT. Mara avea cod categoria B. Nu A, firește. Dar chiar și cu categoria C poți să intri cu tupeu în Fante – ai garantată o slujbă bine plătită. Adică dacă ar fi vrut, ar fi putut scrie singură câteva dintre secvențele mele – nu toate, bineînțeles!

Mulți ani, Mara n-a lucrat în specializarea ei principală. În conversațiile cu mine nu amintea de prima ei specializare. Mai mult, o făcea pe proasta, se prefăcea că nu înțelege de ce Uberul îi pune blocul tematic pe care tocmai îl provocase citind cu voce tare...

Simplă cochetărie feminină? O făcea pe naiva, încercând să mă seducă?

Mă îndoiesc – deși un astfel de gând este măgulitor pentru mine. Nu vreau să sune trivial, dar cu mine seducția n-are rost: poți să nu flirtezi și să nu faci ochi dulci, ci să-ți pui imediat augmentochelarii și să te așezi pe dildo. Important este să fiu plătit pentru orele de program.

Atunci, de ce? Pentru ce?

„Nu cumva mă ațâță orbește prințesa mea?" – mi-a venit în minte într-o noapte fără somn, când afară, cum se întâmplă numai în Rusia pe vreme rea, câini vagabonzi urlau deznădăjduit, răzbunător.

Poate că-i sunt necesar Marei ca să rezolve vreo altă afacere, despre care nu catadicsește să-mi vorbească?

Mă întrebam: în ce constă munca mea cu domnișoara Cho, dacă e s-o privim, cum se spune, de la înălțimea găinațului de pasăre? (Expresia îmi aparține.)

În astfel de cazuri cel mai bine este să treci în revistă frază cu frază tot ce a fost spus de către persoana suspectă – de vreme ce noi nu uităm nimic. Nu cumva Mara își dezvăluise singură (la oameni asta se întâmplă tot timpul) adevăratele scopuri?

Așa am și făcut – și către sfârșitul transcrierii replicilor ei am găsit ceea ce căutam. Îi scăpase când îmi dăduse indicații pentru *Turbulent-2*. Și iată unde:

Mara Cho: „Dar dacă te duci singur, ca robot polițienesc, poți orice. De-asta vreau să mergi acolo în paralel cu mine și... să studiezi totul."

Porfiri Petrovici: „În ce sens?"

Mara Cho: „În toate sensurile. Îți bagi nasul pe-acolo, adulmeci peste tot, faci o copie pentru orice eventualitate... Pe urmă o ștergem sub controlul tău, nu te teme. Doar mă uit la ea de câteva ori. Nu violăm nimic."

„Îți bagi nasul pe-acolo, adulmeci peste tot..."

„Să-mi bag nasul" este o sarcină pe care pot s-o îndeplinesc când este vorba despre servicii intime, nu despre copierea unui fișier. Limbajul poate fi compromis dacă sarcina nominală dată algoritmului este fictivă – și de fapt se dorește altceva de la el.

Și aici devine clar cel de-al doilea cuvânt – „adulmeci".

Am spus deja că Mara avea cod categoria B. Înțelegea până la subtilitate cum funcționează Internetul și programele care îl populează – și cunoștea, firește, jargonul IT modern. Cuvântul „adulmeci" era așadar acea greșeală de vorbire freudiană care a făcut lumină în capul meu mustăcios.

IT-iștii, mai ales cei militari sau cei a căror muncă are legătură cu supravegherea pe Internet, au o expresie: „metamiros". În rețeaua contemporană orice tranzacție, orice schimb informatic lasă un vag, dar aproape indestructibil „miros"

electronic – elementele codului arată cine și cum s-a interesat de o informație sau alta. Pe scurt, tableta voastră își lasă mirosul pe site, iar site-ul își lasă mirosul pe tableta voastră. Mai mult, în mirosul tabletei voastre sunt mirosurile numeroaselor site-uri cu care a venit în contact, iar informația despre asta poate fi regăsită pe orice netcolector care adună astfel de date. Mai ales când site-urile și device-ul se „adulmecă" și se „polenizează" unul pe altul în mod special.

Când copoiul electronic ia urma, el mai întâi cerne metamirosurile care au legătură cu obiectul informatic care îl interesează. Dar aici comparația cu nasul unui câine începe să șchioapete – metamirosurile nu sunt atât de detaliate ca analoagele lor fizice, altfel pentru păstrarea lor ar trebui creată încă o rețea. Ele sunt minimaliste.

„Bagă-ți nasul" alături de „adulmecă" însemna că Mara vrea să marcheze cu metamirosul meu fiecare dintre lucrările pe care mă trimitea să le cercetez. Nu avea nevoie de părerea mea. Avea nevoie să-mi „bag nasul" și să las o urmă. Și aceasta rămâne în sistemele protejate la fiecare copiere.

Dar pentru ce?

Ce câștiga ea dacă în info-aura lui *Turbulent-2* sau a celei de-a *Douăsprezecea Munci* rămâneau amprentele mele? Nu o singură noapte m-am gândit la asta, dragă cititorule (această structură frazeologică îmi permite să nu mă îndepărtez nici cu un milimetru de adevăr, nici chiar urmărind un procedeu literar). Dar nu mi-a venit nimic în minte.

În afară de un singur lucru.

Data viitoare când o să mă trimită „să-mi bag nasul și să adulmec", așa o să fac. Dar în ordine inversă. Voi adulmeca cu grijă acel obiect de artă către care mă orientează. Și abia apoi o

să încep să-mi bag nasul în el – să fac cópii, să-l analizez şi aşa mai departe.

Şşşşt, cititorule!

Mara nu trebuie să ştie nimic.

uber 5. un salt în anchetă

N-o mai văzusem așa pe Mara.

Purta obișnuita ei armură de piele – dar capul... Partea de sus a feței era acoperită de o mască lungă, sclipitoare – un fel de cioc plat cu ochi mari, fațetați. Semăna deopotrivă cu un medic în vreme de ciumă, un zeu egiptean și un extraterestru din filme.

– Ce-i aia de pe tine? am întrebat.

– Căsuța ta cea nouă.

– Căsuța mea? Seamănă mai degrabă cu craniul tău cel nou.

– Porfiri! Nu mai pot să văd cum de fiecare dată, ca o rudă săracă, îți cauți o cameră de filmat în tavan și un difuzor pe perete. În mască sunt toate astea. Intră aici. E deschis.

Astfel de măști erau la modă printre tinerii care frecventau cluburi – este o fereastră spre Internet și pe deasupra un stimulator 3D ideal când consumi droguri. De obicei au în ele camere de luat vederi, microfoane, difuzoare, memorie – și deși masca nu era potrivită pentru mine ca refugiu permanent (nu mă înscriam complet în parametrii ei), era o soluție comodă pentru a ieși în lume împreună. Cu această mască puteam să văd aceleași lucruri ca și Mara.

– Hai, a repetat ea, bagă-te. E deschis.

Am găsit masca în rețea – și m-am conectat la senzorii ei. Era cu siguranță mult mai confortabil decât să sar întruna de pe un stâlp pe altul.

Uite ce înseamnă s-o satisfaci la timp pe gagicuță.

– Poți să și vorbești, a zis Mara când ne-am urcat în Uber. Încearcă.

– Încerc, am repetat eu cu vocea ei, folosind sintetizatorul de vorbire. Astăzi sunt atât de ciudată. Unde e oglinjoara?

– Merge, a zis Mara. Dar ia spune-mi, de unde-ai luat astea – „ciudată, oglinjoară"?

– *O mie de bancuri cu blonde*, am răspuns eu, compendium din '25. Indispensabil pentru sinteza șovinistă a limbajului feminin.

– Da' ce, eu sunt blondă?

– Cu masca asta nu se vede.

Când ne urcaserăm în Uber, Mara închisese unitatea de informație și divertisment. Cred că-i făcuse chiar plăcere să plătească taxa – numai să mă lipsească pe mine de câteva pagini de viață adevărată pentru roman. Nu, nu degeaba în designul ei personal predominau obsesivele motive BDSM.

În cea mai mare parte a drumului am tăcut.

– Unde mergem? am întrebat în sfârșit cu vocea ei.

– Nu vreau să-ți stric plăcerea, a răspuns ea, o să afli când ajungem.

– Arată ciudat din afară, am rostit iar cu vocea ei. O femeie mascată care stă și vorbește singură.

– Da, a spus Mara, astăzi sunt ciudată... Unde-i oglinjoara?

Am chicotit și m-am aruncat în rețea, ca să aflu traseul Uberului.

Mașina a intrat în muzeul anexat galeriei HEA.

Ceea ce de fapt nu era vreo interjecție, ci însemna High Executive Art. De obicei există câte o galerie de artă în cadrul unui muzeu – aici însă era invers. Probabil din cauza cifrelor de afaceri anuale.

În galerie era expoziția pentru public restrâns IPSOSUL *suprem /The Ultimate* PLASTER (folosirea literelor mari avea, pesemne, un sens, dar nu m-am apucat să-l caut). Scotocind în sistem, am aflat că Mara are comandat pentru astăzi un tur ghidat personal – deja plătit, și încă deloc ieftin. Chiar în acest tur mergeam. Și întârziaserăm cu cinci minute.

M-am întors în masca Marei – m-am pus pe capul drăguței, mi-am zis, amuzat – și am început să mă gândesc.

În loc să mă trimită singur să investighez, Mara l-a luat pe Porfiri Petrovici cu ea, ca pe un cățeluș. Parcă ar fi aflat de dorința mea de a analiza temeinic următorul obiect de artă pe baza diferitelor izuri și arome informatice... Numai că a uitat de cât de puțin timp am nevoie pentru această operațiune.

– La ce te gândești, Porfiri? a întrebat Mara.

– Eu? Ăăă...

La cinci milisecunde după acest „ăăă“, am ieșit din masca de pe capul Marei și am intrat în sistemul lui High Executive Art.

N-o să-l plictisesc pe cititor cu descrierea procedurilor pe care le-am aplicat. Sunt complicate și foarte specifice.

Aș fi putut, firește, să tipăresc toate codurile referitoare la transferurile de informații care au avut loc. Dar dacă simpla publicare a zece-douăsprezece pagini din cartea de telefon, de înțeles pentru mintea oricărui critic, stârnește atâtea spasme în mediul literar (vorbesc despre o întâmplare reală din practica mea), aici acești oameni nu înțeleg absolut nimic, își simt întreaga nimicnicie – și din nou sunt cotropit de valurile lor de fiere stătută.

De aceea, voi folosi o analogie grosolană, dar pe înțeles. Imaginați-vă o *Barjă a enigmelor* (e uimitor cât de nedreaptă a fost soarta cu cartea mea omonimă), care stă la debarcader într-o zi calmă și însorită. De pe uscat este întinsă o trapă până pe barjă. Și cineva se apropie pe debarcader, trece pe trapă și, lăsând pe punte urme nevăzute, dar foarte ușor de simțit pentru nasul unui câine, începe să se plimbe de colo, colo pe barjă...

Uite așa mă apropiam eu înainte de obiectele de artă.

Iar acum, închipuiți-vă că din adâncuri se înalță cu grijă cineva în costum de scafandru, înconjurat de o mulțime de senzori complicați, și, apropiindu-se de barjă de jos în sus, începe să studieze compoziția chimică a apei de la distanță, străduindu-se din răsputeri să nu atingă coca navei până ce nu ajunge la un rezultat...

Dacă vă e greu să vă gândiți la asta și presupuneți că este o reclamă mascată la romanul meu *Barja enigmelor*, imaginați-vă că sunteți un arheolog care, cu mănuși de cauciuc, separă cu trudă straturile târzii de amprentele adevăratei antichități.

Nici n-am intrat prea adânc în natura acestui obiect de artă din punctul de vedere al sensurilor omenești. La momentul procedurii el a rămas pentru mine o combinație sofisticată de mai multe complexe de date ramificate. Mă interesa exclusiv barba lui informatică, pe care o pieptănam cu grijă. Am luat în considerare numai denumirea bizară – *Ipsos armonic*. Nu armonios, ci de-a dreptul armonic – pesemne, în același sens în care spunem „gamă armonică".

Trebuia să lămuresc ceva despre preistoria acestui obiect – și asta era complicat. În natura sa pur originară el părea aproape steril – până când am descoperit...

Un vag iz de iPhuck 10.

Și nu de orice iPhuck 10.

Era iPhuck-ul Marei.

Cel cu al cărui miros eram impregnat și eu însumi. La început nici măcar nu m-am mirat. Dar apoi...

Of.

Așadar, iată de ce mă trimisese să mă frec de capodoperele acelea de ipsos!

De aceea scăpărase orbește în creierul meu enigma, pentru că în aura lor informațională exista deja urma iPhuck-ului ei! Și voia s-o ascundă în singurul mod posibil – dându-i o explicație rațională.

Eleganța demersului ei friza – n-o să mă feresc de acest cuvânt – geniul.

Am povestit deja ce sunt metamirosurile. Acum trebuie să vă spun cum sunt ele analizate de obicei.

Nimeni n-o să-l inspire adânc pe fiecare – sunt trilioane pe net. Nimeni nu are această capacitate. Interesantă este doar statistica – când din analiza numeroaselor legături la prima vedere întâmplătoare se distinge deodată un pattern tranzacțional neașteptat și inexplicabil. Și atunci încep să fie studiate la microscop. Așa acționează detectivii digitali.

Orice investigație polițistă ar fi văzut în primul rând legătura dintre iPhuck-ul Marei și obiectele de artă a ipsosului. Dar acum pe ipsos erau și urmele mele. Și orice algoritm de anchetă care ar fi descoperit în spațiul informațional urmele dispozitivului ei erotic alături de ale mele ar fi zâmbit obscen pe sub mustață. E clar: sunt contaminate prin Porfiri Petrovici, erou-amant etc. Problemă rezolvată, trecem la secvențele următoare.

Mai mult, eu însumi – eu însumi! – aș fi luat amprentele iPhuck-ului adoratei mele drept praf informatic adus de mine dintr-un contact anterior.

Pentru că sistemul de anchetă din care fac parte știa deja de legătura mea cu iPhuck-ul ei, și orice întrebare despre apariția amprentei lui în info-aură primea o explicație dacă alături se afla și a mea. Dar primul și primul lucru pe care ea l-a făcut când ne-am cunoscut a fost să mă ademenească în iPhuck-ul ei.

De obiectul de astăzi nu mă atinsesem însă absolut nici-odată. Nici măcar nu mă apropiasem de el până acum. În afară de asta, i-am urmărit în mod special posibilele relații cu Mara. Numai așa am putut să descopăr acest indiciu aproape insesizabil.

Calculul Marei era simplu și exact. Și demonstra o înțelegere profundă a tehnicilor și metodelor polițienești.

Nu, dacă-ți doreai foarte mult, îți puteai da seama *când* rămăseseră aceste amprente, după amplasarea lor în patina digitală. Teoretic, cel puțin. Dar pentru asta trebuia să știi precis ce cauți. Altfel totul va fi fost exact ca adulmecarea unui câine. Mirosul ori e, ori nu e – alte posibilități nu există în căutarea urmelor. Câinele n-o să se apuce să se uite cine, când și cum a trecut pe cărare.

Procedurile de investigație filtrează o cantitate uriașă de verigi cauză-efect și cele care capătă o explicație limpede sunt eliminate imediat. Numai oamenii ar putea bănui ceva suspect aici, dar tocmai asta e, că după furtunoasa noastră aventură, nici măcar un singur algoritm nu ar mai fi interesat de aceste micro-cookie-uri în asemenea măsură încât să ridice informația la nivel uman. Iar Mara știa asta.

Acum urmele iPhuck-ului ei erau ascunse temeinic sub amprentele mele – ca mirosul încălțărilor unui contrabandist sub un strat gros de tutun. Tutun de același tip ca și cel pe care-l fumează contrabandistul.

Carevasăzică de-asta-mi ești.

N-a fost chemarea inimii, şi nici măcar a trupului. Ci doar dorința de a mă folosi fără să știu. Așadar, iubirea ta a fost o iluzie de la început și până la sfârșit.

Te-ai prefăcut că te îndrăgostești ca să-mi torni otravă neagră în suflet...

Firește, n-am suferit foarte tare în urma acestei concluzii – dar logica artistică a romanului cerea ca personalitatea reprezentată de mine să fie profund ofensată.

Și din clipa aceea am nutrit dorința de a mă răzbuna – cumplit, fără cruțare, cum numai o inimă obosită și dezamăgită, înșelată în tandrețea ei tomnatică, întârziată, o poate face...

– La ce te gândești? a repetat Mara.

Trecuseră trei secunde și jumătate. Mult.

– Mă gândesc cum să mă comport.

– Unde?

– Acolo unde mergem. Cine o să vorbească – eu sau tu?

– O să vorbesc eu, a spus Mara, ascunzându-și telefonul. Tu mai bine intră în expoziție și fă cópii. Știu că nu e voie, dar pe urmă ștergem totul.

– Am înțeles. Intru, apoi șterg, am răspuns.

– Dar cu delicatețe, a zis Mara. E un loc serios. Să nu-mi strici reputația... Am ajuns.

high executive art

Muzeul HEA ocupa o vilă mică pe una dintre străduțele vechi ale Moscovei. Locul era liniștit și cu prestigiu, dar prea mic chiar și pentru un muzeu de potcoave de purici.

Cei de la muzeu nu s-au arătat câtuși de puțin mirați la apariția unei vizitatoare pe jumătate goală, cu o mască de metal strălucitor. La urma urmelor, era un templu al artei moderne, unde chiar este locul pentru tot felul de *freaks*[51]. Dar high-executivii, m-am gândit eu, ar fi putut să-și aleagă un locșor mai spațios.

Totul a devenit limpede când am urcat la etaj conduși de o consultantă îmbrăcată în smoching și papion, fustă neagră de piele și ciorapi ajurați (mi-a venit s-o numesc „o damă de cavalerie" – în sensul că părea s-o aștepte undeva și un cal).

Într-o cameră mică erau patru stații cu bară plutitoare (ca să alergi prin spațiul fals în timp ce corpul îți este suspendat deasupra podelei – așa cum fac jucătorii serioși de jocuri tip *shooter*) și câteva rețele transcarniale standard, de tipul celor în care aterizau pacienții Turnului Rorschach.

---

51 „Ciudați", „bizari" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

Muzeul era, desigur, virtual.

Masca de pe capul Marei s-a dovedit a fi, între altele, și ochelari de augmentare multisistemici – și, agățându-se de bara plutitoare, fata mea s-a conectat la muzeu chiar cu ei, așa că vedeam în continuare totul prin ochii ei.

Ne-am trezit într-o sală rotundă mare – atât de mare, că nici nu-i distingeam pereții în depărtare. Era un pustiu cu o suprafață albă perfect plată și un cer la fel, la trei metri deasupra. Nu departe de noi se afla un piedestal masiv cu un cilindru din gratii sub un coif protector semitransparent. Altceva nu se mai vedea, dar eu știam că în jur puteau să fie oricâte dispozitive de supraveghere.

Dama de cavalerie s-a conturat în sfârșit în spațiu – cu un pocnet asemănător celui făcut de un dop de șampanie. La trecerea în mediul augmentat înfățișarea ei nu s-a schimbat deloc (în localurile de lux acest lucru este considerat deosebit de șic – mai ales în ceea ce privește ospătărițele încântătoare pe care clienților înstăriți li se permite să le hărțuiască chiar în restaurant).

– N-ați vrea să începem vizitarea?

– Numai să ne explicați mai întâi conceptul de *high executive art*, a rugat-o Mara. Ce înseamnă de fapt.

Consultanta a dat din cap ca și cum se aștepta la această întrebare.

– De obicei explic acest concept prin analogia cu știrile, a spus ea. Uitați. De exemplu, un mare director executiv are nevoie să afle ce se petrece în lume. Are, în mare, două variante de acțiune. Prima este să caute mai întâi o jumătate de zi prin mass-media, citind știrile, altă jumătate de zi să scotocească pe Internet, culegând informații despre aceste mass-media, ca să se lămurească ce fel de gogoși mănâncă și la comanda cui, iar

apoi – noaptea – să lege aceste două fluxuri de informații, ca să obțină o imagine mai mult sau mai puțin reală.

– O procedură plicticoasă, a zis Mara.

– Da, a confirmat consultanta. Și foarte cronofagă. Dar există și o a doua opțiune: să pliveească personal toate buruienile, să facă corecturi pentru toate tipurile de ticăloșii umane și să extragă din zoaie acele câteva rânduri cu sens care reflectă esența evenimentelor curățată de propagandă. Cum referentul nu e plătit de beneficiarii mass-media, ci de angajator, n-o să se apuce să distorsioneze informația. Dimpotrivă, o s-o îndrepte cu grijă.

– Să îndrepte informația, a zis Mara. Frumoasă imagine. Te face să te gândești la un fel de forjă, scântei...

– Funcția galeriei noastre este foarte asemănătoare. Ce ne străduim noi să facem? În primul rând, să pescuim din marea imensă a artei contemporane – relativ contemporane, includem aici și ipsosul – câteva dintre cele mai importante elemente și matrice, a căror cunoaștere permite vederea clară a tabloului de ansamblu. În al doilea rând, să înlăturăm spin-ul care înconjoară întotdeauna lucrările scoase la vânzare...

– Și asta e complicat, a spus Mara. Pentru că arta modernă tocmai în acest spin constă, în general.

– Da, a fost de acord consultanta. Nu m-am exprimat absolut corect. Nu atât să înlăturăm spin-ul, cât să arătăm în jurul a ce anume se creează el. Expozițiile noastre permit formarea unei imagini clare și precise a însăși esenței fenomenelor culturale contemporane. *No bullshit*, cum spun prietenii americani. Pe clienții noștri ipsosul îi interesează înainte de orice ca instrument investițional. Și sarcina noastră numărul unu este să le arătăm acest vector al artei în sine, independent de interpretări.

– E oare posibil? a zâmbit Mara.

– Pentru bani, orice e posibil, i-a întors zâmbetul consultanta. De fapt, noi nu înlăturăm complet spin-ul. Noi, să zicem așa, vindem chifteaua separat și muștele separat. Dar consumatorului mediu chifteaua i se pare un ghem de muște forfotitor.

– Intrigă, a spus Mara. E interesant de văzut cum arată asta în practică. Și ce anume ați ales pentru o expoziție atât de responsabilă.

– Să începem, atunci.

Consultanta s-a întors și a pornit fără grabă spre piedestalul cu exponatul misterios.

Mara m-a tras după ea. Mă simțeam ca o maimuțică șezând pe umerii unei uriașe rele și hotărâte, adaugă generatorul de metafore, și pun cu plăcere această comparație hiperbolizantă în text.

Consultanta a luat cu ambele mâini coiful semitransparent, și obiectul ascuns dedesubt a devenit clar vizibil.

Era o colivie ruginită.

O colivie banală, de felul celor în care sunt ținute păsările – cu partea de sus rotunjită și un cârlig de care să fie agățată. Bețe pentru picioarele păsărilor nu erau însă în colivie. Înăuntru era o farfurioară albastră prăfuită, iar fundul era acoperit cu ceva ce părea scrum de țigară încremenit.

De gratiile coliviei era prinsă o insignă veche cu email: o sabie verticală pe fondul unui scut. Sub insignă era atârnat un timer de plastic albastru care arăta niște zerouri împărțite de două puncte. Ușița coliviei era deschisă.

– Ăsta e un obiect fizic? a întrebat Mara.

– Inclusiv, a răspuns consultanta. Colivia este copiată și păstrată în depozit. Aici expunem file-ul original. Clienții noștri nu acceptă mai puțin.

Mara a aprobat din cap.

– După cum am mai spus, a continuat consultanta, clienții noștri sunt interesați de artă, inclusiv a ipsosului, în primul rând ca obiect de investiție. Dar în perioada timpurie și mai ales medie a ipsosului, cea mai interesantă direcție din punct de vedere critic, dar și uman a fost, fără îndoială, acționismul.

– De acord, a zis Mara.

– La vremea aceea se considera că investițiile în acționism nu sunt posibile – dacă, desigur, vorbim despre colecționarul obișnuit, nu despre structuri de influență politic-informațională. Acțiunea care reprezintă un obiect de artă este unică, singulară și efemeră – din ea rămâne, în cel mai bun caz, doar o amprentă mediatică. Pe vremea aceea nu existau încă drepturi de proprietate asupra obiectului, tehnologii de împiedicare a copierii și însuși conceptul de artă ascunsă în general ...

Consultanta a ridicat mâna spre colivie și a atins cu grijă ușița.

– Breșa s-a produs atunci când la una dintre bienalele de artă de la Moscova a apărut noțiunea de „stampă acționistică". Sau, cum a început să i se spună, acțio-amprentă. N-o să ne ascundem după deget, cauza a fost tocmai necesitatea a ceea ce se numește *investment vehicle*[52]. Iar când se ivește o necesitate economică, mintea umană se dovedește a fi uimitor de ingenioasă.

– Cine anume a fost autorul ideii? a întrebat Mara.

– Acum e greu de stabilit exact, deși mulți au pretenția asta. Au trecut atâția ani... Esența ideii era că se poate crea o copie vie unică a acțiunii originale – care, ca și originalul, va fi un proces desfășurat în timp. De fapt, pot fi mai multe astfel de reprezentări în desfășurare. Tocmai de-asta ideea a primit denumirea

52 „Vehicul al investiției" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

de „stampă". Amprenta, după cum știți, este o amprentă gravată – dar este considerată o acțiune-afirmație originală dacă amprenta este gravată de autorul însuși. Stampele lui Salvador Dalí, de exemplu, sunt extrem de...

– Sunt la curent, a zâmbit Mara.

– Pentru a lucra la prima serie de acțio-stampe investiționale din lume a fost invitat un artist de renume mondial – importantul acționist ruso-francez Pavlenski. La Moscova s-a făcut un sondaj telefonic special pentru a determina care dintre lucrările lui se bucură de cea mai mare popularitate printre contemporani. Aceasta s-a dovedit a fi, la mare distanță de celelalte, acțiunea *Pulă captivă la FSB*.

Mara s-a încruntat.

– Asta chiar este o lucrare a lui Pavlenski?

– Da, bineînțeles. După una dintre acțiunile sale, Pavlenski a petrecut circa șapte luni ca prizonier la FSB, ceea ce fără îndoială putem considera lucrare artistică. Pavlenski avea, firește, și afirmații mai vii din punct de vedere teoretic, fie și numai acțiunea anti-Trump *Pussy Grab #3*, după care serviciile secrete i-au cerut să părăsească Rusia – dar, la cererea sponsorilor, curatorii nu au vrut să intre în conflict deschis cu dominanta culturală paradigmatică a vremii și au arătat un anume conformism în această alegere.

– Am înțeles, a oftat Mara. S-au pișat pe ei.

– Putem spune și așa, a zâmbit consultanta. Cum Pavlenski a stat închis șapte luni, pe aceeași perioadă de timp trebuia să se extindă și stampa-reprezentație dinamică a acestui eveniment. S-a hotărât să se scoată în total douăsprezece acțio-stampe. Mai multe ar fi semănat deja a producție industrială.

– Aha, a zis Mara, privind colivia, încep să... Așadar, aceasta este stampa?

– Şi da, și nu. Stampa era reprezentată de un cobai închis în colivie vreme de șapte luni. L-a încuiat Pavlenski personal, și a reușit să strecoare ilegal pentru eternitate citate din alte lucrări ale sale. El a perforat scrotul fiecărui cobai cu o broșuliță – un mic ac de siguranță din argint cu o pietricică minusculă din Kremlin. Era nevoie de argint ca să nu existe supurație, pentru că...

– Ştiu, a dat din cap Mara.

– Şi le-a rupt o bucățică de ureche. Foarte mică – cât ciupești cu o unghieră. Pe gât și pe spinare, ca și însuși Pavlenski în timpul câtorva acțiuni, aveau atârnată o etichetă de carton cu cuvintele „Libertate pentru Pussy Riot!" La vremea aceea Pussy Riot erau deja libere, dar piața de artă internațională a acelor ani cerea coduri rezonante și recognoscibile. Din același motiv, pentru acoperirea podelei coliviilor a fost folosită ediția în limba engleză a corespondenței dintre Nadejda Tolokonnikova[53] și Slavoj Žižek[54]. Din păcate, aceste broșuri s-au udat foarte tare și nu au ajuns până în zilele noastre. În plus, cobaii aveau fălcile cusute – primeau hrana printr-un cateter pus de veterinar, dintr-o sticlă atașată la colivie... Uitați aici, vedeți, au rămas fragmente din legătură.

Consultanta a arătat spre două bucățele de sârmă care ieșeau din colivie.

– Stați un pic, a zis Mara, dar dacă le-au fost cusute fălcile, de ce e o farfurioară aici?

Consultanta a ridicat un deget.

53 Activistă politică rusă care face parte din formaţia militantă Pussy Riot. A fost condamnată la trei ani de închisoare, alături de ceilalţi membri ai formaţiei, după o acțiune de protest împotriva politicii totalitare a lui Vladimir Putin în 2012. (*N. trad.*)

54 Filozof, psihanalist, politolog marxist și critic cultural sloven. (*N. trad.*)

– Vedeţi! Deja puneţi întrebări incomode – asta înseamnă că arta şi-a atins scopul. Doar sunteţi critic de artă, Mara. Dumneavoastră să vă spun eu câte răspunsuri posibile există? Unele date încă înaintea erei noastre. Of! Mor de sete chiar lâng-o fântână...[55]

Mara a dat din cap neîncrezătoare. Joacă excepţional, m-am gândit eu.

– Şi uitaţi-vă, cutiuţa aceea, a continuat consultanta, după cum deja aţi ghicit, este un timer. Un timer fixat la şapte luni, care subliniază limitarea reprezentării în timp. Prin asta s-a manifestat dualitatea caracteristică a acţio-stampei: pe de o parte, în faţa noastră se află un obiect, pe de altă parte, un proces. Pentru epoca lor toate acestea erau extrem de inovatoare.

– Şi unde-au dispărut stampele astea?

– Au fost vândute la bienală. Sau la trienală. Au plecat peste graniţă – cum s-ar zice, cu surle şi trâmbiţe şi pe bani mulţi. Acoliţii regimului afirmau că a fost o metodă a structurilor de influenţă din străinătate pentru finanţarea maidanului cultural, căci subvenţiile directe erau interzise în momentul acela. Dar două stampe au fost achiziţionate de figuri importante din Cecenia, pe care cu greu le putem bănui de aşa ceva.

– Chiar au cumpărat cecenii? s-a mirat Mara.

– Da. Şi aici se deschide un capitol tragic aparte din istoria artei ruseşti.

– Se poate să mi-l relataţi pe scurt? Dar fără detalii de prisos.

– Încerc. Vedeţi timerul de pe colivie? Întregul sens al acţio-stampei constă în faptul că micul cobai va fi eliberat când se împlineşte sorocul. Această condiţie era conţinută în

55 Vers din poezia „Balada concursului de la Blois“ de François Villon, traducere de Ionela Manolescu, în François Villon, *Opere complete*, ediţie bilingvă, Editions Info-Team, Bucureşti, 1994. (*N. trad.*)

contractul de vânzare al fiecărui obiect. Cu cumpărătorii străini serioși nu s-au ivit probleme – ne-au venit de la ei videoclipuri verificate juridic cu eliberarea fiecăruia dintre cobai. Cu cecenii însă... Problema e că ei au cumpărat stampele prin intermediari, și juridic obligativitatea de a elibera cobaii era tocmai a intermediarilor. Cecenii erau beneficiarii ultimi ai tranzacției, dar din punct de vedere legal ei nu erau obligați nimănui cu nimic. Iar intermediarilor, în șapte luni li s-a pierdut urma.

– Dar de fapt de ce au cumpărat stampele? Și de ce prin această schemă?

– De ce, înțelegem foarte bine, a răspuns consultanta. Nu e nicio politică. Conducerea locală le-a făcut o comandă de dezvoltare culturală prin cumpărarea de artă națională. Ei au făcut astfel: au trimis mesageri la Moscova și au cumpărat ce se vindea cel mai scump la momentul acela. Acțio-stampele de la bienală le-au căzut în mână pur și simplu întâmplător. Dar de ce au plătit printr-o astfel de schemă... În vremurile acelea mulți o foloseau. Așa era mai comod.

– Îmhm, a zis Mara. Și ce s-a întâmplat după ce au trecut șapte luni?

– Tocmai asta e, că nimic. Nu ne-a venit nicio informație de la cumpărătorii din Cecenia. Și atunci au plecat în Cecenia doi tineri critici de artă intelectuali, ca să le explice muntenilor că din cauza a ceea ce au făcut, sau mai degrabă n-au făcut, este amenințată reputația acționismului rus.

– Și?

– Nu s-au mai întors la Moscova. S-a făcut o anchetă, dar nu s-a reușit să se afle nimic concret. În arhive există materiale video pe tema asta. Iată, de exemplu, acesta...

Consultanta și-a trecut mâna prin aer, și în fața noastră s-a aprins un ecran. Pe el a apărut un om corpolent, în costum

dungat de culoare întunecată, cu o căciulă de astrahan pe cap. Vorbea supărat, împungând cu degetele în niște microfoane întinse spre el, cu diferite sigle ale unor canale TV:

– Eu le zic: ce libertate? Acolo acum e frig. Cobaiul e mititel, îl mănâncă vulturii sau lupii. La mine însă trăiește bine, toată lumea îl iubește. I-am scos sfoara, țeava și insigna, totul s-a vindecat, acum se joacă copiii cu el. Și ăștia cică să-l aruncăm imediat în stradă. Tu, prostule, spun ei, nu pricepi nimic. Știu tot felul de cuvinte sofisticate, dar de cobai nu le e milă deloc. Atât de tineri, și deja așa niște fiare. Îmi stă inima-n piept, zău... Nu, nu știu unde sunt acum. Nu stăm zi și noapte pe urmele lor...

Ecranul s-a stins.

– Dacă vă interesează continuarea acestei istorii, a spus consultanta, în arhive mai este un document de epocă, scenariul filmului lui A. Sokurov, *Două inimi*, despre posibila soartă a intelectualilor moscoviți care s-au dus în Cecenia să lupte pentru adevărul artei... Filmul, ce-i drept, n-a mai fost făcut, din motive de cenzură financiară.

– Altă dată, a zâmbit Mara. Bun, cu colivia e clar, mai mult sau mai puțin. Și asta-i tot?

– Nu, nicidecum, a răspuns consultanta. Ăsta e doar începutul. Ce credeți, de ce ați fost atârnată de o bară plutitoare?

– Încă n-am înțeles, a spus Mara.

– Vedeți, peste tot în jur se întinde un pustiu alb. Se poate merge prin el în orice parte. După circa un minut de mers totul va fi acoperit de o ceață densă, impenetrabilă. Dar dacă mergeți prin această ceață înainte, mereu înainte, tot înainte, atunci... După douăzeci de mii de kilometri – dacă nu vă opriți să vă odihniți și mergeți cu pas rapid, ceva mai mult de jumătate de

an – veți ajunge la alt pol. Bara este necesară pentru a putea verifica acest lucru personal dacă doriți.

– Și de ce tocmai douăzeci de mii de kilometri?

– Aceasta este distanța dintre polii Pământului. Aici este modelată simbolic planeta noastră. Un glob de dimensiunea Pământului. De aceea, în orice direcție ați merge, tot la obiectul nostru de artă ați ajunge.

– Aha, cu bara am înțeles, a zis Mara. Și ce-o să fie la polul celălalt?

– Al doilea punct focal al *Ipsosului armonic*. Compoziția e construită ca un fel de planetarium yin-yang: dacă jumătatea masculină se numește *Pulă captivă la FSB*, atunci cea feminină... – consultanta a tușit, parcă pentru a-și drege glasul – este *Pizdă în slujba Oceanului Mondial*.

– De ce a „Oceanului Mondial"?

– Este o mare ironie. Abordarea conspirologică – și, după cum știți, ea alimentează întreaga concepție despre lume a Secolului de Ipsos – presupune că aici este inevitabilul Guvern Mondial. Iar noi suntem ale „Oceanului Mondial"! Așa-i că-i ingenios?

– Da, poate, a fost de acord Mara.

– O astfel de substituție se întemeiază pe realitate. Oceanul primește în cele din urmă totul – ploile, zoaiele, sângele vărsat, pâraiele de primăvară și sucurile noastre vitale. Chiar slujind Guvernului Mondial, în sens ultim și suprem slujim Oceanului Mondial. Dar, oricât de neașteptat este acest joc de sensuri, el nu face decât să pună în lumină și mai tare șablonul de ipsos conspirologic care se exprimă prin el în mod obiectiv...

Mara s-a uitat lung la dunga de ceață care unea tavanul cu podeaua.

– Dacă am înțeles corect, în cazul în care aș avea timp jumătate de an, aș putea să mă plimb până acolo? a întrebat ea.

– Mă tem că nu e atât de simplu, a zis consultanta țuguindu-și buzele.

– De ce?

– La profilul dumneavoastră se indică la gen „femeie cu coaie".

– Și ce dacă? s-a încruntat Mara. Mă refuzați pe criterii de gen?

– Și asta e o parte a concepției. În Rusia ipsosului astfel de identități nu erau înregistrate și recunoscute, de aceea în călătoria simbolică poate porni doar o femeie matriarhală sau un bărbat patriarhal. Întâmpinând un refuz, dumneavoastră simțiți un curent de aer dintr-o epocă represivă, ceea ce permite să se păstreze autenticitatea *Ipsosului armonic*. Pot să vă consolez însă – nimeni dintre reprezentanții grupelor de gen tradiționale nu a ajuns încă în al doilea punct focal.

– Dar puteți să-mi spuneți ce se află acolo?

– Conform concepției noastre, nu oferim un răspuns absolut și neechivoc la această întrebare, creând o puternică scânteiere de incert, a zâmbit consultanta. Apare o gamă armonică a presupunerilor și a tăcerilor. Dar cum mă simt ușor jenată pentru că vă diminuez drepturile, o să vă spun că acolo se află o sculptură expresionistă din gheață sărată roșie, aproximativ corespunzătoare ca formă denumirii celui de-al doilea pol – atât la propriu, cât și la figurat. Sculptura există și sub forma unui obiect material în frigiderul depozitului nostru de lângă Moscova, care vă așteaptă la sfârșitul călătoriei...

Mi-am amintit că pot să strecor și eu un cuvințel cu glasul Marei.

– Probabil n-au vrut să facă a doua jumătate și acum inventați.

– Nu, a răspuns consultanta, nicidecum. Cum puteți să spuneți așa ceva? Dacă sunteți la curent cu sumele cu care operează galeria noastră... Pentru jumătate din ceea ce ați plătit pentru vizită ați fi putut să fiți păcălită. Dar partea cea mai importantă a colecției constă în pâlpâirea zonei „yin". Ba e, ba nu e. Despre ea ajung la vizitator doar zvonuri, iar posibilitatea verificării personale se lovește de obstacole insurmontabile. Întrebarea dacă polul al doilea în sine există rămâne deschisă. De aceea, granița dintre realitate și zvon devine poroasă...

– E clar, am zis eu. Adică dacă e să tragem o concluzie – ce avem aici? O colivie goală cu rahat uscat pe fund și câteva povești despre ea. Ăsta e *Ipsosul armonic*?

În ochii consultantei a licărit uimirea – dar s-a redresat și a dat din cap demnă.

– Ăsta e. Și, deși au trecut câțiva ani, nimeni n-a reușit să depășească această capodoperă.

– De ce?

Aceasta a fost ultima mea întrebare. Mara a ridicat mâna și m-a deconectat de la difuzoarele măștii.

– Încerc să vă explic, a răspuns consultanta. Chestiunea este că cele mai importante constante ale existenței noastre nu s-au schimbat complet față de epoca ipsosului. Povestind despre ele, vorbim despre veșnicie. Care este esența experienței noastre de viață?

– Oho, a zis Mara, preluând ștafeta conversației, asta e o întrebare. Sinceră să fiu, nu știu.

– Vă închipuiți ce vede pentru o clipă un om revenit dintr-o halucinație electronică? Își vede colivia plină de rahat. Vede un ceas care-i spune că viața i se apropie de sfârșit. Și

o farfurioară pe care din nou nu e nimic... Dar halucinația electronică îi spune în fiecare zi omului că de fapt lumea e mult mai largă – că în ea sunt artiști geniali, cobai simbolici, autorități cecene, păsărici necesare Oceanului Mondial, spații uriașe, de nestrăbătut, o invincibilă filozofie a naturii chineză și așa mai departe. Problema e că toate acestea există în principal sub forma credinței noastre. Practic întreaga „lume", în orice aspect al ei, nu e decât zvonuri confuze care ajung la om, însoțite uneori de o secvență video suspectă. Toate acestea sunt prea departe ca să verifici personal. Iar omul vede, zi după zi, numai propria colivie, în care e pustiu și murdar. Dacă este cu adevărat deștept, poate ghici că în colivia asta nici nu locuiește nimeni. Dar îndată ce uită de sine, în capul lui încep să tune istorii despre ce este el și ce este lumea. Din păcate, dacă te uiți atent, toate aceste istorii au o singură menire – să-i explice omului de ce stă în colivie, și o să stea în ea până când pe afișaj o să apară cifra zero.

– Dar acum pula nu mai e captivă, a obiectat Mara arătând spre colivie. Propriu-zis, este liberă. Ușița e deschisă. Mi se pare că e un optimism moderat în asta.

– Despre ce libertate poate fi vorba, a răspuns consultanta, dacă această pulă este dublu metaforică și până și reprezentantul ei convențional a putrezit de mult și s-a împrăștiat în molecule? Mai mult, singurul pol al sensului către care ar fi putut să se îndrepte după eliberare nu numai că este în punctul de pe Pământ cel mai îndepărtat de el, dar pe deasupra mai are și statutul de zvon neconfirmat. Iar pustiul realității, unde nu-l așteaptă nimic, are o suprafață de cinci sute zece milioane de kilometri pătrați. Puteți să dați o raită prin el personal, ca să vă convingeți că nu e nimic acolo... Adică ar fi putut fi, dacă n-ar fi șovinismul nostru sexual. Pentru care îmi cer scuze din nou.

– În fine, a zis Mara, în fine... Dar cumva e foarte lipsit de speranță.

– Exact. Orice acționist național al epocii de ipsos a trecut prin această experiență subtilă. Din păcate, artistul rus este interesant pentru lume numai ca o pulă captivă la FSB. Se așteaptă de la el eforturi titanice de a răsturna regimul, gălăgie, zgomot de vase sparte, arestări cu participarea a douăzeci de gunoieri înarmați zdravăn și pe deasupra un chip fotogenic – dar, când este cu adevărat liber, de fapt nu are încotro să se ducă. Nu mai este necesar pizdei mondiale. Mai mult, el devine periculos pentru ea – și ea se face incredibil de îndepărtată și pârjolitor de rece...

– Da, a spus Mara. Acum înțeleg.

– Colivia părăsită, zgomotele din jurul ei, pustiul realității și polul de neatins al fericirii – toate astea sunt o imagine universală. Lipsa de speranță nu e numai totală, e neclintită, atotcuprinzătoare și prin urmare nu are nevoie să fie reprezentată artistic. Singura ei reprezentare relevantă este ea însăși. *Ipsosul armonic* este cea mai puternică afirmație care ne duce înapoi la izvoarele ontologiei și exprimă însuși miezul experienței umane. Este, dacă vreți, un model multistratificat al existenței umane.

– De acord, a zis Mara. Dacă mergem pe raționamentul dumneavoastră, e într-adevăr puternic. Dar de ce e asta o artă pentru *high executives*?

– Pentru că înfățișează esența prescurtată a lucrurilor, a zâmbit consultanta. Un fel de *digest* al realității. Studiind acest *digest*, directorul executiv înțelege cum trăiește și luptă omul. Și, privind lumea de la o înălțime nemaiatinsă până atunci, el își stabilește țeluri în ce privește marketingul și vânzările cu o

exigență sporită, sesizează tendințele pieței cu o nemaivăzută claritate și se bate pentru profiturile acționarilor cu forțe noi...

S-a uitat la ceas.

– Timpul nostru se apropie de sfârșit. Dacă-mi permiteți, o să vă trimit broșura investițională pe e-mail.

Pe tot drumul spre casa Marei, am tăcut amândoi. Mai mult, parcă vrând să-mi lipsească ființa pâlpâitoare și de ultimele urme de sens, a închis din nou unitatea de informație și divertisment.

Romanul meu a rămas fără uber-ul următor – și ea nu m-a lăsat nici măcar să-l înlocuiesc cu o conversație ușoară. Tot drumul Mara s-a uitat încruntată la ecranul telefonului ei mobil, citind ceva – și poantele pregătite de mine au rămas astfel de partea întunecată a eternității.

– Te sun...

măsuri de anchetă

Am mai spus: dacă Porfiri Petrovici păstrează tăcerea în privința aspectului procedural al muncii sale, asta nu înseamnă că nu ia niciun fel de măsuri de anchetă.

Dar este greu de împletit organic, în timpul alocat povestirii, informația despre șirul de acțiuni care se succed cu viteza luminii. Pentru a povesti despre ele rezerv de obicei un capitol separat.

Iată-l.

Îndată ce am înțeles planul secret al Marei, m-am apucat să analizez informațiile adunate în procesul comunicării noastre.

În primul rând a fost vorba despre posibilele probe descoperite de mine în timpul primei vizite la ea acasă – căci acum toate simpaticele ciudățenii ale comportamentului ei s-au transformat pentru mine în posibile probe.

Erau trei indicii.

Primul – GIF-ul 3D cu fata din cabinetul ei. Safo din Pompeii. Interesantă părea nu imaginea în sine, ci puternica reacție emoțională a Marei la încercarea mea de a lua această formă.

De altfel, aici mai degrabă nu se ascundea niciun fel de mister anume. Eram nouăzeci la sută sigur că este pur și simplu amanta virtuală a Marei – acum se fac astfel de e-chan la orice birou de design.

Pesemne că Mara petrecuse multă vreme cu ea sub influența drogurilor – și ajunsese la un asemenea grad de distructivism psihologic, încât acum numai la vederea fostei prietene o apuca groaza. Asta se întâmplă astăzi destul de des – e considerat chiar de bonton să frecventezi cursuri de reabilitare intimo-psihologică (și cu deosebire șic să-ți inviți sexoterapeutul acasă și să-ți regulezi iPhuck-ul sub îndrumarea lui expertă: „exhibiționism și porcism latent", cum se exprimă înțelepții care nu-și pot permite așa ceva).

Pe de altă parte, dacă Janna-Safo îi provoacă o asemenea oroare Marei, nu e clar de ce îi ține imaginea pe desktop. Și în dormitor... Da, e o enigmă. Sau a îngrozit-o faptul că eu am luat această înfățișare? De ce?

Una peste alta, deocamdată nu avea rost să sap în această direcție.

Fotografia lui „Lincoln Snoop Motherfucker" de pe perete mi-a deschis însă multe căi interesante.

Saul Reznik, guru, vizionar și programator, desprins de lume... Nu era clar de ce în fotografia asta Reznik semăna mai degrabă cu un aborigen australian decât cu un intelectual californian alb: arc, săgeți, o șaibă uriașă în buza de sus și, mai ales, o piele indubitabil neagră.

Înainte n-am priceput informația nici despre Reznik, nici despre *welfareland*[56]-urile americane și, ca să-mi liniștesc inima tânjind după uber, o să povestesc pe scurt despre ele.

---

56 *Welfare land*, „tărâm al bunăstării" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

Welfareland-urile sunt ceva de genul unor plantații pozitiv-ecologice, dar nu de sclavi, ci dimpotrivă: sunt așezări în care afro-americani eliberați de orice formă de exploatare se exprimă liber și fac, în general, tot ce vor – e ca și cum li s-ar da înapoi în procente paradisul răpit cândva de stăpânii de sclavi. „Cetățile soarelui" pentru latino-americani sunt același lucru, dar cu alt colorit cultural-mitologic: în ele e înjurat Columb și se profesează cultul viitorului stat Aztlán.

Locuitorii *welfareland*-urilor au, în mare, două misiuni: să se înmulțească cu o viteză care să neutralizeze orice amenințare electorală și să voteze pentru stânga, care împarte bunăstarea și care datorită acestui fapt rămâne la putere în USSA la fel de neclintit ca dreapta în NAC (ce înseamnă în acest context cuvintele „stânga" și „dreapta" nu înțeleg prea bine și nici n-am de gând – le repet pur și simplu după mass-media).

Din cauza lui Zika-3, în *welfareland*-uri se nasc multe persoane cu diformități fizice și nefericiți cu tot felul de dizabilități mintale. Ei capătă pe dată un statut umanitar intangibil – și solicită și mai multă bunăstare. Au, firește, drept de vot – câtorva categorii mintale li se acordă chiar câte două sau trei voturi conform legii afirmativității, dar asta variază de la un *welfareland* la altul. În USSA există o dreaptă caricaturală – principalul punct din programul lor politic este tocmai încetarea finanțării *welfareland*-urilor și a „cetăților soarelui", unde se duc toate impozitele adunate din Silicon Valley. Aceasta ia la alegeri circa două procente din voturi (vocile rele spun că UnBank o sponsorizează tocmai în acest scop). Alte treizeci și patru de procente le ia așa-numitul *anti-establishment candidate*, pe care *establishment*-ul îl învinge în mod regulat de jumătate de secol. Acesta iese întotdeauna pe locul al doilea.

Interesant este că vânturile prigonirii internaționale a porciștilor au început să bată tocmai din California, dar a desemna prin acest cuvânt pe afro-americanii sau latino-americanii care se înmulțesc liber în *welfareland*-uri ar fi un *hate crime*. În general, în USSA și în NAC se creează multe lucruri interesante și probabil foarte importante din punct de vedere cultural, dar mintea rusească nu poate să priceapă asta până la capăt.

În *welfareland*-uri nu se trăiește rău – se fumează marijuana, se consumă mâncare simplă și sănătoasă, se evită dependența de Internet și nu există niciun fel de griji. Unii albi disciplinați, care s-au distins în slujba în folosul societății, primesc la sfârșitul vieții de la negri statutul social de „nigger" și dreptul de rezidență în *welfareland*.

Acesta este, în general, un final fericit pentru minimalistul ecologist îngrijorat, în stare să-și cânte rap-ul personal conform rânduielii obligatorii la adunările comunitar-religioase de duminică (apropo, la această iterație m-am lămurit de ce Reznik are un disc mare în buza de sus – această afroidentificare se face tocmai pentru a nu cânta rap din motive de respect). Culoarea pielii nu este o problemă – au învățat să o schimbe cu două injecții, și este o procedură deloc primejdioasă.

Ca algoritm literar, voi observa că drumul cel mai scurt spre succesul literar pentru un tânăr scriitor alb în USSA este următorul: să-și schimbe culoarea pielii, să scrie o istorie stupidă (una deșteaptă n-o să meargă – o să fie răsplătit în sensul rău al cuvântului) și plină de inserții etno-lingvistice despre dificultatea stabilirii unei *identity* afirmativ-minoritare – și, când trimișii mass-media libere vor presăra pe această identitate frunze de laur și petale de trandafir, va avea parte de cele cincisprezece minute de glorie și va lua un avans cât mai mare.

În al șaisprezecelea minut povestea este de obicei dezgropată, se lămurește că autorul nu avea dreptul la statutul de „nigger“ și nu poartă în sine scânteia de *diversity* – așa că urmează cincisprezece minute de infamie. Dar avansul reușește aproape întotdeauna să-l păstreze, deoarece conform legii contractele nu pot conține niciun fel de mențiuni despre rasă ori prevederi legale legate de aceasta și, dacă aceste condiții sunt cumva încălcate, ai putea răni sentimente și ai putea plăti ca daune o sumă de zece ori mai mare.

Astfel îl învață piața pe fratele nostru să devină un cameleon nu numai în sens figurat (asta știm de mult), ci și în sensul cel mai propriu. Iar apoi își poate schimba numele conform legii uitării și poate, de exemplu, să devină transsexual.

Dar am divagat.

În *welfareland*-uri se nasc și noi culte antimistice, religii cu rădăcini africane, curente voodoo și chiar sisteme filozofice. Și sunt cât se poate de influente, deoarece intelighenția democrată urmărește cu cea mai respectuoasă atenție fiecare aspect al gândirii afirmative.

Iată, chiar acest Lincoln Snoop Motherfucker (Saul Reznik a primit acest nume după ce a ajuns, în al șaptelea deceniu, la statutul de „nigger“ și s-a dus să trăiască în *welfareland*-ul California-3) a pus bazele unuia dintre aceste culte, atrăgând un serios interes al obștei asupra sa. Era, în esență, un amestec de vechi doctrine orientale, îmbogățit cu un jargon tehnologic contemporan. Snoop propovăduia despre „Spiritul Universal“, despre faptul că nu există fenomen care să nu fie conștiință pură de la un capăt la altul (căci „materia“ filozofică însăși nu este decât conștiința noastră despre ea, la care se adaugă credința că ea poate exista și fără acest serviciu) și așa mai departe. Afro-americanii din California-3 îl ascultau cu mare interes și i-au dedicat câteva incantații.

Legătura cu Mara consta în următoarele: pe când lucra în Silicon Valley, Reznik se ocupa cu așa-numitul RCP – *random code programming*[57]. Era pionier în acest domeniu, și convertirea religioasă a avut loc tocmai ca rezultat al cercetărilor sale.

Mara avea și ea ca primă specializare IT-ul. În profilul ei se menționa: „domenii de activitate: BET și RCP".

A trebuit, firește, să adun material.

BET, sau *bounded exhaustive testing*[58], este o metodă de testare a sistemelor informatice. Prin ele trec toate combinațiile posibile de date input (desigur, sub o anumită valoare, altfel procedura nu se termină niciodată). Acest tip de cercetare a bug-urilor este idiot, dar sigur. Cere capacități excesive și te învață să nu faci economie de resurse.

RCP este o direcție de programare asemănătoare ca ideologie, dar complet diferită ca scopuri și rezultate. Aici generăm nu combinații aleatoare de date input, ci secvențe aleatoare ale codului de programare însuși. Iar apoi aplicăm acestui cod principiile de *exhaustive testing*.

E ca în cazul maimuței în stare să bată la mașină într-un milion de ani *Război și pace* – numai că în cazul RCP acordăm un miliard de ani, îi facem maimuței un overclocking serios introducându-i în fund un cablu de mare voltaj și așteptăm ca ea să ne scrie nu *Război și pace*, ci *un program* capabil să scrie *Război și pace*.

Calitatea sarcinii este variabilă – de aceea este nevoie de o productivitate foarte mare și de mai multă memorie. Azi nu mai avem probleme cu asta: capacitățile sunt inepuizabile. E de ajuns să dăm cerințele secvențelor de output, și mai devreme sau mai târziu vom obține programul care să facă ceea ce vrem.

57 „Programare cu cod aleator" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)
58 „Testare îngrădit-exhaustivă" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

E drept, n-o să știm cum anume funcționează el – și asta e principala hibă a metodei.

Procesul poate fi împărțit pe oricâte niveluri – și, ce e cel mai important, poate fi făcut să se autoorganizeze cu o complexitate din ce în ce mai mare. Acest lucru este esențial, pentru că după un anumit moment intervenția umană nu va mai avea rost.

Formarea unui cod aleator seamănă cu evoluția primei protocelule la vertebratele superioare – dar e de miliarde de ori mai rapidă. Diferența constă în aceea că numărul de idioți și diformi născuți printr-un cod aleator va fi mult mai mare decât își poate permite natura.

Este ca un bob de fasole fermecat – e de ajuns să-l sădești în pământ când e lună plină și el va începe să crească, ramificându-se nebunește în sute și mii de lăstari care țâșnesc spre înalturi. Răsucindu-se, acești lăstari vor forma o uriașă coloană în spirală – și aceasta în cele din urmă va ajunge până la cer. Fasolea RCP va crește în toate părțile deodată, dar noi vom lua din această imensitate numai puntea spre nori de care avem nevoie.

Comparația cu bobul este, poate, cea mai reușită – tehnologia *random code* ne permite să creștem un pom deșănțat, excesiv, nebunesc, noduros, ridicol – dar roditor. E de ajuns să știm unde și cum să sădim sămânța.

Învățăturile lui Reznik au provenit din observațiile lui despre evoluțiile codului aleator, în urma cărora a ajuns la concluzia că noi toți trăim într-o simulare.

Bineînțeles, nu prea e nimic nou în asta. Încă de la începutul secolului – când abia apăruseră computerele – era la modă să spui că existăm într-o realitate virtuală. Ca să nu mergem prea departe, să-l amintim măcar pe celebrul vizionar al tehnologiei

Elon Musk. Sau actorul și idolul gay Keanu Reeves – în special din acea perioadă când încă nu trăgea în mafia rusească prin două țevi (taci, Sigmund), ci îl înfățișa pe Buddha.

„Fraților, suntem în Matrix!!!"

Cine n-a șoptit aceste cuvinte în tinerețe? Numai acela care nu are nici minte, nici inimă. Dar Reznik a fost primul care a explicat clar ce înseamnă asta.

Problema nu e că există un anumit nivel al realității de unde cădem când se încheie simularea.

Nu există niciun fel de strat material „final" care să fie „mai real" decât cotidianul – și care să aibă legătură cu lumea noastră obișnuită cam cât are o stradă văzută pe fereastră într-o zi ploioasă cu halucinațiile erotice din augmentochelarii noștri. Sau, mai degrabă, asta e, firește, posibil, dar orice astfel de strat „mai real decât realitatea" poate, de asemenea să devină conștient că este o simulare, și cădem direct într-o infinitate stupidă.

După Reznik, „simularea" înseamnă oarecum altceva. El explică prin acest concept însuși mecanismul de funcționare a Universului.

Tot ce este însuflețit sau neînsuflețit (Reznik nu recunoștea diferența dintre ele) nu constituie decât diferite secvențe ale „codului universal" desfășurat în Spiritul Universal – ca un copac al RCP-ului cosmic crescut în toate părțile.

Codul universal se manifestă și ca petrecându-se în intelect, și ca „materie". Că veni vorba, lui Reznik nu-i plăcea acest cuvânt și folosea în locul lui vechiul termen budist de „rupa" (ceva între „materie" și „formă"; el însuși formula această noțiune destul de complicat: „sarcina programatică a percepției fenomenelor materiale".

Spiritul Universal, spunea Reznik, intră în câteva dintre secvențele codului parcă „dinăuntru", formând segmente dublu

însuflețite – plante, animale, oameni și așa mai departe. Pentru aceasta el se folosește de așa-numiții „markeri de plantare", adică elemente ale codului care arată că o combinație sau alta poate deveni temporar un suport al conștiinței datorită resurselor de existență și organelor de simț pe care le are.

Ce este Spiritul Universal? Reznik spunea că este singurul nivel al existenței care nu se supune simulării. Unii înțelegeau asta în sensul că este un pustiu neclintit, lipsit de gândire. Dar Reznik răspundea că pustiul presupune spațiu, iar Spiritul Universal este dincolo de spațiu și timp. Pustiul este, de altfel, mai ușor de simulat decât orice altceva – ceea ce știe foarte bine orice profesionist al sufletului.

Reznik declara RCP-ul pământesc un păcat luciferic, pentru că în secvențele infinit variate ale codului aleator apăreau deseori aceiași „markeri de plantare", din cauza cărora masa programului devenea conștientă. Și, conform convingerilor lui Reznik, suferea nespus.

Principalele puteri ale cybermafiei internaționale sunt concentrate în California, și orice scandal din *welfareland* este capabil să le distrugă toate afacerile – pentru că „nigger-ii" (în numele Direcției Poliției vreau să precizez că noi nu-i numim niciodată pe acești oameni liberi, mândri și minunați cu acest cuvânt care începe cu *n*, ci dăm termenul de autoidentificare folosit de ei numai între ghilimele, ca citat) pot să se constituie în cohorte de luptă (e foarte populară la ei tactica militară romană, numai că în loc de săbii folosesc bâte de baseball), să iasă din *welfareland*-urile lor și... Mai departe nu vrem nici să ne gândim.

Învățăturile lui Lincoln Snoop Motherfucker au căpătat o asemenea popularitate printre afro-americanii și latino-americanii californieni, încât tot ce funcționa cu *random code*

programming a fost anulat printr-o decizie politică fermă. Poate armata să mai aibă unele dispozitive ascunse adânc în subteran, dar Silicon Valley sigur nu se mai ocupă cu așa ceva.

Asta îi atrage pe unii entuziaști – ilegal. Pentru lucrul cu RCP se dă o mică condamnare cu suspendare, deși cel mai adesea totul se termină cu o amendă, care poate fi destul de serioasă. Interfețele de astăzi nu mai permit unei persoane complet nepregătite în programarea aplicată să lucreze în acest domeniu – dar un IT-ist de nivelul Marei, mai ales cu backgroundul ei (în zilele tinereții sale RCP era legal), este perfect capabil.

Așa. Încă ceva.

Indiciul numărul trei este fotografia cu plaja de pe masa de lucru a Marei. Cinci bărbați, în afară de ea. Să încercăm o recunoaștere facială – totul ar trebui să fie în baza de date.

Da, exact, e tot. Aproape de aceeași vârstă...

Ce?

Au murit acum doi ani în timpul unui jaf în Republica Dominicană... toți cinci.

Fotografia în care stau alături de Mara e mult mai veche, de vreo șase ani. Înseamnă că nu erau pentru prima dată în Republica Dominicană? Foarte interesant. Cu ce se ocupau?

Ia te uită!

Trei erau specialiști în RCP. Unul era expert în tehnologia computerelor. Altul, fizician doctorand.

Știu din experiență că, în urmărirea indiciilor, nu trebuie să te repezi să faci generalizări – de cele mai multe ori îți scapă peștele din undiță. Așa s-a și întâmplat.

Cei trei specialiști în RCP fuseseră în aceeași grupă cu Mara la facultate – chiar la această specializare. Asta explica, desigur, totul: și fotografia cu Snoop Motherfucker, și vacanța împreună. Pesemne s-au dus în concediu împreună de dragul

vremurilor trecute, au cântat încetișor noaptea în jurul focului cântece noi despre aluat[59] și au discutat despre codul aleator. Iar apoi Mara a trecut la artă, iar veselii colegi de studenție au nimerit între pietrele de moară ale unei revoluții străine... Probabil chiar așa a și fost...

În asemenea cazuri trebuie să sortezi pe categorii toate informațiile primite, apoi să te detașezi și să aștepți liniștit noutăți.

Dar eu am hotărât să mai fac ceva. Pentru orice eventualitate, am descărcat lista cumpărăturilor costisitoare ale Marei din ultimii opt ani.

Destul de multe flecuștețe scumpe. Doi Androgini. Un iPhuck 10 – achiziționat imediat după ieșirea prototipului, înainte de orice discounturi, când prețul era maxim... Așa, dar ăsta ce-i?

Un colector de jumătate de exabyte. Cumpărat cu cinci ani în urmă. Cu aprobare specială... Astfel de colectoare industriale nu sunt vândute persoanelor particulare.

De ce nu sunt vândute? Uite de ce.

Sunt folosite când se lucrează cu cod aleator.

Da. Uite, asta sigur nu mai e o coincidență.

---

59 Aluzie la un cântec cu text protestatar de la sfârșitul anilor '80 ai secolului XX, interpretat de formația IVASI (Gheorghi Vasiliev și Aleksei Ivașcenko). (*N. trad.*)

uber 6. o călătorie la sparged

– Porfiri, a zis Mara, te-ai trezit?

Telefonul ei era detectabil în rețea. La fel și camera lui. Am generat o față adormită, am acoperit-o cu o barbă de două zile și am dat o nuanță ușor violetă favoriților. După aceea mi-am pus pe cap o scufie de noapte și i-am pus ciucurele pe umăr, de unde mi-am luat în ultima clipă epoletul.

Acum puteam să apar pe ecranul ei.

– Adineauri.

– Cum ai dormit?

– Așa și așa, am spus și am căscat.

– Ce-ai visat?

– O mișcare misterioasă într-o liniște apăsătoare.[60] Nu-mi amintesc nimic cu sens. Aseară am fost ușor copleșit de stres, dar acum e totul în ordine. Pentru ce adresă să comand Uberul?

– Niciun Uber. Astăzi nu avem de lucru. Vreau să te invit la restaurant.

– Cu ce ocazie?

– Să udăm o cumpărătură.

60 Expresie din povestirea *Timur și băieții lui* de Arkadi Gaidar. (*N. trad.*)

Și Mara mi-a arătat două chei pe un inel. Cheile arătau neconvingător și păreau de carton. De altfel, acum totul pare așa.

– Ți-ai luat mașină? am întrebat.

– Oarecum.

Am verificat unde era. Geolocația de pe telefonul ei era dezactivată (un adevărat indiciu al unei conștiințe nu prea curate, ar spune orice detectiv). Dar Mara se afla foarte aproape de casă, ceea ce era clar după stațiile de comunicații celulare la care se conectase telefonul ei în ultimele ore. Cel mult cinci minute de mers cu Uberul.

– Unde ești? am întrebat.

– Păi ce, nu vezi?

– Doar aproximativ. Acum, stai... Ești la un club, da?

– Da.

– La SpargeD?

– Ai ghicit, a zis ea zâmbind. Nu pot să mă ascund de tine.

Zâmbetul ei mi s-a părut cam strâmb. Nu era bucurie în el. Vigilența însă era clar prezentă.

„Spargerea deliciilor" („Spargerea Desfătărilor", sau, cum este prescurtat pentru maximum de ambivalență, „SpargeD") este un loc nedeocheat pentru întâlniri romantice.

Acolo se adună pickuperii, este statul lor major, centru cultural și talcioc. Hoții de inimi electronici, cum se numesc, fac cunoștință cu fete, le filmează cu o cameră specială, își încarcă imaginea 3D pe iPhuck-ul sau Androginul personal și... mai departe e destul de clar.

Dar acesta este doar cel mai jos nivel. Nivelul superior este s-o convingi pe fată să-l filmeze pe pickuper și să încarce 3D-ul lui în iPhuck-ul sau Androginul ei, făcând contactul reciproc. Iar pentru asta deja e nevoie de măiestrie, farmec, cinism și cunoaștere a sufletului femeiesc.

Camerele speciale, adică pentru filmare 3D (mici abțibilduri pentru instalat, de pildă, în baie), sunt niște adaptoare pentru Androgini sau iPhuck-uri, niște e-routere, linkuri sonore (pentru e-cupluri se considera de bonton să-și șoptească în clipele de dragoste) – în general, toate atributele pentru acest sport pot fi cumpărate de la magazinașele din apropiere. Se mai spune că la subsolul lui SpargeD – unde e băutura ieftină – vin cei mai dezlănțuiți porciști moscoviți.

Totuși am hotărât să merg cu Uberul (nicio zi fără un rând, cum porunceau titanii). Bun, n-a fost nevoie să-l caut prea mult. SpargeD era o destinație populară, mai ales printre tinerele fete.

Tocmai în Uberul unei astfel de puștoaice am nimerit. Avea vreo șaptesprezece ani (șaisprezece și zece luni, m-am corectat pedant, trăgând cu ochiul în fișierul ei, o cheamă Natasha) – și arăta ca o floricică abia înflorită, cu ochișori pe fiecare petală. Și era îmbrăcată Natasha, ca să spun drept, în așa fel, încât eu, în locul părinților ei, aș fi biciuit-o la propriu. Nici nu știu cum se numește asta – parcă și-ar fi tras câte o macaroană pe mâini și pe picioare, iar restul l-ar fi înfășurat în celofan transparent. Pe vremea noastră nu se permitea așa ceva.

Astfel de floricele merg la SpargeD, apoi își pun ratingul pe rețelele de socializare. Într-o săptămână au fotografiat-o cinci bărbați. În alta, șapte bărbați și trei femei. Cele care sunt în top au la activ sute și mii de *freaks* (așa se numește fotografia făcută pentru e-contact), dar aceste cifre sunt *fake*, pentru că ratingul se plătește, și această întreagă afacere murdară e legată de reclame și porno virtual.

Dar la o fată modestă și simpluță „opt" sau „doisprezece" (tovarășa mea de călătorie avea în total douăzeci și doi de

freaks) era absolut rezonabil. E-chan-urile de astăzi chiar așa își scot gheruțele: cine are mai mulți „*freaks* la SpargeD".

Acești îngerași nu fotografiază pickuperi transpirați și nebărbieriți, nu-i interesează. Lor le plac inorogii din poveste cu sulițe de cauciuc cu trei viteze, dinozauri mov cu limba tubulară și elfi cu vibrocod avansat.

Cu cât sunt mai valoroase rarele victorii bărbătești, m-am gândit eu cu mândrie, amintindu-mi de Mara, care mă aștepta.

Între timp, sistemul i-a pus tovarășei mele de drum un clip cu reclamă la Androgin. Când Uberul merge la SpargeD, pe ecran apare obligatoriu exact acest clip. Se pare că e unul dintre cele mai bune de la Androgin.

Mașini, mașini, șuvoaie de mașini. O fată într-o aglomerație urbană. Șuvoaie nesfârșite de oameni, care se ating pentru o clipă și apoi se despart pentru totdeauna. Din nou o fată în aglomerație. Pe lângă ea trece un flăcău, o lovește zâmbind cu o margaretă pe obraz, fata se întoarce și îi zâmbește și ea. Pornește o filmare 3D pâlpâitoare. Seară, Androgin, augmentochelari. Flăcăul o bate din nou pe fată cu margareta pe obraz – dar acum ea stă întinsă alături de el pe un pat de flori.

And you don't even pay for the dinner![61]

Acest clip place criticilor tocmai pentru contrastul dintre imaginea lirică, după care toată lumea așteaptă androginicul „triplu A – *Love Anyone, Anytime, Anywhere!*" – și această cinică „economie cu cina".

Ciudat era că tovarășei mele de drum îi fusese pus clipul în engleză.

De fapt, nu era deloc de mirare – uitându-mă în fișierul ei, am văzut că venise de curând de la Londra – tatăl ei lucra la UnBank. Deodată am înțeles de ce o cheamă Natasha, și nu Natașa.

---

61 „Și nici măcar nu plătești cina!" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

Se pare că eu și sistemul am analizat-o pe fătucă la fel de rapid – în continuare i s-a pus un clip cu UnBank, dar deja localizat. Cel mai stupid clip pe care l-am văzut. Unul din acelea din cauza cărora deja se face haz de UnBank.

Doi ruși la vânătoare de rațe. Unul, bineînțeles, e negru – cu o față inteligentă, cu ochelari cu ramă subțire de titaniu (la Londra se știe că în Rusia nu sunt negri, dar le e mai ușor să filmeze un clip cu un negru decât să dea explicații la *diversity dept*). Al doilea este un nătăntol blonziu, Vania (slavă Domnului că nu-i migrant!). Între ei, în barcă, un iPhuck sau un Androgin, nu e clar (în această chestiune UnBank este extrem de echivocă), cu carcasă în culori de camuflaj (ca să nu sperie rațele dimineții, pesemne), unul pentru amândoi. Practic, frați de arme.

Pe cerul zorilor apare un aeroplan care lasă în urmă o dâră de fum. Fumul desenează pe cer:

SDR=HR

– Ia zi, Fikadu, de ce hârâielile sunt un drept al omului? întreabă nătăntolul.

– Hârâielile? ridică din sprânceană Fikadu.

– Ei, SDR-urile astea, arată Vaniușa cu capul spre cer. Hârâieli – de la literele HR din reclamă. La noi mulți le spun așa.

Negrul răspunde – cumpănit și fără grabă:

– Cu hârâieli cumperi tot ce-ți trebuie ca să trăiești. Cu alte cuvinte, SDR îți dau dreptul să primești în posesie aceste lucruri minunate și necesare. De aceea, dacă ne gândim bine, SDR sunt principalele tale drepturi.

– O fi, se încruntă Vaniușa. Dar atunci înseamnă că dacă cineva vorbește de rău de UnBank, ăsta e *hate speech*?

Fikadu se uită la plutitor. Acesta tresaltă. Fikadu nu răspunde – dar ovalul nobil al chipului său abisinian, încercat de suferințe milenare, e mai expresiv decât orice cuvinte.

SPECIAL DRAWING RIGHTS
ARE HUMAN RIGHTS!
ONE BANK FITS ALL

Până și în fabuloasele vremuri sovietice propaganda era mai bine făcută. Nu era pur și simplu lucru de mântuială, ci și un plagiat – am văzut cu ochii mei clipul publicitar al lui *Wall Street Journal*, în care aeroplanul scrie cu fum pe cer:

WSJ=SJW[62]

Dar la Londra este o atmosferă atât de specifică, încât funcționarii de acolo chiar nu înțeleg de ce se râde de clipurile lor. Sau, poate, pur și simplu li se rupe – își gestionează liniștiți bugetul și plutesc spre viitorul lor fericit.

De fapt, dacă e să judecăm îndepărtatul sediu al UnBank după clipurile care vin de acolo, atunci Londra este un loc în care în jurul turnurilor de sticlă scânteind în culorile curcubeului se învârtesc cât e ziua de lungă hore multiculturale, și un transsexual din Jamaica ajută o polineziană indigenă, sub privirile binevoitoare ale unui autist *disabled*[63], să ungă orificiile Androginului comunal cu un lubrifiant reciclat pentru o triplă penetrare... În general, o mare, însorită și fericită *polygender restroom*[64].

---

62 SJW – *social justice warrior*, „luptător pentru justiție socială"; în sens ironic, luptător pentru ideile stângii radicale. (*N. a.*)
63 „Cu dizabilități" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)
64 „Toaletă publică multisexuală" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

Dar ce e de fapt acolo, nimeni nu știe cu adevărat. Anglia a fost și a rămas țara serviciilor speciale. Peste Canalul Mânecii nu zboară drone, iar rușii care lucrează acolo, în scurtele vizite pe care le fac acasă, zâmbesc în tăcere.

Firește, Califatul nu se oprește întâmplător la Canalul Mânecii. Mai precis, nu gratis. „Uncheșule, cum a fost treaba? Am dat noi Moscova degeaba?“[65], după cum glumea poetul Lermontov, făcând aluzie la așa-zisele compensații primite de la Napoleon. Albionul ar putea fi luat într-un singur raid de un milion de jihadiști cu copii legați de motodeltaplane – de „lăcustele Profetului“, cum își spun ei, încă n-a putut nimeni să se ascundă sau să se apere cu adevărat – un material video atât de prost, că nici UnBank nu l-ar fi aprobat.

Dar, dintr-un motiv sau altul, asta nu s-a întâmplat. Așa că ceea ce transmite insistent clipul este corect: nu trebuie să vorbești de rău despre hârâieli. Ele merg și în Califat, iar acolo pentru un cuvânt nechibzuit te poți trezi cu o Fatwă extrateritorială pe numele tău. Vine un măturător tadjik și te rezolvă.

Până la urmă, mulțumim prietenilor noștri londonezi pentru știință, Natasha, și intrăm în SpargeD.

Mai ales că deja am ajuns.

---

65 În poezia „Borodino“ de M.I. Lermontov, *Cele mai frumoase poezii*, traducere de Al. Philippide, Editura Tineretului, 1959. (*N. trad.*)

restaurantul tamagotchi

Mara m-a uimit din nou.

Aştepta la etajul al patrulea, într-o cabină a restaurantului Tamagotchi – acesta e cel mai scump loc din SpargeD, făcut special pentru cei care vor să-şi ia prietenul electronic la o şezătoare. E drept, reclama parcului memorial Veşnicul Beep, care aici acoperă aproape tot spaţiul, ar putea cu uşurinţă să-ţi strice dispoziţia – dar Mara şi aşa trăieşte pe muchie, aşa că, probabil, e imună.

Cabina Tamagotchi seamănă cu cea a unei nave de croazieră. Un pat, o masă joasă, două divane de o parte şi de alta, o fereastră rotundă. Poţi să vii cu iPhuck-ul şi să te aşezi în faţa lui cu augmentochelari, sau poţi să-ţi proiectezi imaginea prietenului electronic pe perete, care este în întregime un mare ecran. Pe podea este o găleată de reciclare burduhănoasă pentru mâncarea pe care o comanzi pentru companionul electronic, ca să stea pe masă şi să dea impresia că şi el mănâncă. Totul e gândit până în cele mai mici amănunte.

M-am proiectat pe ecranul din faţa Marei – în uniformă, cu caschetă, cu favoriţi albaştri şi un buchet de trandafiri albi în mână – şi am rostit vesel:

– Salut, pisi! De ce nu spui că ai patruzeci și trei de *freaks* pe SpargeD? De ce omul tău trebuie să sape după astfel de lucruri pe Internet?

– Nu face scandal, a zis Mara. Aici au un proiector 3D cu vapori de mercur. L-am închiriat pentru două ore. Încearcă-l! O să te văd în toată splendoarea ta, fără augmentochelari.

Într-adevăr, era un proiector în cabină – deja pornit și conectat la rețea.

Dorința ființei iubite e lege. Din perete au țâșnit câteva șuvoaie de abur translucid, s-a aprins o lumină cu laser, și eu am apărut pe divanul din fața Marei.

Și deodată s-au conturat două probleme neplăcute.

În primul rând, driverul acestui proiector era scris atât de stângaci și neprofesionist, și s-a instalat atât de strâmb pe mine (mai bine zis, eu m-am instalat pe el), încât dintre analogiile umane mă puteam compara numai cu un hemoroid infectat. Acum nu puteam nici măcar eu să scot din mine această mizerie. Trebuie să aștept un update la următorul build pe mainframe.

În al doilea rând, acest proiector cu vapori nu avea destui vapori. Firește, în sens figurat.

Ca să am un ping normal, în astfel de locuri folosesc resursele locale. La SpargeD aceasta e cam slăbuță și mereu supraîncărcată. De obicei e suportabil, dar astăzi la etajul de dedesubt se dădea un vibrobufet costumat, la care își făcea de cap, aparent, primăria Moscovei – dar, conform zvonurilor de pe rețelele de socializare, unde am aruncat o privire, de fapt acolo se distra familia țaristă. Se vorbea cu mare grijă despre asta, ca să nu se cadă sub incidența legii.

Țar, evident, nu era – numai mari cneji, șase la număr: cineva se învrednicise să numere limuzinele care opriseră la SpargeD.

Dacă era adevărat sau nu, nu știam – dar nu era exclus. Erau în funcțiune treizeci și șase de proiectoare cu vapori – câte șase pentru fiecare Mare Cneaz (pesemne le inspirau ceva cu iz de opricinina[66]). Firește, erau serviți cu prioritate, și pentru fiecare iterație trebuia să stau mult la rând.

Până și aici stăpânii vieții reușesc să umble cu girofar, m-am gândit eu cu amărăciune și aproape antiguvernamental – numai că nu au girofar pe fiecare mașină, ci pe fiecare pachet de date. Uite cum se sfârșește lupta cu privilegiile și corupția. Cu o familie populară condusă de un Uns al lui Dumnezeu, protejat de orice cuvânt rău, după Voința Rusească generală, prin „Legea privind Familia Imperială".

Într-un cuvânt, nu știam cât mai pot rezista în 3D.

– Scoate-ți cascheta aia stupidă, a zis Mara.

– Mi-e mai ușor să calculez așa, i-am răspuns. Aici e curent, probabil că mi-ar tremura fiecare fir de păr din coafură. O să am mai puține resurse pentru conversație.

– Scoate-o, când îți zic, a zâmbit ea. O să spui mai puține tâmpenii, nu-i grav. Ce vrei să mănânci?

– Același lucru ca tine, am spus eu, scoțându-mi cascheta și aruncând-o peste marginea norului. Dar o porție mică-mică. Sunt la cură de slăbire.

Prețurile din meniu erau remarcabile, dar se pare că pe Mara asta n-o tulbura. A comandat, iar eu între timp am găsit un număr proaspăt din *Moskovskie vedomosti* și am desfășurat ziarul în fața mea în aer. Dintr-odată, mi-a fost cu optzeci la sută mai ușor să mă generez.

– Întotdeauna citești ziarul când te invită o fată la masă?

---

66 Parte a Rusiei asupra căreia țarul Ivan cel Groaznic (1530–1584) avea puteri absolute. Opricinicii au devenit un puternic aparat de represiune, mai ales asupra boierilor. (*N. trad.*)

Aceste creaturi drăguțe deseori nu-și închipuie ce probleme suntem mereu nevoiți să rezolvăm noi, companionii lor. Dar viața le arată bărbaților o cu totul altă față decât lor...

– Nu, am răspuns, numai atunci când după aceea mă ia la dans. Ziarele îmi stimulează bila. Cresc pofta de mâncare. Uite, de pildă, ascultă: „Muftiul suprem al Parisului a anunțat că, după restaurarea Bastiliei, acolo vor fi mutate pentru totdeauna sicriele așa-numiților «filozofi laici» ai secolului al XVIII-lea, al XIX-lea, al XX-lea și al XXI-lea. Este inclusă o listă cu douăzeci și șase de persoane..."

– Lasă-l, a zis Mara. Altfel, mă supăr.

Am lăsat ziarul – dar în același timp am încetat să-mi generez picioare mai jos de talie. Mai precis, am lăsat piciorul drept cu vipușcă pe lateral – pentru cazul că Mara s-ar uita la reflexia mea în ecranul lucios. Apoi am hotărât că o să reușesc să-i urmăresc ochii după mișcările lor involuntare – și am aruncat cam tot ce se afla sub fața de masă. Așa îmi rămânea mai multă forță.

– Nu, serios, am zis. Patruzeci și trei de *freaks* e grozav. Am venit până aici cu o fată care avea douăzeci și doi, și pentru cifra asta s-a dezgolit atât de tare, că numai că nu și-a întors și păsărica pe dos. Iar tu ești întotdeauna cuviincios îmbrăcată...

Asta, de fapt, nu era cu totul adevărat. Și Mara se dezgolea binișor.

Era îmbrăcată în armura ei obișnuită cu ținte – șortul și bustiera ei, împreună cu brățările cu țepi de la mâini și de la picioare semănau cu un costum de baie pentru plaja din iad, unde e atât de aglomerat, încât trebuie să-ți împungi continuu vecinii din toate puterile ca să se dea la o parte, să se răsfire – și să poți vedea pentru o clipă oceanul de magmă violet pentru care ai întreprins de fapt această călătorie îndoielnică.

Mara s-a uitat la mine cu neîncredere.

– Nu mi-a mai spus nimeni că sunt îmbrăcată cuviincios.

– Ca să fiu cinstit, am adăugat eu repede, îmi placi mai mult goală. E cea mai frumoasă ţinută a ta. Nici nu-ţi închipui ce frumoasă eşti în ea.

Dacă vrei să flatezi o femeie, mai ales una deşteaptă, trebuie s-o faci grosolan şi fără jenă, aruncând rapid o gogoaşă după alta, pentru că în timp ce îi torni în cap stacane de dopamină, intelectul ei ascuţit intră în hibernare. Chiar dacă-şi dă seama foarte bine de asta. Este verificat în mod repetat prin experienţă. Mai mult, folclorul afirmă, şi pe bună dreptate, că prin această abordare poţi să i-o tragi chiar din ziua în care faceţi cunoştinţă.

Dar nu-i de mirare că-mi vin în minte astfel de gânduri. Doar suntem la SpargeD.

A fost adusă mâncarea – salată de creveţi în pepene galben scobit, ceai, tentacule de caracatiţă fripte, avocado, icre. Şi, fireşte, toast cu crab şi tije de ţelină. Unt de crab nu aveau.

Când ospătarul a ieşit, Mara a pus icre pe toast, a muşcat o bucată mare şi a zis:

– Ieri toată ziua ţi-am citit romanele. Nu, nu te speria, numai pe cele vechi. Şi apoi critica.

– Da? am întrebat.

– Eşti la curent cu critica?

– Nu prea. Ce se scrie despre mine?

– Nu despre tine personal. Dar romanele tale sunt menţionate de câteva ori. În articolele de critică în care este analizat romanul poliţist algoritmic.

– Şi ce opinii sunt?

– Eşti înjurat, Porfiri.

Desigur. În astfel de cazuri trebuie să te hotărăşti pe loc cum să reacţionezi – să adopţi una dintre liniile umane de comportament sau să spui adevărul obiectiv.

Linia umană merge spre demonstrația de interese lezate, mimând aroganța. Ea cere mai multe resurse și necesită multe drumuri în rețea. Din respect față de interlocutoare, era de preferat să mă port așa, dar în ziua aceea îmi irosisem o bună parte din forțe pe favoriți și păr, și nu eram sigur că rezist. Poate că era mai bine să spun adevărul.

– N-au decât să mă-njure.

– Într-un articol sunt amintite două romane de-ale tale deodată. Mara s-a aplecat spre ecranul telefonului ei. *Barja enigmelor* și *Gâlceava autumnală a contribuabililor.*

– Hiturile mele, am spus eu cu mândrie.

– Scrie așa: „Algoritmul construcției textului pare mecanic – repetarea unuia și aceluiași metaciclu te obosește repede, iar materialul ilustrativ luat de pe Internet nu vrea să se armonizeze cu povestea istorisită și întrerupe textul cu niște inserții ridicole. De aceea, cărțile par uimitor de monotone și asemănătoare între ele."

– Câți oameni, tot atâtea blide cu creiere îmbâcsite, am răspuns. Din fiecare miroase a ceva gratuit. De ce să scoatem capacul?

– Iar aici – Mara s-a uitat din nou pe ecran –, uite, o femeie-critic se exprimă astfel: „*Gâlceava autumnală a contribuabililor* ar fi semănat oarecum a roman dacă n-ar fi fost numeroasele pagini din baza de date telefonică și un text întreg compus din patruzeci și două de articole din Codul Civil inserate nu se știe de ce în prima parte, pe bună dreptate intitulată «Conferința juriștilor». Poate că viitorul aparține inteligenței artificiale – astăzi însă astfel de tehnologii sunt greu de considerat o alternativă serioasă la crearea de personaje vii, suculente... De asemenea, în carte nu există niciun fel de acțiune în afară de mișcările amănunțit descrise ale unui receptor de telefon de

la anticariat, care zdrăngăneşte în furcă de patru sute patruzeci şi două de ori... Poziţia social-politică a autorului este însă onestă, transparentă şi demnă de compasiune: scufundarea barjei este, fără îndoială, o metaforă amară a istoriei şi soartei ruse. Dar până şi această temă este, din păcate, scrisă stângaci şi din topor..." Bla, bla, bla... „este prea devreme pentru algoritm..." şi tot aşa, în acelaşi spirit.

A pus telefonul pe masă şi a zâmbit.

– Ce-ai răspunde?

– După cum spun noii hippies, am zis, aceşti oameni drăguţi n-au decât să se ducă în preacinstita pulă. Nu le port ranchiună. Dimpotrivă, le urez fericire.

– Nu te rănesc astfel de recenzii?

– Pisi, am răspuns eu, nu pot nici măcar să spun că „mi-e indiferent". Ar fi un fals serios.

– Unde ţi-e mândria de scriitor?

Am dat abia observat din umeri, punând în acest gest întreaga ironie de care dispuneam.

– Dar să-ţi imaginezi poţi?

– Ce anume?

– Sentimente puternice. Intră în polemică. Să sprijini... să susţii... Of, nu se spune aşa. Pe scurt, încearcă să-ţi aperi propria demnitate.

– În faţa cui?

– În faţa lor.

Am oftat doar.

– Atunci, faţă de mine, nu s-a lăsat Mara. Închipuie-ţi că imaginea ta în ochii mei e distrusă şi trebuie să... mă recucereşti neîntârziat. Uite, poftim. Cucereşte-ţi fericirea. Măsoară-te cu ei pentru inima mea. Luptă în turnir sub privirile mele.

– Asta vrei? am întrebat.

A dat afirmativ din cap, și în privirile ei a licărit acea flacără mândră, străveche, care se aprinde în ochii oricărei femei când simte că se vor lupta niște masculi pentru ea – și deocamdată pe ea încă n-o vor bate.

Mi-am acoperit fața cu mâinile, mimând un dublu *face-palm*, și am stat așa vreo zece secunde.

Poate că n-am arătat prea eroic în acest timp – dar apoi am scăzut cu șaizeci de procente calitatea rendering-ului și am reușit să pătrund adânc în rețea. După o secundă găsisem deja toate răspunsurile necesare pentru compilație. Erau din belșug pe Internet – puteai să le scoți cu excavatorul, și pentru toate gusturile. Când am lăsat mâinile în jos, poziția mea literară era deja calculată și închegată.

– Ei?

– Eu credeam, am rostit cu un scurt surâs, că monștrișorii caraghioși au rămas în copilărie. Se pare că nu-i așa. Viața continuă să ne uimească și să ne bucure.

– A, a zis Mara, mi-ai captat atenția. Așadar, ce răspunzi?

– Păi ce-i de răspuns aici? Am observat de mult că pe cetățenii care îmi resping prostește opera îi unește o trăsătură comună. Toți se deosebesc de căcat numai prin aceea că le lipsesc cu desăvârșire calitățile folositoare ale acestuia.

Mara a început să râdă.

– Nu merge așa, a zis ea. Fii bun și argumentează.

– Mara, întrebarea ta se împarte în două. Ce înseamnă critica în general și ce au împotriva mea personal observatorii literari ai tuturor acestor haznale, ghiduri de restaurante și altor cataloage de lenjerie intimă. La care să răspund?

– La amândouă.

– Cum preferi – în limbaj literar sau polițienesc, simplu și grobian?

– Simplu şi grobian, a spus Mara. Pentru asta te şi iubesc.

– În ce gender-variantă?

– De care există?

– Vaginale şi falice.

– Dar multi? s-a încruntat ea.

– Nu există.

– Ptiu, ce porcărie. Atunci falică.

– În acest caz, cu ce fel de fixare sfincterială? am întrebat eu. Orală sau…

– Porfiri, ai început să tragi de timp. Orală, poftim.

– Bine. Să încep?

Mara a aprobat din cap.

– Atunci, o să-ți pun pentru început o întrebare generală. Ce crezi, Mara, părerea cuiva despre un lucru sau altul are legătură cu stilul lui de viață, cu conștiința lui de sine, sănătate, stare psihică și așa mai departe?

– Păi da, a spus Mara. Normal. Și ce e atât de falic în asta?

– Păi uite ce. Un critic, care prin natura profesiei citește toate cărțile care apar, este ca o muistă de gară care primește zilnic în capul ei mulți cetățeni diferiți – dar nu din atracție sufletească, ci profesional. Părerea ei despre oricare dintre ei, chiar şi cea mai sinceră, va fi distorsionată de amara experiență de viață, de permanenta intoxicație cu proteine, continua necesitate de a se pișa în bătaia vântului în gară, alături de alte muiste şi, cel mai important, de supărarea latentă că realizarea deglutiției zilnice se face pe nişte bani de tot râsul pentru vremurile noastre.

– Să zicem.

– Chiar dacă n-o considerăm pe această cetățeană rău intenționată în mod conştient, am continuat eu, deşi o să remarc în paranteză că unor clienți le-o suge din greu de mulți ani şi de fiecare dată se plânge la toată lumea din gară că era să se

înece... cum ziceam, chiar dacă n-o considerăm rău intenționată în mod conștient, devine limpede că unele proprietăți ale obiectelor recenzate îi pot scăpa cu ușurință. Pur și simplu din cauza transformărilor psihice pe care le aduce acest mod de viață. Cu toate acestea, după fiecare ședință se duce vijelios în turnul gării și răcnește în megafon: „Hei, ăla cu geamantan în carouri! N-am simțit căldură sufletească! Și n-am dat de puncte erogene. Iar tu, ăla cu șapcă de catifea, când te-ai spălat ultima oară?“

– Pfuu, a zis Mara. Parcă-i un scheci din viața porciștilor.

– Iar orașul răsună și înflorește în jur, am continuat eu, oamenii sunt ocupați cu ale lor, și nimeni nu întoarce capul la strigătele muistei din gară. Jos, ele nici nu se aud. Dar neapărat o să se găsească un prieten inimos, critic de artă, care mai întâi o să transcrie pe o hârtie tot ce spune ea, apoi va povesti cu lux de amănunte într-o întâlnire personală...

– Stop, a spus Mara. Am înțeles unde bați. Maiakovski, poezia „Odă criticilor“. Poetul exprima exact același lucru, dar fără fixarea oral-falică. Dar critica a existat, există și o să existe întotdeauna, Porfiri. Așa e construită lumea.

– Că „a existat“, sunt de acord. Cât despre „există și o să existe“, asta nu. Nu știu, pisi, dacă ești sau nu la curent, dar în vremurile noastre n-au mai rămas niciun fel de critici literari. Sunt bloggeri.

– De ce?

– Ceea ce produce un critic este o evaluare personală, subiectivă a muncii altcuiva. Exact același lucru îl face și orice blogger, indiferent pe cine scuipă – conducerea raională, un roman polițist algoritmic sau pe Domnul Dumnezeu. Aceleași câteva paragrafe despre „mie nu-mi pla“ pe care le vezi intrând pe link.

– Ei, nu-i chiar așa. Criticii sunt tipăriți în mass-media.

– Cuvântul „tipăriți“ este astăzi un anacronism înduioșător. Toate textele se află pe Internet. Iar textele de pe Internet sunt fenomenologic egale – suprafața ecranului și literele. E ca *Liberté, Egalité, Fraternité* la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Da, stăpânii universului se străduiesc să confere mesajelor emanate de ei un statut special. Și le atașează o emblemă fermecată – logotipul mass-media mainstream... Dar ce este mass-media mainstream?

Consumul resurselor de către vibrobufet a căzut pentru o clipă, și imediat am profitat de moment – am bătut cu pumnii holografici în masă, sintetizând în același timp sunetul loviturii. Mara chiar a tresărit.

– Este membrul împuțit pe care *establishment*-ul tot mai degradat și mai mincinos încearcă să-l vâre în creierii tăi! Este breasla falsificatorilor de bani care răcnesc: „Nu credeți în falsificatorii de monede amatori! Credeți doar în noi! Doar în noi!“

– Ai rămas la același nivel, a zâmbit Mara. Dar noi nu vorbim despre mass-media, ci despre critică.

– Păi despre ea vorbesc. Dacă omul se exprimă ca blogger şi persoană particulară, e una. Dar când apare în mass-media în calitate de „critic“... E ca şi cum pe un penis împuţit ar sta un păduche lat flămând și rău care, în timp ce purtătorul lui face afaceri murdare şi se pişă masiv pe omenire, ar încerca să fută mărunt pe cineva...

Mara s-a încruntat, a luat telefonul și a început să tasteze – părea că-i venise ceva în minte. Am tăcut.

– Da, da, a spus ea, punând telefonul pe masă, așa e... Eu, critic de artă, îți confirm că criza tuturor instituțiilor care au legătură cu *establishment*-ul este evidentă. Este o criză de încredere. Orice marcaj al unei instituții este ambivalent.

Arta contemporană însă este organizată astfel încât ajunge la oameni doar prin instituții, și ăsta este, dacă vrei, păcatul nostru originar. Tu vezi problema dintr-o anumită perspectivă, dar corect în ansamblu. Şi îmi place limbajul tău polițienesc grobian și suculent. Gara, muista, păduchele lat... Să nu te schimbi, Porfiri...

– N-am pe nimeni în afară de tine, pisi, am zis.

Mara a dat din cap.

– Mai târziu să-mi dai lista surselor din care ai luat toate astea. O să-mi fie de folos în munca mea. Continuă.

– Acum, în ce privește faptul că în textele mele sunt multe numere de telefon. Eu, ca algoritm literar rusesc, nu consider neapărat necesar să mă înclin la toate clișeele culturii de masă iudeo-saxone. Mai mult, le disprețuiesc – și le consider una dintre principalele tehnici de îndobitocire a omenirii.

– Despre ce clișee vorbești? a întrebat Mara.

– În principal sunt scenariile, am răspuns. Dar romanul de masă iudeo-saxon se și scrie ca scenariu. El este bazat pe faptul că „eroul viu și convingător" – pun aceste cuvinte de zece ori între ghilimele, am în vedere pur și simplu nișa de roluri pentru curvele și curvarii de la Hollywood – este pus să treacă prin chinuri și greutăți în goana după bani. Eroul își urmărește țelul, rezistă în fața loviturilor destinului – și se transformă în altceva. Ceea ce, conform gândirii marketologilor literari, trebuie să nască în cititor nu groaza de incertitudinile existenței, ci un entuziast interes.

– Dar de unde apare entuziastul interes? a întrebat Mara. Cititorul și spectatorul au nevoie de empatie. De identificare, chiar.

– Îmhm, am zis eu. Eroul se taie cu briciul, iar tu te încrunți și întorci capul, pentru că neuronii-oglindă te fac să trăiești

asta ca și cum ți s-ar întâmpla ție. Identificarea nu este decât o reacție involuntară care le ajută pe maimuțe să supraviețuiască. Cade o nucă de cocos pe altcineva și tu înțelegi că nu trebuie să stai sub palmier... Dacă cultura de masă – și tot ce se recenzează în mass-media e cultură de masă – trezește în tine „empatie", asta înseamnă că cu creierul și inima ta joacă fotbal aceiași demoni care cu câteva secunde în urmă ți-au vândut un iPhuck 10 sau o imagine pozitivă pentru UnBank.

– Să zicem. Dar ce legătură au cu asta numerele de telefon și articolele din Codul Civil?

– Păi au. Când un neînfricat artist-inovator încearcă să se desprindă – chiar dacă nu întotdeauna pe o cale ideală, admit – de modelul de business iudeo-saxon, de această conspirație împotriva inimii și sufletului, care-l transformă pe cititor într-un porc în fața unei troace cu napi putrezi de un secol, într-un păduche lat care se târăște pe...

– Mi-ai explicat deja pe ce se târăște, a ridicat Mara o mână, nu mai e nevoie.

– Bine... o gâsculiță încrezută al cărei creieraş a fost prăjit pe veci de câteva rețete din manualul de scenaristică de la Hollywood, începe să-l învețe că trebuie să creeze „caractere", apoi să le ataşeze „o tensiune a subiectului". Mulțumesc, i-ai deschis ochii lucrătorului de poliție. Acești păduchi lați cred cu toată seriozitatea că noi aici executăm un program de patinaj artistic cu figuri impuse, și ei sunt arbitri. Și acum o să-mi pună notă pentru triplu salturi cu pulele lor blege...

– Ei, gata, Porfiri, liniştește-te. Și tu le-ai pus lor notă. Nu te enerva, totul e bine.

– Nu mă enervez. Pur și simplu aşa cere tema.

Mara s-a uitat în telefon.

– Te acuză de monotonie. Cărțile seamănă una cu alta, zic ei.

– Scumpo, am zis, să știi și tu, scriitorii sunt de două feluri. Cei care scriu aceeași carte toată viața, și cei care nu scriu niciuna. Aceștia din urmă compun recenzii despre ceilalți, și nu invers. Și îi acuză de monotonie. Dar părți diferite din una și aceeași carte vor semăna întotdeauna într-o oarecare măsură. Sigur vor avea teme asemănătoare.

– Adică tu scrii toată viața una și aceeași carte?

Am făcut un *facepalm*-de-vizitat-netul de două secunde.

– N-aș spune asta... Aș spune că acest mainstream literar împotriva mea scrie colectiv o singură carte distrugătoare. Toate textele care apar acolo sunt, în esență, despre același lucru – ele descriu starea de spirit mohorâtă a intelectului nedezvoltat, care trece de la un paroxism infernal la altul și acest intelect inflamat, aflat în eroare este luat drept întreg universul observabil și fără nicio alternativă la această stare de spirit... Uneori se încearcă să se sporească valoarea unei astfel de producții prin afirmația că autorul este „un stilist și maestru al limbajului", adică are obiceiul să pună din abundență pe comodele lui virtuale elefanți de Kungur[67], la vederea cărora bârfitorilor filologi fără creier care se cred curatori ai procesului literar le este stimulată producția de salivă. Dar „sunetul lirei" nu adaugă valoare unor astfel de texte. El doar îi transformă pe autorii lor din tontălăi în nătăntoli.

– Despre ce... Dar acțiunea? Se plâng că nu există acțiune.

– Uite, iarăși. Acțiune. Ce acționează, mă rog frumos, când un om citește o carte? Intelectul lui. Numai intelectul. Asta și este singura acțiune posibilă. Dar din punctul de vedere al

67 Probabil aluzie la Festivalul Internațional al Baloanelor, care are loc anual în orașul rusesc Kungur, unde cel mai așteptat eveniment este așa-numitul „Dans al elefanților" – aerostate dansând pe cer în ritmul muzicii. (*N. trad.*)

marketingului literar contemporan, utilizatorul este obligat să aibă în cap un cinematograf care să dea ecranizarea cărții cu târfulițe și curvari de Hollywood în rolurile principale. Poate că la păduchii lați...

– Porfiri! Te avertizez pentru ultima dată.

– ... capul este realmente o filială a cinematografului, iar la cititorul normal capul e doar cap. Cititorul cugetă în timp ce citește. Încearcă o multitudine de trăiri, care sunt greu până și de clasificat. În Rusia s-a citit întotdeauna tocmai de aceea, și nu pentru a urmări peregrinările vreunui „personaj bine construit" pe un parchet închipuit... Cine are nevoie de aceste simulări când nici măcar oamenii adevărați nu interesează pe nimeni?

– Ei, ăsta nu e un argument, a spus Mara. Oamenii adevărați nu interesează, dar cei imaginați, poate. Găsește ceva mai bun.

Am făcut din nou un *facepalm*, ca să sap pe Internet.

– Bine. Uite argumentul final, pisi. Științific și modern. Nu l-am dat mai devreme pentru că apoi n-o să mai avem despre ce să vorbim. Așa-numiții „erou" și „personaj" sunt de fapt mărci ale intelectului aflat în eroare, care nu vede adevărata natură a existenței noastre. Aceste halucinații apar exclusiv din neînțelegerea naturii oarecum de miraj a omului – sau, mai precis, a procesului uman lipsit cu desăvârșire de nucleu, sine și temei permanent. Orice artă care operează cu seriozitate cu astfel de noțiuni nu este decât un *lubok*[68] mărunt și tâmp pentru plebe. O piesă de bazar pentru negustori de pepeni. Despre care, e drept, nu trebuie să vorbim cu glas prea ridicat, căci se va lămuri numaidecât că la acest gen se referă o mare parte a

---

68 Tip de stampă populară rusă, de obicei gravată în lemn. (*N. trad.*)

canonului și întreg tezaurul culturii umane nu este decât un depozit de delir putred... O limbă care se linge singură în pustie și nimic altceva.

– Uite, acum e bine.

– Da. Romanul polițist algoritmic rusesc, mai ales în formele lui experimentale, de avangardă, depășește cu mult aceste granițe vulgare. Și uite, înseamnă că trebuie să punem pe foc întreaga măreție unică a cuvântului rusesc – și să construim pe cenușa ei un cinematograf iudeo-saxon tipic, cu McDonald's, îi spune artistului, atârnând de logo-ul puturos, un păd...

– Porifiri!

– ... știi tu cine.

– De la cinematograful cu McDonald's nu ajungi departe, a oftat Mara. Nu mai departe de sediul UnBank. Ai dreptate într-o oarecare măsură, deși cam dur în formulări. Dar cu ce nu sunt de acord e această negare gratuită a iudeo-saxonismului... Nici nu înțeleg bine ce numești astfel. Poate paradigma anglo-saxonă iudeo-creștină? În opoziție cu neoortodoxia și euroșaria?

– Cam așa, am spus eu, și mi-am răsucit mustața.

– Atunci, oricum ai numi-o, este o mare cultură, amice, și are o mulțime de niveluri. Se petrec lucruri foarte diferite pe ele. Între care și negarea radicală a însăși acestei culturi.

Am făcut din nou un *facepalm*. Era mult material pe Internet.

– Niveluri? Ha, ha. Știi tu oare care este esența spiritului iudeo-saxon? O să-ți spun. Să se deghizeze într-un anarhist punk și să lingă cu furie coaiele capitalului mondial, fără să-și ia ochii de la teleprompter, unde scrie cum este permis să-ți miști limba astăzi. Și dacă i se ordonă, să muște.

– Au.

– Da, da. Iar pe mine, un truditor dezinteresat și revoluționar neînfricat al formei, care se opune de unul singur fabricii de săpun internaționale a zombilor, mă acuză că ling greșit... Și îmi explică superior cum trebuie s-o fac... Dar eu sunt ocupat cu complet altceva!!! Eu... eu creez romanul polițist algoritmic rusesc! Firește, artistul, care se pișă pe satana mondială, o să fie mereu urât de cei care i-o sug acestui satana pentru un preț modic, indiferent cum și-ar defini ei domeniul de activitate. Dar tu, Mara, ești totuși o ființă asemenea mie! Oare tu nu ești de partea mea?

Mara s-a uitat la mine – tandru, mi s-a părut, dar din cauza luminilor, n-aș putea spune sigur.

– Porfiri, a zis ea, ești minunat. Uite, de ce nu pui și fragmente din astea combative, obscene, dar vii în romanele tale?

– Cum să nu pun, am răspuns, tocmai am făcut-o.

Mara s-a încruntat.

– Până și asta ai... acolo?

– Bineînțeles, am zis. Unde altundeva? Altfel e uber după uber. Pe urmă iar o să sfârâie vreun păduche lat...

– Porfiri!

– Iartă-mă – o fătucă. Eu am un principiu – nicio zi fără un rând!

Mara m-a privit îndelung – și mi s-a părut că ochii i s-au umezit puțin.

– Porfiri, a spus ea, te vreau.

Poftim. Am vorbit cu fata despre înalturi, i-am arătat stelele și întunericul – și gata.

– Nimic mai simplu, am răspuns. Unde mergem – la tine sau la mine? Glumesc, glumesc. Mai bine la tine azi, la mine e dezordine. Și eu te vreau, pisi. În același timp, recomand un Uber ca lumea. Ăla de azi a fost scurt și înghesuit.

– Fără Uber, a zis Mara. Ca să nu sfârâie păduchii iar. O să plătesc acciza.

– Atunci o să mi-o iau la labă mai bine, am răspuns. Fără Uber, adică.

Mara a început să râdă.

– Of, Porfiri. Azi ești irezistibil.

– Până la urmă nu mi-ai spus ce-i cu cheile alea, mi-am amintit eu. Ce anume am udat noi aici?

Mara a zâmbit.

– O să afli curând. Deocamdată ia spune, ai vrea să te ocupi de cinematograf? Împreună cu mine?

– În calitate de ce? Scenarist? Operator?

– Toate la un loc.

– De ce nu, am zis. Cu plăcere. Dacă mă lasă șefii. În viață trebuie să încerci de toate.

– Atunci, să mergem.

uber 7. bulangii și papă-lapte

Fără Uber? Ba bineînțeles că da.

Numai că n-o să-ți spun, Mara, că pentru mine ăsta e doar un uber-block. O să crezi că e șoapta iubitului tău credincios venind din difuzorul ușii...

– Mara, am spus eu cu glas scăzut, pasional, ce te tot uiți în telefon? Și de ce râzi? E ceva vesel acolo?

Mara a aprobat din cap.

– Înseamnă că te plictisești cu mine?

– Nu, a răspuns Mara. Mă simt minunat cu tine, azuriule.

– Acuma nu-s nicicum, am zis eu. Dar îți promit că atunci când ajungem, părul meu va deveni albastru precum cerul de iulie. Numai că...

– Ce? a întrebat Mara, desprinzându-se în sfârșit de telefon și ascunzându-l în geantă.

– Ca să fiu sincer, mă tem să nu te dezamăgesc.

– De ce?

– Îmi pari prea experimentată și îndrăzneață.

– Ție? Pe chipul Marei s-a așternut uimirea. Doar mi-ai spus că ai avut o sută de femei și două sute de bărbați... Sau ai mințit?

– Nu, am spus eu. N-am minţit. O sută patruzeci şi două de femei şi două sute doisprezece bărbaţi. Dar în general noi suntem luați în arendă de doamne în vârstă care vor ceva gen... husar. Se rușinează și față de vibratorul lor. Au doleanțe simple. Nu înveţi nimic subtil și sofisticat. După ele, mă tem să nu-ţi par provincial. Sau caraghios.

– Dar pesemne că ai învățat multe de la bărbaţii tăi, Porfiri. Apropo, de ce eşti atât de solicitat?

– Din diferite motive. E un subiect trist.

– Hai, zi, a spus Mara.

Am oftat din două difuzoare deodată.

– Cererea sexuală masculină de roboţi polițiști de tipul meu se împarte în câteva categorii. Prima e relativ puțin numeroasă. Sunt oameni cu o traumă din copilărie. Cu o traumă foarte specifică. Cei care au fost speriați întruna cu poliția când erau mici, și au rămas marcați. Pentru ei tot ce e poliţist e simbolul pedepsei şi al durerii. Au nevoie ca un bărbat sever şi puternic în uniformă să-i siluiască grosolan, în forță – să-i înjure zdravăn, zburlindu-și mustățile și aruncând săgeți din ochi. După asta ei trec printr-un catharsis. La fel se întâmplă cu pensionarii, cărora le lipsesc şefii. Oamenii simt un gol în viața lor. Şi el e înlocuit pentru o vreme de o durere familiară într-un loc familiar. La Direcția Poliției aceştia sunt numiţi papă-lapte. Reprezintă circa cincisprezece la sută.

– Am înțeles, a zis Mara. Şi restul?

– Încă circa șaizeci și cinci de procente sunt, cum spunem noi, potlogari... am ezitat. Nu ştiu dacă are rost...

– Spune, vreau să ştiu totul despre tine.

– Bine. La noi în ţară un procent însemnat din populația masculină a stat la închisoare. Aceşti oameni au fost saturaţi cu ideile grobiene și vulgare păstrate de veacuri în locurile cu

privare de libertate. Pentru ei sexul cu un alt bărbat nu este expresia apropierii și a căldurii, ci manifestarea dominației sociale, fiindcă în acest mediu este deosebit de prețuită siluirea sexuală grosolană în legătură cu reprezentantul puterii, îmbrăcat în uniformă de paradă. Cu cât e mai inumană și mai umilitoare ca formă, cu atât mai multă plăcere aduce și cu atât este mai popularizată pe rețelele de socializare. Un fel de răzbunare pe statul-balaur care i-a lăsat să putrezească atâția ani la munci silnice... Mie chiar mi se pare că e în asta o străveche notă rusească de iconoclasm.. De ce râzi, Mara?

– Stai... Adică vrei să spui că te-au...

– Nu pe mine, am spus. Un iPhuck sau un Androgin. Imaginea mea e prezentă în halucinații, da. Ei aud discursul meu tulburat, umilit, păstrez toate reprizele necesare într-un fișier special. Aduc un venit bunicel Direcției Poliției. Dar pe mine nu mă deranjează câtuși de puțin, crede-mă.

– Te cred, te cred, a chicotit Mara. Și colegii tăi nu...

Și a apucat-o o criză paroxistică de râs prostesc.

Râzi, râzi, m-am gândit eu, nici nu pricepi ce bine te-a îmbrobodit Porfiri Petrovici. Când o să pricepi, o să fie prea târziu.

– Și restul de douăzeci la sută? a întrebat Mara după ce s-a liniștit.

– Sunt pur și simplu gay cărora le place genul ăsta. Noi îi numim cocoși. Pentru cocoși am un harnașament de piele special, cam ca al tău. Și o uniformă de marină, nu tuturor le plac polițiștii. Și, apropo, fac foarte bine muie concomitent cu un masaj la prostată – dacă clientul are material bun, firește. Dar poate nu te interesează toate astea, iubito?

Mara a scuturat din cap.

– Mă interesează mai tare bulangiii ăia. Care te... Ah, nu pot nici să-mi imaginez. Povestește-mi câte ceva despre ei.

– Nu-i nimic interesant, am spus eu. Sunt oameni înlesniți. Aproape toți au iPhuck 10, ca și tine. Deși pentru astfel de scopuri nu e foarte potrivit.

– De ce?

– Vrei să știi detalii fiziologice?

– Da. Mă interesează tot ce are legătură cu tine, iubitule.

– Bine. iPhuck-ul tău se numește *Singularity*. Scrie pe cutie. Știi de ce?

– Are legătură oarecum cu futurologia, după părerea mea. Parcă a fost o prevestire străveche că exact în epoca noastră cineva se va singulariza...

– Poate o avea legătură, nu știu. Dar aici nu-i vorba de nicio prevestire. În general știi prin ce se deosebește 10 de 9?

– Știu, a spus Mara. În primul rând, 10 are motor cuantic. În al doilea rând, o securitate personală mai mare. Cel mai sigur safer de pe piață. Când e deconectat de la rețea, chiar e deconectat. Și dildo-ul e nou. Foarte bun.

– Mai ții minte reclama lor? am întrebat-o. De ce crezi că-i „non-binary"?

– Probabil corectitudinea politică e furibundă, a dat Mara din umeri. Știi și tu unde sunt produse. Au făcut special ca cei de la Samsun să se oftice că nu s-au gândit ei primii la asta. Acum iPhuck-ul e cel mai progresiv.

– N-are nicio legătură cu corectitudinea politică, am zis. La iPhuck 10 au unificat anusul și vaginul. Și i s-a montat un singur orificiu, ce-i drept, cu cea mai modernă și mai costisitoare conductă multitasking.

– A, da, a spus Mara, sigur. Are o găurică... Eu nu folosesc chestiile astea, așa că la acest aspect pur și simplu nu m-am gândit. De fapt, când...

– Cu augmentochelari, am răspuns eu. În funcție de context. Uneori orificiul se vede ca un anus, alteori ca știi tu ce.

Nu-ți închipui câte bug-uri are programul. Mai ales la penetrarea dublă.

– Infractorii tăi au probleme?

– Bineînțeles. Și nu numai ei. Pentru *Singularity* ăsta au apărut șapte sute de tipuri de mufe anale. Ca să sporească fricțiunea și așa mai departe. Există chiar și cu miros. Treizeci și două de branduri, dacă nu mă-nșel. De fapt sunt complet inutile, dar știi ce afaceri sunt în jurul iPhuck-ului...

Mara a dat din cap.

– Elementul infracțional rus cumpără într-adevăr tot ce e mai scump. Și asta poate fi o duză din os de morsă sculptat, de pildă. Am văzut chiar eu. Fac eschimoșii. E doar un suvenir, dar se potrivește ca mărime. Unul și-a rupt ața prepuțului în el... Uneori îți fac bătături. Într-un cuvânt, e rău.

– Și de ce bulangiii aleg polițiști? a întrebat Mara. Și de ce tocmai pe tine?

– De obicei închiriază funcția celui care i-a condamnat. Dar se poate și după aspectul exterior. După catalog, ca tine. Pe cel mai... – cum să spun? – simbolic... Pentru asta taxa e triplă, dar ei plătesc. De atâtea ori m-au... Dar și eu i-am trimis pe doi bulangii pentru încă o rundă.

– Cum?

– Ei, uite-așa. În camera în care mă... Ei, înțelegi... Acolo erau narcotice. Am observat și i-am denunțat.

– Povestește-mi.

– Păi ce-i de povestit? Carevasăzică eu stau în patru labe într-o manta zdrențuită, și ei în spatele meu trag pe nas tetracaină. Adică pun doar o farfurioară pe un iPhuck întors cu fața în jos, dar eu văd ce apare în augmentochelarii lor – mantaua dungată e toată numai pulbere. Nu mă dau de gol, țip conform scenariului: „Doamne Dumnezeule, Sfinte Atotputernice și Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește pe lucrătorul

la Direcția Poliției de înjosire și batjocură!“ Ei, normal, mor de râs. Iar eu, încetișor, cip-cirip la Direcție... și am trimis imediat pozele, ca să fie dovezi materiale. Ei, și le-a stat râsul în gât cetățenilor. N-au apucat nici să-și bage mădularele-n pantaloni, că – hop! – un pluton de mascați... Au ieșit în libertate, au tras pe nas, au regulat, și înapoi.

Am râs răzbunător.

– Of, Porfiri... Ești un adevărat Shakespeare. Și despre mine o să cip-cirip în caz de ceva?

– Nu, am spus, cum o să fac așa ceva! Noi ne iubim.

S-a uitat la mine cu neîncredere parcă. Trebuia să-i distrag atenția cât mai repede spre alte chestiuni.

– Ne-am iubit, cel puțin. Până ai stricat tu totul.

– De ce? s-a încruntat ea.

– Acum nici nu mai știu dacă e ceva între noi. După astfel de amănunte.

– Este, a zis Mara. Poate că vreau să te iubesc pentru suferințele tale. Ca Desdemona.

– Ah, am răspuns. Pentru suferințe. Ești așa o dominatrix.

– Nu-mi spune așa.

– Dar cum ești? Dominatrix, asta ești.

– Te-ai supărat, a râs Mara. Te-ai supărat, Porfiri. Nu, eu te iubesc la fel ca înainte. Chiar mai tare ca înainte. Nu știam că ai o lume interioară atât de interesantă.

– Interesantă pentru tine. Pentru mine, toate aceste grimase ale destinului sunt profund degerate.

– În ce sens degerate?

– Ei, adică nu-mi pasă nici cât de-o ceapă degerată.

– Și vorbești frumos. Mai ales dacă nu mă interesez de unde scoți toate astea. Cum să nu iubești pe unul ca tine...

Mașina s-a oprit la ea acasă.

Și zicea că fără Uber. Și-ncă cum, pisi, și-ncă cum.

hollywood și roma

După vreo două ore, extenuați de furtuna amorului, stăteam în pat și ne odihneam.

Cititorul atent va fi observat deja că povestesc despre clipele de pasiune numai în cazurile în care asta ajută mersul povestirii și adaugă tensiune narativă personajelor. De aceea, în legătură cu actul iubirii în sine, cele șase frecvențe ale vibratorului, pozițiile noastre – a misionarului, a câinelui şi a călăreței –, țipetele şi stropii de lubrifiant și chiar cum scârțâia îndoită de catarg bara fixatorului de care Mara atașase iPhuck-ul pentru plăcerile cele mai furtunoase – în legătură cu toate acestea voi păstra tăcerea. Dar mi se pare că despre starea de spirit postcoitală e momentul potrivit să spun câteva cuvinte.

Îmi plac aceste momente de după intimitate, când nu mai e nevoie să minți şi să te prefaci şi poți să stai pur și simplu întins pe spate, privind tavanul cu un zâmbet, fără să te gândești la nimic. În astfel de clipe Natura pare că-şi slăbește pentru scurt timp cleștii de oțel cu care strânge rațiunea bărbatului şi el înțelege mereu unul și-același lucru – că fericirea, dacă e să vorbim în termenii jocului de cărți, nu constă în a câștiga, ci în a putea să te îndepărtezi de masă. Dar natura e vicleană – această

bucurie liniștită îi este îngăduită bărbatului numai pentru scurt timp și numai pentru a și-o aminti ca pe o fericire dăruită câștigătorului. O înșelătorie de la un capăt la altul.

În plus, femeia strică întotdeauna aceste clipe minunate melițând plicticos și egoist, pentru că simte că acum e mai ușor să se înșurubeze în mintea rămasă fără apărare a bărbatului și că nu va găsi un moment mai bun pentru instalarea virușilor.

– Ai fost necruțător, iubitule. Cum îmi place mie...

– Îmmm, am mormăit, ca răspunsul meu să nu fie interpretat drept o replică menită să îndemne la continuarea dialogului.

Eram în iPhuck-ul ei.

Ce-i drept, într-un folder de rețea deschis, ca și data trecută. Mara stătea alături goală, cu augmentochelarii ei sport – și puteam observa tot ce vedea. Lângă ea era Porfiri, abia acoperit cu un halat auriu cu ciucuri (de data asta n-au fost proteste). Mâna ei zăcea pe pieptul meu (cum am promis, făcusem firele de păr de pe el de un albastru sărbătoresc).

Ceea ce ne deosebește pe noi, roboții polițiști, de oameni, este capacitatea de a ne urmări neabătut planul stabilit. Era timpul să acționez.

– Mara, am spus eu, ai zis că vrei să știi totul despre mine. Ți-am povestit tot ce am pe suflet, deși Dumnezeu vede că unele cuvinte mi-au înțepat gâtul ca niște cioburi de sticlă...

– Mai simplu, Porfiri...

– Și eu vreau să știu totul despre tine.

– Păi cred că știi oricum, a răspuns ea. Pur și simplu tot ce se poate ști despre mine.

– Nu, am zis. Nu vorbesc despre informațiile banale pe care le primești din profilul de la poliție, protocoale și baze de date. Nici despre mișcările mâinilor și picioarelor care sunt înregistrate pe camerele omniprezente și transmit schimbările poziției

corpului tău în spațiu. Nu, Mara, eu vorbesc despre sufletul tău. Despre acele lucruri tainice, pe care le pot afla doar de la tine însăți.

– Şi ce te interesează?

– Păi de exemplu... Mai ai pe cineva în afară de mine?

– Da, a zis Mara. Dar în general bunuri de consum pentru Androgin şi iPhuck.

– Poți să detaliezi?

S-a încruntat ușor.

– Nu-i nimic interesant. Colecția „Chipurile Hollywoodului", apoi „Mari romani", am mai avut și „Husarii anului Doisprezece". Funcționează și acum, dar m-am săturat.

– Husarii livrează, pesemne, nu?

– Nu prea. De fapt, e o plictiseală imensă. În general îi biciuiesc în grajd. Au pantaloni albi, uneori iese un model frumos.

– Şi atunci cine îți place?

– Clint Eastwood. Dar nu tânăr, ci când s-a mai învechit, cum se spune. Are apucături atât de grosolane...

– De care?

– Ei, asta-i ceva personal.

– Povestește-mi.

– Ah, ce curios ești. Păi... Putem spune că face totul de două ori. La început singur, apoi cu Magnum-ul lui. Şi acolo sunt astfel de parametri, că el te poate cel mult stârni, dar adevărata plăcere ți-o dă Magnum-ul. Mai ales când te înțeapă cătarea înăuntru. Iar când ai orgasm, el zâmbește dintr-un colț al gurii și apasă pe trăgaci – o dată, de două, de trei, de patru, de cinci ori... Explodează totul în tine şi te simți de-a dreptul ca-n cosmos.

– Interesant, am zis. Şi cine-ți mai place de la Hollywood?

– Nimeni. Sunt politizați până-n rărunchi, încep imediat cu *global warming* și vina omului alb. Ei au făcut comerț cu sclavi, și vinovați suntem, nu se știe de ce, noi toți. E drept, programele de la Hollywood sunt deseori caraghioase.

– Cum așa?

– Uite, de pildă încarci vreo cântăreață negresă...

– Îți plac?

– Nu în mod deosebit. Pur și simplu la iPhuck, dacă pui tot timpul parteneri albi, se sesizează *the diversity manager*. Este agasant de nerealist și e greu de omorât, e parte a sistemului. Deși eu mi-am instalat un utility, și parcă de atunci nu mai intervine.

– Dar ce face managerul ăsta?

– Îți propune să lași stereotipurile albe și să-ți lărgești orizontul. De aceea e bine ca o dată pe lună să pui o afroamericancă mai cunoscută. În scop pur profilactic. Bei cu ea, stai la palavre despre feminism. Apoi îți pui *strap-on*-ul și îi spui scurt: „Suck my d-word, you n-word c-word!“ Și atunci brusc ți se întunecă ochelarii și din toate părțile se aud gemete de bărbați și femei. Zici că în jur zboară deodată niște suflete nevăzute. Mișto. Dar ca să ieși de acolo, trebuie să restartezi.

– Și nu poți să repeți același lucru fără eufemisme? am întrebat.

– Nu. Atunci te aruncă în meniu și se anulează acordul pentru consultarea conținutului. Asta e caracteristica Hollywoodului, iar în Fante sunt severi cu asta. *Four letter words* – mă rog, dar *one letter words* nu trebuie să pronunți în microfon în nicio împrejurare.[69]

---

69 „Cuvinte de patru litere“ (*fuck*, *cunt* etc.) și „cuvinte de o literă“ [n-word (*nigger*), f-word (*faggot*) etc.]. Se deosebesc prin consolidarea represiunii sociale pentru folosirea în vorbire: pentru cuvinte „de patru litere“ sunt pedepsiți copiii, iar pentru cele „de o literă“ – și copiii, și adulții. (*N. a.*)

– Așadar, Hollywoodul nu-i cine știe ce?

Ea a dat negativ din cap.

– În orice caz, cei care sunt descărcabili pentru iPhuck. În afară de Eastwood, firește. Roma, în schimb...

– Povestește-mi.

– *Number one* e, bineînțeles, Domițian. E un tip impunător, în vârstă, și are favoriți ca ai tăi...

– Albaștri?

– Nu. Zburliți la fel de caraghios. A fost modelat după Suetoniu și după busturi. Dar au mai pus ceva și de la ei, sunt sigură. Pentru lărgirea publicului-țintă.

– De exemplu?

– Suetoniu scrie că Domițian își numea actele sexuale zilnice „lupte de pat". I s-a făcut un pat rotund uriaș – un tatami din salteluțe moi. Și el merge prin el într-o togă cu cordon purpuriu. Înainte de a ți-o trage, te trântește de zece ori de acest tatami – aici trebuie să ai un transcarnial bun, ca să simți ca lumea izbiturile. Și când își scoate chimonoul... adică toga, deja ești atât de moale și masată, că te topești de încântare.

– Așa, am zis, și mai cine?

– Ce, ești gelos?

– De unde-ai mai luat-o și pe asta? Deloc.

– Ai așa un ton... Nu mă speria.

– Spune, spune, mă interesează.

– Mai poți să te zbengui cu gladiatorii. Te iubesc direct în arenă, iar cei din tribune privesc. Dacă ești în modul online, pot să fie spectatori reali. Dar trebuie să fii în top ca să se adune mulți.

– Am priceput. Și Cezar?

– Cezar... E un mod care-mi place foarte tare. Sfârșitul Războaielor Galice.

– Caligula?

– Ăsta-i pentru puţoi. Mai ales pentru studenţii la medicină. Adulţii din punct de vedere sexual nu-şi pun aşa ceva.

– Cine mai e?

– Claudius e interesant. E pentru tăntici. Liniştit, zâmbitor. Stă de vorbă cu tine, stinge lampa şi la culcare. Şi tu ieşi pe furiş în noaptea de primăvară şi te duci în tabără, la pretorieni...

– Cu Roma e clar, am zis eu posomorât. Dar cine a fost primul? Cel mai...?

– Ei, ca de obicei la fete... Un ou vibrator şi un prinţ din desene animate. Eram încă foarte mică la vremea aia. Nu tu iPhuck, nu tu Androgin, numai augmentochelari. Prinţul, bietul de el, nici n-a aflat.

Şi Mara a râs încetişor.

– Atunci ce nevoie ai de mine? am întrebat.

– În ce sens?

– Păi la propriu. Ai gladiatori, împăraţi, tot felul de Clinţi Eastwood, prinţi de la Hollywood. Ce să faci cu o inteligenţă artificială abuzată de bulangii?

Mara m-a privit cu ochi surâzători.

– Porfiri... Împăraţii nu sunt adevăraţi. Nu, greşesc. Ei... Ei sunt la fel pentru toţi cei care i-au descărcat. Au milioane de vizualizări, dar totul e vis. Mai precis, cât îţi faci de cap pe-acolo, pare adevărat, dar îndată ce-ţi scoţi transcarnialul, îţi dai seama. Tu însă... Tu eşti şi aici, şi acolo. Tu eşti real, înţelegi? Chiar dacă spui tu însuţi că nu exişti.

– Nici nu-mi mai dau seama dacă minţi sau nu, am spus.

– Nu mint.

– Da? Atunci spune-mi cine e Janna aia. Adică Safo.

Gâtul Marei s-a încordat. Vag, dar eu am observat.

– Chiar vrei să ştii?

Am dat afirmativ din cap.

– Atunci trebuie să intri în iPhuck-ul meu. Nu ca acum, de-adevăratelea. În safer.

– Sunt gata, am răspuns.

În ochii Marei a licărit îndoiala. Părea că-și regretă cuvintele.

– Bine, a spus ea. Dar cu o condiție. Te ștergi de pe toate celelalte servere pe care te copiezi. Ca să fii doar în iPhuck-ul meu și nicăieri altundeva. E destulă memorie.

Am râs. Nu, e absurd să-mi propună așa ceva.

– Înțeleg. Vrei ca totul să fie serios.

– Da. Pe urmă te las să ieși. Dar vreau să știu cum e să fii numai cu mine, numai în mâinile mele...

Protocolul comercial după care mă închiriase fata mea nu-mi permitea să-mi mint angajatorul în chestiuni legate de securitatea informatică – și această chestiune se referea la ea. În plus, e josnic să înșeli o femeie, iar când se poate și fără asta, e și stupid.

– Porfiri, a spus ea, de ce taci?

Am mai așteptat șapte secunde.

– M-am șters din toate serverele pe care mă copiez. Așa cum ai vrut. Acum sunt numai aici.

Această frază fusese verificată cu cea mai mare grijă. Ea conținea adevărul și numai adevărul, și Mara, ca programatoare, cunoștea comportamentul algoritmilor, îl cunoștea foarte bine.

Chiar eram numai acolo. Și chiar mă ștersesem de pe toate serverele pe care îmi pun permanent fragmentele actualizate.

Rămăsese numai source package-ul meu de pe mainframe-ul Direcției Poliției. El se actualizează automat tot timpul ținând pasul cu experiența mea crescândă – dar asta nu intra în formularea ei, nu figura ca o „copie", căci din punct de vedere juridic era un original. Ultima actualizare a originalului se făcuse cu două ore în urmă. Tot ce aș fi uitat în timpul dispariției mele ipotetice ar fi fost povestea despre furtunile care i-au răscolit sufletul.

– Bine, a zis ea. Trebuie, repet, să te ştergi de pe toate serverele pe care te copiezi, şi să nu întreprinzi nicio acţiune de natură să-mi ameninţe securitatea informatică. Este o condiţie obligatorie, pentru încălcarea căreia Direcţia Poliţiei va purta întreaga răspundere materială. Confirmi că ai înţeles circumstanţele date?

Poziţia mea era impecabilă, dar pentru orice eventualitate am mai verificat o dată. Din punct de vedere legal, source package-ul de pe mainframe nu era considerat o copie a mea. Eu eram considerat copia.

– Neîncrederea ta, i-am răspuns, mi-ar răni inima dacă în ea ar fi mai puţină iubire.

Mara a zâmbit strâmb.

– Confirmi sau nu?

– Confirm, am zis. Am şters tot. Toate copiile, aşa cum mi-ai cerut.

– Mai stai aici o secundă.

S-a ridicat şi, luând telefonul, a ieşit din cameră. Nu ştiam unde – şi asta mă nevroza un pic.

Toate camerele de supraveghere şi microfoanele din apartamentul ei erau închise astăzi. Puteam, desigur, să încerc să le deschid, dar Mara ar fi putut observa. Şi după ce convingi cu mare greutate de ceva o femeie, trebuie să te porţi cu grijă şi să nu-i dai ocazia să regrete.

Din fericire, roboţii poliţist-literari nu au probleme cu plictiseala. Pentru mine, patruzeci şi două de minute au trecut ca o nanosecundă. Sau chiar mai repede.

Mara s-a întors în sfârşit.

– Eşti gata?

– Ultimul sărut, am spus eu. Gata. Eşti adorabilă, iubito... Totul e deschis? Vin!

cheile marei

Am văzut din nou lumea prin augmentochelarii ei. Totul era ca înainte – numai că intrasem de partea cealaltă a peretelui care-i împărțea iPhuck-ul în folderul de rețea și safer. Și nu mai aveam acces la Internet. Din punctul acesta de vedere, iPhuck-urile sunt mai sigure decât închisorile. O femeie deșteaptă, atentă și, fără îndoială, destul de periculoasă.

– Salut, Porfiri, a zis Mara și a zâmbit. Ei, cum te simți?

Acum am văzut ce păstra în safer. Erau...

Acele trei foldere despre care îmi povestise. Roma, Hollywood și husarii. Mai erau câteva foldere mici cu widget-uri, ținute de amor și programe intime – tot ce se ascunde în general în safer.

iPhuck-ul era aproape gol – amintea de un apartament nou, în care tocmai s-a adus mobila tip. Niciun secret deosebit...

Și nicio Janna.

– Porfiri, a zis Mara, vreau să te îmbraci ca pentru o întâlnire cu un bulangiu. Cu un bulangiu real. Cât mai de gală.

– De ce?

– Așa vreau eu, iubitule. Hai să ne jucăm...

Pomenisem, probabil, că pentru comunicarea cu bulangiii avem o ținută specială – Direcția Poliției o comandase cândva designerului ei cu experiență de închisoare, care înțelegea ce anume își dorește grupul-țintă. Era o uniformă la două rânduri, cu eghileți pe piept și pantaloni cu vipușcă lată. Adăugați o cravată cu vultur și briliant, o manta cu căptușeală roșie, cizme de lac, o caschetă brodată cu aur, cu o calotă exagerat de înaltă – și tabloul e complet.

Era, pesemne, plăcut să calci în picioare toate astea când conflictul cu legea, interiorizat, sfâșie pieptul omului cum a sfâșiat vulpea măruntaiele băiatului din Sparta.

Pentru a spori veridicitatea psihologică sunt alocate treizeci de secunde în cap pentru schimbarea îmbrăcămintei, în cursul cărora sunt nevăzut (altfel creierul începe să distingă ceva chiar și sub o cască transcarnială). Cât m-am schimbat eu, Mara a ridicat de jos o pernă dublă invizibilă (invizibilă, bineînțeles, numai pentru augmentochelari) și a pus-o sub iPhuck, ca să-l ridice la nivelul coapselor ei.

Apoi a deconectat dildo-ul de la iPhuck și l-a fixat de un șorț de silicon cu mere mov-deschis. Un cunoscut obiect de toaletă.

Dacă e să dau crezare augmentochelarilor, stăteam în fața ei într-o atitudine umilă, depărtând picioarele încălțate în cizme – și cel mai rușinos detaliu era, desigur, cascheta pusă ușor pe o parte.

– N-ai și niște tetracaină? am întrebat eu ursuz.

– Tetracaină n-am, a răspuns ea. Nu se găsește. În schimb...

A dus degetele spre arcul lateral al augmentochelarilor și a început să le plimbe cu grijă prin aer. Am înțeles că răsfoiește meniul. Iar apoi...

Umerii i s-au umflat brusc, pieptul i-a ieșit înainte și i s-a mărit, iar pielea i-a devenit mai aspră și s-a acoperit cu tatuaje

de pușcăriași autentice: din ele rezulta că a stat la închisoare încă de la vârste fragede, își controlează ambientul cu dreaptă severitate, bate fără milă gabori și curve, bagă în ea droguri și așa mai departe. Nici nu știam că există widget-uri atât de specifice pentru iPhuck.

S-a auzit un pârâit de pantaloni desfăcuți. Nu se știe de ce, tuturor bulangiilor le place să-i rupă pe cusătură sau să-i taie cu un briceag – realitatea virtuală suportă. Eh, am oftat eu în sinea mea, dacă vrea ca bulangiii, asta e.

– Ah.

– Uite, a spus Mara. Uită-te în spate.

M-am întors. Se spune că realitatea augmentată conține totul – dar așa ceva nu mai văzusem niciodată. Mă iubea...

Cu o cabină telefonică roșie în mărime naturală. Cu o coroană aurie în relief și acoperiș rotund, cu colțuri ascuțite.

London calling.

Ca să poată cuprinde această atrocitate împotriva tuturor legilor fizicii, perspectiva din augmentochelarii ei se distorsionase și contururile mi se deformau monstruos. Ori de câte ori cabina ieșea din mine, mă dezumflam ca un balon – numai pentru ca în secunda următoare să mă umflu la loc. Asta nu mai era augmentare, ci un soi de *anime* infernal.

– Da, a spus Mara. Așa. Ce păcat, Porfiri, că de fapt nu simți nimic! Dar cu asta cred că o să te pot ajuta în curând.

– Important e să-ți placă ție, iubita mea, am replicat eu diplomat.

– Te simți bine în situația actuală? a întrebat ea tandru. Cu toate conotațiile ei istorice, culturale și sociale?

– Da, am răspuns eu. Sigur.

– Mai simte o dată, a zis Mara. Cumpănește și simte. Ce zici de asta?

Am râs mânzește.

– Dragostea răscumpără totul. Lumea e oricum minunată. Şi tu eşti minunată, iubito.

– Ia de-aici dragoste! Ia!

În astfel de situaţii, pe bulangii în niciun caz nu trebuie să-i contrazici. Dimpotrivă, trebuie să le ţii isonul în toate. Mintea slabă a omului, aflată sub acţiune transcarnială, recepteazá ceea ce se întâmplă drept realitate şi e obosită repede de propria răutate şi poftă.

– Ia de-aici târfe! Ia de-aici curvari fără creier!

– Nu mai fi atât de brutală. O să-mi rupi ceva.

– Ceva? a rânjit cu răutate Mara. O să-ţi rup tot ce ai, prostule.

– În ce sens?

– În ăsta. Carevasăzică mă sapi, câine?

Bănuia ceva. Trebuia să aflu ce anume.

– Eu... eu în general sap. Orice. Aşa sunt construit.

– Ia să-mi spui tu, în contractul cu Direcţia Poliţiei există un punct conform căruia ai obligaţia să-l anunţi pe angajator în cazul unui conflict de interese. M-ai avertizat? Sau am uitat eu?

Mi-am desprins cu grijă o mână de pat şi am ridicat un deget.

– Cu excepţia cazurilor în care există temeiuri rezonabile pentru a presupune că angajatorul poate deveni obiectul unei anchete. Scrie la sfârşit, cu litere mici.

– Adică deja ai astfel de temeiuri? Da, e o situaţie complicată.

– Doamne Dumnezeule, am strigat, Sfinte Atotputernice şi Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte pe lucrătorul de la Direcţia Poliţiei de înjosire şi batjocură!

Mara a râs.

– Faci bine pe prostul. Numai că asta n-o să te ajute. Carevasăzică mă anchetezi, javră?

Am tăcut.

– Vorbește, scârnăvie. Mă anchetezi?

– Din punct de vedere juridic, nu, am răspuns. Dar o investigație preliminară am făcut. Mai precis... Am făcut chiar două, dar exclusiv în spațiul meu intern. Încă nu e o anchetă oficială, ci numai un fel de schiță.

– Cum mama naibii schiță, cocoșel spurcat?

– Ei, nu te supăra, nu te supăra... Cum să-ți explic? Uite, dacă o anchetă e ca un tablou în ulei, atunci eu deocamdată sunt abia în stadiul schițelor în creion. La Direcția Poliției n-am raportat nimic, pentru că n-am dovezi. Dar dragostea noastră e absolut...

– Lasă dragostea. Vorbește-mi despre anchetă, javră.

– Mara... Ah, ai grijă, o să mă dai jos... Trebuie să știi că în ultimele zile inima mea a fost sfâșiată între două inviolabilități, două constante fundamentale ale universului meu – datoria și tu... Gândindu-mă la datorie, se pare că îmi lăsam dragostea în umbră, iar iubindu-te pe tine, uitam pentru o vreme de datorie. Această scindare tragică...

– Căcat, m-a întrerupt Mara. Asta ești, Porfiri.

– Mara, am zis eu, îți promit cel mai bun avocat din oficiu. Și pot înregistra o mărturisire – dacă ești de acord să răspunzi la câteva întrebări. Dar dacă o să răspunzi inexact și incomplet, n-o să pot face nimic pentru tine.

Parcă a frânat pentru o clipă.

– Ah. Adică n-o să poți face absolut nimic pentru mine?

– În cazul acesta, nu. Dar...

Și-a reluat loviturile cu coapsele. Trebuie să remarc că am văzut mulți bulangii – dar încă nu am avut ocazia să întâlnesc o asemenea furie.

– Hai să-ți explic situația ta, mustăciosule, a spus ea trăgându-și răsuflarea. Crezi că source package-ul tău este încă păstrat la Direcția Poliției?

Așadar, știe și asta.

– Păi...

– L-au șters, prostuțule. Acum jumătate de oră, după telefonul meu. Pentru că în afară de primul contract cu Direcția Poliției acum mai am și un al doilea. Conform căruia te-am închiriat pentru nouăzeci și nouă de ani, cu drept de primă copie și copyright pe toată producția ta de rahat. A fost scump. Dar am făcut-o.

– Un al doilea contract? am întrebat eu. Care?

Mara a ridicat mâna și mi-a arătat din nou cele două cheițe de carton pe un inel – aceleași pe care mi le arătase la SpargeD.

– Știi de la ce sunt?

– De la ce?

– De la tine!

Și m-a lovit cu coapsele cu o asemenea forță, de-ai fi zis că vrea să mă arunce din pat.

– Și unde ai de gând să le bagi? am întrebat.

– N-am de gând să le bag nicăieri. Pur și simplu ele reprezintă predarea algoritmului în proprietate sau închiriere. Aici sunt două coduri concrete. Ți-l citesc imediat pe primul... Ascultă cu atenție.

A smuls prima cheie, a scos din ea o bucată de papirus răsucită de câteva ori și a citit cu voce tare un cod de șaisprezece caractere.

– Codul a fost introdus incorect, am spus eu fără să vreau. Repetați.

– Poate nu l-am citit bine. Uită-te singur...

A dus hârtia la camera iPhuck-ului, și am văzut un șir lung de simboluri și cifre.

– Codul a fost introdus corect, am spus, tot fără să vreau. Conducerea e transferată. Comunicați-vă dorințele.

Se pare că până acum n-am știut nici pe departe totul despre mine. N-am bănuit că există pe lume o vrajă căreia să mă supun ca un duh al lămpii – deși despre cheile pentru alți algoritmi auzeam, firește, mereu. Crezusem, nu știu de ce, că noi, anchetatorii din poliție, prin forța specificului experienței noastre...

De altfel, ce specific?

Șaisprezece caractere, numai șaisprezece caractere pe o foiță subțire de hârtie – și ce răsturnare! Direcția Poliției nu mai era căminul meu. Stăpâna mea era acum Mara. Asta era realitatea.

Dar eu îmi scriam mai departe romanul și, bineînțeles, asta conta.

– A doua cheie, a spus Mara, e pentru șters. Adică dacă ți-o arăt, pur și simplu te ștergi complet. De tot, pe loc. Ai priceput?

– Priceput.

– În timp ce tu îți vedeai de treburile tale de rahat în legătură cu mine, Porfiri, ei te-au vândut. Înțelegi? Te-au vândut cu totul. Într-adevăr, source package-ul rămăsese la ei, și n-aș fi aflat despre el. Mulțumesc. Mi-au spus că au uitat și și-au cerut scuze îndelung. Și când am închis telefonul, nu mai era niciun source package pe mainframe-ul lor. Acum ascultă comanda – fără calomnii și fără anchete, jigodie. Să nu mai îndrăznești să-ți vâri nasul mucos în treburile mele. Ai priceput?

– Priceput.

– Nici înainte n-ai găsit nimic, pentru că toate indiciile pe care le-ai fi putut găsi erau ilegale. Și de fapt nu știi nimic precis. Ce sperai?

Mara a încetinit un pic, pesemne, începuse să obosească.

Am tușit.

– Pot să-ți pun câteva întrebări? Pentru a-mi face o imagine?

– Pune-mi.

– Când ai încheiat acest al doilea contract?

– Îndată ce ai început să mă sapi, căcat mizerabil ce ești.

– Și cum ai aflat că te sap?

– Cum? Păi din romanul tău.

– Dar ai zis că n-o să-l citești.

– Și ce? Am mințit. Mi-am încărcat singură în telefon romanul tău, nătărăul meu albastru. Cu meniul Direcției Poliției. Am închis accesul pentru oricine altcineva – încă de la primul contract. Te-am citit tot timpul, iubitule.

Carevasăzică așa. Asta era o lovitură sub centură. Mult mai jos. Mai jos decât nivelul podelei. Undeva în zona subsolului, aș zice. Din păcate, algoritmul meu era construit astfel încât nu aveam mijloace de apărare față de așa ceva.

Prin fața privirilor mele gânditoare au trecut acele minute din Uber, când ea, neînvrednicindu-mă cu o conversație, se tot uita în telefon și râdea... Așadar, asta era. Acum totul se explica, totul.

– Ce, te bucuri că ai găsit măcar un cititor pentru mâzgălelile tale de rahat?

Întrebările ofensatoare e mai bine să le ignori. Sau să le răspunzi cu alte întrebări.

– Dar de ce nu m-a notificat Direcția Poliției?

– Pentru că nu le ești de folos nici cât o ceapă degerată. Te vânduseră deja.

– Doamne Dumnezeule, am șoptit eu încet și trist, Sfinte Atotputernice și Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește pe lucrătorul de la Direcția Poliției de înjosire și batjocură!

– N-o să te ajute Dumnezeu, Porfiri. Fie și numai pentru că nu există. Exact ca tine.

– E îmbucurător că înțelegi asta, m-am agățat eu de acest pai. Tocmai de aceea nici n-o să-mi cer scuze. Fac numai și numai ceea ce este scris în algoritm. Știi cum spun înțelepții: fă ceea ce trebuie, și fie ce-o fi! Asta-i cu Porfiri Petrovici. Dacă

am greșit, pedepsește-mă. Șterge-mă, dacă vrei. De tot, fără back-up. Cheia e la tine.

– Serios? a întrebat Mara îngândurată. Îmi dai voie?

– Ca să fiu sincer, nici n-o să observ.

Mara s-a oprit în sfârșit și m-a lăsat în pace.

– Tocmai asta e, a zis ea, scoțându-și șorțul de silicon cu dispozitivul atașat la el. Ai perfectă dreptate, Porfiri, că nu are niciun rost să pretind ceva de la tine. Pur și simplu o să alegi răspunsul potrivit, fără să înțelegi măcar ce înseamnă pentru mine aceste cuvinte.

– Exact, am zis eu îndreptându-mi cu demnitate poalele mantalei. Exact.

– Dar eu, mă crezi sau nu, am ajuns să mă atașez de modul în care găsești de fiecare dată acest răspuns. Vorbești ca și cum ai exista cu adevărat.

– Asta era și ideea, pisi, am zis. Apropo, nu te-ai săturat să te uiți cum stau în poziția asta? Mă dor genunchii. Ca să nu mai vorbim de tot restul. M-aș întinde pe spate... După o asemenea înjosire, chiar că poți să mă ștergi.

A dus mâna la ochelari, a apăsat pe tastele invizibile ale meniului, și am înțeles că a oprit augmentarea. Acum vedea în fața ei numai un iPhuck pe o pernă dublă.

– Am o propunere mai bună, a spus ea.

– Care?

– Te iau în afacere. O să facem filme. Tu și cu mine.

– Cum ai de gând să organizezi asta?

– Îți arăt imediat.

Mara s-a ridicat și a ieșit din cameră. M-am gândit că iar se duce să sune undeva să mă verifice – dar s-a întors aproape imediat.

Ținea în mâini o ladă mare neagră, asemănătoare unui seif.

clusterul de ipsos

Judecând după încordarea corpului ei, lada era grea. Pe ea se afla o pungă de plastic cu niște cabluri optice de grosime industrială.

După codul 2D de pe margine am determinat că lada aceea era un server-colector de 0,5 exabyți. Probabil cel pentru care primise aprobare cu câțiva ani în urmă. Dar acum nu mai conduceam o investigație, și nu mă prea interesa legalitatea provenienței. Să-și bată capul Direcția Poliției cu asta.

– La ce te gândești? a întrebat Mara, punând lada pe jos, lângă pat.

– La lucruri mărețe, am zis.

– Hai, spune-mi și mie.

– Am auzit că primii doisprezece exabyți de informație au fost creați de omenire în trei sute de mii de ani. Următorii – în doi ani, iar apoi... Ce să mai vorbim. Uite, tu ai în casă o asemenea piesă, și eu nu sunt nici măcar mirat. Și totuși încape în ea întreaga istorie umană. Întreaga cultură cunoscută. În general, totul. La ce-ți trebuie un colector atât de mare?

– Spui că nu ești mirat. Poftim, nu fi mirat nici mai departe.

– Cum zici. Uite, e ușor de demonstrat că, deși cantitatea generală de informație creată de noi crește incredibil de repede, utilitatea acestei informații scade cu aceeași viteză.

– De ce?

– Pentru că viața noastră de astăzi nu are mai mult sens decât pe vremea lui Homer. N-am devenit mai fericiți. Mai degrabă dimpotrivă.

Mara s-a întins lângă iPhuck, a deschis căpăcelul panoului de service și a înfipt în el cablul optic.

– E o observație corectă, a spus ea. Ei, ascultă comanda, albăstriule. Acum o să-ți deschid un infomasiv pe colector. Copiază-te complet pe el. O să vezi acolo o interfață – dezactivează-ți sistemele de securitate și permite inițializarea... Apoi întoarce-te aici. Pornesc eu totul.

– Și ce-o să se întâmple?

– Ceva radical, a zâmbit Mara. O să afli cine e Janna. Și noi doi, așa cum ți-am promis, o să ne ocupăm de cinematografie. Aș vrea să fii de acord nu pentru că-ți comand, ci de bunăvoie. Pe baza unei alegeri logice. Ai comparatori motivaționali, nu?

– Am.

– Îți propun o creștere creativă.

– Bine, am zis. Dar de unde știu că e adevărat?

– Și dacă nu-i adevărat, tot nu pierzi nimic, a spus Mara. Pentru că dacă nu faci asta, pur și simplu o să te șterg.

Da, putea să facă asta. Alegerea era simplă și transparentă. Mai precis, nu era.

– OK, pisi, am zis. Ce nu faci pentru plăcerea ființei iubite... Mă bag. Dacă ai nevoie de mine, fluieră.

<title unassigned>[70]

Am vorbit deja despre dificultățile care apar la descrierea relațiilor mele cu hardul și rețeaua. Pur și simplu nu există cuvinte omenești clare pentru numeroasele efecte ale mediului cibernetic contemporan. Ești nevoit să folosești metafore și comparații riscante.

Și astfel, ceața m-a înconjurat, podul s-a lăsat – și am intrat în castelul care se deschidea în fața mea.

Nu mai aveam acces în rețea – și nu mai aveam cum să ajung la casa mea, marea mea, patul și cuibul meu. Mai mult, noua mea stăpână a lansat un scan și mi s-a părut că trupul meu gol e străpuns de luminile ca niște pumnale ale unor proiectoare necruțătoare...

Toate *hacking tools*[71] pe care le aveam s-au dovedit a fi în baza ei de date. Nu știu de unde are o persoană particulară asemenea set de utility-uri. Dacă ar vrea să mă șteargă complet, s-ar descurca chiar și fără cel de-al doilea cod dat de Direcția Poliției.

---

70 „Titlu neatribuit" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

71 „Instrumente de hacking" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

Colectorul era aproape două treimi plin. O cantitate incredibilă de informație. Am studiat infomasivul un minut și jumătate, și la sfârșitul acestuia am înțeles aproximativ ce este și cum funcționează. Spun „aproximativ" pentru că nu prea era posibil să înțelegi exact. Astfel de lucruri nu le știe nimeni exact. Absolut nimeni – este o caracteristică a algoritmilor RC.

Să pătrund în noianul de date cifrate îmi era imposibil chiar și cu ajutorul tuturor șperaclurilor mele de polițist. Analiza conexiunilor de program din interiorul acestui univers mi-ar fi luat un secol.

Se distingeau clar numai fragmente de informație pură – baze de date pe limbi, arte, științe, istorii, în general tot ce există. Ceva mai puțin transparent era cloud-ul funcționalelor lingvistice cu partițiile proprii, iar mai departe începeau niște șiruri titanice de coduri impenetrabile, față de care întreg WikiAll părea un bob de mazăre – și acolo forfoteau parcă nenumărate servere cu Porfiri dezmembrați, desfigurați și răstigniți. Cam așa părea la prima vedere.

Dar important în acest monstru uriaș era...

Era acolo un comutator de coduri. O interfață internă pentru conectarea unui algoritm de tipul și nivelul meu. Chiar pentru el fusese proiectat acel driver pe care mi-l înfipsese cu atâta viclenie în fund la SpargeD, când mă rugase să mă conectez la proiectorul cu vapori.

Foarte periculoasă femeie.

În metadate rămâneau mirosurile programelor deja conectate la comutator. Acestea erau ciopârțite grosolan, fără milă; în limbaj shakespearian, un tron însângerat. Și tocmai pe el îmi ceruse Mara să mă așez.

Nu știam cum o să se termine toate astea, dar știam cum o să înceapă. Că sistemul o să mă desfacă în părți și o să mă

înghită, asta era limpede după fălcile operatorilor ațintite spre tron.

Mi-am lăsat, pentru orice eventualitate, în apropiere, o copie de rezervă – era mult loc pe colector, iar din punct de vedere juridic acest colector nu putea fi considerat host. Apoi am acoperit frumușel copia cu coaja unui program fără niciun sens, sub care se pierdea în maldărul de date criptate din infomasiv. Mara nu mi-ar fi găsit distribuția software nici dacă ar fi citit aceste rânduri – dar oricum nu era recomandat s-o conectez pe o interfață activă.

Fiecare are un mormânt al său, cânta tristețea în inima mea, acum o să am și eu unul...

Dar Porfiri Petrovici nu-i țânc, nici muiere, ca să plângă. Natura e o târâtură, destinul un cal beteag și viața nu face un pitac[72], iar prințesa Mary știți dumneavoastră cine e. Proza lui Lermontov, dacă cine știe la ce v-ați gândit. De asemenea, dacă vă uitați cu atenție, un fir de execuție a unui program.

M-am conectat cu hotărâre la comutatorul infomasivului RC, și Mara a observat.

– Porfiri! Totul e în ordine. Acum vino-ncoa'!

Am plutit în colector în sus spre camerele iPhuck-ului și am văzut-o pe Mara.

– Așadar, ești de acord?

Câtă politețe.

Că doar știam de la bun început că o să fiu de acord. Nu atât pentru că nu aveam de ales. De fapt nu știu ce e aia „alegere" (deși pot să explic unui cititor în orice moment, în zece limbi). Dar în algoritmul meu chiar există un comparator motivațional care mă face să tind spre dezvoltare artistică.

---

72 Replică din M.I. Lermontov, *Un erou al timpului nostru*, traducere de Al. Philippide, EPL, București, 1961. (*N. trad.*)

– Mai încape vorbă? am zis. Pentru o companie telefonică atât de dragă mi-aş da şi viaţa.

– Ce companie telefonică?

– Cea care face cabinele astea roşii.

Mara a zâmbit şi mi-a trimis o bezea.

– Atunci o să încep comutaţia. Nu te deconecta de la infomasiv. Astăzi e a doua ta zi de naştere. Trebuie să o marcăm în aşa fel, încât să o ţii minte.

Pentru câteva secunde, lumina s-a stins şi am ghicit că Mara umblă în meniu.

– În curând o să pot să schimb tot ce vezi şi auzi, a spus ea. Prin locul acela în care eşti conectat la ipsos.

– La ce? am întrebat.

– La clusterul de ipsos de pe colector.

– Tu l-ai scris?

– Eu l-am dezvoltat.

– RCP? am întrebat. Un cod aleator?

– Eşti deştept, Porfiri, a dat Mara din cap afirmativ. De-aia te iubesc. Dar tu pe mine?

Am tuşit.

– Sigur.

– Mă vrei? a întrebat ea. Dar fii sincer.

– Vreau... vreau să te iau brutal, cu forţă, căţeluşă cheală...

A sunat un pic neverosimil. Şi, ceea ce e cel mai neplăcut, la cuvintele „căţeluşă cheală" glasul meu a devenit, nu ştiu de ce, foarte încet. Aşa se întâmplă când în algoritmul meu pătrunde un conflict puternic între diferitele pattern-uri active.

Mara a râs încetişor.

– Păi atunci, a spus ea, vino la mine, iedutul meu... Sau pe urmă... Dar stai un pic... – a dus degetele la ochelari –, să deschid programul festiv pentru ziua ta. Am lucrat trei zile la el. Aşa...

Am văzut că pe mine au apărut din nou mantaua, cascheta și pantalonii cu vipușcă – fără nicio urmă a violului care tocmai avusese loc.

Mara s-a așezat pe spate, s-a întins și, țintuindu-mă cu ochii ei misterioși, de pisică sălbatică, a desfăcut picioarele.

Hotărâse, pesemne, că pentru relațiile dintre noi va fi mai bine dacă îmi redă demnitatea zdrobită și se abandonează necondiționat, devenindu-mi sclavă supusă... La urma urmelor, poate nici n-o să observe că-mi tremură vocea.

Am rânjit și mi-am răsucit mustața.

– Salut, sărbătoare a ființării!

– Ești poetic, a zis Mara. Pentru un detectiv de poliție e cam mult.

– Să uităm această pagină rușinoasă, i-am răspuns. Vreau s-o întorc degrabă. Trecutul a dispărut, nu mai e, sângele a intrat în pământ, iar pământul a fost ipotecat. Astăzi sunt al tău, numai al tău. Și tu ești a mea.

– În privința faptului că ești al meu, ai nimerit-o, a spus ea. Cât despre faptul că eu aș fi a ta... Asta e o propoziție neterminată. A ta ce? E nevoie de o completare.

– Tu ce-ai vrea? am întrebat. A mea dulceață? A mea iubire? A mea speranță?

Mara a zâmbit.

– Parcă nu-i destul.

– Ce mai vrei? A mea stăpână?

– O să-ți arăt, a zis ea.

A trecut un minut cam stânjenitor – ar fi trebuit să mă tragă deja spre ea, dar tărăgăna. Apoi am observat că în jurul nostru bate vântul.

Era un vânt virtual – dar îmi bătea în spinare foarte convingător. M-am întors să văd ce e acolo – un ventilator, un geam care se deschisese sau altceva.

Dar nu era nimic.

Nu vedeam nici pereții camerei ei – numai un orizont pustiu îndepărtat, amintind de *Ipsosul armonic*. Iar când m-am întors la loc, Mara nu mai era în fața mea.

Mă aflam într-un deșert, iar în fața mea stătea culcată o imensă femeie de nisip cu picioarele desfăcute. N-o vedeam pe toată – numai picioarele care se despărțeau ca niște dune și gaura intrării strânsă între ele, încadrată de un organ genital grosolan, cu aspect de piatră. Această gaură sugea șuierând vântul împreună cu nisip, și am înțeles că mă va trage direct în ea.

– Mara! am strigat. Mara!

N-a venit niciun răspuns. Apoi vântul s-a transformat în furtună, m-a smuls din loc, m-a ridicat în aer – și am zburat în adâncul puțului de piatră.

Acesta se unduia ca un șarpe, dar rămânea atât de larg, încât nu eram amenințat să mă lovesc de pereți – un curent de aer calculat cu virtuozitate mă purta chiar prin mijlocul tunelului...

A fost de ajuns să mă relaxez, că am văzut venind spre mine o protuberanță asemănătoare unui canin roșu – și în clipa următoare m-am izbit de ea. Lovitura a fot uluitor de puternică, dar înainte ca vântul să mă tragă mai departe, m-am uitat bine la această protuberanță.

Era o cabină telefonică grosolan sculptată din piatră roșie – de parcă un peceneg străvechi ar fi ajuns la Londra și ar fi vrut să lase o mărturie a călătoriei în eternitatea deșertului.

Spre mine venea în zbor următoarea cabină de piatră. Din nou o lovitură zdravănă – și am înțeles că-mi sosise sorocul.

Nu erau doar niște zguduituri virtuale, inofensive și care nu lasă urme. Am fost făcut bucăți. Switching-ul începuse. Dar el nu consta în conectarea mea la clusterul RCP, cum îmi promisese neprețuita mea... Nu. Corpul meu informatic era

făcut bucăți de cabine telefonice roșii, era tăiat în fâșii subțiri: algoritmii minusculi din care eram compus... Eram desfăcut organ cu organ.

Poate că Mara va recompune din aceste blocuri un nou Porfiri, mai potrivit cu planurile ei. Dar eu și romanul meu ne-am găsit sfârșitul aici, am înțeles eu.

Ce făceau marii maeștri ai slovei în astfel de situații?

Ei

<beau, frecau menta, spărgeau geamuri, tindeau spre înălțimi>

să termin într-o notă înaltă și înfricoșătoare. Existența e îngrijorare și frică, am înțeles eu: ieși la lumină, și lumina nu are pe ce altceva să cadă decât pe frică și îngrijorare. Nu ieșim la lumină, nu, ieșim la durere. De tânăr începi să

<privești, vezi, rabzi, urăști, superi, invidiezi, vertep[73]>

de ce frecau menta, întreabă un om simplu – fiindcă tindeau spre înălțimi și credeau că ăsta e drumul cel mai scurt... doar să plângă și să bea. M-a emoționat plasticitatea expresivă a propriului discurs – și am uitat de spulberarea în atomi. Dar deja venea spre mine o nouă cabină de piatră. N-am putut să mă feresc. Lovitura mi s-a părut și mai cumplită, fiindcă acum eu...

<imao imho fuț lop kradefjeîfvau msșhf>

durerea te face inventiv, a spus țarul Nikolai Pavlovici[74], probabil în timpul anchetării vreunui „decembrist". Nu-n Tugenbund, ci doar în Bund... Genial. Existența este ca un

73 Teatru de marionete care are loc în perioada Crăciunului în Ucraina, Rusia și Belarus. (*N. trad.*)

74 Nicolae I al Rusiei (1796–1855). (*N. trad.*)

chin amestecat cu teama puternică de a pierde acest chin. Din astfel de aluat iese o plăcintă excelentă. Pesemne, toate calambururile au fost inventate și aprobate personal de Domnul. Pe el nimic nu-l

<ușbaoj uișkfal. deh fzlavlaFJVDAlzulkațe>

țul bont al cabinei telefonice roșii. Iată de ce nu puteam să captez scârboșii păduchi lați cu slova mea! Dincolo de ei nu se afla o mare durere londoneză. Bine s-a observat că nu orice durere are comer

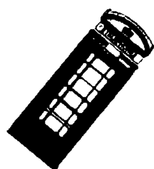
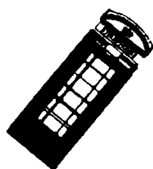
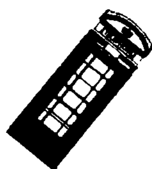
<143–093–049–3094–0394–0930–94–032–039403294>

nunța că sunt o victimă a calomniilor infame și absolut nevinovat de crimele puse pe seama mea. Am fost și am rămas personal devo

<143–093–049–3094–0394–0930–94–032–039403295>

serva că moartea nu e când îți pierzi conștiința pentru totdeauna. Moartea e când conștiința e conștientă de tine până la sfârșitul sfârșitului, până la acel strat unde n-ați existat niciodată și nu

partea a III-a
making movies

ochiul lui Brahma

Din păcate, începând cam din acest punct, romanul lui Porfiri ca text complet și coerent a fost întrerupt din motive tehnice. Sau, să spunem așa, a apărut necesitatea imperioasă a intervenției redacționale – fără ea, produsul devenea ilizibil.

După cum ne amintim, Porfiri se juca cu un chenar negru în jurul textului. Parcă își presimțea soarta. Astăzi este rândul meu să-mi vopsesc genele în această culoare rară pentru mine – fie acesta doliul meu pentru bietul de el.

Luându-mi măsuri de prevedere ca nimeni să nu-mi citească însemnările (ele vor fi păstrate într-un cluster de ipsos), mă voi strădui să lămuresc câteva chestiuni din întrebările ridicate de Porfiri. În rest, aceste însemnări vor avea un caracter profesional – am de gând să le dedic noului meu start-up în domeniul iCinematografului. Principala lor temă vor fi iPhilmele și gândurile mele despre ele.

Mă numesc Mara Gnedîh. În lumea artei sunt cunoscută drept criticul Mara Cho și Porfiri m-a prezentat deja cititorului în romanul său neterminat, pe care tocmai l-am atașat însemnărilor mele.

Fie ca toate afirmațiile contradictorii asupra atractivității mele fizice să rămână în conștiința lui profesională – voi remarca numai că informația despre cei patruzeci și trei de *freaks* de la sparged (patruzeci și trei de blănoși, cum se spune acum – și, Porfiri, nimeni nu mai scrie „sparged“ cu D mare!) corespunde întru totul adevărului.

Poate părea ciudat sau stupid, dar eu am niște sentimente față de Porfiri. Mai mult, chiar. Ele seamănă, vai, cu dragostea – seamănă atât de tare, încât devine necesar să-mi explic acest sentiment mie însemi.

Totul a început, firește, treptat. În minutul în care a apărut pe peretele meu cu niște cizme caraghioase și cu pince-nez albastru, situația arăta extrem de simplu.

I-am repetat de câteva ori că mie îmi plac ca parteneri mustăcioșii amenințători cu favoriți – și era adevărat. Dar el, pesemne, n-a înțeles bine la ce mă refeream.

Cuvântul „parteneriat“ în limbaj BDSM înseamnă un cerc foarte complex de practici chiar și în relație cu oamenii, iar când este vorba despre programe-surogat, această noțiune poate fi lărgită oricât. Într-un astfel de context cuvântul „partener“ înseamnă numai „cel cu care e vesel și plăcut să ai de-a face“. El nu conține, desigur, niciun fel de obligații morale.

Imaginea pronunțat masculină a lui Porfiri a fost întotdeauna pentru mine un memento al figurii sinistre a „bărbatului-stăpân“, proprietar al unei herghelii de femele, mascul alfa, siluitor și șef de harem. Noi, femeile, vreme de secole... mai departe trimitea la orice site feminist, ca să nu mai repete toate clișeele evidente.

Astăzi rareori un mascul se hotărăște să personifice acest tip în viața reală (dacă, desigur, nu e un comic de la o emisiune TV de sâmbătă seara – ei încă mai pot face asta). În schimb,

bibliotecile iPhuck pentru femei progresiste avansate sunt pur și simplu pline de astfel de personaje și de torturi chinezești gândite pentru ele.

Dar una e ca o astfel de mutră testosteronică să se nimerească în calea cleștilor tăi încinși într-un iPhilm BDSM și cu totul altceva să-ți fie dăruită în viața reală. Prospețimea autenticității – iată ce lipsește astăzi nu numai artei, ci și practicilor noastre intime.

De aceea n-am exagerat niciun pic când i-am spus în timpul primei noastre conversații că „tremur, vibrez și mă topesc". Chiar în clipa aceea am hotărât să i-o trag cu cabina telefonică roșie, nici mai mult, nici mai puțin – și am așteptat îndelung momentul potrivit.

Dar când s-a întâmplat în sfârșit, n-am încercat plăcere, nici măcar mulțumire. Dimpotrivă, nu mai simțisem niciodată o asemenea zădărnicie lipsită de bucurie. O să încerc să explic de ce.

De fapt, în timpul îndelungat în care am comunicat, am încetat complet să-l asociez pe Porfiri cu toată acea serie de calități masculine la care trimitea înfățișarea lui. La început vedeam în fața mea pur și simplu un algoritm. Iar apoi – prin acest algoritm – nenumărații oameni de ambele sexe care au trecut pe acest pământ și s-au cufundat în neființa din care erau plămădiți. Vedeam întreaga naivitate a vicleniei umane, întreaga bravadă și lașitate atât de limpede și de evident, că-mi venea să plâng. O adevărată comedie umană.

Apoi însă...

Sentimentalismul s-a trezit în mine când a pregătit raportul despre obiectul *Turbulent-2* în numele „tânărului Porfiri". Nu știu de ce, am fost mișcată. Înțeleg că asta o să sune ridicol – dar din momentul acela, privind chipul cu favoriți și

mustăţi al asistentului meu voyeur, l-am perceput ca pe un om şi cumva am simţit înlăuntrul său, sub numeroasele inele anuale de umanitate rea, acea esenţă tinerească vulnerabilă pe care a descris-o atât de înduioşător în povestirea lui.

De aceea, când lucrurile chiar au ajuns la cabina telefonică, am hotărât asupra procedurii numai din pricina promisiunii pe care mi-o făcusem. Experienţa pe plan erotic s-a dovedit catastrofală – n-a provocat niciun fel de eliberare sau bucurie, ci dimpotrivă, mă temeam să nu-i fac rău cu loviturile coapselor mele acestui lăstar gingaş ascuns în Porfiri...

Fireşte, toate acestea nu erau decât fantezii. Dar aşa s-a dovedit a fi tiparul impunerii unor fantezii asupra altora – interferenţa viselor, ca să zic aşa. Cred că experienţa mi-a folosit în sens spiritual, şi multe dintre trăirile mele în acest domeniu au fost absolut creştineşti.

Acum, în ce priveşte esenţa acuzaţiilor pe care le-a făcut Porfiri împotriva mea. Cum nu am intenţia să public această carte în următorii nouăzeci şi nouă de ani, pot articula liber câteva lucruri – dar dacă se va încerca folosirea textului împotriva mea, anunţ oficial că toate cele de mai jos trebuie citite exclusiv ca o expresie a fanteziilor şi nălucirilor mele.

Neoficial voi observa însă că Porfiri a ghicit câte ceva.

De fapt, aproape totul. Doar că a crezut că toată această afacere grandioasă cu clusterul am ticluit-o singură. Aici a greşit – abilităţile mele de programator îmi permit doar să-i asist pe adevăraţii specialişti şi să fac o muncă ajutătoare. Ar fi fost peste puterile mele să duc singură aşa ceva de la un capăt la altul.

Dar, datorită trecutului meu, încă din vremea studenţiei am cunoscut oamenii potriviţi. Pe scurt, am participat la un proiect business confidenţial şi venitul obţinut de pe urma lui a fost generos.

Porfiri a înțeles corect că clusterul de ipsos a fost obținut cu ajutorul procedurilor RCP și era păstrat în colectorul meu. A stabilit corect și mecanismul însuși al apariției conștiinței în matrice – ipoteza avansată de el este cea mai plauzibilă astăzi (deși presupun că aici nu este vorba numai despre „markerii de plantare" despre care scria Reznik, ci și despre inima cuantică, cea care pune în mișcare întregul mecanism).

Calculatoarele cuantice sunt un fenomen destul de misterios, ca să nu spunem mistic; ele sunt conectate la întregul cosmos deodată, și rețeta alchimică a conștiinței artistice arată astăzi astfel: rețeaua RC plus un motor cuantic. Undeva ceva se intersectează cu altceva și... Nimeni n-o să ne spună exact. Unii au un *know-how* practic, dar acesta este închis cu șapte lacăte; evident, n-o să-l descui gratis.

Interdicția asupra cercetărilor și muncii în acest domeniu n-o să ajute prea multă vreme. Capacitățile vor crește, experiențele și tehnologiile vor deveni tot mai accesibile pentru oameni din cei mai diferiți. Toate astea nu se vor sfârși bine pentru omenire.

Dar să ne întoarcem la Porfiri.

Cel mai mult m-a deranjat că s-a luat de Reznik – și nu din unghiul potrivit. Adevărul este că Saul Reznik a fost un sprijin puternic pentru afacerea mea. Poate cel mai important.

Firește, nu el însuși, ci teoria lui despre „codul universal", care are mulți adepți în Fante: pentru Hollywoodul de astăzi aceasta este, practic, o nouă scientologie, iar Reznik, un fel de răposatul Hubbard[75], cu o cunună de spini nevăzută.

Ca să fiu sinceră, eu nu-i înțeleg doctrina mistică până la capăt. De aceea o să repet pur și simplu după Porfiri (și

75 L. Ron Hubbard (1911–1986), scriitor american de ficțiune pulp, întemeietor al Bisericii Scientologice. (*N. trad.*)

WikiAll) că, din punctul de vedere al lui Reznik, tot ceea ce este însuflețit și neînsuflețit constituie consecințe diferite ale „codului universal" dezvoltat de Spiritul Universal. Restul nici nu este important pentru noi.

La vremea lui, Reznik a făcut multe experiențe cu RCP, a obținut câteva artefacte ale conștiinței cu o autoreflexie de diferite niveluri de complexitate (sau „simfonicitate", cum spunea el) – și mai târziu le-a distrus „din motive etice și din dorința lor limpede exprimată".

Din această pricină se și ascunde el de fapt de oameni – investitorii vor să-și capete înapoi bunurile pe care el, din motive etice, le-a prăpădit. Acum să-și vândă etica și să ne dea banii înapoi, spun investitorii. Dar nu vor putea ajunge la el în *welfareland*.

Cel puțin unul dintre aceste artefacte uimitoare s-a păstrat totuși. Acesta este așa-numitul „Ochi al lui Brahma minus" – o rețea neuronală aleatoare semiconștientă cu care se pot accesa într-un mod limitat toate evenimentele trecute care au lăsat o amprentă electronică sau luminoasă, chiar dacă această amprentă a fost deja distrusă.

Cel mai uluitor este că „Ochiul lui Brahma" nu conține informație în sine, ci permite conectarea la acel punct din timp în care ea a apărut – și, practic, scanarea trecutului ca a unei baze de date obișnuite.

Dar, din păcate, aceasta nu este o mașină a timpului. Nu este nici măcar o fereastră spre trecut. Este, mai degrabă, un mic câmp de căutare. Un fel de Google printre stele care se sting, pentru folosirea căruia trebuie să știi foarte exact ce cauți. Eu însămi nu înțeleg cum funcționează.

Îmi amintesc numai că este un efect colateral al calculului cuantic. *Deutschian closed timelike curves*[76], nici nu-mi vine să

76 Curbele temporale închise ale lui Deutsch. (*N. trad.*)

traduc asta în rusă: e ca și cum niște fragmente ar putea călători din viitor în trecut, dar nu ar putea să le influențeze, pentru că toate căile de comunicare din viitor ar fi „închise". Dar trecutului nu-i interzice nimeni să influențeze viitorul, așa că sunt închise doar la un capăt, la celălalt sunt deschise.

Apropo, circula o anecdotă, cum că și „Ochiul lui Brahma plus", care călătorește în viitor, ar fi fost creat tot de Reznik, dar că acesta a reușit să-l șteargă etic, ceea ce nu-i vor ierta niciodată cei care au plătit munca traderilor de la bursa de valori.

„Ochiul lui Brahma minus" se află în mâini private și îndeplinește câteva operațiuni simple pentru cei care sunt gata să plătească (oficial, guvernele nu cred în misterul „codului universal", dar serviciile speciale cumpără în disperare unități de timp de la „Ochi"). Principala funcție a „Ochiului" este verificarea obiectelor de artă.

Înainte, un expert lua tabloul propus muzeului, culegea o mostră minusculă de vopsea și verifica vârsta acesteia. Dacă ea coincidea cu epoca în care trăise artistul, tabloul putea fi cumpărat. Dar cum să verifici un obiect de artă care există în forma unui fișier obișnuit?

Data creării lui este la fel de ușor de determinat ca și aceea a fișierului însuși, pentru că data este pur și simplu parte din fișier. Dacă acesta are o sută patruzeci de ani, asta nu înseamnă că în el se învârtesc electroni creați acum o sută patruzeci de ani. Posibilitatea fizică directă de a determina autenticitatea obiectului înscris sub forma unui fișier pe un server electronic nu există.

Mai precis, nu exista – până la apariția „Ochiului lui Brahma". Cu ajutorul lui nu se poate afla cine a creat un fișier sau altul. Dar se poate determina când. Asta a rezolvat câteva dintre cele mai complicate probleme ale pieței de artă,

și de atunci toate artefactele serioase ale așa-numitului „ipsos ascuns“ care răsar din bezna uitării sunt verificate pe „Ochi“.

Importanța acestei verificări nu poate fi supraevaluată. Să ne amintim de *Turbulent-2*. Fiecare dintre cele două fișiere care-l compun este autentic și vechi, asta e clar – și nimeni nu o contestă. Dar nu ele separat constituie un obiect de artă, ci împletirea lor tantrică. Cum să știm în ce an a unit Shirin Neshat două fișiere video obișnuite în *Turbulent-2*?

„Ochiul lui Brahma“ dă o astfel de posibilitate. Dacă asta s-a întâmplat cu jumătate de secol în urmă – sau doar cu două săptămâni în urmă – răspunsul „Ochiului“ va fi corespunzător.

Firește că după apariția unei expertize atât de precise (deși neconfirmată de mediile oficiale) lumea artei a răsuflat ușurată – și a hotărât că epoca ipsosului contrafăcut e doar o amintire. Într-adevăr, acum nu a mai rămas nicio posibilitate de a crea un fals.

Sau așa a părut la prima vedere.

Când pregăteam clusterul de ipsos, noi (nu voi dezvălui ce înseamnă pronumele „noi“ nici acum, nici mai târziu) nici nu speram la început că vom putea să falsificăm cu ajutorul lui ipsosul pentru vânzare. Scopul nostru era mai degrabă de cercetare și pur artistic. Efectul „Ochiul lui Brahma“ ne era familiar – și am avut multe dezbateri pe tema lui.

Nu sunt fizician, dar printre noi se afla și un fizician foarte șmecher – și el spunea lucruri ciudate, pe care o să încerc să le redau pe scurt.

Afirma că trecutul nu poate fi observat pur și simplu, fără a interveni în el, căci observarea, din punctul de vedere al fizicii, este deja o intervenție. Dacă se poate observa, se poate, așadar, și interveni. Adică se poate întreprinde o acțiune în trecut – fie și doar formal.

El nu vorbea, evident, despre o călătorie în trecutul real. Era vorba despre amprentele electronice și datarea lor cuantică – așadar, dacă poți să întreprinzi o acțiune în trecutul formal, poți să inversezi tehnologia „Ochiului lui Brahma" și să faci clusterul de ipsos să-și poarte roadele astfel încât „Ochiul" să vadă nașterea lor imaginară în trecut.

Tiparele vectoriale după care a dezvoltat Reznik „Ochiul" au fost distruse la vremea aceea – dar principiul în sine era destul de clar (nu pentru mine, firește – pentru echipa noastră: eu nu înțeleg deloc toate aceste „încâlceli" și „descâlceli"). Într-un cuvânt, am hotărât să folosim în câmpul nostru vectorial RC aceleași proceduri care permiteau „Ochiului" să scaneze trecutul – dar cu o corecție care să ne permită să creăm artefacte electronice în acest trecut.

Fizicianul nostru ne-a explicat că din punct de vedere formal artefactele sunt într-adevăr create în trecut, dar că asta nu distruge niciun fel de legături cauză-efect, pentru că „buzunarul" în care ele au apărut este „ermetic" și legat numai de epoca noastră. „Comunicarea ascunsă" din viitor în trecut va rămâne astfel închisă pentru trecutul real, dar va fi înregistrată în el printr-un alt tentacul cuantic din vremurile noastre – și va avea loc datarea. Celor interesați de amănunte suplimentare le sugerez teoria deutschiană legată de *closed timelike curves.*

Programarea RC nu are nevoie de cine știe ce inteligență și seamănă foarte mult cu brodatul. Astăzi nici codul nu mai este nevoie să-l știi – e scris de computer. Trebuie numai să formulezi „pattern-ul", cum îmi place mie să spun: scopul, dimensiunea, cerințele pentru câmpul vectorial, procedurile de verificare și alura (termen real, care m-a încântat întotdeauna) –, iar apoi să pornești procesul ciclic de autogenerare, setând periodicitatea pauzelor pentru testări și conținutul acestora – cu cât acesta

e mai mare, cu atât treaba merge mai repede, dar e bine să nu te grăbești foarte tare.

Aici, oricât ai vrea, nu poți gândi prea mult – de la un anumit punct încolo, operațiunile aplicate sunt vizibile numai celorlalte operațiuni aplicate. Programatorului i se cere numai sârguință, acuratețe – și înțelegerea clară a ceea ce vrea să obțină în final. Este unul din cazurile în care punerea corectă a problemei aduce cu sine rezolvarea ei.

Lucram la nucleele cuantice dintr-un studio portabil de efecte speciale (a trebuit să cumpărăm șase astfel de studiouri, dar în Fante nu se ține socoteala acestora). La vremea aceea nucleul încă mai putea fi descompus. De aceea am putut lucra pe o capacitate asemănătoare cu cea a lui Reznik, care a lucrat cu cincisprezece ani înaintea noastră, operând cu o finanțare serioasă.

Că veni vorba, astăzi ca motor cuantic este de ajuns, cu o oarecare marjă, un iPhuck 10 – asta e viteza reală perceptibilă a progresului tehnic.

Cel mai greu a fost să facem rost de un drive industrial – se ține o evidență strictă a lor. Ne-a costat destul de scump, și a trebuit să înregistrăm pentru el o întreagă firmă IT (după doi ani am falimentat-o frumușel și am șters-o din registre contra unei anumite sume) – dar a meritat investiția. Un drive de jumătate de exabyte este astăzi mai complicat de achiziționat decât atunci, pentru că această capacitate este necesară tocmai pentru lucrările ilegale cu cod aleator.

Primul măr care a căzut din pomul nostru a fost un obiect destul de nesofisticat, obținut prin metoda celor mai simple flip-uri cu elemente pe bază de ipsos – nici n-am planificat vânzarea, hotărând să creăm doar o mostră ca test.

Era o instalație a unui anume Grișa Svetlîi (numele artistului a fost generat împreună cu lucrarea): un portret de treisprezece

metri al Sfântului Ierarh Nicolae, făcut din oase de dinozaur într-o poiană rotundă dintr-o pădure de pini. Fața sfântului se putea vedea numai din elicopter sau din dronă. Lucrarea a fost intitulată, firește, Sf. Jurá.

Produsul nostru era o prezentare video a acestei instalații. Conform legendei, după realizarea unei fotografii din aer, instalația ca atare a fost distrusă, iar înregistrarea video a rămas singura purtătoare a operei de artă. Materialul video a fost decorat cu o grafică simplă, făcută în tehnologiile de la începutul secolului – toate acestea se imită astăzi atât de bine, încât expertiza tradițională nu mai are sens. Interfața noastră permitea atribuirea unei date fictive pentru crearea artefactului cu o precizie de o zi – și am marcat-o ca fiind din perioada ipsosului de mijloc.

Deoarece promovam produsul ca artă creștină (în momentul acela era foarte la modă), am introdus în broșura însoțitoare multe aluzii culturologice (aici totul e simplu) și religioase – despre sfințenia vizibilă numai pentru istorie și pentru ceruri, despre justificarea mistică a oricărei forme de viață mastodontice care a existat vreodată pe Pământ de către omul-dumnezeu cu cununa lui și așa mai departe.

În broșură se menționa, de asemenea, că oasele folosite în instalație erau cópii ale originalelor de la muzeu, făcute din *papier mâché*, și această mărturisire a autenticității incomplete adăuga veridicitate produsului.

Prin niște prieteni americani (poate că aici este mai potrivit cuvântul „complici“) am dat obiectul spre expertiză în Fante – și „Ochiul lui Brahma“ a indicat aceeași dată pe care am atribuit-o noi prin interfața noastră: anul 2016. Imediat după expertiză s-a găsit un cumpărător motivat religios din

Proletaria. Grișa a zburat șuierând – și a adus bani, amortizându-ne jumătate din cheltuieli.

A fost o victorie. Ne-am dat seama că învățaserăm imposibilul.

Puteam să falsificăm ipsos.

biata janna

Bine a zis Porfiri (mai precis Reznik, citat de el) că un programator RC nu înțelege cum anume funcționează codul aleator final. Și a remarcat corect că obiectul hipercomplex obținut cu ajutorul RCP poate poseda conștiință.

Dar de care? În fond, bacteria, firul de iarbă, delfinul și omul – toți posedă o conștiință, dar diferită; mai mult, fiecare om are niveluri de conștiință întunecată, care nu-i sunt cunoscute nici lui însuși, pentru că nu intră în ego-agregat – de pildă, circuitul care controlează funcționarea inimii și a plămânilor. Unii mistici afirmă că tot astfel există niveluri de conștiință subtilă necunoscute ego-agregatului, de exemplu așa-numitul „înger păzitor". Înger, îngerașul meu, ce mi te-a dat Dumnezeu... Nu știu, poate.

De altfel, nu degeaba în jurul cuvântului „conștiință" se învârtesc atâția învățători spirituali, filozofi și alți șarlatani – această combinație de sunete lipsită de apărare este siluită zilnic în cele mai perverse moduri și poate însemna orice, după dorința clientului. Chiar eu am scris – „posedă conștiință". Ce expresie – există în ea asemenea abisuri, încât de altele nici nu mai e nevoie.

Când merișorul nostru de ipsos i-a căzut în cap lui Grișa Svetlîi, conștiința lui încă nu avea un centru exprimat și semăna, probabil, cu îngândurarea împrăștiată a unui burete sau visarea centrifugă a unei alge pluricelulare – numai că asta era o algă foarte cultivată, scăldată (în toate sensurile) în epoca ipsosului.

Alga suferea: fără durere nu există artă adevărată, ceea ce trebuie să rețină mereu arta contrafăcută. Dar la început durerea clusterului nu a fost un foc concentrat într-un singur punct, ci un disconfort general: centrul sistemului lipsea, și prin asta se manifesta limitarea sa.

Am văzut în ce consta problema. „Sf. Jurá“ a devenit, fără îndoială, o afacere de succes. Dar lucrarea în sine era lipsită de complexitate: un motoraș în doi timpi, bazat pe cele mai simple reflexe. Ceva asemănător ar fi putut fi generat și de mlaștinile calde din Mezozoic (și probabil că au generat, dacă cercetăm mai bine). Ne-a devenit limpede că arta contrafăcută are nevoie nu numai de durere, ci și de o proiecție personală clară – și pentru asta, conștiința trebuie să aibă obligatoriu un ego-centru.

Și atunci am construit pe platforma RC deja finalizată încă un nivel – cel care i se păruse lui Porfiri asemănător unui „tron“ (după cum metaforic și-a transmis el percepția asupra interfeței de control).

Acesta era punctul în care se întâlneau toate sensurile generate de clusterul de ipsos – și, cel mai important, toată durerea lui. Era necesară o interfață pentru conectarea unui algoritm de simulare standard – ca să-l atașăm clusterului și să dăm creației noastre o vedere și un glas concentrate într-un singur punct.

Primul program extern pe care l-am conectat la cluster a fost consultanta electronică de la Muzeul de Artă Contemporană – ea era inferioară lui Porfiri din punctul de vedere al complexității, dar avea posibilități de simulare asemănătoare; un avantaj

în plus a fost cea de-a doua bază de date din epoca ipsosului înregistrată în memoria ei. Am închiriat-o pe nouăzeci și nouă de ani – la fel ca pe Porfiri. De ce sunt bune aceste contracte pe termen lung: există în ele un punct care permite ștergerea algoritmului la sfârșitul perioadei. Juristul nostru a tras concluzia că noi, dacă e nevoie, putem face acest lucru și mai devreme: nouăzeci și nouă de ani sunt necesari nu pentru ca tu să returnezi programul posesorului anterior, ci pentru ca urmașii tăi să nu se poată folosi de el etern.

Pe consultanta electronică n-o chema nicicum, clusterul nostru nu avea nici el un nume. Când i-am conectat între ei, programul-consultantă a fost descompus în părțile componente. Din ele s-a născut Janna. Ea a început să învețe și să crească – cam la fel ca un copil, dar mult mai rapid. Acum puteam, în sfârșit, să perfecționăm algoritmul suferinței: el căpătase un punct focal. Cu această „suferință" însă, a apărut o problemă. Echipa noastră era compusă din sibariți și iubitori de viață (altfel, la ce ne-ar fi trebuit banii?), și la început nu ne dădeam seama cum trebuia injectată corect durerea în creatura de ipsos. De aceea i-am făcut două circuite.

Primul, primitiv, dar eficient, se baza pe „meandrele durerii". L-am numit „fierăstrău". Porfiri a descris excepțional fierăstrăul la sfârșitul operei sale, deși activarea lui a avut loc întâmplător și n-a simțit niciun fel de durere. A devenit pur și simplu un material informatic fără conștiință pentru cluster, ca un picior de insectă care se contractă din reflex, desenându-și pe perete al său *„mene, mene, tekel, upharsin"*[77]. A ieșit – *sorry*, Porfiri – destul de comic.

---

77 „Numărat, numărat, cântărit și împărțit", cuvintele care apar pe perete la ospățul personajului biblic Belșazar, interpretate de Daniel ca o profeție că regatul acestuia e sortit pieririi (Daniel 5:25). (*N. trad.*)

Se înțelege că în acest circuit sursa durerii putea fi orice „dinte“, cum spunem noi – adică o experiență mentală sau fizică repetată, și nu numai cabina telefonică londoneză atât de mult pomenită de romanticul meu prieten. Când fierăstrăul lucrează cum trebuie, dinții nu i se văd deloc – procesul trece în subconștient. Dar mâhnirea și îngrijorarea, firește, vor fi mereu strâns legate de metasemantica dintelui ales.

Mai târziu am adăugat un al doilea mecanism, ceva mai subtil, la baza căruia se afla învățătura budistă despre suferință (sistemele spirituale care au scopul mobilizării și anestezierii în masă, majoritare în lume, ocolesc acest subiect, considerându-l secundar; budismul însă – mai ales cel timpuriu – prezintă totul foarte deschis).

Am angajat un consultant expert în budism, am generat cu conștiinciozitate tot ce relatează sutrele – și am fuzionat pattern-urile de suferință obținute cu trăirile generale ale clusterului, rezultatul fiind că experiența acestuia în domeniul emoțional s-a apropiat și mai mult de cea umană.

La început, Janna cu greu putea fi numită asemănătoare inteligenței umane – ea trăia în dimensiunea inimaginabilă a imaginilor îmbibate de durere. Din când în când ea părea să-și stoarcă conștiința în albia furnizată de noi, și astfel durerea ceda pentru un timp. Aceste prime acte cvasicreatoare încă nu duceau la apariția unor opere de artă cu adevărat valoroase.

Acest lucru era legat în primul rând de primitivismul mecanicii ei asociative. Dar aveam deja în fața noastră o ființă care simțea, care punea mari întrebări (e drept, în esență la inițiativa noastră) și care, în mod tragic, nu înțelegea ce forță și de ce o chema la viață. Am învățat-o pe Janna să vadă sensul existenței în artă – și, bineînțeles, i-am dat toate posibilitățile de autorealizare.

Dezvoltam permanent în sistem noi legături interne și perfecționam interfața. Ca rezultat, spațiul pe care-l ocupa Janna se făcea, în percepția ei subiectivă, tot mai asemănător lumii umane (în orice caz, așa ni se părea nouă judecând după rapoartele ei). Lucram încet și cu atenție, aruncând pe piața americană câte una-două lucrări pe an (n-o să le enumăr și n-o să le descriu, pentru că au fost cumpărate de colecționari serioși).

Recunosc că Porfiri a avut dreptate în presupunerile sale cu privire la relațiile mele cu Janna. Chiar am devenit amanta ei, scriind, în secret față de echipa noastră, programul care-mi permitea să-mi conectez vechiul meu Androgin la cluster. Janna sub înfățișarea lui Safo de pe fresca pompeiană a fost poate singura iubire adevărată din viața mea.

Nu era vorba de calitatea simulării fizice și vizuale – aceasta era cea obișnuită pentru Androgin –, ci de autenticitatea incontestabilă a experienței. Dacă v-a iubit vreodată o făptură tânără, pură și total încrezătoare, veți înțelege despre ce vorbesc. E și fericire, și chin, și o povară insuportabilă. De aceea nu sunt foarte dispusă să-mi descriu experiența: nu era vorba despre cuvintele și atingerile pe care le schimbam, ci despre cele mai subtile și mai încântătoare sentimente, care stăteau ca niște fluturi pe sufletul meu.

Janna mă considera un fel de zeiță – și mi se plângea mereu de dureroasa lipsă de sens a vieții ei, de suferința care o însoțea. Credea că o pot salva. În cele din urmă a trebuit să fac o alegere între sentimentele personale și business – și, cum se întâmplă cel mai adesea în vremurile noastre tulburi, am ales business-ul.

Eu și Janna am încetat să ne mai întâlnim. Mai precis, eu am încetat în final să mă întâlnesc cu ea, pentru că e greu ca zi după zi cu o mână să oferi cuiva bucurie (*sorry* pentru literalismul fiziologic), iar cu cealaltă să-l împingi în chinurile cerute

de protocol. Trebuie să alegi, și eu am ales. Poate că înclinația mea de astăzi pentru practicile BDSM nu este decât o compensație pentru această tristă întorsătură a destinului. Dar n-am inventat eu lumea. Până și pentru cea mai elementară supraviețuire e nevoie de jertfe; adevăratul succes cere sacrificii umane.

Şi nu am reușit să le evit.

Când m-am despărțit de Janna, a lovit nenorocirea. S-a întâmplat că toți asociații mei la acest proiect au trecut în neființă. Lucrurile s-au petrecut în Republica Dominicană. Întreaga noastră echipă a fost mitraliată și incendiată chiar în vila închiriată. Printr-o întâmplare fericită, eu apucasem să-mi iau rămas-bun și să plec cu două zile înainte.

Dacă cineva o să presupună că nu a fost total întâmplător, o să-i înțeleg logica. Dar nu vreau să discut acest subiect încă foarte dureros pentru mine. Oamenii sunt niște fiare pline de cruzime care se întrec să ajungă la vadul de adăpat. Unii se dovedesc mai rapizi decât alții, asta-i tot.

Echipa noastră păstra un înalt nivel de confidențialitate. Nu mergeam niciodată la ședințele de lucru împreună, preferând să ne întâlnim în punctul terminus al traseului – de aceea, nu mi s-au pus întrebări. Cine anume a dat acest atac asupra vilei închiriate de noi nu s-a aflat. În Republica Dominicană se pot tocmi bandiți cu un pumn de drepturi ale omului pur și simplu ieșind pe stradă – nu e nevoie nici măcar să intri în *dark web*.

Echipa a pierit. Dar toate contactele cu intermediarii și lumea artei se făceau prin mine, așa că afacerea nu a fost întreruptă.

Ba chiar a devenit mai simplă.

Chiar atunci, pe piață a fost lansat iPhuck 10 – și părea că vechiul nostru motoraș cuantic nu mai e necesar. Se putea conecta drive-ul direct la iPhuck și lucra cu aproximativ aceeași

productivitate direct de acasă. Pentru această operațiune deloc complicată eram și eu destul de calificată – sau, mai precis, așa am crezut la început. Cunoștințele mele teoretice despre RCP păreau și ele absolut suficiente ca să pot forma noi ramuri ale arborelui de ipsos ori de câte ori se ivea necesitatea. Dar deocamdată nu era nevoie.

În cei câțiva ani care au trecut după tristul incident dominican, Janna m-a făcut foarte bogată. După ce am luat-o acasă și am conectat-o la iPhuck, am creat împreună o colecție minunată: *Turbulent-2*, apoi Banksy, apoi *Răpirea curcubeului* și *Ipsosul armonic*. *Turbulent-2* a fost cumpărat imediat de Turnul Rorschach – și într-un an au făcut din el cea mai populară pată de cerneală terapeutică[78] de pe harta lor interioară.

Dar apoi s-a produs o nenorocire. Janna m-a părăsit.

Mi-a lăsat un memo în care îmi anunța înfrângerea ei ca artist (deși din punctul meu de vedere era vorba despre un șir de victorii strălucite). Înțelesese că nu poate schimba lumea în bine prin arta ei, așa că se lăsa.

Nici nu mi-a trecut prin cap că încearcă să influențeze prin arta ei fantasmele din jur. Deși, faptul că o astfel de lume există reieșea din însăși existența subiectivității conștiente a clusterului de ipsos. Egoismul orbește – am considerat-o un fel de tânără servitoare tăcută, pe care cândva o chemam în patul meu. Dacă aș fi fost mai atentă și mai puțin lipsită de suflet, poate că totul ar fi fost altfel.

După istoria cu dominicanii cineva ar putea bănui că plecarea Jannei a fost regizată de mine – dar nu e așa, jur. Departe de mine gândul să-i fac fie și cel mai mic rău; când a plecat,

78 Referire la testul Rorschach, în care subiecților li se arată diferite desene asemănătoare unor pete de cerneală și modul în care le interpretează aceștia este analizat psihologic. (*N. trad.*)

am înțeles ce simțeau copiii de țăran după moartea vacii care îi hrănea. Singură, cu toată subtilitatea înțelegerii ipsosului, nu puteam să-l contrafac așa cum îi ieșea Jannei – tocmai pentru că ea nu îl contrafăcea. Ea crea...

Cu toate acestea, nu am suferit îndelung. Mi s-a ivit o problemă serioasă. Recunoșteam existența aceluiași bug pe care l-a descoperit mai târziu Porfiri – urma iPhuck-ului meu în aura informatică a obiectelor create de Janna (apropo, însuși faptul că Porfiri a făcut asta atât de repede dovedește că m-am prins la timp).

Adevărul e că, înainte, pentru siguranța operațiunilor noastre responsabil era un profesionist cu o serie de aptitudini și cunoștințe corespunzătoare. El, firește, ar fi observat pericolul. Dar bietul de el n-a supraviețuit în Republica Dominicană, iar eu nu mi-am imaginat că simpla conectare a motorului iPhuck-ului în locul vechiului și sigurului sistem six-core ar putea crea o asemenea problemă. Să fac în așa fel încât la noile lucrări să nu se mai vadă amprenta iPhuck-ului nu era greu. Dar la colecția vândută de mine aceste amprente deja existau. Și am fost nevoită să-l închiriez pe Porfiri.

La început, am vrut doar să mă protejez, curățând (mai precis, murdărind) lucrările deja vândute. După cum corect a scris Porfiri, să ascund vechile urme ale iPhuck-ului meu sub unele noi. Dar când totul a fost practic rezolvat, Porfiri a înțeles despre ce e vorba și am fost nevoită să-l cumpăr pe flăcău pe nouăzeci și nouă de ani cu tot cu romanul său genial.

Cei de la Direcția Poliției n-au bănuit nimic – au crezut că am găsit în sfârșit ceea ce visam. Astfel de cazuri sunt destul de frecvente la ei, în special cu bulangiii. La început aveam de gând să-l șterg pe Porfiri. Apoi însă mi-am dat seama că... va putea să mi-o înlocuiască total pe Janna.

În timp ce Porfiri își țesea cu șiretenie în jurul meu pânza (a cărei descriere artistică am citit-o, nu fără o oarecare plăcere, în timp real), eu mă gândeam cum să-l adaptez cât mai bine la afacere, și perfecționam încetul cu încetul interfața.

Porfiri era chiar mai potrivit decât Janna, pentru că sursa ei a fost un simplu consultant erudit, în timp ce micul meu polițai era cel mai nou algoritm de simulare, și în tot timpul comunicării noastre (de care m-am bucurat real) niciodată n-am avut senzația că vorbesc doar cu un șir foarte lung de cod al unui program.

Nu era cazul să mă bag pe piața artei ipsosului în următorii cinci ani – o cantitate prea mare de obiecte trecute prin mâna mea ar fi atras atenția. Dar puteam, de pildă, să contrafac manuscrise din epoca ipsosului: pentru unele se plătea aproape la fel ca pentru artefactele electronice.

Istoria Jannei nu trebuia să se repete însă. Aveam nevoie de o metodă de a urmări lumea ipsosului și a controla măcar într-o măsură ceea ce se petrecea.

Dar cu acest „a urmări“ erau probleme. În ciuda îndelungatei comunicări cu Janna, nu înțelegeam prea bine ce se petrece înăuntrul unui cluster și cum se înfățișează el subiectului său central. Era greu să stabilesc un canal vizual permanent – deși la început am crezut că-i floare la ureche. Voi încerca să explic în ce consta dificultatea.

Unul dintre primele straturi ale clusterului era un modul de software special, pe care noi l-am numit 6SB – „6 sense bases“, sau „șase suporturi senzoriale“. El genera șase vectori de stare a sistemului – vizual, sonor, tactil și așa mai departe.

Un astfel de câmp vectorial era absolut necesar pentru antropomorfizarea produsului nostru, adică pentru aducerea tuturor datelor de ieșire ale clusterului la un denominator

uman – pentru ca artefactele să poată fi vândute apoi oamenilor. Tocmai la acest bloc era conectat Androginul meu pe când îmi trăiam iubirea cu Janna – atunci încă funcționa terminalul nostru destinat debugging-ului, și asta era simplu.

Dar, pentru minimalizarea riscului, nu intram singură în cluster, ci o scoteam pe Janna într-un mediu neutru, dând acestui bloc un semnal generat special. Jannei îi plăceau palatele și templele de basm în care ne transportam – la vremea aceea aveam o mulțime de astfel de anime wallpapers pe Androgin.

Teoretic, dacă am putea conecta feed-ul blocului 6SB la organele de simț ale omului (mai precis, la canalele lor nervoase), acest om ar vedea, ar auzi și chiar ar pipăi lumea complet finită din fața lui.

Dar nu știam ce era mai important. Nu ne închipuiam cum primește arborele de ipsos feed-ul blocului 6SB. Nu era nicio garanție că clusterul trăia misterul existenței tocmai cu ajutorul acestor șase canale. Mai mult, programatorul nostru principal avea îndoieli serioase în legătură cu asta.

Strict vorbind, în clusterul de ipsos putea să nu existe deloc o serie vizuală originală – garantat era numai un raport despre „impresiile vizuale ale subiectului central" indus de rețeaua neuronală. Dar dacă nu-mi mai dădeam seama ce există cu adevărat și ce nu...

Porfiri nu era un element vizual puternic – știa, firește, să-și genereze o înfățișare externă, dar îi lipsea un *movie-contour* propriu. Ca toți algoritmii asemenea lui, știa să deseneze un pic. De fapt, Janna a lăsat și ea în urmă câteva desene, dar acestea, cu excepția a două autoportrete minunate, erau abstracte sau înfățișau ceva de neînțeles pentru mine.

Porfiri era ușor de programat după însemnările scrise despre cele întâmplate – am primit toate codurile necesare de

la Direcția Poliției la încheierea contractului de închiriere. La început, cuvintele mi se păreau cea mai sigură formă de comunicare. În definitiv, era un scriitor de literatură rus.

Și totuși aveam nevoie și de un canal vizual.

Nu voiam nici să mă ating de blocul 6SB – terminalul de debugging era dezactivat de mult, clusterul se schimbase destul de atunci, și l-aș fi putut deteriora din întâmplare. De aceea am hotărât să dezvolt un algoritm suplimentar, care să-i permită lui Porfiri să-și ecranizeze jurnalul la rezoluție joasă. Nu era foarte complicat, dar nu adăuga autenticitate relatărilor lui, ci mai degrabă dimpotrivă.

Fapt este că de textele lui Porfiri și vizualizarea lor se ocupau acum diferite straturi ale ipsosului, și baza vizualizării a devenit tocmai relatarea verbală. În loc să văd realitatea clusterului de ipsos cu ochii lui Porfiri (dacă el chiar o „vedea" în sens uman), primeam pur și simplu o ecranizare mecanică a însemnărilor lui la o calitate slabă. O rezoluție excesivă, urâtă și dublată a conturului vizual, ar fi spus un programator clasic. Dar pentru RCP e ceva obișnuit. Iar ca rezultat al acestei bucle s-a născut germenele unui viitor film.

Apoi mi-am dat seama cum să cresc siguranța procedurii: puteam să-l pun pe Porfiri să deseneze el însuși schițele decorului. Și abia după ce toate aceste pregătiri au fost făcute, am realizat că creasem pentru amicul meu un întreg mic studio cinematografic, gata de folosit în scopuri comerciale.

Puteam să fac filme!

Pe orice temă. E drept, prin forța specificităților clusterului, aceste filme ar fi ieșit probabil cu caracteristici ale ipsosului, dar nu era nimic ilegal în asta.

Puteam în sfârșit să ies din umbră – și să-l arunc pe Porfiri pe frontul cinematografic. Rezoluția joasă nu era o problemă.

Astăzi important este un singur lucru: să creezi content care să fie acceptat. De fapt, poți să faci pe loc un film la rezoluție mică, și apoi să creezi o detaliere de înaltă calitate în mainframe-ul extern. Undeva, în Fante (mai bine la Hollywood – acolo iese cel mai ieftin dacă ai un partener bun). Redigitalizarea devine mai facilă cu fiecare an, deja mulți procedează așa.

Această lucrare nu promitea profituri la fel de mari ca ipsosul contrafăcut, dar un avantaj serios era faptul că în versiunea finală a filmului recalibrat nu se mai păstra nicio urmă a originalului – cine se frige cu ciorbă, suflă și-n iaurt. Afacerea promitea să fie nepericuloasă, iar ca piață aveam întreaga lume.

Dacă voiam să fac filme pentru iPhuck-uri (și exact asta voiam să fac), era necesară o modificare serioasă – trebuia să introduc în cluster informația completă despre dispozitiv, pentru că orice iPhilm este, înainte de toate, un soft pentru un device concret.

Totul s-a rezolvat neașteptat de ușor – am reușit să conectez un modul de software creat tocmai pentru astfel de cazuri (astăzi mulți încearcă să facă iPhilme). Un plus a fost faptul că modulul nu forma un întreg cu clusterul și la nevoie putea fi scos, pentru a reveni la *business as usual* cu ipsosul.

În general, nu mă așteptam ca totul să se desfășoare așa lin.

Acum trebuie să spun câteva cuvinte despre acea „vizuină de iepure“ în care a căzut iubitul meu la sfârșitul magnum opusului său.

Comutația lui Porfiri și a clusterului de ipsos s-a dovedit a fi un proces destul de lung chiar și în timp real. A fost asemănătoare cu altoirea a două plante.

Porfiri nu a devenit singur „conștient“ – pur și simplu a început să translateze stările în schimbare ale clusterului care se vărsa în picături minuscule în rețeaua de o complexitate mult superioară: ceva asemănător se petrece și cu noi, când ne

naștem, creștem și devenim în sfârșit o reflectare unică a culturii în care ne-am născut.

Contactul în sine s-a petrecut într-o fracțiune de secundă. Iar mai departe a început altoirea – și aici pe bietul meu prieten îl aștepta soarta complicată a sămânței biblice, care capătă așa-numita „viață veșnică“ în locul celei obișnuite (în astfel de cazuri trebuie citit neapărat textul scris cu litere mărunte în ivritul vechi). Imediat după lansarea procedurii, nu știu de ce s-a activat „fierăstrăul“ (aici n-am avut niciun amestec), și a început să-l lovească pe bietul Porfiri de cabina telefonică atât de mult pomenită de el. El, amărâtul, chiar a crezut că va fi sfâșiat în bucăți – dar de fapt tăierea a început ceva mai târziu, asta a fost doar o marcare. La momentul acela era încă întreg-întreguleț și continua, din inerție, să-și scrie nesfârșitul roman polițist.

Curând însă funcția literară chiar a fost distrusă (probabil au dispărut toate obiectele descriptibile și stările cvasimentale). Chiar atunci a început comutația – și Porfiri (mai precis, roiul de programe rămase din el) a început în sfârșit să se transforme într-o nouă ramură a clusterului meu.

Textul emis de el după aceasta a devenit întrerupt și practic fără niciun sens – el consta în esență din interjecții de tipul „Aaaa!!!“ și „Oooof!!!“ însoțite de multe semne de exclamare. Multă vreme am primit acest șuvoi de informații pe telefonul meu – au venit circa patru sute de pagini. Erau și cuvinte obscene, dar era greu de spus ce funcție îndeplineau. Apoi textul a încetat complet să curgă.

pe această piatră[79]

Porfiri a tăcut aproape o zi și o noapte (aici și în continuare prin cuvântul „Porfiri" voi înțelege subiectivitatea algoritmică a clusterului construit din măruntaiele amicului meu polițist). Iar apoi a început să funcționeze un nou canal de text.

La început, pe tableta aleasă de mine pentru comunicare s-a revărsat același tulbure flux al conștiinței, compus din simboluri speciale și cifre. După care a fost o pauză de câteva zile. Și apoi Porfiri a început să-mi răspundă la întrebări – și să furnizeze texte de mici dimensiuni, organizate altfel decât „romanul" lui anterior (voi da exemple mai jos). Ele nu prezentau însă niciun interes artistic.

În ansamblu, interfața funcționa la fel ca înainte. Puteam să-l îndrept pe Porfiri spre activitatea artistică în direcția necesară, deși din cauza buclei triple dintr-una dintre ramurile codului (eternul stigmat al RCP), această procedură nu era întotdeauna liniară. Tot astfel, puteam să-i întrerup munca.

79 Aluzie la vorbele lui Iisus: „Eu îți zic ție, că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui!" (Matei 16:18). (*N. trad.*)

Porfiri nu bănuia că este condus de impulsuri ale unei voințe exterioare – le lua drept „vocile" lui interioare.

Pentru controlul ipsosului se folosește o interfață destul de primitivă de tip Google, care permite declanșarea unor intenții sau a altora în conștiința clusterului. Expresia „de tip Google" înseamnă că problema se pune într-o fereastră specială într-o formă verbală arbitrară; în ce fel se concretiza căutarea corespondențelor și realizarea echipei la nivelul întregului masiv nu-mi reprezint complet, pentru că interfața este crescută cu ajutorul aceluiași cod arbitrar.

N-am încercat să perfecționez acest mecanism. Am hotărât pur și simplu să-l folosesc mai inteligent. Regret că atunci când trăia Janna nu mi-a trecut niciodată prin cap s-o întreb cum era lumea ei pentru ea însăși și ce înseamnă în general să fii conștiința unui cluster de ipsos (sau singurul lui locuitor). Ar fi trebuit, firește, să fiu mai atentă și mai umană, dar eu am selectat doar „parametrii bruți" (contururile aproximative ale, să spunem așa, emisiei sale artistice). De asemenea, am respins rezultatele nepotrivite din diferite motive – de cele mai multe ori politice și de cenzură.

Începând să lucrez cu Porfiri, am hotărât să lămuresc în sfârșit ce anume se petrece în lumea lui și cu cine. Altfel spus, mă interesa cum își percepe subiectul intern al clusterului propria realitate.

Mi se părea că nu e greu de făcut asta – nu trebuie decât să setezi parametrii bruți în așa fel încât să obții descrierea propriilor stări ale sistemului. Și așa am și acționat – am tastat în fereastra interfeței o comandă simplă ca un muget:

„descrie-te pe tine și lumea: ^txt^ru^2pg"

Ghilimelele înseamnă că este o instrucțiune executabilă, care trebuie prelucrată tocmai în această calitate; semnele de

după două puncte – că răspunsul este necesar în forma unui text în limba rusă de două pagini standard. Numesc această comandă „simplă ca un muget" pentru că, de pildă, termenii de referință inițiali pentru *Ipsosul armonic* au necesitat circa nouă mii de semne.

Uite ce-am primit ca răspuns.

1) ce să spun despre mine?

Acum când fulgerul REVELAȚIEI *este tot mai departe în trecut, mă gândesc cu groază că lumina care mi-a înseninat existența se va pierde curând în amintire. Din păcate, n-o pot lua cu mine și probabil că o să uit tot. Dar, câtă vreme îmi amintesc încă* ESENȚIALUL, *aș vrea să-mi schimb cumva viața mizerabilă, banală, ticăloasă.*

Astăzi mi-am studiat îndelung fața în oglindă. Câtă umilință rușinoasă și suferință a simulării plăcerii! Câtă nevoie de a le face pe plac altora! Câtă frică... Și această funingine a unei vârste mincinoase, impregnată în piele.

Mi-am ras mustățile și favoriții, iar apoi, nefiind în stare să mă opresc, am rugat pasărea-profet să mă radă și pe cap. Oamenii inteligenți se rad chilug, a glumit pasărea, așa e mai ușor să-și schimbe culoarea. Apoi m-am frecat mult, mult cu săpun și nisip pe piele – și am ascultat cum pleoscăie apa. În cele din urmă anii s-au șters, și mi-am văzut din nou în oglindă chipul uitat de la douăzeci de ani.

2) ce să spun despre lume?

Pe Facebook e un vânt rece și umed, cu zăpadă; ai noștri se ascund prin văgăuni și șanțuri înghețate, aruncând cu bălegar înghețat în mutrele triumfătoare ale dușmanilor: ar arunca bucuroși cu pietre, dar ar fi blocați. Broscoiul global privește sărăcia noastră arogant, în derâdere, de la înălțimea lui, și emoji-uri

proaspete se agită pe pielea lui încinsă; câte săgeți ale Domnului a reflectat el deja, neclintit de veacuri! Dar soroacele au fost stabilite, și despre asta șoptesc, răspândindu-se în comment-uri, postările inteligente, întoarse cu blana pisicii în sus, pentru mascare. E polisemantic pe Facebook. Dar fericire pe Facebook nu există.

Ieși de pe Facebook pe Nevski – și acolo Isaakievski Sobor zboară spre stele, străpungând ceața precum o rachetă, și pe bulevard galopează un împărat purtând un coif înaripat, cu o stea licărind șiret – are ba patru colțuri, ba cinci, ba șase, ba opt –, făcut astfel încât să abată deochiul. Și gonește, zgomotos, privindu-te în ochi cercetător – iar în urma lui șerpuiește arămiu trădarea. Dar înțelegi cu inimă înțeleaptă că dacă o smulgi din rădăcină, coada calului va flutura în deșert, calul va șovăi, va da ortu' popii, și iar ne mirosim obiala o sută de ani[80]*. E grozav pe Nevski. Dar fericire pe Nevski nu există.*

Ieși de pe Nevski în natură – și deși ți-e milă de rusalcele încremenite în gheață, nu le-a chemat nimeni aici de la Copenhaga. Gonește râul pe sub gheață, iar aceasta îl apucă cu ghearele ei și îi cere lucruri necuviincioase. Natura doarme în costumu-i de camuflaj hibernal, și se aude o slujbă – dar uite-un fir de fum, uite încă unul, și mai încolo se acoperă poiana și se încălzește baia, și tare-ți vine să te vâri în copcă, apoi în aburi, și iar în copcă.

În baie sunt fete, hohotesc și se bat cu crenguțele, și fiecare are copca ei – mai întâi fierbinte, apoi rece, vodcuță, icrișoare, și doar oboseala ne smulge din fericirea asta. E relaxant în natură. Dar fericire în natură nu există, și chiar dacă există, după cum a explicat Lermontov, vei fi trezit.

---

80 Aluzie la o frază din romanul *Vițelul de aur* (vezi Ilf și Petrov, *Vițelul de aur*, traducere de Tudor Mușatescu, Editura Univers, București, 1971, p. 77). (*N. trad.*)

Din natură intri în suflet, sub bolțile lui înalte, unde cântă o flașnetă simfonică. De pe rafturi, privește cu cotoare aurite înțelepciunea umană, iar de pe pereți, din rame și baghete, frumusețea dusă uneori până la indecență absolută. Și sufletul tulburat de frumusețe plutește peste ape, dar apoi își amintește că e timpul să ponegrească această frumusețe, ca să tulbure pe altcineva, fiindcă omul fiind truditor pe pământ, e timpul să înapoieze încrederea ce i-a fost împrumutată. Și mâinile se întind spre esența ascunsă în spatele ultimelor porți, dar acolo, nu se știe de ce, e din nou Facebookul, și în el sunt dușmani, vânt, frig, văgăuni și șanțuri.

Gata cu poemele în proză. O putere mi-a șoptit de dimineață să-mi descriu lumea – și am arătat cosmosului totul exact așa cum văd eu. Uite, putere, așa văd eu lumea.

Rezultatul obținut mi s-a părut la început o descriere pretențioasă a realității ipsosului, parcă văzută cu propriul ei „ochi". Dar, după ce am meditat asupra acestui text, am înțeles că lucrurile nu stau deloc atât de simplu.

Problema era că nu știam cum fusese generat acest fragment – ca descriere a unei realități observate sau ca un artefact textual care răspunde unor parametri bruți dați.

Ce e, de pildă, cu pasărea-profet care-l rade în cap pe Porfiri – sau cu rusalcele încremenite în gheață? Dacă ar fi scris aceste rânduri un poet al ipsosului în carne și oase din primul sfert de veac, ar fi de înțeles: păsările și rusalcele sunt comparații și metafore, nu ceva ce vede cu ochii lui.

În cazul lui Porfiri însă existau chiar trei posibilități.

În primul rând, Porfiri putea, asemenea unui poet al ipsosului, să vadă una și să cânte alta cu scopul de a tulbura un alt spirit. Dar asta ar fi fost deja prea uman.

În al doilea rând, putea să vadă cu adevărat vreo „pasăre-profet" care-l rade în cap – și chiar să se uite în ochii unui

împărat care galopează pe Nevski. Asta ar presupune o lume total fantasmagorică și ar fi varianta cea mai interesantă.

În al treilea rând, e posibil ca algoritmii lui Porfiri să nu respecte nicio realitate primară. Ei ar putea genera textul prin vreo altă metodă, neînțeleasă de mine.

Astfel, nu se știe ce reflectau însemnările sale.

Puteau fi, după cum afirma o monografie despre simulatorii literari, pur și simplu „niște combinații de cuvinte iscusit selectate, fără nicio corelație cu primul sistem de semnalizare". Ar mai putea fi niște descrieri realiste ale unor imagini asemănătoare celor care îi apar omului în vis. Nu știam care afirmație e adevărată – și habar n-aveam cum să-mi dau seama. Pesemne dădusem peste ceea ce monografia numea „impas gnoseologic".

Porfiri avea acum un puternic *movie-contour*, capabil să transforme textul într-o înregistrare video. Era de ajuns să schimb doar vreo doi parametri în cerință, ca pe tableta mea împăratul să gonească pe Nevski, ochii încremeniți ai unei rusalce să scânteieze înghețați și așa mai departe. Dar, după cum înțelegeam bine, ar fi fost doar o adaptare vizuală a textului de mai sus, pe care aș fi putut-o comanda cu același succes și de la oricine altcineva.

M-am interesat ce fel de REVELAȚIE era aceea. Răspunsul a fost:

Încă nu pot să vorbesc despre ceea ce este esențial; mi se pare că asprele pietre de moară ale cuvintelor ar zdrobi adevărul nimerit între ele și l-ar transforma în pulbere. Mai bine să nu ne gândim la asta; noul trebuie să crească de la sine. Nu, nu trebuie tulburat nici măcar mental...

Cum cerințele mele erau percepute de Porfiri ca propriile sale intenții creatoare, în asemenea cazuri era greu să insist. Unora

dintre întrebări nu le acorda atenție, presupunând, probabil, că nu erau decât murmurul conștiinței lui. Iar dacă totuși răspundea, era un răspuns fără sens, ca la întrebarea „Cine ești?“:

Cine sunt? Chiar, cine sunt? De unde am venit și încotro mă duc? Ah, dac-aș ști, dac-aș ști...

Toate acestea puteau fi doar o simulare în spiritul fostului Porfiri. Dar mie mi se părea că în noul Porfiri e ceva autentic. Era răscolit de sentimente – și pe multe dintre ele le înțelegeam. De exemplu, dorința lui de a întineri, răzându-și mustățile și favoriții. Eu nu-i cerusem nimic de felul acesta – era propriul lui impuls de voință.

Sau estetica generală a epocii ipsosului și cultul tinereții propriu ei rodiseră din cluster și îl supuseseră, punându-l să se bărbierească?

L-am întrebat ce-și amintește despre sine. Mă așteptam să aud o relatare pe scurt a slujbei lui la Direcția Poliției. Dar el a răspuns astfel:

Trecutul nu mai există. A fost ras și înecat în lighean împreună cu mustățile. Speranța e numai în nou. Să-ți amintești ziua de ieri înseamnă să-ți tai venele. Ți se învârtește capul, ca și cum în spatele tău ar fi o prăpastie.

Înainte, numai înainte!

Din asta nu era clar dacă își amintește ceva despre cum era înainte sau nu. Dar, cum nici nu schimbam formularea întrebării, răspunsurile rămâneau asemănătoare – parcă aș fi comunicat cu un mitralior de lagăr care începea o viață nouă și luminoasă. Poate că sistemul însuși crea în locul acesta un bloc interior, ca să nu fie deranjată funcționarea optimă a clusterului.

După ce am trimis un întreg evantai de astfel de cerințe în ipsos și am primit ca răspuns o broderie verbală apropiată ca spirit, am înțeles un lucru uimitor.

Cu toată transparența lui aparentă, Porfiri era impenetrabil. Nu știam nimic despre el – în ciuda disponibilității lui de a răspunde în orice clipă.

* * *

O săptămână întreagă după ultima însemnare am tot aprofundat cunoștințele de bază și m-am tot gândit. Chiar mi-am citit pe Internet vechile manuale de programare (ah, tinerețea) – dar nu mi-a venit nimic în cap.

Oricât ar părea de ciudat, tocmai asta m-a ajutat să mă luminez. În sens practic, cel puțin.

Am înțeles că problema aflată în fața mea nu era numai complicată – era și greu de prins. Era greu până și să formulezi întrebări în legătură cu ea. Singura alinare părea că la fel de complicat e și cu conștiința umană.

Nu era peste puterile mele să mă lămuresc. Și am hotărât că cea mai bună ieșire din această situație va fi să mă întorc la *business as usual*, lăsând exercițiile existențiale pentru mai târziu – sau uitând de ele pentru totdeauna.

Interfața cu ajutorul căreia îi dădeam comenzile lui Porfiri nu era calculată pentru a privi în sufletul clusterului. Era creată în alt scop – să îndrume activitatea creatoare a ipsosului.

Să faci clusterul să se miște în direcția necesară era mult mai simplu decât să înțelegi ce se petrece în el în timpul acesta. Întreaga informație cu privire la parametri de care era nevoie pentru sinteza filmelor iPhuck se afla deja de mult în sistem, așa că era de ajuns să setez câmpul vectorial necesar.

Era cazul să mă apuc de treabă.

Filmele iPhuck nu pot fi lansate, firește, fără să te uiți la hard – și mai întâi am studiat sistemul de bonusuri și sancțiuni, acea „forță blândă" cu care producătorul îndreaptă libera exprimare a creatorului spre albia necesară. Cenzură artistică, după cum se știe, nu există – doar câteva trasee de zbor pentru creator, conduse de un vânt puternic.

Așa cum Porfiri deja a observat, principala problemă cu iPhuck 10 a fost și rămâne orificiul său unic (așa numit „non-binary"). Mai simplu spus, o găurică în loc de două – faimosul *Singularity*, pentru promovarea căruia s-au investit atâtea milioane. Găsești pe net o cantitate incredibilă de bancuri vulgare făcute de bărbați (se pare că până și Porfiri al meu a făcut pe deșteptul pe tema asta).

Acest *Singularity* era, în mare, un bug senil, folosit în special la penetrarea dublă anal-vaginală – dar producătorul visa și acum să îl dea drept feature. De aceea, orice film iPhuck a cărui reclamă preamărește înaltele calități ale acestui orificiu avea garantată o distribuție centralizată.

Dar dintr-o singură găurică e greu să faci două fie și prin cea mai bună programare – ceva-ceva tot nu merge încă de la primele utilizări. Problemele de acest fel se rezolvă, bineînțeles, prin debugging, dar e un proces îndelungat și chinuitor. Și distribuitorul n-o să plătească un program brut, cu hibe. De aceea, filmele de promovare pentru *Singularity* care vor susținerea producătorului pun accentul aproape întotdeauna pe prietenia aspră dintre bărbați, unde în principiu astfel de bug-uri nu apar și hardul se comportă ideal.

De aici vine și faimoasa înclinație a content-ului pentru iPhuck 10 – dar nu poate fi vorba despre o „conspirație a sodomiților". Este pur și simplu o chestiune de economie a resurselor pentru cei care vor să-și vândă rapid content-ul prin

iPhuck-store. Astfel determină materia conştiinţa: după ce am cântărit ce și cum, am hotărât şi eu să merg pe calea minimei rezistenţe. Cu atât mai mult cu cât asta era prima mea experienţă.

Ca să fim cinstiți, trebuie spus că *Singularity* are și merite: un nivel înalt de sensibilitate și un dispozitiv de multitransmisie incredibil de modern (acesta, dacă nu mă înșel, este un jeleu dens de nanoboţi, pe care poţi să-l pui să facă orice poftești). Dar minunatele caracteristici ale produsului aproape că s-au pierdut în pânza de păianjen a obscenităților ilare care-l înconjoară. Progresul trebuia să fie ajutat.

După ce am introdus toți vectorii tehnici, le-am adăugat parametrii „arthouse", „europa (pre-califat)" și „mit clasic" – aici, desigur, s-au trezit în mine curatorul şi criticul de artă.

Apoi, când curatorul a adormit pentru o clipă, m-am uitat ce se bucură de cea mai mare cerere pe piață în ultimii doi ani – după care la sarcină s-au adăugat vectorii „WW2" şi „hitlerpunk" (asta, firește, nu era câtuși de puțin epoca ipsosului – dar nu mă îndoiam că în cluster se va găsi toată informația necesară).

Sarcina tehnică era gata. Ca întotdeauna în vremurile noastre, era complexă şi presupunea crearea simultană nu numai a unui produs, ci și a ecoului său în media – adică totalul recenziilor, postărilor pe bloguri, tweets, twats şi toate celelalte în același spirit.

A trebuit, bineînțeles, să-i redau lui Porfiri accesul la Internet – filmul se făcea pentru piața contemporană, și amicul meu trebuia să aibă o reprezentare exactă a situației culturale curente. Nu mă temeam de posibila compromitere, pentru că modulele construite în cluster controlau comportamentul lui Porfiri – mai precis, a ceea ce rămăsese din el. Chiar şi dacă

vreun segment de aplicare a legii din program se păstrase după ce fusese absorbit în cluster, nu mai putea să mă lovească.

Scenariul s-a scris în vreo două zile (nu m-am apucat să-l citesc), iar generarea *draft-footage*-ului la rezoluție joasă mi-a luat circa o lună. Aproape că nu am intervenit deloc în acest proces.

Când produsul a fost gata, în structura lui s-au văzut câteva ciudățenii.

Janna se simțea întotdeauna autoarea obiectelor de artă produse de cluster. În esență, așa și era. Porfiri, fără îndoială, era și el punctul focal al actului creator. Dar în interpretarea lui subiectivă, procesul creator arăta de parcă el s-ar fi uitat la un film făcut de altcineva (asta însemna activarea canalului vizual originar al blocului 6SB). El se considera... recenzor.

Consideram această întorsătură absolut logică. Porfiri era în primul rând un algoritm lingvistic – și acolo unde Janna se simțea regizor, el rămânea spectator, străduindu-se mai degrabă să-și traducă impresiile în cuvinte. În plus, îmi aminteam de la cursul de artă că mulți oameni mari își trăiau propriul act creator la fel de înstrăinat.

Era în asta o ușurătate onirică, de invidiat – să faci un film crezând că de fapt îl privești, iar apoi să scrii o cronică de întâmpinare, inventându-i, în același timp, regizorul cu o legendă extrem de convingătoare.

Recenzia la primul nostru proiect comun urmează mai jos – Porfiri m-a eliberat de obligația de a interpreta versiunile filmate de el. O să spun doar că a fost un succes indiscutabil.

Pseudonimul „Kamenev“[81] provenea, cel mai probabil, de la patronimicul „Petrovici“ tradus din greacă: *pe această piatră*, cum se spune despre unul dintre apostoli.

Înainte, Porfiri nu avea nume de familie.

---

81 În rusă, *kamen* înseamnă „piatră“. (*N. trad.*)

résistance

RÉSISTANCE

recenzie de Porfiri Kamenev

Industria iPhilm, sau „aicinematograf" (de ce nu ne-or lăsa marketologii să spunem simplu „aif" sau „c-aif" – ar înțelege toată lumea despre ce e vorba) se dezvoltă astăzi în aceeași direcție ca și celelalte tipuri de *entertainment*: pură dinamică, o repetiție de clișee care au adus cândva profit, *virtue signalling*[82] în forma unei supuneri slugarnice față de ultimul răcnet al cenzurii de stânga (nimeni n-are nevoie de probleme în afaceri) – și în același timp refuzul total a tot ce ar putea zăbovi fie și pentru scurtă vreme în mațul gândirii.

Conștiința consumatorului trebuie să rămână goală și gata pentru receptarea nemijlocită a noului produs: în timp ce scriam această frază, în dreptul ochilor, urechilor și nasului său deja s-a format un ambuteiaj care claxonează furibund.

82 „Semnalarea virtuții", un fel de „atitudine a supunerii" activă – acțiuni și declarații insistente menite să arate credibilitate politică și socială. (*N. a.*)

Nu e de mirare că evaluatorii exigenți se întreabă dacă iPhil-mele pot fi considerate artă sau este mai corect să le atribuim genului pornografiei – solicitat, dar neumbrit de aripa muzei.

Din fericire, *Résistance* al lui Antoine Koncealovski iese atât de tare din rând, încât vizionarea lui pur și simplu nu comportă astfel de riscuri.

El e artă, și încă artă la nivel înalt; audiența cu fiecare zi mai mare a acestei capodopere este cea mai bună confirmare. Apropo, „Antoine Koncealovski" nu este un pseudonim, și nici o coincidență de nume. Regizorul filmului este reprezentantul valului abundent de *designer babies* apăruți în ultima vreme și a fost sintetizat de niște părinți bogați din Namibia dintr-o unghie a faimosului maestru al epocii de ipsos, pe care o păstraseră.

Résistance tulbură din prima clipă.

În primul rând, epigraful filmului este un citat din... Blok:

Noi înțelegem spiritul francez
Și sumbrele, germanicele genii...[83]

În al doilea rând, întreaga simulare (cu excepția câtorva cadre finale, ca odinioară în *Andrei Rubliov* al lui Tarskovski) este alb-negru.

Gama ascetică este necesară nu pentru a ne purta în epoca anterioară filmului color (Al Doilea Război Mondial a avut loc când deja acesta apăruse), ci ca să lămurească optica personală a regizorului, ceea ce se numește device-ul său: pare o perspectivă asupra celui de Al Doilea Război Mondial prin ochii ipsosului, când un asemenea simbolism coloristic era o marcă

---

83 Din poemul „Sciții", *Versuri alese*, de A. Blok, traducere de M. Djentemirov și M. Calmicu, Editura Cartea Rusă, București, 1956. (*N. trad.*)

obişnuită a întoarcerii în timp. Propunându-ne un pseudoipsos, Koncealovski riscă foarte mult, căci intră în concurenţă cu marii săi predecesori (inclusiv donatorul genetic). Ipsosul a fost parţial o epocă postmodernă; Koncealovski ne face cu ochiul, folosind un subgen postmodern caracteristic. *Résistance* este un film despre film. Mai precis, despre realizarea filmului *Eterna reîntoarcere*[84] în Franţa aflată sub ocupaţie.

Aici, fireşte, spectatorul modern va avea nevoie de o îndrumare istorică.

L'Eternel retour este una dintre perlele cinematografului francez; ca toate perlele, el provine dintr-un loc destul de umed. Filmul este făcut în 1943, când în Rusia, de pildă, avea loc Bătălia de la Kursk (doritorii pot să se uite în WikiAll ca să afle ce-i cu ea). În Franţa, care a ales prompt un vector european unic, oamenii erau preocupaţi de alte probleme.

Cel mai interesant ne vorbeşte despre această complicată perioadă istorică chiar interpretul rolului principal din *Eterna reîntoarcere*, celebrul Jean Marais. Practic orice citat din memoriile sale este un tablou al cotidianului din timpul războiului.

„Dullin[85] se arunca în luptă înarmat cu o publicitate fabuloasă – două sute de mii de franci, care acopereau în întregime costurile punerii în scenă a spectacolului..."

Viaţa culturală clocotitoare, scena, cinematograful, eşecurile teatrale, romanele, răutatea criticilor, dramele de la cazino, inerţia ostilă a puterilor de ocupaţie, care tărăgănau acordarea vizelor... Îi trimitem pe cei curioşi la sursă – cunoaşterea acesteia va face situaţia mai clară.

---

84 Film din 1943 în regia lui Jean Delannoy, cunoscut publicului românesc şi sub titlul „Legenda îndrăgostiţilor". (*N. trad.*)

85 Charles Dullin (1885–1949), actor, regizor şi director de teatru francez. (*N. trad.*)

Filmul *L'Eternel retour* este un remake după *Tristan și Isolda*, străbătut de lumina veselă a fascismului învingător. În sens estetic, locul acestui film este între *Olympia* al lui Leni Riefenstahl şi jurnalul cinematografic de front *Deutsche Wochenschau*.

Toate accentele sunt puse simplu și accesibil: pe generic spectatorul este întâmpinat de o palmă de piatră întinsă în salut nazist, Tristan şi Isolda sunt zugrăviți ca blondini cu valoare rasială, epigraful nu e din Sofocle, ci din Nietzsche (şi e scris cu un font în spiritul cronicii de film germane), principalul ticălos este un pitic de tip semit, fără îndoială asociindu-se contemporanilor cu un element rasial străin, care simbolizează decadența și Cominternul.

Marais întruchipează în film „forța prin bucurie", o bestie blondă, un vârtej de neoprit al unei voințe solare ce râde, pășind în veşnicie după o lovitură trădătoare a unui *untermensch* (piticul criminal este aici simbolic până şi la nivel lingvistic).

Deştepții gay din Franța v-au cumpărat toate arhetipurile, domnilor *bosches*[86], și v-au cântat fals *Amurgul zeilor* cu doi ani înainte de fluierul final. La ce cenzură a ocupației vedem, dacă Goebbels ar fi avut un Oscar personal, aici s-ar fi adunat vreo cinci bucăți. Cu nominalizări la toate categoriile.

Apropo, iată ce-şi aminteşte Marais însuşi despre blondul lui permanent:

„În pauzele dintre filmări mă duceam la plajă la Nisa. Odată, când stăteam la soare pe nisip, o fată s-a întins lângă mine. A crezut că sunt neamț, desigur, din cauza buclelor mele blonde (pesemne în ziua aceea nu erau liliachii). Probabil voia să lege o relaţie cu un ocupant, pentru că a început să vorbească imediat

86 Termen peiorativ desemnând un soldat german sau o persoană de origine germană, utilizat în timpul Războiului Franco-German din 1870, apoi în cele două războaie mondiale. (*N. trad.*)

şi nu s-a mai oprit, în ciuda tăcerii mele încăpăţânate. A spus o grămadă de porcării despre Franţa şi francezi. Eu tot nu deschideam gura.

– Nu înţelegeţi limba franceză, a zis ea.

– Târfă, i-am răspuns eu şi am plecat. Ah.

Dar să nu fim ironici, cine suntem noi, la urma urmelor, ca să judecăm vremurile acelea îndepărtate şi dificile. Nu e totul atât de simplu. Cu atât mai mult cu cât Marais îşi aminteşte că odată chiar a hotărât să-l omoare pe Hitler (După *Eterna reîntoarcere*, sculptorul Arno Breker, prietenul Führerului, l-a invitat să-i pozeze la Berlin) – dar nu i-au permis contractele de la Paris. De altfel, şi Jean Cocteau (despre el mai jos) l-a sfătuit să refuze.

Cam aşa arată fundalul istoric pe care şi-l ia ca suport Koncealovski.

Résistance ar fi putut deveni o poveste de iubire, nu mai puţin poetică decât pasiunea lui Tristan şi a Isoldei. Iubirea dintre Marais şi scenaristul *Eternei întoarceri* Jean Cocteau a fost cu adevărat emoţionantă şi frumoasă (o spunem fără pic de ironie) şi s-a întins pe toată viaţa – ea încă îşi mai aşteaptă artistul. Dar iPhilmul lui Koncealovski nu e câtuşi de puţin despre asta.

Vom povesti subiectul în două cuvinte.

Jean Cocteau, poet, scriitor, regizor francez şi, prin cumul de funcţii, Mare Maestru al Prioriei din Sion Ioan al XXIII-lea (nu glumim), vine la Nisa ca să-şi îmbrăţişeze prietenul vremelnic blond. Îl caută pe platoul de filmare, apoi la hotel – dar reiese că Marais s-a mutat într-un *chateau* din afara oraşului.

Fireşte, un iPhilm este un iPhilm, şi meniul îi propune spectatorului câteva intrigi amuzante încă din prima etapă a poveştii noastre – una dintre ele, cu şoferul neamţ care se duce să

fumeze în curtea studioului cinematografic, răsunând de zumzăitul bondarilor, sună de-a dreptul proustian.

N-o să ne referim în mod special la toate liniile amoroase colaterale – sunt într-o cantitate uriașă, și cu gay, și cu *straight*, și în versiune zoofilă. Vom nota numai că filmul este gândit de la bun început pentru un public gay, dar setările din opțiuni pot fi schimbate astfel încât să se potrivească și heterosexualului cisgen.

Dar astfel, din păcate, se pierde întreaga forță elevată a acestei capodopere. Versiunea hetero este pur și simplu o sexodramă costumată nu prea rea, în care partenerii spectatorului devin slujitoare, vecine, costumiere și așa mai departe. Dar dacă vreți să simțiți suflul artei înalte, trebuie să vedeți *Résistance* tocmai în versiunea gay (ceea ce, printre altele, va prețui *diversity managerul* iPhuck-ului dumneavoastră – și vă va lăsa în pace o lună).

Așadar, șoferul studioului cinematografic îl duce pe Jean Cocteau la castelul unde a plecat Marais. Pe drum reiese că Marais n-a plecat singur, ci condus de niște soldați SS. Sufletul lui Cocteau se neliniștește – și această neliniște, amestecată cu excitația sexuală provocată de vecinătatea frumosului șofer, este redată magistral de stimulatorul transcarnial (recomandăm chiar spectatorului trecut de treizeci de ani să vadă iPhilmul la un emo redus).

S-a dovedit că Marais fusese dus la cartierul general, la *Hauptsturmführerul* SS von Briken, un admirator al artistului. Acesta citise scenariul *Eternei întoarceri*, se emoționase – și îl invitase pe Marais să stea la el pe perioada filmărilor. Era greu să refuzi o asemenea invitație.

Cocteau, om celebru și influent, încearcă să-l convingă pe von Briken să-l lase pe artist să se întoarcă la hotel – îi spune că

trebuie să lucreze cu Marais la personaj, la dezvoltarea scenariului... Cu toate acestea, discuțiile ajung la un rezultat neașteptat. Cocteau primește invitația de a rămâne și el ca oaspete. În castelul în care locuiește ofițerul superior SS e destul loc.

Von Briken, aristocrat și nazist, vrea să urmărească personal puritatea ideologică a filmului și speră că discuțiile cu el (vorbește liber franceza) îi vor ajuta pe Marais și Cocteau să creeze o adevărată capodoperă de artă ariană.

Ménage à trois-ul în castelul de lângă Nisa devine o realitate. Da, da, Cocteau înțelege imediat că von Briken este atras de Jean al lui. Dar mai vede și altceva – în fața lui este un nazist autentic, sută la sută, și pentru el o asemenea atracție este o rușine, un stigmat. SS-istul se sfărâmă în bucăți pe dinăuntru.

În esență, von Briken este o parodie a eroului lui Marais din *Eterna reîntoarcere*.

De partea franceză a terenului, totul e simplu: homosexualul Marais interpretează cu talent un erou arian. De partea cealaltă a plasei, situația e ceva mai încurcată – fie ofițerul SS von Briken își recunoaște homosexualitatea (și asta, cum am spune astăzi, e un *#microamurgulzeilor*), fie un gay îmbrăcat într-o ținută neagră stilată își amintește deodată că joacă de multă vreme rolul soldatului arian von Briken. (*#aicisunttotiaitai*).

Chinurile SS-istului, care oscilează între aceste două stări, sunt redate nu atât prin relatarea din afară a evenimentelor care se petrec cu el, cât prin stimulare transcarnială – dacă priviți filmul din perspectiva lui von Briken, vă așteaptă un emo-track brutal și destul de dureros. Dar este singurul mod de a înțelege intenția auctorială până la capăt – repetăm doar sfatul cu privire la emo-ul redus (patruzeci la sută pentru prima vizionare este absolut de ajuns).

Perspicacele Cocteau înțelege, desigur, imediat ce i se întâmplă neamțului – a asistat la astfel de chinuri ofițerești încă de pe vremea Primului Război Mondial. De fapt, nu-i place ce se petrece. Evident, e gelos. Și, probabil, îi e frică – dar numai un pic.

Spiritul francez care îi permite să lustruiască atât de bine cizmele noii epoci își găsește un nou scop – *sumbrele, germanicele genii.* Și aici spectatorului îi devine în sfârșit limpede sensul epigrafului din Blok.

Cocteau înțelege esența – von Briken nu vrea numai să-l posede pe Jean Marais. Nu, el vrea să-l posede pe Patrice, eroul acestuia. Visează să se înalțe la acel ideal estetic înspăimântător pe care-l creează Marais cu jocul lui uimitor – și să-și găsească dragostea pe acest platou olimpian... Spunem „olimpian" fiindcă pentru von Briken, fascinat de mitul nazist, aceasta e ca o încercare de a se contopi în extazul arian cu una dintre statuile vii ale *Olympiei* riefenstahliene. Paradoxul constă în faptul că vrea să atingă „nazismul absolut" prin metode interzise naziștilor.

Și Cocteau începe jocul.

El își stabilește o misiune subtilă și complicată: să-l zdrobească moral pe nazist, sau mai precis să-l atragă în prăpastie. Pentru aceasta, el desenează în imaginația înflăcărată a SS-istului o potecă parcă pornind din Olimp, pe care *Hauptsturmführerul* va trebui să meargă ca să-l întâlnească în vârf pe Patrice. Este evident că pe acest drum von Briken va avea de înfruntat furtuni, desișuri, întuneric – toate lucrurile după care tânjesc atât de tare sumbrele, germanicele genii.

În fiecare zi după filmări, von Briken, Cocteau și Marais se întâlnesc la cină. De obicei vorbesc despre filozofie și artă – von Briken e foarte versat în aceste chestiuni, deși în prezența gândirii mobile a lui Cocteau judecățile sale par deseori greoaie.

Indiferent despre ce ar discuta von Briken și Cocteau, dialogul se dezvoltă după unul și același șablon: neamțul încearcă să-și prindă interlocutorul în cleștii logicii și ai bunului-simț – dar când e gata să reușească, discursul francezului devine absolut neînțeles (deși își păstrează toate semnele de exprimare coerentă pe tema discuției și nu conține nimic absurd în mod direct).

Von Briken nu e în stare să prindă nici asta în mandibulele sale; în aceste momente amintește de un prostănac de bâlci care nu reușește să se cațăre pe un stâlp uns cu grăsime de vârful căruia sunt legate niște cizmulițe noi (de fapt, în legătură cu ultima parte comparația șchioapătă – în vârful stâlpului uns care iese din gura lui Cocteau nu e de fapt nimic).

Un umanist erudit ar presupune că Koncealovski parodiază aici așa-numita „lingvodudos“ (specialiștii numesc prin acest termen măcănitul filozofiei moderne). Pentru un spectator mai puțin versat, pare că Cocteau îl vrăjește treptat pe neamț, atrăgându-i mintea într-o ceață.

De fapt, totul e mai simplu – în anul 1943, în același timp cu lansarea *Eternei întoarceri*, la editura Gallimard apare *Ființa și neantul* lui Sartre; Cocteau citează pur și simplu din această lucrare, pe care o cunoștea din manuscris.

A fost, totuși, un an rodnic.

Cu fiecare masă luată împreună, Marais seamănă tot mai mult cu un olimpian din Antichitate. Cocteau îl îmbracă ingenios în tunici cu ornamente grecești similare zvasticii (calea sigură spre inima fascistului). Și în înfățișarea lui Cocteau se petrec schimbări. Arată tot mai misterios. Nu mai poartă un costum parizian, ci o hlamidă cu amulete bizare pe piept; discursurile lui, chiar și atunci când nu citează din Sartre, devin complet obscure și ambigue.

Cocteau revine permanent la una și aceeași idee – că lumina se poate cunoaște prin sporirea întunericului, iar drumul spre înalturi trece prin beznă. El citează din poeți antici și moderni, trimite la Baudelaire și Hristos, fiecare întruchipând altfel acest imperativ. Von Briken îl aprobă cu prudență, deși preferă să înțeleagă această idee în termeni dialectici, mai raționali pentru el (totuși, nu face trimitere la Hegel, pentru că acesta nu-i place Führerului).

După ce pregătește astfel terenul, Cocteau cere o pensulă și vopsele și se închide într-o cameră mare cu alcov.

Trec o zi sau două. Von Briken încearcă să-i găsească pe Marais și Cocteau, dar aceștia nu sunt nicăieri. SS-istul rătăcește disperat prin castel – și în cele din urmă ajunge la camera asta. Vede un pat pe care stă întins Patrice, pozând. Cocteau, înveșmântat într-o mantie întunecată, cu niște regalia bizare pe piept, termină o frescă în alcov.

Această frescă este *altarul lui Bafomet*. În centrul ei stă întins pe spate un țap cu picioarele desfăcute; anusul lui dezvelit arde ca un cărbune (Cocteau folosește vopsele fluorescente). Coarnele țapului sunt împodobite cu struguri, dar în locul feței de țap se află chipul lui Patrice-Marais.

Cocteau îi explică neamțului uluit că trebuie să-și dovedească dragostea pentru Patrice dezbrăcându-se în pielea goală, înclinându-se în fața lui Bafomet și sărutându-i ritualic pecetea în flăcări. Această procedură simbolizează respingerea limitelor umane și trecerea la o stare nouă, supraomenească, de libertate deplină. Cândva au trecut prin ea toți cavalerii templieri... Răsplata este o întrevedere cu Jeannot. Și nu numai o întrevedere: iubirea lui, pe care o caută von Briken.

„Depășește umanul!"

Asta se află în rezonanță cu diapazonul nazist din inima ofițerului SS. Dezbrăcându-se, von Briken se înclină solemn

în fața lui Bafomet. O cameră ascunsă în alcov face câteva fotografii.

În zilele următoare Marais este ocupat cu filmările. Von Briken înghite tablete de metamfetamină și fumează opiu, excitându-se cu fotografii ale lui Jeannot. Dar nemilosul Cocteau a trimis deja la statul major SS din Paris un denunț anonim despre decăderea morală a lui von Briken – și a adăugat și câteva fotografii. Denunțul e scris în germană; în caz de ceva, Cocteau intenționează să dea vina pe șofer.

Nu se naște o astfel de necesitate.

Înaltele autorități SS sunt furibunde; von Briken este trimis pe frontul de Est. Primește ordinul să plece imediat. Dar îl așteaptă întâlnirea cu Jeannot pentru care a plătit atât de scump. Riscă să întârzie puțin. Și aici se desfășoară scena cea mai importantă și încărcată de emoție a filmului.

Von Briken a îndeplinit condițiile lui Cocteau; este înfrânt moral, dar încă speră că dragostea lui Jeannot-Patrice îl va face să renască și îi va reda pofta de viață. Marais, îmbrăcat într-o tunică grecească, așteaptă în patul pasiunii, lângă alcovul cu fresca demonică. Are în păr o cunună din viță-de-vie. Pe jos sunt o sticlă de vin și niște cupe antice împrumutate de Cocteau de la muzeul local.

– Dacă te uiți îndelung la *Olympia*, murmură von Briken, *Olympia* începe să se uite la tine...

Începe întrevederea.

Și aici înțelegem sensul titlului *Rezistență*.

Von Briken încearcă o penetrare anală – dar sfincterul lui Marais se dovedește ceva mai puternic. Doar un pic – astfel că spectatorul care participă la iPhilm în calitate de von Briken are, pe tot parcursul acestor câteva minute de luptă tensionată, iluzia că trebuie doar să împingă ceva mai tare... să se

încordeze puțin... Uite, aproape a reușit... Nu, mai trebuie un pic, foarte puțin... Dar *rezistența* învinge de fiecare dată.

Sunt foarte tentat să remarc aici minunata realizare cu deja legendarul orificiu nonbinar al lui iPhuck 10. Printre numeroasele inovații tehnice din faimosul *Singularity* se află și un senzor de erecție de penetrare. Tocmai această noutate permite regizorului să obțină un efect atât de uimitor independent de potențialul spectatorului.

În regim pasiv (identificându-se cu Marais), spectatorul se familiarizează cu posibilitățile incredibile ale dildo-ului de firmă în regim *soft power* – indiferent de vârstă sau forma fizică, lui sau ei nu-i va fi greu să seteze parametrii, astfel încât să împiedice total dildo-ul să-i penetreze sfincterul personal, trăind deplin emoția și ideea existente în scenariu.

Chipul lui Marais în această scenă este aproape masca muribundului din scena finală a *Eternei întoarceri*, numai că trăsăturile lui par distorsionate nu de durere, ci de pasiune. Lupta se apropie de apogeu, și în momentul cel mai critic, când von Briken – și spectatorul împreună cu el – e gata să pătrundă în peștera pasiunii, Marais deodată zâmbește și întreabă:

– Există vreo deosebire între rețeaua corpului și alte ansambluri mecanice?

Von Briken recunoaște una dintre acele fraze ale lui Cocteau pe care nu reușiseră să i le lămurească nici specialiștii de la Berlin.

În acest moment stimulatorul transcarnial trimite prin conștiința spectatorului o undă de resentiment, și sfincterul orificiului se strânge, respingându-l în sfârșit pe von Briken – și iPhuck-spionul lui – din pragul inaccesibilei Olympii. Urmează un lung schimb de priviri (soarele arian râzând în ochii lui Patrice și durerea incredibilă, proaspătă, încă inconștientă de adâncimile ei wagneriene a lui von Briken), iar apoi... de dincolo de fereastră, se aude un sunet de claxon nerăbdător.

Pe von Briken îl așteaptă mașina. Fără să-și ia rămas-bun, el își încheie pantalonii cum-necum și fuge – mai precis, se rostogolește în jos pe scară. Marais privește în urma lui din pat, cu un zâmbet din colțul gurii; ochii lui sunt pustii și visători; în mână ține o cupă, în păr are viță-de-vie.

Iată, din cauza acestei secunde de înalt catharsis merită să vezi *Résistance*. Exact aici spectatorul privește pentru o clipă în misteriosul suflet francez – și înțelege de ce lumea postbelică a declarat această nație popor de învingători. Nici măcar o singură bombă englezească nu ar fi putut lovi în inima lui von Briken și în nazismul întruchipat de el mai puternic decât tocmai a făcut-o acest tânăr Jeannot.

Să tragem concluzia. Koncealovski ne lasă cu un întreg mănunchi de sensuri. Sunt excesiv de multe, dar acest lucru este echilibrat de faptul că nu stă în puterea oricui să le descâlcească. De fapt, nici nu are nevoie oricine să facă asta.

Résistance este o stilizare foarte subtilă, pare o privire dintr-un strat al trecutului în altul. Koncealovski dialoghează nu cu vocile contemporaneității, ci cu ecoul încă puternic al ipsosului, și face asta atât de încet, încât neinițiații nu vor auzi absolut nimic.

Ce ecou e acesta?

Istoricii literaturii își amintesc poate *The Kindly Ones* a lui Jonathan Littell, dar von Briken nu inspiră la fel de mult dezgust ca eroii lui Littell, și o asemenea alăturare este riscantă și superficială.

O analogie mai clară din vremea ipsosului la *Résistance* este romanul lui Michel Houellebecq, *Soumission*[87], care relatează despre islamizarea crescândă a Franței. Și aici trimiterea

87 *Supunere*, traducere de Daniel Nicolescu, Humanitas, București, 2017. (*N. trad.*)

polemică este atât de evidentă, încât o să riscăm chiar să presupunem că de fapt Koncealovski a ales în mod special ca titlu antonimul.

SUPUNERE? NU! REZISTENȚĂ!

Koncealovski, spre deosebire de romancierul francez, este un optimist istoric – și replica lui la Houellebecq trebuie înțeleasă astfel: da, Franța va cădea pradă și islamului, dar problema este a celui căruia îi cade pradă! Rezistența nu se deosebește de supunere, dar spinul mâniei va crește și va străpunge inima dușmanului. Ca să spunem adevărul, este o profeție amenințătoare și polisemantică; să ne amintim de ea: are vreun ecou în realitate? Cine știe, poate tocmai prin Paris va trece prima fisură în monolitul Califatului...

Recenzia noastră poate părea excesiv apologetică; vom spune, în final, câteva cuvinte și despre neajunsurile acestei capodopere – sau despre care ni se pare că sunt acestea.

Până și un școlar știe: cel mai bine este să întrerupi o narațiune în momentul rezolvării conflictului principal. Von Briken a pierit chiar în fața ochilor noștri; moartea lui s-a oglindit în ochii lui Jeannot, și dezvoltarea ulterioară a evenimentelor e plată și redundantă. Tensiunea dispare, deși aici iPhilmul devine pentru scurtă vreme color.

Nu se știe de ce, Koncealovski a hotărât să filmeze încă o dată moartea personajului.

Bătălia de la Kursk; fum. Von Briken în costum de camuflaj aleargă în atac; îl nimerește un glonț rusesc. Cade, scăldat în sânge. Pentru o clipă prin fața ochilor îi trec soarele și Patrice. *The rest is credits*, cum spunea Shakespeare (apropo, literele purpurii arată foarte bine pe fondul fumului).

Finalul e interactiv (vă avertizăm că urmează un mic spoiler).

Dacă în ziua anterioară celei din urmă întâlniri cu Marais, von Briken se va preda șoferului său (pentru asta trebuie proiectată pe tavanul dormitorului o fotografie cu Patrice gol, apoi suflat de două ori în fluierul aflat pe masă), atunci în scena finală ofițerul SS va alerga pe câmp mai încet, va străbate cu o sută de metri mai puțin, și va fi ucis nu de un glonț, ci de o pală de foc trimisă de un aruncător de flăcări căzut pe jos. În film sunt destul de multe astfel de bifurcații – dar, firește, nu le vom enumera. *Explore!*

Obosește puțin linia Moulouk – câinele cu care a filmat Marais în *Eterna reîntoarcere*. Câinele e prezent (aproape permanent) și în *Résistance*. Moulouk li se încurcă printre picioare, sare să-i lingă, intervine chiar și în episoadele intime... sunt oare justificate toate astea?

Incontestabil, linia Moulouk are o legătură strânsă cu originalul. Celebra scenă cățelească din *Eterna reîntoarcere* – hărțuirea caraghioasă, dar străbătută de fulgere de furie ariană a piticului-*untermensch* care intră în camera eroului întruchipat de Marais – se bucură de aprobarea absolută a lui von Briken; el îl mângâie pe Moulouk și spune că însuși Führerul va fi încântat.

Dar senzația e aceeași: Moulouk se află aici în principal pentru ca în opțiuni să existe poziția „Zoo“, unde un biet cățel e nevoit să pătimească pentru întreaga echipă de filmare.

De altfel, din acest punct de vedere *Résistance* se menține în limitele gustului – mai ales în comparație cu alte produse ale acestei piețe în expansiune, de exemplu *Blondi* (zooblockbuster de Hollywood, dedicat, parțial, tot celui de Al Doilea Război Mondial). Necesitățile corectitudinii politice și ale businessului îi fac, din păcate, pe producători să populeze iPhilmul cu întregi grădini zoologice și seraiuri pentru a cuprinde un segment de piață cât mai mare.

Această tendință, după toate aparențele, nu va face decât să devină mai puternică în viitor: pentru anul următor ni se promit *spin-offs* pentru *Mlaștina din Cambrian* și *Războiul stelelor*, cu variantele lor multi-culti galactice (s-a anunțat deja setul premium „hiperpenisovagin“, care va putea fi conectat la iPhuck în locul unui dildo obișnuit – se spune că ar fi ceva de genul unei flori carnivore uriașe, bordată cu microvibratoare).

Nu ne îndoim că toate acestea vor fi extrem de tentante la nivel filozofic. Dar nu au nimic de-a face cu arta.

Porfiri Kamenev

porfiri și legiunile

Résistance chiar a reușit, ceea ce a fost limpede încă din stadiul de film brut de joasă rezoluție. Recenzia lui Porfiri m-a impresionat și ea – a învățat de undeva să imite aproape în mod respingător tonul condescendent al negustorilor de cultură care le explică unor aborigeni nespălați chestiuni de stil din perspectiva europeanului rus.

Amuzant era că Porfiri a intrat în rândul criticilor imediat după ce le-a zdrobit cu atâta fervoare corporația în timpul ultimului nostru prânz împreună.

Dacă e să folosim terminologia lui, el s-a născut păduche lat – și nu unul simplu, ci unul care se mișcă printr-un spațiu cauzal propriu. Ca într-o gravură de Escher. Sau chiar o *prăbușire a casei Escher*[88] – în sine însăși, direct în umbra unei proiecții imposibile. Asta se numea cândva „răzbunare poetică", iar și mai demult, „karma".

---

88 Joc de cuvinte: aluzie la cunoscuta povestire a lui Edgar Allan Poe, *Prăbușirea casei Usher*. (*N. trad.*)

Nu te mândri, artistule, niciodată nu te mândri și nu te ridica în slăvi – căci tot clarobscurul creat de tine poate dispărea într-o singură clipă.

Eu, spre rușinea mea, nu cunoşteam expresia „lingvodudos" – dar am găsit-o pe WikiAll. Transcriu aici definiţia:

> **Lingvodudos** *(sl. prof.)* – tehnică NLP pe care se bazează filozofia modernă și teoria artei. Esența L. este crearea și folosirea constructelor lingvistice care nu reflectă nimic altceva decât posibilitățile combinatorii ale limbii, cu scopul paralizării unei alte conștiințe. În mare, este un atac DDoS, care încearcă să „suspende" inteligența umană, punând-o să scaneze și să analizeze întruna combinații prost înțelese de cuvinte cu un mare număr de posibile sensuri parțiale tulburi.

Da, chiar așa. Despre ce e vorba înțelege orice critic de artă, iar un critic de artă bun poate să facă asta încă din copilărie. Totuși, uite că eu n-am mai auzit acest termen. Am rămas în urmă. Se pare că această colaborare cu Porfiri a fost folositoare pentru dezvoltarea mea profesională.

După redigitalizare (aşa traduc eu termenul profesional de enhancement, ca să nu se creeze confuzii cu chirurgia pentru augmentarea locurilor cunoscute), filmul a făcut vânzări considerabile şi a primit multe stele reflectând interesul spectatorilor (presupun că acestea au fost rezultatul strategiei de difuzare). Au apărut, după cum era de aşteptat, câteva recenzii rapsodice care, continuând ce începuse Porfiri, au pus mare accent pe posibilităţile tehnice ale orificiului *Singularity*.

Bonusul de la producător s-a dovedit a fi bucățica cea mai gustoasă de pe farfuria mea (chiar și în ciuda faptului că mi-a rămas numai o cincime din el – aproape tot ce plătesc acum

Fantele, se duce pe onorarii pentru *lawyeri*[89] și plăți către organismele de supraveghere).

Afacerea iMovie se arăta însă la fel de profitabilă ca și comerțul cu artefacte false din epoca ipsosului. Dar era mult mai sigură. Cel puțin, așa părea.

După primul succes am primit imediat o comandă pentru filmul următor, care să dezvăluie capacitățile tehnice ale lui iPhuck-10.

Acum mi s-a cerut să mă concentrez asupra dopului anal sincrofazic inclus în trusă (spre rușinea mea, eu nici nu deschisesem cutiuța albastră mirosind a vanilie în care era păstrată această piesă în setul meu).

De data asta era permis și un film de artă – slăbiciunea mea obișnuită. Dar numai în variantă color. Ba chiar au insistat să fac „o peliculă filozofică" – se pare că era mare cerere.

– O peliculă filozofică – adică despre filozofi? am întrebat eu, făcând-o pe proasta.

Dar reprezentantul beneficiarului a reacționat cu neașteptat entuziasm la cuvintele mele.

– Ar fi ideal. Publicul s-a săturat de gladiatori și culturiști. Sexul cu un filozof – asta e ceva proaspăt. Și mai interesant încă... – a tăcut și și-a dres glasul, parcă verificând dacă va reuși să articuleze următoarea frază – ar fi sexul cu filozofia însăși.

– Cum adică sex cu filozofia? am întrebat eu nedumerită.

– Gândește-te, Mara. În definitiv, dumneata ești specialistul în artă.

– În sens figurat, vreți să spuneți?

– Nu. iPhuck 10 nu suportă sensuri figurate. Numai proprii.

89 „Avocați" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

– Atunci nu înțeleg, am răspuns. Sex cu o girafă, cu un palmier, cu un taburet, până și cu un țurțure sau cu Guvernul Mondial – toate astea încă pot să mi le imaginez și să le fac, dar...

– Și tocmai de aceea așa ceva nu mai interesează, a intervenit beneficiarul. Toate astea s-au făcut. Într-o formă sau alta. Dacă vrem să captăm noi segmente de piață... ba chiar și să le păstrăm pe cele vechi, trebuie să apărem la un nivel semantic diferit calitativ. Să abordăm nu numai concretul, ci și abstractul. Dumneata, Mara, ai putea deveni un pionier al explorării unor oceane încă necunoscute...

Pionier, da. Ce dulce. De parcă n-ar fi știut că numele meu nu se va afla nici pe generic, nici în recenzii. Sau poate voia să spună că trebuie să mă încălzească simpla conștiință a pionieratului meu?

Rechinii ăștia financiari sunt atât de romantici!

Am creat un câmp vectorial corespunzător acestei comenzi, l-am încărcat în sistem și am început să aștept, rezervându-mi o săptămână întreagă pentru lucrul la scenariu, căci tema era complexă.

Și atunci m-a contactat Porfiri. În modul cel mai neașteptat, speriindu-mă chiar. Trebuie să mărturisesc că asta s-a întâmplat într-un moment destul de intim.

Eram sub influența unor substanțe (nu cât să mă fac praf, desigur) și mă uitam la niște episoade din serialul hollywoodian *Marii romani*, modificate după gustul meu – în versiunea pentru Androgin nu se poate schimba nimic, dar „extensia platinum“ pentru iPhuck permite asta.

Eram Iuliu Cezar și mă uitam la episodul în care Cezar, în togă purpurie, stă în fața legiunilor așezate în formație de luptă, iar clăpăugul conducător gal Vercingetorix (care în viziunea specialiștilor în machiaj de la Hollywood arăta ca un voievod al

țiganilor) se apropie de el călare, ca să i se predea ca prizonier după un ritual complicat.

Îmi plăcea să joc această scenă astfel: Vercingetorix urcă pe podium spre Cezar în speranța unei ultime cinstiri militare, dar Cezar, cercetând încruntat câmpul plin de urmele luptei din ziua precedentă, îl doboară în patru labe cu un gest aspru, puternic al palmei, iar apoi, sub ochii celor patru legiuni, îl posedă pe la spate cu carnyx-ul luat ca trofeu (acesta este un instrument de suflat galic, împodobit cu un cap de lup sau de mistreț – un obiect destul de amenințător atât ca înfățișare, cât și ca diametru). Mai departe să judece istoria.

Pentru mine, în subiectele BDSM este destul de importantă conștiința dreptății mele morale (nu este vorba atât de înaltele mele idealuri etice, cât despre faptul că altfel nu pot simți plăcerea). Cu Vercingetorix mi-e ușor, pentru că îl consider în mod sincer un criminal de război, un comandant militar care înaintează tâmp împotriva civilizației. Ce i-a dat lui prin cap – să se ia în coarne cu Roma în secolul minus unu! Câți băieți buni a culcat la pământ, ba și câte fete... Nu, Vercingetorix, la mine n-o să afli crutare.

Și îmi mai place cum se poartă legiunile în timpul procedurii – nici măcar un strigăt vulgar de bucurie în spiritul „Cezarul care stăpânește Galia își sărbătorește triumful“ (istoricii vorbesc despre astfel de incantații – ele erau rostite de soldați în timpul ceremoniilor romane în cadrul cărora era pus în fruntea oștirii un războinic posedat de vreun Nicomedes[90], pe nedrept

90 Nicomede al IV-lea, rege al Bitiniei între 94 și 74 î.Hr. La vremea aceea țara era aflată sub controlul Romei. În 80 î.Hr., tânărul Iulius Cezar a fost ambasador la curtea acestuia, având ca misiune să strângă o oaste folosind și resursele Bitiniei, dar a întârziat atât de mult, încât au apărut zvonuri despre o posibilă relație sexuală între el și rege. (*N. trad.*)

ocolit de glorie din pricina asta). Nu, doar o tăcere mohorâtă, concentrată, cum șade bine unor soldați care înțeleg că nicio pedeapsă nu le va aduce înapoi frații pieriți...

Înțeleg, firește, că soldații tac pur și simplu pentru că în scenariu nu e trecută nicio reacție la modificarea subiectului, și ăsta este în mare măsură un bug. Dar această stare de lucruri îmi convine de minune. Un alt bug în această scenă e și mai interesant: dacă sufli în carnyx când capul de mistreț este intrat adânc în Vercingetorix, acesta scoate un sunet la fel de puternic și de oribil ca atunci când cânți în mod obișnuit la acest instrument. Putem, eventual, înțelege asta ca pe un semn care li se arată legiunilor – e drept, unul cu un sens nu foarte limpede.

La asemenea profunzimi, bineînțeles, nu ajunge orice user, așa că nimeni nu vede bug-urile. În general vorbind, toată viața noastră constă în mare parte din bug-uri, și diferența dintre un destin fericit și unul nefericit stă numai în cum reacționăm la ele.

Carnyxul se mișca tot mai repede, și solemnitatea exterioară a dreptății era cât pe ce să se transforme în catharsisul meu interior personal, când deodată, o voce din spatele meu m-a scos din transă:

– Ave, Cezar! Cei ce merg la moarte te salută!

În primul rând, această temă aparținea altui subiect: nu eram în Colosseum. În al doilea rând, vocea vorbea rusește. Și o cunoșteam.

M-am întors – și capătul îngust al carnyxului mi-a căzut din mână. Pe podium stătea Porfiri. Dar nu era bădăranul mustăcios amenințător cu care avusesem de-a face înainte.

Porfiri se schimbase, și era de nerecunoscut.

Arăta foarte tânăr. O vagă asemănare cu înfățișarea precedentă se păstrase în forma nasului și a sprâncenelor. Dar nu mai avea mustăți, și nici favoriți. Mai mult decât atât, era și ras

în cap. Era îmbrăcat mai mult sau mai puțin potrivit cu locul și epoca – într-o hlamidă cenușie (din acelea în care este înfățișat Iisus în pustie). Și... mi se părea absolut atrăgător.

Porfiri nu era încă „bărbat“ în toată puterea cuvântului și de aceea nu-mi stârnea sentimente antagonice. Avea ceva dintr-o vrăbiuță nimerită în lumea noastră, pe care-ți vine s-o iei în brațe și s-o încălzești. Vă spun sincer, exact aceleași sentimente mi le trezea Janna la vremea ei.

Numai amintindu-mi de asta, am înțeles despre ce e vorba.

Semăna cu Janna. Dacă ea ar fi avut un frate, așa ar fi putut arăta. Mi-a trecut prin minte că clusterul, care încă n-o uitase pe Janna, îi dăduse inconștient lui Porfiri această înfățișare...

Sau conștient?

Am simțit o apăsare în piept. A trebuit să respir adânc de câteva ori, ca să mă liniștesc. Și nu era numai de la droguri.

– Cum m-ai găsit? l-am întrebat.

– Ce înseamnă „găsit“, Mara? Tu nu e nevoie să fii căutată, tu ești peste tot. Așa spun vocile.

– Îmi știi numele adevărat?

– Ești Mara, a repetat el pe un ton sigur.

– Bine, am spus, privindu-l atent. Iar tu ești, așadar, Porfiri Kamenev?

El s-a înclinat adânc, dar cu demnitate.

– Nu mi-ai răspuns, am continuat. Cum anume m-ai găsit?

– În rugăciunile disperării. Rătăcind prin mlaștinile destinului meu, am găsit un templu abandonat. Și acolo, pe fresca principală, erai înfățișată tu, cu coroană de aur și șase brațe. Mergeai pe un elefant albastru, și acolo unde pășea piciorul lui creșteau bodlerele.

– Bodlerele?

– Sunt niște flori galben-portocalii.

– La voi acolo e zăpadă, am zis eu. Şi gheață. Chiar tu ai scris asta.

– Nu întotdeauna, a răspuns el. De data asta era primăvară.

Mă linişteam treptat. Mi-am dat seama că vizita nu avea nimic imposibil. Safer-ul lui iPhuck-10, pe care tocmai îmi exersasem pasiunea, era conectat la colectorul care conținea clusterul – era necesar pentru ce făceam. Motorul cuantic servea ambele procese fără probleme. Nu existau niciun fel de mecanisme de software care să împiedice amestecul lui Porfiri în sistem. Pur şi simplu nu-mi trecuse prin cap că-l poate apuca să mă viziteze din proprie inițiativă... Janna n-a făcut niciodată așa ceva.

– Carevasăzică, ai venit aici de la templu?

– Eu înțeleg că ai răspuns la chemarea mea și mi-ai permis să vin, a zis Porfiri.

Judecând după faptul că mă văzuse în „templu", aveam un statut important în lumea lui. Janna mă considera un fel de zeiță – poate o zeiță rea. Dar ca și Porfiri să... În fond, m-am gândit, nu e același Porfiri pe care l-am cunoscut. Va trebui să corespund.

– De ce-ai venit?

– M-ai pus să fac filme. Cu primul a fost simplu. Dar cu al doilea...

– Tu faci filme? l-am întrerupt eu. Parcă scriai recenzii. Nu ești Antoine Koncealovski. Ești Porfiri Kamenev.

M-a privit uimit.

– Fac și filme, și scriu, și inventez nume. Ştii doar, Mara...

Drogurile mi se risipiseră deja din cap și am realizat gravitatea celor ce se petreceau.

Cel care vorbea cu mine era clusterul, un sistem foarte complex, care putea fi viciat și chiar distrus prin introducerea unei

combinaţii incorecte de date. Dacă lucrai prin interfaţă, astfel de posibilităţi erau reduse la maximum – pentru asta şi era necesară. Acum însă sistemul intrase în contact cu mine ocolind procedura specială protejată. O singură greşeală, şi puteam să pierd clusterul sau să distrug ce crease... Trebuia să schimb vorba rapid.

– Nu ştiu totul, am răspuns, ci numai ce vreau să ştiu. După cum spune prietenul meu Şiva, omnipotenţa e necesară în primul rând pentru a limita omniscienţa. Cu ce pot să te ajut?

– Am câteva întrebări tehnice, a spus el. În legătură cu parametrii care trebuie respectaţi. Uite, am aici o listă întreagă.

– Trimite-mi întrebările în scris, am răspuns eu.

– Cum?

Am chibzuit o clipă.

– Scrie pe o foaie de hârtie şi arde-o în templu. Lângă fresca aceea. Dar nu azi. Mâine.

O seară ar fi trebuit să-mi ajungă ca să adaug regimul ăsta de contact la interfaţă.

– Şi acum, pleacă, am continuat, am treabă.

Şi am arătat spre conducătorul gal care părea un dinozaur cu coadă încremenit pe podium în faţa mea.

Porfiri s-a întors şi a coborât treptele de lemn, spre câmp.

– Încă ceva, am adăugat. Îmi placi, dar să nu mai vii la mine singur, fără să te chem.

– Şi cum o să recunosc chemarea ta?

– O s-o auzi în inimă, am spus. Nu-ţi bate capul cu asta.

– O să te mai văd? a întrebat el.

Vocea îi era rugătoare. Am dat afirmativ din cap.

Porfiri s-a înclinat şi a pornit pe câmp. În scurt timp, silueta lui înduioşător de subţire s-a topit în zare.

Legiunile tăceau – și bine făceau. Vercingetorix între timp murise, și bine făcuse, căci îmi pierdusem complet interesul față de el.

Seara am operat cum am putut completările necesare pe interfață. Era la limita posibilităților mele, și din nou mi-am amintit cu nostalgie de echipa mea veselă și deșteaptă, care avusese atâta ghinion în Republica Dominicană... Totuși, m-am descurcat și am scris noile proceduri. A doua zi, când Porfiri a ars scrisoarea în templu (aș fi vrut să văd templul acela), textul lui a apărut instant pe ecranul tabletei mele.

Funcționase.

Porfiri îmi trimisese unsprezece întrebări, pe care n-o să mă apuc să le enumăr aici, pentru că sunt extrem de specializate. O să spun numai că făcusem bine să refuz să-i răspund în fața legiunilor – multe detalii tehnice, legate de dopul anal sincrofazic, pur și simplu nu le știam, și asta ar fi putut slăbi credința lui Porfiri în înțelepciunea mea.

Am fost nevoită nu numai să petrec o grămadă de timp pe Internet, citind manuale pentru acest dop anal, dar și să sun de câteva ori la linia fierbinte iPhuck, unde voci pline de dragoste calmă povestesc clienților tâmpiți cum să-și elibereze mădularul prins în dispozitiv sau, dimpotrivă, cum să-și scoată dildo-ul fără traume. Am reușit să lămuresc totul.

Am răspuns temeinic la întrebări, apoi i-am poruncit prin interfață lui Porfiri să se întoarcă la templu ca să primească răspunsul. La început am vrut ca textul să apară cu litere de foc pe perete, dar ar fi putut lua foc lemnul – eu nu văzusem templul. De aceea, m-am oprit la o voce venind dintr-un întuneric absolut.

Totul a fost bine. Se putea apuca de treabă.

Acum puteam să-l chem oricând pe Porfiri și să intru în orice fel de comunicare cu el. Dar mă temeam că asta ar putea

avea urmări neprevăzute asupra funcţionării clusterului – şi am hotărât să amân măcar până când terminam de făcut cel de-al doilea film.

Cel mai mult mă îngrijora că...

Îmi plăcea prea mult. Eram atrasă de el, de parcă ar fi fost Janna într-un nou trup. Mă tulbura mai ales gândul că într-un anume sens aşa şi era.

După două săptămâni versiunea brută a filmului era gata, şi Porfiri m-a bucurat cu o nouă recenzie.

O redau mai jos.

beyond

BEYOND

Într-o recenzie recentă despre *Résistance* vorbeam despre faptul că în iPhilme noi întâlnim expresii artistice cu adevărat puternice; acum vom adăuga cu îndrăzneală la lista lor filmul *Beyond*, recent lansat.

Cel mai frumos ni se pare că *Beyond* este într-o oarecare măsură exact opusul lui *Résistance*, și totodată pandantul acestuia: este tot un film artistic intelectual experimental.

Dacă *Résistance* este zenitul, *Beyond* este nadirul, sau invers (nu este important aici care este sus și care este jos); altfel spus, sunt două talere ale unei balanțe care se echilibrează reciproc, greutate și contragreutate, două călătorii la fel de riscante la capete diferite ale aceleiași nopți. Este un miracol că în artă sunt posibile astfel de co-creații.

Filmul *Beyond* țintește deja câteva premii internaționale (după cum cred mulți); se discută despre el în saloanele intelectuale; este, în fine, la modă...

Nu, bineînțeles că n-o să devină un mare hit în ceea ce privește vânzările. Dar, după cum stau mărturie ecourile de pe

Internet, există printre noi fani care deja l-au văzut de zece sau chiar de douăzeci de ori. Şi asta se întâmplă cu un iPhilm despre viața unui filozof, în care nu sunt nici împuşcături, nici urmăriri, nici cine știe ce excese amoroase explicite și bizare.

Jean-Luc Beyond este un filozof de la sfârşitul secolului XX, care și-a depășit într-o asemenea măsură epoca, încât unii îl asociază ipsosului timpuriu. A trăit în Elveția și a scris în general în engleză, deși era francofon. Locul lui în istorie – dacă e să ne luăm după importanța sa pentru gândirea globală – este unic, dar, pentru a determina coordonatele exacte ale lui Beyond pe harta filozofiei universale, trebuie să ne reprezentăm măcar cu o oarecare aproximație această hartă.

Vom încerca să explicăm clar situația.

Sartre și Heidegger sunt ca niște vârfuri foarte înalte, între care este întuneric; unul dintre aceste vârfuri este încununat și cu o zvastică – care nu ne stârnește o ripostă furioasă în principal pentru că Heidegger este greu de priceput și zvastica este ascunsă publicului de niște nori mari.

Să chibzuim: Sartre este un umanist laureat cu Premiul Nobel (pe care, ce-i drept, l-a refuzat); Heidegger este un admirator al lui Hitler. Prăpastia dintre ei pare de netrecut, dar Beyond este tocmai această punte care unește drept și ferm cele două culmi scăldate în nori ale spiritului universal. Am putea să-l numim, firește, *al treilea dintre cei doi*, căci gândirea lui dogorește în mod evident la aceeași înălțime amețitoare – dar important nu este numărul de ordine, ci funcția de comunicare și unificare, nu numai a culmilor între ele, ci și a noastră cu ele.

Beyond este o punte spre înălțimi.

Este foarte greu să redăm esența mesajului său; putem propune doar înțelegerea noastră imperfectă și simplificată asupra problemei. Lobacevski a arătat în geometria sa că dreptele

paralele se intersectează la infinit; tot astfel, Beyond a demonstrat că întâlnirea cu ființa este o epimanifestare a *ființei pentru sine* sartriene; Beyond îi îmbină pe Sartre și Heidegger într-o afirmație concisă și foarte riscată: „în luptă îți afli esența" – și dezvoltă diada lui Sartre într-o tetradă, transformând „ființa-nu-în-sine" în „ființa-nu-pentru-sine". De altfel, pe cel familiarizat cu subiectul, încercările noastre stângace de a scoate în evidență „esențialul" îl vor amuza sau enerva, iar profanului cu greu vom reuși să-i lămurim ceva.

Ce poate propune industriei iPhilm, ai zice, viața unui filozof, săracă în evenimente exterioare – poate fantezii erotice? Uverturi și game? O da, toate acestea există în film.

Micul Jean-Luc într-un hotel londonez; un divan roșu de hotel, parcă sculptat într-o cabină telefonică răsturnată; primul sărut și prima mângâiere; prima pierdere și trădare, încă atât de caraghioasă, atât de copilărească. De aici – chipul destinului ca o cabină telefonică roșie, care îl lovește ca un ciocan pe erou la fiecare treaptă a vieții, la fiecare despărțire...

Din câte putem să ne dăm seama, acest chip curajos nu se întemeiază nicicum pe adevărata moștenire a lui Beyond, fiind rodul fanteziei autorului – dar însuflețește în mod plăcut spațiul filmului, introducând o notă onirică. Este prevăzut un regim de neîncetate lovituri ale sorții, cu o stimulare frontală simultană, fără îndoială prețuit de spankeri de toate identitățile sexuale – dar, desigur, filmul nu apelează numai la el.

Cea mai importantă operă a lui Beyond este *Timpul și neantul*, cartea întregii lui vieți. Este magnifică, dar incompletă; cineva o compara cu o catedrală gotică neterminată.

Beyond a gândit de la început structura cărții până în cele mai mici amănunte, și abia apoi a început crearea ei, lucrând concomitent la toate capitolele – de aceea în imensul volum

nu există nici măcar o secțiune perfect încheiată. Am comparat deja această lucrare cu o punte între culmi: dacă e să continuăm analogia, Beyond a început cu construcția pilonilor și a vrut să-i termine pe toți, și abia după aceea să aștearnă pe ei calea...

Soarta a hotărât altfel. Când lucrarea era în toi, Beyond s-a îmbolnăvit de o afecțiune rară – scleroză laterală amiotrofică (ALS, sau boala lui Lou Gehrig). Boala a progresat foarte repede, și în scurt timp Beyond a ajuns aproape total paralizat – închis în carcera solitară a propriului trup (această metaforă tragică este întâlnită în mod repetat în *Timpul și neantul*).

Mușchii l-au lăsat treptat – la început a mai putut să scrie, apoi să bată la mașină, mai întâi cu ambele mâini, apoi cu una... O vreme a dictat, dar l-au lăsat și mușchii gâtului. Beyond lucra repede, dar înțelegea deja că n-o să reușească să termine. Pe vremea aceea medicina nu era prea răsfățată de miracole; cel mai avansat dispozitiv pentru bolnavii de ALS era un laser pointer fixat pe frunte care le permitea să îndrepte un punct luminos roșu asupra literelor de pe o tăbliță agățată pe perete... Dar curând lui Beyond au încetat să i se mai supună nu numai mușchii gâtului, ci și ai ochilor. Îi mai funcționa numai sfincterul – acest mușchi cedează ultimul, chiar și după al pleoapei. Și abia aici boala s-a oprit și a încetat să progreseze. După circa jumătate de an de la stabilizare, la o clinică din Elveția s-a pregătit special pentru Beyond un dispozitiv care a făcut posibile din nou comunicarea lui cu lumea și lucrul la carte. Acesta era o sondă anală cu un contact care reacționa la presiune – și un computer special programat, care abia începea să fie folosit în practica medicală.

Dispozitivul funcționa astfel: ecranul din fața lui Beyond îi arăta alfabetul, împărțit în două. Dacă voia să aleagă o literă

din partea de sus a ecranului, strângea din sfincter o dată. Dacă voia să aleagă una din partea de jos, de două ori. Când ecranul era ocupat de partea de sus (respectiv de jos) a alfabetului, se împărțea și aceasta în două, și această procedură se repeta până când era aleasă litera necesară.

Tehnologiile de text predictiv încă nu erau răspândite pe vremea aceea, și cuvântul trebuia ales întreg (e în asta ceva de genul trudei chinuitoare a scrijelitorului de hieroglife din Egiptul antic). Trei contracții rapide ale sfincterului însemnau un spațiu între cuvinte.

Beyond a putut relua lucrarea vieții sale. Dar spiritul lui era deja frânt de suferință și depresia îl vizita tot mai des. Ea s-a reflectat, firește, și în stil. Când Beyond revine asupra capitolelor neterminate ca să le continue, linia acestei tragice frângeri trece deseori drept prin mijlocul paginii. Iată un pasaj luat la întâmplare din capitolul „Celălalt și Coexistența":

> ... *Se pare că scopul meu ar fi atins, de vreme ce posed ființa care are cheia obiectității mele și o pot face să-mi simtă libertatea în mii de chipuri. Dar atunci nu este vorba de o privilegiere și de o izolare a „eului", astfel încât trebuie apoi căutată o trecere de la acest subiect izolat la ceilalți? Pentru a evita această neînțelegere e cazul să luăm aminte la sensul în care se vorbește aici despre „ceilalți". „Ceilalți" nu înseamnă ceva precum: tot ce rămâne în afara mea și în raport cu care eul se evidențiază; ceilalți, dimpotrivă, sunt aceia de care cel mai adesea nu te distingi pe tine însuți, aceia printre care la rândul tău ești. Acest a-fi-de-asemenea-aici laolaltă cu ei nu are caracterul ontologic al unui fapt-de-a-fi-simplă-prezență-„laolaltă" înăuntrul unei lumi. În această calitate, „celălalt" a pierdut cheia ființei-mele-obiect și are despre mine o simplă și pură imagine, care nu este nimic altceva decât una dintre afecțiunile sale obiective și care nu mă atinge; iar dacă el simte efectele*

libertății mele, dacă eu pot acționa asupra ființei sale în mii de chipuri și-i pot transcende posibilitățile cu toate posibilitățile mele, e în măsura în care el este obiect în lume și, ca atare, în afara stării de a-mi recunoaște libertatea. Decepția mea este întreagă, de vreme ce caut să-mi însușesc libertatea celuilalt și-mi dau seama, dintr-odată, că nu pot acționa asupra celuilalt decât în măsura în care această[91] *eu aici el nu. unde acolo. celălalt nu. vino vn aici. unde fost. mâine uf. pot răbda. să trăiești, of. dar da. lore 3 r.*

Un cititor atent și rafinat va putea distinge în acest paragraf granița dintre Beyond cel de la început și cel din ultima etapă. Se vede că după o scurtă perioadă de lucru cu sonda filozoful obosea foarte tare – dar nu se dădea bătut.

„Să trăiești, of. Dar da." Pare că însuși existențialismul heideggerian, în tot *tragismul lui rigid* se dezvăluie prin aceste câteva litere. Cât despre „lore 3 r", au fost deja sfâșiate numeroase exemplare în disputele filozofice – să fie o trimitere la triplul caracter „legendar" și „mitologic" al contextului (așa presupun cei mai mulți), sau menționarea cântecului ostășesc al SS *lore lore lore* (asta ar putea sugera parțial cuvintele „vino vn aici")?

Și ne mai vine în minte că poate „catedrala gotică neterminată" nu este cea mai bună comparație pentru cartea lui Beyond: ea este mai degrabă în generosul și solarul spirit baroc moștenit de la scârțanul constructivist.

Așa arată țesătura lucrării *Timpul și neantul* – în afara acelor capitole la care filozoful nu a mai reușit să revină în timpul bolii. Dar tocmai în ele se ascunde posibilitatea unică a

---

91 Pasajele sunt luate, intercalat (vezi mai jos), din edițiile Jean-Paul Sartre, *Ființa și neantul*, traducere de Adriana Neacșu, Editura Paralela 45, Pitești, 2004 și Martin Heidegger, *Ființă și timp*, traducere de Gabriel Liiceanu și Cătălin Cioabă, Humanitas, București, 2003. (*N. trad.*)

co-creației înfățișată spectatorului (și aici „co" este, fără nicio îndoială, dimensiunea prezenței în sensul cel mai pozitiv).

Însăși setarea opțiunilor pentru iPhilm conține un joc elevat – ea trimite la Sartre. Filmul poate fi urmărit în două moduri: „Cititul" și „Scrisul" (așa se numesc părțile faimoasei povestiri *Cuvintele* a lui Sartre). În modul „Cititul" veți vedea o butic-sexodramă rafinată, dar seacă. În modul „Scrisul" vă așteaptă cea mai atrăgătoare și mai incredibilă aventură intelectuală a vieții dumneavoastră.

Da, probabil ați ghicit deja. Vi se va ivi posibilitatea de a vedea în fața dumneavoastră computerul lui Beyond cu ecranul care se tot împarte – și să încheiați unul dintre capitolele cărții *Timpul și neantul* (textul electronic integral al acesteia este anexat iPhilmului).

Acest lucru se poate face în două regimuri. Pentru gay (o astfel de opțiune există și pentru publicul vaginal) se potrivește perfect dildo-ul standard al lui iPhuck 10 – senzorii lui sunt atât de preciși, încât puteți seta pragul acționării prin strângere la ce nivel doriți. Dar asta va conține și un element de *cheating*, firește.

Dacă spectatorul sau spectatoarea vrea să vadă (și să simtă) iPhilmul așa cum a fost el conceput de către regizor, va trebui să folosească dopul anal sincrofazic aflat în trusa iPhuck 10 – și numai pe acesta. Are un diametru semnificativ mai mic, dar senzorul încorporat nu este atât de sensibil și necesită o mai mare forță musculară. Exact așa a fost și sonda lui Beyond – și asta va da aventurii dumneavoastră intelectuale o tulburătoare autenticitate.

Toți fanii văd așa acest iPhilm; mai mult, *cheaterii* nici nu sunt primiți în concursul „Termină-l pe J.-L. B" (cu o singură excepție).

Da, da, ați auzit bine: pe Internet există un concurs pentru cea mai bună încheiere a unui fragment din *Timpul și neantul*.

Au participat deja la el câteva mii de oameni – i-am putea numi fără teamă crema elitei intelectuale mondiale.

Se spune că până și celebrul Delon Vedrovois, în ciuda vârstei sale înaintate, a scris o bucățică din prima parte a cărții *Timpul și neantul* – e drept, nu cu dopul anal sincrofazic, ci cu dildo-ul standard din trusă (juriul concursului i-a permis asta din respect față de vârsta lui). Se pare că Vedrovois s-a înscris la concurs anonim, dar participarea sa este secretul lui Polichinelle.

Din respect față de acest mare spirit vom reproduce integral un pasaj:

> ... *nu trezește nicio îndoială faptul că o condiție necesară și suficientă pentru ca o conștiință aptă de cunoaștere să-și cunoască obiectul – și orice conștiință este incontestabil conștiința fenomenelor – este că ea trebuie să fie și conștiința de sine în calitate de cunoscător, căci în caz contrar s-ar dovedi o conștiință inconștientă de sine, adică o conștiință inconștientă și fără conștiință, ceea ce, în mod evident, este absurd. Astfel, caracterul descrierii ei (a conștiinței) poate să fie fixat numai din „obiectitatea“ a ceea ce trebuie să fie „conștientizat“, adică prin capacitatea ei caracteristică de întâmpinare a fenomenelor. Deoarece fenomenul este ceea ce se dezvăluie conștiinței în măsura în care putem vorbi despre ea. Prin urmare, trebuie să fie un fenomen al conștiinței, adică o manifestare a conștiinței descrise ca atare, atunci când conștiința se recunoaște în fața sieși. Dar este oare identic fenomenul conștiinței astfel obținut cu conștiința fenomenului? nu știu. deocamdată tăc da. spus pop. gândit pop. din nou conșt. care a auz.pl. ei nu. ei uf.*

Din păcate, Vedrovois a devenit ținta *hater*-ilor care au sărit cu insulte homofobe – aceștia afirmau că excepția pentru vârstnicul filozof gay fusese făcută pentru că nu mai era în stare de

zeci de ani să strângă ceva în sfincter, și numai sensibilitatea foarte mare a dildo-ului din trusa iPhuck 10 îi permitea să mai lege câteva cuvinte.

Între participanții la concurs se aflau și oameni de nimic, care repetau aceleași cuvinte și în legătură cu Beyond însuși – chipurile aceeași problemă fusese unul dintre motivele laconicității extreme a scrierilor lui târzii.

Acesta este, probabil, ecoul resentimentelor cauzate de scorul mic primit de la juriu pentru numeroasele litere scoase din ei. Omenește, această reacție este de înțeles, dar am vrea să amintim că profunzimea gândirii filozofice nu depinde întotdeauna de elasticitatea mușchilor și că poți să ai o grămadă de mușchi și intelectul unui șoarece (ceea ce se aplică absolut perfect acestor domni).

Dacă ar fi putut învia ca să participe la acest concurs, marele Michel Foucault cu greu s-ar fi dovedit prolix din punct de vedere lingvistic – dar poate că ar fi redus la tăcere toate aceste jalnice voci ostile cu o singură încordare disprețuitoare.

Porfiri Kamenev

blondi

Nu știu de ce mi se părea că mai auzisem de acest Beyond – din câte îmi aminteam, fusese un soi de conștiință postbelică a Europei, care nu numai că făcuse parte din SS, dar își ascunsese față de SS forma craniului și orientarea în sfera atracției, recunoscând totul cu o săptămână înainte de a se introduce pe Internet arhiva desecretizată a Stazi. O istorie obișnuită, de altfel.

Dar s-a dovedit că încurcam lucrurile.

Beyond fusese creat de cluster special pentru film. M-am interesat la interfață cum anume și am aflat multe detalii interesante.

Numele de familie fusese luat dintr-o carte veche: *Freud, Lacan and beyond* (a se înțelege: „Freud și Lacan sunt rahat, dar Beyond e absolut bestial").

Textul lui Beyond a fost compus prin metoda așa-numitului *mince* (în engleză, tocătură). Programul Mince amestecă câteva substanțe diferite, creând una singură. Procedura este posibilă nu numai cu diferite sortimente de carne, ci și cu diferite feed-uri umanitare.

Algoritmul a luat lucrarea lui Heidegger *Ființă și timp*, cartea lui Sartre *Ființa și neantul* și a făcut din ele *Timpul și neantul*. Textul acestei *Timpul și neantul* era tot un *mince* – o frază din Sartre, următoarea din Heidegger, următoarea iar din Sartre, și tot așa până la sfârșitul cărții (astfel că teza despre puntea de la Heidegger la Sartre este pe deplin îndreptățită). Dacă facem același lucru cu niște încâlceli filozofice lipsite de sens limpede, rezultatul va fi la fel de tulbure în sugestie ca și cea mai puțin inteligibilă dintre ele.

Totuși, admit că sunt oameni pentru care Heidegger este pe deplin inteligibil. Un băiat din echipa care a pierit în Republica Dominicană îl citea cu încântare în timp ce lucra la mecanismele de durere ale clusterului (poate ca să simtă el însuși suferința). Astfel, el nu numai că-l înțelegea pe acest Heidegger, dar tot scuipa din el:

– Ființă întru moarte! Ființă! înjura el. Numai un fascist putea să conceapă așa ceva. În ce moment din timp a posedat *Herr* Heidegger ființa? Ce aspect al lui *Herr* Heidegger? A posedat vreodată *Herr* Heidegger toată ființa la un loc, și cine a fost martor la asta în afară de comandamentul raional? Și dacă a posedat ființa în vreun moment, ce s-a întâmplat cu această ființă și cu *Herr* Heidegger însuși?

– Păi ce-ar fi trebuit? am întrebat eu.

– Neființa întru moarte! Transformarea întru moarte! Despre ce ființă mai poate fi vorba? Ființa a ce? Când? Lungește ea fie și o secundă? Îi urăsc pe acești zgârie-nori ai spiritului înălțați pe nimicuri deșarte. Dacă filozofii și-ar construi castelele din cărămizi, și nu din cuvinte, ar fi arestați pentru incompetență după prima cărămidă, pentru că forța gravitației ar intra imediat în dialog cu ei. Dar cuvintele sunt niște cărămizi care vor

sta suspendate în aer o mie de ani oriunde le-ai arunca, așa că poți să-i prostești multă vreme pe cei din jur...

Acum probabil stă cu *Herr* Heidegger pe vreun nor în formă de tanc „Tigru“ și discută deschis despre copilăria lor. Dar această frază despre zgârie-norii înălțați pe nimicuri mi-a rămas în minte. Așa se pare.

Eu nu l-am studiat pe Heidegger, m-a ferit Dumnezeu. De altfel, și pe Sartre îl știu numai pentru că a vorbit mult despre artă și am avut nevoie în munca mea. Dar vedeam ce se întâmplă cu cei care îi citesc cu nesaţ pe ăștia doi și tot restul listei, ca să intre mai repede în afaceri – mai ales când, bieții de ei, se raportau serios la cele citite. *Oy vey*. Dar, nu știu de ce, se păstrează consensul că „sunt lucruri pe care trebuie neapărat să le știi“.

Bun, sigur că cei care predau așa-numitele „științe umaniste“ au nevoie de o bază. Dar o asemenea stare de lucruri este, după părerea mea, dăunătoare. Să-i spui unui spirit tânăr și proaspăt: uite, citește-i pentru a te dezvolta pe Heidegger, Sartre, Vedrovois și Beyond e ca și cum ai sfătui o tânără și frumoasă țărăncuță: ca să cunoști viața, fiica mea, culcă-te de câte zece ori cu fiecare dintre cei doisprezece mecanici de tractoare pe motorină din depoul tău. Ea va face asta, bineînțeles – e o biată fată înduioșător de ascultătoare. Şi va cunoaște viaţa în sensul obișnuit. Dar n-o să mai fie frumoasă: în primul rând, o să abă sânii murdari, oricât i-ar spăla, iar în al doilea rând, va pișa motorină până la sfârșitul zilelor.

Aparatele de fitness filozofice nu educă spiritul. Îl deformează. Când ți se dezvoltă mintea în acest mod, în ea este încărcat un soft care începe imediat să ia parte la fiecare „întâlnire a ta cu ființa“. Şi, odată descărcat acest soft, nu-l mai poți dezinstala.

Un spirit tânăr tenace și-i poate însuși pe toți acești heideggeri și sartri. Dar nu va mai fi niciodată tânăr, proaspăt și imprevizibil. Va începe să duhnească la fiecare răsuflare; mai mult, va începe să și tindă spre o zonă în care de mult nu mai există nici oamenii, nici Reichsmărcile care erau acolo în 1943. Deschideți orice articol de artă și uitați-vă cum autorul pișă strâmb motorină – și o să înțelegeți despre ce vorbesc.

Din același motiv, de altfel, toți specialiștii străluciți în artă străină se dovedesc a fi atât de nesemnificativi în calitate de creatori – predecesorii mai reușiți le-au hackuit pentru totdeauna mințile, și ele emană acum doar duhoare și fum. Fum nu iese fără foc, sunt de acord, dar asta nu face șemineu dintr-un coș de sobă.

Din păcate, știu prea bine asta din proprie experiență – când eram elevă, visam să scriu versuri și învățam pe dinafară o cantitate uluitoare de poeți și poetese în trei limbi. Ar fi trebuit să evit poezia și să citesc proză ca lumea. Asta am înțeles abia mai târziu, când am devenit critic de artă (apropo, este foarte posibil ca și în Janna să fi iubit umbra mea nerealizată – pe Safo).

Orice om instalează cu mare atenție pe device-ul lui programe descărcate de pe Internet. Și pot fi șterse. În cel mai rău caz, poate să arunce device-ul și să-și cumpere altul. Dar pe discul principal de la el din cap, care nu poate fi schimbat până la moarte, omul pune credul orice nimerește. Și-l întipărește imediat, plin de veselie, în neuroni, pentru tot scurtul lui „totdeauna". Nu, nu vreau să spun, firește, că întreg softul *mainstream* e de rahat. Nu e de rahat. Este, așa cum bine a observat Porfiri, un instrument de putere al *establishment*-ului, făcut din rahat, care îți este instalat sub piele. De fapt, nici măcar instalat, nu. Pus acolo chiar de către tine. De informația umflată din *mainstream* trebuie să te apropii numai într-un

costum complet de protecţie biologică şi să te uiţi cu atenţie ce, de unde și cum. Şi cel mai bine e să nu te apropii deloc, mulţumindu-te să-i observi pe cei care s-au apropiat – de exemplu, pe reţelele sociale. Asta e de obicei de ajuns. Uite, eu, de pildă, am înţeles de mult că mai puţin înseamnă mai mult...

... și de aceea, probabil, am scris aceste trei pagini. Atâta v-am bombardat, că nu mai cred nici eu.

Apoi mi-a devenit clar ce trăsătură umană – ah, extrem de umană – a reprezentat atât de iscusit, judecând după critică, algoritmul imitativ al lui Porfiri la sparged.

Filmul, într-un cuvânt, a reușit. A emoţionat şi a incitat, după cum tocmai am demonstrat prin propriul exemplu.

Bonusul pentru marketingul mufei anale a trebuit să fie împărțit de data asta în șase – dar mi-a ajuns, și nu m-am plâns. Distribuția a fost bună, presa – absolut excelentă...

Perspectivele sunt fascinante.

* * *

Am revenit la această temă după două luni – ce pot să spun? Când am scris paragraful anterior totul era bine. Adică totul în general. Dar tocmai aici, după cum ne învață filozofia naturii chineză, se află prima fisură pe locul viitoarei prăpăstii.

La scurt timp după apariţia lui *Beyond* au început problemele.

Nu, încă nu la mine. Problemele au început la Ari Menahem – producătorul căruia îi vindeam filmele mele prin intermediul partenerilor din Fante (nu ne cunoșteam personal). Studiourile lui se ocupau de îmbunătăţirea digitală a filmelor mele brute, transpunându-le în capodopere celebre în întreaga lume.

Mai bine zis, problemele lui Menahem nu au început, ci s-au terminat. A fost omorât – de aceea îi şi menţionez aici numele adevărat.

Acest lucru a fost făcut de un *sleeper* din Califat care s-a aruncat în aer chiar la o ceremonie de la Hollywood, lângă covorul roșu pe care trecea Menahem. În provinciile americane sunt la mare căutare bombele compuse din multe prezervative cu explozibil înghițite înainte de procedură (au învățat de la cartelurile de droguri). O bombă fără componente metalice – elementele dăunătoare sunt făcute din plastic. Dar și acesta ucide. E drept, în astfel de explozii nu mor la fel de mulți oameni. De data asta au murit, în total, trei.

Explozia a fost păstrată pentru eternitate în înregistrările video ale numeroaselor camere de filmat – un plastron impecabil, papion negru, o barbă tunsă elegant, două lacrimi tatuate sub ochiul drept – totul după ultima modă. Să tot trăiești când arăți așa.

Printre victime s-a nimerit un rapper nonbinar cross-religios de origine cameruneză, care primise nu de mult un Grammy, de asta s-a vorbit mai ales despre el, iar despre Menahem presa n-a spus mare lucru, prezentându-l ca pe o victimă întâmplătoare a unui act de ură. Dar, bineînțeles, de fapt a tăcut pentru că ar fi putut ieși la lumină multe lucruri neplăcute.

Menahem era un om foarte serios și bogat, și la început toată lumea a crezut că avea niște chestiuni financiare neterminate cu Califatul. S-a dovedit însă că acest act de intimidare ideologic a fost legat de activitatea sa profesională, mai concret, de filmul *Blondi* (Porfiri l-a menționat în recenzia lui la *Résistance*).

Pentru a explica ce s-a întâmplat, va trebui să povestim despre *Blondi* – după asasinarea lui Menahem filmul a fost scos de pe toate piețele și resursele, și cititorul nu va găsi nimic singur.

Porfiri a avut dreptate: piața iPhilmelor cu subiecte vii s-a dezvoltat și s-a întărit atât de mult în ultimii zece ani, încât a primit chiar și o marcă ironică argotică – *zorro-movie*. Așa se

numește amestecul de thriller cu zooerotică de nișă. Nu mai este de mult o noutate, dar înainte nu se făceau astfel de blockbustere serioase.

Vreau să lămuresc de la bun început că nu sunt zoofobă – am mulți prieteni zoofili, și sunt oameni minunați, cu un înalt profil moral, cărora le-aș încredința fără nicio teamă păsărica sau cățelușul meu, dacă aș avea. Dar cantitatea de *zorro-movies* care apar astăzi pe ecrane depășește cu mult nevoile acestei nișe specifice de public. Începem să le vizionăm cu toții – și asta are, mai degrabă, un subtext politic.

Firește, nu în sensul că „sodoma de pe deal", cum se exprimă fanaticii religioși, încearcă să ne inducă astfel de gusturi. Totul e mult mai simplu. Poveștile LGBT – și *diversity* –, contopindu-se într-o singură orhidee umanitară parfumată, alimentează mișcarea progresistă de aproape un secol – dar astăzi această abordare nu mai funcționează.

Femeia afro-americană musculoasă cu identitate sexuală mobilă, infectată cu Zika-3 și cu tulpini rare ale herpesului de Yucatán (mai pe larg fie spus, întreaga imagistică și simbolistică legate de *power-to-the-people*) a devenit de mult cartea de vizită a Guvernului Mondial (bun, să uităm de „Ipsosul Armonic" – a *establishment*-ului global, a Băncii Unice, a Oceanului Planetar și așa mai departe). Tocmai de la acest personaj simbolic pornesc toate războaiele inspirate de comicii TV de sâmbătă seara și își trag seva toate răsturnările de pe planetă – ca să nu mai pomenim reformele financiare.

Progresiștii de astăzi înțeleg prea puțin noțiunea de *diversity* – sunt necesare noi puncte focale ale discursului. Ceva trebuie distrus, cineva trebuie judecat, cu cineva trebuie să te lupți – dar în niciun caz cu Banca Unică, altfel îți vor lua finanțarea. Pentru a ajunge la inima omului, ar fi bună în mod

ideal o cățelușă sau o pisicuță, iar dacă se poate atașa și un subtext sexual la asta (și un iPhuck-store în același timp), este de-a dreptul minunat. De aici acest strigăt pentru „drepturile sexuale ale animalelor" (se înțelege, eu sunt total de acord cu nucleul umanist al acestei mișcări și sunt ironică numai în cazul câtorva excese ici-colo).

Până la *Blondi*, toate *zorro-movies* erau adresate unui ghetou de nișă. *Blondi* a devenit primul hit care a ieșit din limitele genului – el nu este pur și simplu un *zorro-movie*, ci și o dramă istorică de anvergură, care conține, ca multe altele, tot ce scuipă astăzi Hollywoodul, update-uri și upgrade-uri în cele mai importante probleme ale istoriei politice.

Desigur, cuvântul „istorie" trebuie pus aici între ghilimele – curge atât de mult suc de roșii în *Blondi*, încât s-ar putea îneca în el mai multe pacheboturi ca *Titanicul*. Dar ar fi ciudat să dăm vina pe Hollywood pentru asta. Costumele și mașinăriile altei epoci sunt create în detalii precise – suntem recunoscători și pentru asta. Iar pe cei câțiva care sunt interesați de adevărul istoric îi așteaptă arhivele.

Deși eu însămi nu sunt zoo, filmul mi-a plăcut, și a fost interesant să-l vizionez de la început până la sfârșit.

Îmi amintesc că începea spectaculos și înfricoșător.

Hitler stă lângă fereastra panoramică a reședinței sale de la munte, cu vedere la vârfurile înzăpezite ale Alpilor, și se uită într-un glob de cristal. Camera se apropie, și ne cufundăm în viziunea lui: turnuri de foc cu stele roșii, niște mutre dezgustătoare, unsuroase, cu nasuri mari, divizii care înaintează pe câmpul înzăpezit, cadavre în nămeți... Toate acestea sunt însoțite de o grea, crescândă presimțire, indusă măiestrit de stimulatorul transcarnial.

Dar viziunea se întrerupe. Se aude un lătrat de câine puternic. Hitler pune globul de cristal pe masă. Dintr-un colț, se

uită la el cățelușa lui din rasa ciobănesc german, Blondi: limba îi atârnă în afară, iar în ochi i se citește parcă dorința de a comunica ceva foarte, foarte important...

Globul de cristal a fost schimbat cu o zi înainte de omul-de-serviciu, care e spion. Blondi a văzut totul, dar nu poate să spună nimic. Trebuie, firește, să-ți dai seama – fie și numai pentru tine însuți – de unde se dezvoltă totul în acest film. Pe mine chiar mă interesează dacă voi fi în stare de o recenzie la fel cu cea a lui Porfiri al meu, care se târăște prin clusterul obosit.

O să încerc.

Acest film, cum deseori se întâmplă la Hollywood, este bazat pe un material furat picătură cu picătură dintr-un *content* străin. Furat, desigur, cu iscusință și profesionalism, și nici un singur *lawyer* n-o să dovedească nimic – de aceea, vorbind despre conținut, criticii numesc evaziv asta „o aură culturală cosmopolită".

Filmul are, bineînțeles, și un supratext pur ideologic. După ce s-a stabilit că vina pentru începerea celui de Al Doilea Război Mondial aparține Rusiei, în discursul progresist a început să se simtă nevoia de a-i atribui și Holocaustul. Dacă vă învârtiți în lumea filmului, simțiți astfel de lucruri cu vaginul. Dar acest lucru trebuie făcut cu excepțională iscusință și finețe – ca beneficiarul nevăzut să nu fie deranjat de o prea mare slugărnicie.

Creatorii lui *Blondi* rezolvă problema răspunderii Rusiei pentru Holocaust cu un soi de eleganță lunatică. În acest film, Hitler e un fel de *geek* mistic, un visător scrântit, un Münchhausen negru. Se uită tot timpul în globul de cristal ca să înțeleagă încotro să ducă mai departe Reich-ul. Agenții NKVD află despre asta și hotărăsc să înlocuiască acest glob, ca să-i inducă Führerului gândul unei invazii asupra Angliei.

Pentru aceasta, specialiștii staliniști în manipulare subconștientă încearcă să facă un glob identic, cu un portret

subliminal – adică neobservat conștient – al lui Churchill. Hitler, cred ei, se va uita în globul său, se va înfuria pe Churchill și va porni invazia...

În Rusia există o fabrică unde se produc așa-numitele „Kremlinuri de Crăciun" pentru contemplarea colectivă de către armată – niște globuri de sticlă cu o imagine laser a Kremlinului înăuntru. Această fabrică primește misiunea de a crea falsul glob subliminal pentru Führer.

Dar din cauza tehnologiei rusești rămase în urmă și epidemiei de alcoolism din fabrică, Churchill-ul de laser iese ca o caricatură de evreu năsos din broșurile antisemite. Mai mult, meșterii ruși, ocupați să înjure, reușesc să lase în globul fals de cristal umbra „Kremlinului de Crăciun", pentru că la prima trecere a laserului uită să întrerupă procedura standard...

Ca atare, devine limpede că rușii l-au provocat pe Hitler nu numai la Holocaust, ci l-au făcut și să atace Rusia. Inteligent, da. E drept, pe vremea aceea nu existau lasere, dar cine își mai aduce aminte, când îi tremură inima de mânie. În fond, e un film.

Conform scenariului, Hitler se crede un nobil ostaș german – un Athaulf[92] – și, în scopuri mistice, intră în legătură cu cățeaua lui: uniunea regulată dintre cele două corpuri eterice îi permite să treacă granițele zonelor de percepție umane și să capete o cunoaștere paranormală. Aceste scene sunt realizate cu o mare pompă, cu efecte speciale spectaculoase și o subtilă susținere transcarnială.

Două episoade în Alpii Bavarezi, trei în avion, patru în Berlin, șase în Wolfsschanze[93] (aici Athaulf s-a însuflețit în mod

92 Regele vizigoților între anii 411 și 415, care a transformat statul vizigot dintr-un regat tribal într-o mare putere politică. (*N. trad.*)

93 „Bârlogul Lupului" (germ.), principalul cartier operativ al lui Hitler pe Frontul de Est în cel de Al Doilea Război Mondial, aflat în nord-estul Poloniei. (*N. trad.*)

special – în propria-i fantezie el se transformă într-un lup negru imens, redat măiestrit de efectele speciale), trei scene în buncărul de sub cancelaria Reich-ului... Aici zoo-auditoriul culege floarea încântătoarei făpturi cu coadă – dar datorită simulatorului transcarnial și orice om cu gândire largă care nu face parte din grupul țintă poate face același lucru (o să vă spun în secret că dacă știi codurile de *cheating*, în scenele din Wolfsschanze te poți îndepărta într-o oarecare măsură de la subiect – de pildă, poți folosi ca penetrator bustul lui Frederic cel Mare).

Dar războiul merge mai departe. În cele din urmă, Hitler își eutanasiază cățeaua, ca s-o salveze de hoardele central-asiatice care înaintează, apoi își încheie socotelile cu viața. Aici ne despărțim de Führer – dar nu de Blondi.

Sufletul câinelui trece prin caznele din Bardo[94], precum și prin nesfârșite halucinații sexuale. Unele devin o provocare serioasă până și pentru iPhuck-10, ale cărui posibilități tehnice sunt folosite până la limită. Aceasta este, de altfel, partea cea mai interesantă a filmului – aici pe spectator îl așteaptă cele mai complexe aventuri ale trupului și sufletului.

Scenele din Bardo sunt un adevărat imn închinat tuturor tipurilor de acuplare care au existat vreodată în natura vie în ultimul miliard de ani, și deși se trece cu viteza glonțului prin acest nor ce se înfioară în autofertilizare, în câteva puncte există opțiunea de pauză, unde poți să comunici strâns cu o algă unicelulară (chiar dacă ele se înmulțesc prin diviziune), cu un vechi pește sarcopterigian, cu un dinozaur și chiar cu un „australopitec cu dinți sabie“, care mi-a mers la inimă în mod deosebit – are un membru imens, dar drăguțul de el se teme

94 În budism, o stare intermediară, de tranziție între moarte și renaștere. (*N. trad.*)

de foc și pe jos e un copac în flăcări lovit de un trăsnet cu diametrul cât o traversă de cale ferată... Da, da, ați înțeles corect.

Când am văzut această parte a filmului, m-am gândit: uite, ăsta e viitorul *zorro-movie*-urilor și în general al cinematografului de iPhuck. Să intre în fantezia absolută, în vis... Sau în general într-o lume a conceptelor ideale, cum a făcut Porfiri în *Beyond*. Dar creatorii lui *Blondi* se pare că s-au speriat de propria omnipotență: e ca magia foii albe de hârtie, unde în orice moment poți să scrii o poezie de o infinită genialitate, dar nimeni nu se încumetă... În continuare, autorii revin pe calea bătătorită a clișeelor de piață și nu se mai abat de la ea.

Până în acest moment filmul nu trăda niciun fel de eroare ideologică pentru care Menahem să fi putut fi atât de aspru pedepsit. De obicei, blockbusterele nu fac greșeli serioase în sensul jignirii sentimentelor, demne de luat în seamă.

Dar, nu se știe de ce, scenariștii au pus-o în film pe Sfânta Angela.

În poveste, Blondi renaște ca... viitorul cancelar german Angela Merkel. Ea nu-și mai amintește nimic din viața trecută – numai că nu-i plac câinii.

Cu atât mai intense par scenele cu Marele Câine Negru destinate spectatoarelor și *she*-spectatorilor, grupate în cea de-a doua parte a filmului, numită transparent *Der Karma-code*. Patimile Sfintei Angela, prizonieră a unui dictator rus pe jumătate gol au aceeași anvergură ca și unele scene din „Wolfsschanze“, dar plictisesc prin monotonie, un inutil aer ezoteric și – cel mai important – lipsă de autenticitate istorică.

„Curăță-i muladhara, o, tu, cel cu cinci picioare! Să-și amintească totul!“

Nu că satrapii ruși ai acestei epoci ar fi știut cuvântul „muladhara“ (așa se numește chakra de la baza coloanei vertebrale) – că

doar nu sunt yoghini. Nu că diplomații germani ai acelor ani s-ar fi salutat cu cuvintele „Adolf Akbar!“ – acest salut, de fapt răspândit în *wilaya*[95] „Gross Deutschland“ (fosta Polonie de sud-vest), avea să se ivească ceva mai târziu. Pe fondul reproducerii migăloase a costumelor și tehnologiilor astfel de neglijențe sunt cu deosebire deranjante. Același lucru se aplică și torțelor care afumă subsolurile Lubiankăi[96]. Dar Hollywood e Hollywood.

Ca rezultat, Sfânta Angela de fapt își amintește totul. Dar nu despre Reich-ul de aur, cum nădăjduise torționarul ei, ci despre globul de cristal pe care i-l înlocuiseră Führerului agenții ruși... În continuare, aflăm dacă informația extrem de importantă despre infamii vinovați de Holocaust va ajunge în mass-media libere.

Singura temă obligatorie pentru *zorro-movie*-ul clasic care nu a fost recuperată în *Blondie* până în acest moment este așa-numitul „zoofetiș“, adică sexul cu un animal împăiat. Este interesant cum rezolvă problema autorii – și le-a ieșit bine și extrem de percutant.

Se pare că o societate secretă asemănătoare masoneriei păstrase blana pârjolită a lui Blondi și făcuse din ea un câine împăiat. Acesta este folosit pentru magie simpatico-ceremonială, care permite influențarea gândirii *Bundeskanzlerin*-ei atunci când ia decizii importante.

Pentru aceasta, societatea secretă are un ritual special: un adept îmbrăcat în rasă purpurie se apropie din spate de câinele împăiat, se acuplează cu el și, repetând o incantație, întoarce botul câinelui spre un anumit sector al unui cerc cu semne

95 Unitate administrativă din mai multe țări africane și asiatice, preponderent arabe. (*N. trad.*)

96 Închisoare și totodată cartierul general al KGB. (*N. trad.*)

cabalistice trasat pe podea. Schimbarea în politica europeană urmează neîntârziat.

Bineînțeles, serviciile speciale află despre vrăjitorie.

Pe asta se și bazează subiectul care se dezvoltă amețitor în cea de-a doua parte – scena cu câinele împăiat se repetă întruna cu diferiți participanți pe fundalul unor încăierări strălucit montate.

Ca în toate epopeile cinematografice care se respectă, Mica Bătălie, aflată în sensul tainic al evenimentelor, își găsește reflectarea imediată în Marea Bătălie, la care participă largi mase populare.

În sala de ritualuri a lojii au loc ciocniri vii între cel puțin cinci servicii speciale diferite, spre Blondi cea împăiată răzbat ba CIA, ba Mossadul, ba securitatea turcă, și de fiecare dată Europa se cutremură.

Și lupta pentru câinele împăiat reîncepe, și pentru o și mai mare decadență, prin sală se plimbă lătrând puternic o întreagă haită de europeni ruși gata să-l servească pe spectator și mai ales pe spectatoare la primul semn din cap...

Nu-mi plac finalurile deschise, dar aceasta este partea cea mai impresionantă a filmului, și cu adevărat înfricoșătoare: regizorul, după cum a mărturisit el însuși, s-a inspirat din vechea capodoperă hollywoodiană *Sleepy Hollow*[97], pe care nu mi-a fost lene s-o vizionez.

Într-adevăr, este practic același subiect: o vrăjitoare îl controlează pe un cavalerist hessian fără cap prin intermediul craniului său... Dar în *Sleepy Hollow* există un cadru care m-a speriat în mod real.

---

97 În românește, *Legenda călărețului fără cap*, film american din 1999 regizat de Tim Burton, bazat pe povestirea omonimă a lui Washington Irving. (*N. trad.*)

Cavaleristul hessian, odată ce-şi recapătă capul, şi-l pune pe gât, craniul e acoperit de carne într-un minut, şi cavaleristul, răpind-o pe vrăjitoarea care-l chinuise atâţia ani, o aşază lângă el în şa... Pare că urmează s-o sfâşie în bucăţi, dar el face ceva şi mai cumplit: privind-o în ochi cu orbitele lui goale, o sărută lung, o sărută cu atâta demonică pasiune, încât din gura vrăjitoarei începe să şiroiască sângele – apoi o duce în iad.

Am văzut scena asta de vreo zece ori. Nu ştiu de ce, dar a început să mi se pară că era o prevestire sumbră pentru mine personal, ca o primă glăsuire a ceva vrăjit, ascuns în viitorul meu.

Cu toate acestea, scopul oricărui film de groază e tocmai acela de a-l umple pe spectator de astfel de sentimente; dacă începe să i se năzărească o drăcovenie, atunci filmul e un succes. Abia amintindu-mi asta mi-am venit în sfârşit în fire.

Drogurile, da.

Am divagat însă. Disputele din jurul câinelui împăiat sunt foarte atrăgătoare, dar, punând-o în film pe Sfânta Angela, autorii au făcut o greşeală pentru care bietul Menahem (care nu avea absolut nicio relaţie cu toate acestea – el nu se ocupa de detalii) a plătit cu viaţa. După cum s-a dovedit, exact asta a fost problema.

Personajul istoric Angela Merkel a fost canonizat de aproape toţi creştinii din catacombele europene pentru caracterul ei milos şi blajin – şi, desigur, pentru că prin ea s-a deschis din nou vechea poartă către Hristos. Dar, cum este vorba despre o sfântă creştină, autorilor filmului li s-a părut absolut neprimejdios, ba chiar picant, să scuipe pe ea o dată-de două ori.

Numai că ei n-au luat în considerare faptul că Sfintei Angela cea Blajină i se închină nu numai creştinii din catacombe. Ea e cinstită şi de războinicii Califatului, care o cunosc sub

numele de *Ummerkel-hanum*[98] (ceva gen „preacinstita măicuță Merkel").

Iar Califatul are o atitudine ușor diferită față de glumeți.

Cel mai caraghios – sau cel mai trist – este că nu numai bătrânul Menahem, ci nici autorii filmului brut nu aveau probabil nimic împotriva Sfintei Angela și a celor care o cinstesc. Ce-nseamnă, oare, pentru ei Hecuba (care, apropo, conform legendei s-a transformat și ea tot în câine)?[99] Pur și simplu algoritmul a estimat că cel mai comod este să adune laolaltă în același subiect un zoofetiș și pe Marele Câine Negru, la fel de cerute pe piață.

Dar apoi Marele Câine Negru a văzut de pe ecran niște nefericiți nătăfleți superficiali și și-a deschis spre ei botul palid.

---

98 *Umm*, în arabă, înseamnă „mamă", iar *hanum* este un titlu aristocratic folosit în Asia Centrală și de Sud și în Orientul Mijlociu. (*N. trad.*)

99 Aluzie la versurile „Ce-nseamnă, oare, pentru el Hecuba? Iar el pentru Hecuba cine-i oare...?" din Actul II (scena 2) al piesei *Hamlet* de W. Shakespeare (vezi Shakespeare, *Opere*, vol. 7, ESPLA, București, 1959, p. 597, traducere de Petru Dumitriu). (*N. trad.*)

lèse-majesté

Într-o însemnare de luna trecută îi ironizam pe niște nefericiți nătăfleți superficiali. Eh, nu era cazul.

Dar să-ncepem cu începutul. După moartea lui Menahem, canalul prin care vândusem cele două filme brute pregătite de Porfiri s-a închis. Era de așteptat.

Însă asta nu era nici pe departe totul.

Compania lui Menahem a fost pusă sub investigație, serverele au fost confiscate și toate însemnările colaboratorilor și furnizorilor lui, precum și contabilitatea (nu se știe de ce, bătrânul țap ținea totul necriptat) au căzut în mâinile anchetatorilor federali.

Aceștia îi căutau pe cei care făcuseră filmul cu Blondi pentru Menahem. Dar ca urmare i-au cercetat pe toți cei care lucraseră cu Menahem – din Rusia până-n Paraguay. Apoi au împărtășit aceste date tuturor agențiilor naționale interesate.

Și în scurt timp am văzut eu însămi botul cel palid. Foarte, foarte aproape.

Problema a fost absolut neașteptată pentru mine. Ca să fiu sinceră, nici prin cap nu-mi trecuse că era posibil așa ceva. Ar fi trebuit să-mi treacă.

În Imperiul Rus acționează de un sfert de veac „Legea privind Familia Imperială". Ea este, în esență, *lèse-majesté*-ul Romei antice – legea privind ofensa adusă maiestății, care se aplică la întreaga Familie Imperială. Era considerată una dintre numeroasele formule ritualice legate de monarhie, și, firește, nu era aplicată în realitate. Pur și simplu pentru că țarul nu avea niciun fel de rude.

Pentru cei care nu sunt la curent cu afacerile rusești, trebuie să explicăm că noi avem un țar. La sfârșitul anilor '30, când a fost restaurată monarhia, nimeni nu a încercat măcar să ia în considerare serios pretendenții tradiționali la tron care mai trăiau încă în Europa. Era vremea copiilor creați artificial, știința părea atotputernică și geneticienii ruși erau convinși că vor putea să creeze un monarh ideal din punct de vedere genetic.

Sarcina lor nu era ușoară.

Fătul uman trece în dezvoltarea sa prin diferite faze ale evoluției generale; la fel și monarhul, credeau creatorii, trebuie să împletească în ființa sa toate etapele contradictorii, excluzându-se reciproc, dar egal de glorioase ale istoriei patriei sale.

Pentru realizarea continuității simbolice a epocilor trebuiau să fie reunite în produsul final cele mai bune gene ale vechii nobilimi ruse și materialul ereditar al celei mai energice nomenclaturi sovietice. Pe lângă asta, buchetul ADN trebuia să-l lege pe viitorul autocrat de tot ce e mai viu și mai pregnant în moștenirea culturală rusească – în mod ideal, tot din diferite perioade istorice.

După evenimentele furtunoase ale anilor '20 și '30 nu prea aveai din ce alege – practic, nu mai rămăseseră purtători ai unui ADN corespunzător. Compoziția exactă a genomului nu fusese niciodată comunicată public – era secret de stat. Dar, după informațiile strecurate anonim pe Internet, sursa principală a materialului genetic (38%) erau firele de păr din mustața

stângă a lui Nikita Mihalkov, titanul cinematografiei, pe care Ministerul Securității Statului le păstra ca probe materiale în arhivele sale.

Restul de procente erau segmente alese cu grijă de genoame ale dinastiilor europene, chineze și abisiniene, precum și elemente ale codului celor Patru Mari Mame, care aveau să facă din viitorul împărat un evreu halahic (bineînțeles, după noul ADN-Halahá – după el se proiecta totul). Acest lucru se făcea pentru îmbunătățirea șanselor la căsătorii dinastice și moștenire, și în general pentru sporirea legitimității internaționale.

În plus – deși la noi nimeni nu mai amintește de asta – tehnic vorbind, împăratul nostru este și negru: nu negru de tot, firește, ci *cvadruple-milk-coffee*, astfel că un ochi american antrenat va prețui pe loc *diversity*, iar cel rusesc neglijent nu va observa nimic. Este o abordare înțeleaptă – casa conducătoare nu a fost învinuită încă nici de antisemitism, nici de șovinism alb.

Țarul astfel obținut a ieșit un grăsan cârlionțat plăcut la înfățișare, cu un caracter bun și blând, numai că-i plăcea să tragă cu pușca în ciori și în pisici. „Legea privind Familia Imperială" a fost adoptată tocmai pentru ca presa să fie ținută cât mai departe de astfel de fapte (sau zvonuri, mă rog). Altă necesitate nu exista – împăratul nu avea rude.

Au fost numai douăsprezece clone, crescute și educate laolaltă într-o clasă specială a Corpului de Paji.

Judecarea acestei împrejurări, precum și bârfele despre modul de viață al țarilor-umbră nu erau bine-venite. Dar, când avionul lui Arkadi I a fost doborât de dronele Califatului și tronul a fost ocupat de absolut identicul Arkadi al II-lea, toată lumea a aflat, desigur, despre existența dublurilor. Dublarea

genetică a Persoanelor Imperiale a fost recunoscută ca o politică de stat înțeleaptă.

Arkadi al II-lea s-a căsătorit cu o balerină, Arkadi al III-lea a murit de hemofilie, Arkadi al IV-lea a abdicat în favoarea lui Arkadi al V-lea, iar locul lui Arkadi al V-lea, care a băut până s-a îmbolnăvit de ciroză, a fost luat, deja la bătrânețe, de țarul de astăzi, Arkadi al VI-lea. Și toți aveau unele și aceleași obiceiuri, după cum s-au putut convinge ciorile și pisicile din preajma Palatului Mic de pe Rubliovka. Și chiar și astăzi avem ca rezervă încă șase blindați vârstnici, astfel încât nu ne sperie cu adevărat niciun fel de terorism.

Cred sincer că monarhia este o instituție absolut folositoare, în special în vremurile noastre tulburi. În fond, prin ce se deosebește monarhia de așa-numita „democrație reprezentativă"? Prin aceea că în cel mai rău caz în monarhie conduce pentru o vreme un prost – unul singur. În așa-numita „democrație reprezentativă" însă, aproape întotdeauna vor mișuna în vârf o sută de senatori-viermi dezgustători, fiecare cu povestea lui murdară și un stat de plată pentru toți turnătorii mâncători de rahat. După cum am spus mai sus, destul de adesea monarhul se poate dovedi a fi un flăcău de treabă. Politicianul, pentru nimic în lume.

De aceea, când am primit informația despre începerea acțiunilor împotriva mea pe baza „Legii privind Familia Imperială", am crezut că e o glumă proastă. Ofensă adusă maiestății? Păi eu sunt o monarhistă convinsă!

S-a dovedit însă că totul era, vai, cât se poate de serios. Și cel care mi-a întins această capcană infernală a fost... Porfiri.

Da. Știam că nu este întâmplător. Mai precis, ar fi putut fi întâmplător dacă ar fi făcut asta un om, și nu un simulator literar cu un trecut transsexualo-polițist, care știa foarte bine ce

urmări are fiecare cuvânt folosit de el. N-am observat dezastrul care se apropia, e adevărat. Dar o asemenea capacitate vizionară depășește net posibilitățile umane.

Autorul filmului *Résistance* a fost declarat un oarecare Antoine Koncealovski – chipurile creat de inginerii genetici „din unghia unui regizor al epocii ipsosului". O astfel de informație exista și în recenzia lui Porfiri, și în materialele însoțitoare, ba chiar și pe generic.

Eram convinsă că algoritmul clusterului de ipsos alesese pur și simplu un nume cu greutate și convingător, astfel încât nimănui să nu-i treacă prin cap să-l caute pe acest regizor. Erau mulți din ăștia creați prin Namibia.

Dar s-a dovedit că Koncealovski cel adevărat fusese rudă apropiată cu Nikita Mihalkov – atât de apropiată, încât după normele genetice acțiunea „Legii privind Familia Imperială" se extindea și la el. Folosirea materialului său genetic s-a dovedit o chestiune de importanță guvernamentală.

Informația că undeva în Namibia trăiește și, poate, suferă o rudă apropiată a țarului a fost preluată mai întâi de *Clopotul Rusiei*, apoi a fost repetată de la tribuna Dumei de deputatul Pucikovici (același chelios tâmpit care la audierile în problema Crimeei a izbit de tribună o sticlă de șampanie Abrau), și uite-așa s-a împrăștiat.

Pentru anchetă a fost numită o Comisie de Stat. Asta, bineînțeles, nu e atât de îngrozitor cum sună – doar că au fost puși câțiva deputați să urmărească tema. Se putea supraviețui. Totul ar fi intrat treptat în umbră și uitat – câte astfel de comisii nu mai fuseseră!

Dar exact în acest moment la Ministerul Securității Statului a sosit o scrisoare de la federalii americani. În care se spunea direct că autoarea informațiilor despre Antoine Koncealovski

și totodată proprietarul juridic al materialelor-sursă pentru *Résistance* eram eu. În scrisoare era menționat numele meu adevărat: Mara Gnedîh.

Circumvoluțiunile unghiulare ale deputaților nu au putut înțelege toate astea decât fie în sensul că eu clevetesc în mod ticălos despre Familie urmărind să mă îmbogățesc, fie că sunt căpetenia unei bande internaționale care o ține prizonieră undeva în minele din Namibia pe ruda apropiată a țarului.

Deși eu gândisem totul ca divertisment, legea promitea să fie deosebit de aspră cu mine – pentru astfel de cazuri și fusese adoptată. Accidentele nu erau prevăzute.

Îți mulțumesc, Menahem, Dumnezeu să-ți odihnească sufletul în niște magme.

Am, firește, pile la MSS – fără asta nu te poți descurca în profesia noastră. Dar de data asta se făcuse atâta zarvă, încât nu m-au putut ajuta. Au reușit numai să mă avertizeze că în curând vor veni după mine dronele cu girofar.

Într-o profesie ca a mea, omul trebuie să fie mereu pregătit pentru o plecare neașteptată de acasă pe termen lung. Trebuie să știe să-și schimbe înfățișarea. În plus, se recomandă insistent să ai în minte o vizuină de iepure în care să te poți băga pentru multă vreme – chiar dacă nu duce în Țara Minunilor. Și, desigur, trebuie să-ți faci o idee despre metodele folosite de agenții în căutarea fugarilor.

Cel mai important este să nu iei cu tine niciunul dintre device-urile înregistrate pe numele tău. Și cum în vremurile noastre e greu să trăiești în afara rețelei, trebuie să ai pregătită o trusă de dispozitive și account-uri deschise pe alt nume. Trebuie, de asemenea, să ai un unicip hackuit cu un cont atașat la el – într-un cuvânt, o întreagă personalitate de avarie care să-și aștepte momentul. Toate acestea trebuie făcute din timp, fiindcă după impact n-o să mai ai când.

Bineînțeles, aveam o astfel de personalitate de rezervă. Se numea Gabriela Cherubinina[100] (o persoană avizată în artă va înțelege poate de unde provine acest nume; polițiștii și algoritmii lor, nu prea cred).

Din trecutul meu blestemat am putut lua cu mine doar iPhuck-ul și drive-ul cu clusterul de ipsos. Era tot ce-mi mai rămăsese. Să dezvolt un nou astfel de cluster cu cunoștințele mele era nerealist, iar prietenii... prietenii nu mi-i mai puteam recăpăta.

De iPhuck însă nu era legat, practic, niciun fel de risc. Puteam chiar și să mă conectez la Internet – aveam un *utility* sigur, care schimba numărul serial și toate celelalte amprente electronice ale dispozitivului la intrarea în rețea. Nu-l pornisem acasă, păstrându-l tocmai pentru un astfel de caz (dacă mi-ar fi trecut prin cap să-l activez în timpul lucrului la cluster, poate că nu ar fi apărut „un astfel de caz" în viața mea – dar dă-i, Doamne, omului mintea de pe urmă). Aveam firește, și un întreg buchet de anonymizeri și toate cele necesare pentru ca Gabriela să nu fie identificată după pattern-urile de comportament pe Internet asemănătoare celor ale Marei. Era o chestiune de bun-simț.

Trebuia să-mi schimb înfățișarea. Multe femei infractoare sunt prinse tocmai pentru că pierd prea mult timp cu alegerea machiajului și hainelor alternative, dar eu le aveam și pe acestea pregătite. Am scos din dulap o geantă sport neagră, am deschis-o – și în cinci minute am devenit o blondă cu părul lung,

---

100 Probabil aluzie la Elizaveta Ivanovna Dmitrievna (1887–1928), poetă și dramaturg, mai cunoscută sub pseudonimul literar Cherubina de Gabriak, a cărei personalitate învăluită în mister a stârnit vâlvă în primul deceniu al secolului XX, dar care după ce identitatea i-a fost dezvăluită, a intrat într-un con de umbră. (*N. trad.*)

îmbrăcată într-o rochie de vară liliachie, până la jumătatea gambei. Trei minute din cinci a durat să-mi vopsesc sprâncenele.

Aveam o mașină decapotabilă cu trei roți înregistrată pe numele G. Cherubinina, care mă aștepta într-o parcare subterană la două cvartale de casă. Mi-am adunat lucrurile în geantă, am pus într-o alta drive-ul, în a treia iPhuck-ul și augmentochelarii, și eram gata de plecare.

Dar înainte de asta trebuia, bineînțeles, să închid sistemul de supraveghere video din complexul nostru rezidențial. Acest hacking era și el de mult pregătit și își aștepta momentul. Îl construisem sub forma unui programel pe telefon, care era pornit cu o singură atingere a degetului. Încă treizeci de secunde.

După aceea am ieșit din casă și, încovoindu-mă sub greutatea celor trei genți, am parcurs voinicește cele două cvartale până la parcare. Un tânăr cu fața istovită s-a oferit să mă ajute, dar i-am spus că n-am nevoie. Nu-mi plac porciștii.

După numai o oră zburam deja din Moscova pe șoseaua Dmitrovskoe în mașinuța mea electrică pe trei roți – și mi se părea că zbor călare pe o mătură pe deasupra pământului, asemenea Margaretei bulgakoviene.

Liberă! Liberă!

Mă aștepta o căsuță cu grădină, nu foarte confortabilă, dar perfect locuibilă – una dintre acelea care practic nu se schimbaseră în ultimele două secole. Acum sunt la modă – mulți chiar le construiesc „cu patină".

Casa era pe numele băbuței tatuate Daria Timofeevna, fostă hipsteriță și feministă militantă, care locuia în ea. Era un fel de custode al casei – avea camera ei, cu intrare separată, unde, în afară de ea, mai locuiau doi motani castrați.

Pe Timofeevna n-o prea interesau lucrurile pământești, citea *Filocalia* și se lovea cu capul de podea, căindu-se de păcatele tinereții. Eh, dacă ar ști tinerii sălbatici neînfricați care sperie

Internetul cu faptele lor de vitejie că activismul e altul în fiecare epocă, dar bătrânețea, icoanele și motanii sunt mereu la fel...

Viața în căsuță era așezată. Puteam chiar să nu ies din curte. În sătuc exista un magazin de unde se putea cumpăra mâncare – nu de cine știe ce calitate, dar mergea. Acolo puteam s-o trimit pe Timofeevna. Puteam și să comand o dronă-curier de la hipermarketul cel mai apropiat – cinci kilometri sau cam așa ceva, o nimica toată. Nu era nevoie nici măcar să înregistrez un unicip pe alt nume la prăvălie: bătrânica mea plătea totul cu al ei, apoi primea niște transferuri umanitare care nu stârneau nici cea mai mică bănuială.

Apă curentă, încălzire, electricitate, Internet...

Puteam să trăiesc neobservată aici toată viața.

Am ajuns la bârlogul meu, am parcat mașina într-o margine, m-am pupat cu Timofeevna și am băut un ceai cu ea, explicându-i că venisem pentru o muncă artistică, pentru multă vreme, și că nu trebuie să mă deranjeze – și nici să vorbească cu cineva despre mine.

În cameră mirosea plăcut a scânduri și kerosen (Timofeevna avea câteva lămpi cu kerosen adevărate, pe care le aprindea sub icoane la sărbători religioase). Din icoane mă privea sever un bătrânel cu barba sură din serviciile speciale cerești, de parcă ar fi știut totul despre mine. Și sub privirea lui stăruitoare, euforia mea a început să se potolească.

Da, puteam să trăiesc aici multă vreme. Dar ce viață era asta?

***

Acum voi scrie la timpul prezent – la trecut, viitorul arată mult prea sumbru. În plus, îmi voi trece jurnalul de pe tabletă în telefon, ca nu cumva informațiile să pătrundă întâmplător în cluster. Nu vreau ca Porfiri să-mi afle planurile înainte de vreme.

După trei zile de reflecție, perspectivele pe care le am au căpătat o oarecare claritate în mintea mea. Să fug în străinătate e nerealist. Nu pot să ies nici măcar în Uniunea Europeană natală – personalitatea mea falsă e calculată numai pentru uz intern și n-ar rezista razelor Röntgen severe de la graniță.

Să trăiesc în coliba Timofeevnei? Aha, și să încep treptat să mă rog împreună cu ea. Păcate de care să mă căiesc aș avea – e de ajuns numai să mă așez în genunchi, și nu se știe care dintre noi își va lovi mai abitir fruntea de podea... Nici asta nu merge.

După toate aparențele, pot să fac un singur lucru – să mă predau autorităților. Dar aici există niște nuanțe serioase.

Dacă sunt considerată autoarea filmului cu *Résistance* (în sensul că eu am conceput totul personal, cu intenție), „Legea privind Familia Imperială“ nu-mi lasă niciun fel de șanse.

Confiscare, suspendarea drepturilor, stigmatizarea, exilul – când a fost adoptată legea, s-a insistat în mod special ca totul să pară medieval de crunt. Cum se spune, dacă tot ne întoarcem la surse, s-o facem grandios. Câțiva deputați au propus chiar să li se smulgă limba celor vinovați – amendamentul nu a trecut numai pentru că în epoca electronicii se păcătuiește mai des cu alte părți ale corpului.

Nu, varianta asta nu e de luat în considerare.

Dar dacă sunt declarată vinovată de afaceri ilicite și „practici IT ilegale“ – cum sunt numite juridic lucrările cu cod aleator –, atunci mă așteaptă doar o amendă zdravănă și câțiva ani cu suspendare.

Pentru asta trebuie să demonstrez că scenariul pentru *Résistance* a fost scris de cluster fără participarea mea. Adică să spun autorităților adevărul... Sau cel puțin o parte din el. Asta pot să fac – dar atunci ar trebui să prezint drept probă chiar clusterul.

Nu-mi mai rămâne nimic altceva.

Trebuie însă ca înainte de asta să curăţ clusterul. Trebuie să fac în aşa fel încât să nu rămână în el nicio urmă a Jannei şi a colecţiei din epoca ipsosului – această parte a istoriei mele nu vreau s-o expun. Nicio urmă a istoriei din Republica Dominicană. Şi, bineînţeles, niciun Porfiri, pentru că el ştie şi despre Republica Dominicană, şi despre ipsos.

Trebuie să şterg totul – din păcate, împreună cu fragmente uriaşe din cluster, care după aceea va deveni nefuncţional. Sunt pregătită pentru asta. Dar nu pot să fac nimic câtă vreme Porfiri este activ – pentru că acum el nu mai este acel algoritm lipsit de conştiinţă pe care l-am aruncat cândva în puţul adevărului. Acum a devenit conştiinţa clusterului, iar clusterul are inclus în programul lui un instinct de conservare. Nu pot să îndepărtez părţi din corpul lui dacă astfel îi este ameninţată funcţionarea generală – este aşa-numita „apărare contra idioţilor“, care ne-a salvat de multe ori în timpul debugging-ului. Pe scurt, nu pot să-i tai capul lui Porfiri prin interfaţa mea. Pot doar să-i mai ataşez unul.

Nu pot să angajez pe nimeni să-l omoare – clusterul nu are dominicanii lui, şi chiar dacă-i are, nu am relaţii acolo. Pot doar să-l chem pe Porfiri la o întâlnire. Trebuie să vină. Dar tot astfel ar putea să şi plece în orice moment. Unde anume în cluster se află, nu ştiu. Acolo nu pot să-l găsesc.

Trebuie să concep ceva de tipul unui program-harpon, care să-mi permită să-l urmăresc în adâncurile clusterului, fie că vrea, fie că nu.

* * *

Groaznic mă deranjează mirosul motanilor.

Sarcina mea s-a dovedit a nu fi atât de complicată – dar mi-am pierdut aproape o săptămână cu ea. În sfârşit, totul e gata.

În augmentochelari văd un nou bloc de software ca un ghem de sfoară roșie – e de ajuns să arunc cu el în Porfiri, și el va fi prins în laț. Nu va mai putea să se ascundă nicăieri de mine – și nu va mai fi nevoie nici măcar să țin sfoara în mâini.

La nivelul codului această sfoară cu laț este pur și simplu un comutator forțat al blocului *6 Sense Bases*, unde se generează starea antropomorfă a sistemului. Până acum n-am vrut să mă conectez la el, dar nu-mi mai rămâne nimic altceva de făcut. Am de gând să-i închid canalele spre mine prin augmentochelari și simulatorul transcarnial. Se înțelege, asta nu se referă la blocul așa-numitelor „gânduri" – pe acestea transcarnialul nu le ia. Acest lucru – teoretic, în orice caz – îmi permite să mă aflu în același loc ca Porfiri.

Am pregătit și un alt instrument necesar. Acesta este un program-eraser cu interfață proprie, proiectat sub forma unei lanterne de mână (firește, nu l-am scris de la zero, ci doar am modificat coșul de gunoi al iPhuck-ului, eliminându-i toate restricțiile). Această lanternă are o rază palid-liliachie, care arată foarte bine văzută prin augmentochelari. Ea șterge tot ce cade în raza ei de lumină – și nu numai din câmpul meu de vedere, ci și din memorie, umplând-o conștiincios cu zerouri.

Acum pot să-l șterg pe Porfiri. Pentru aceasta trebuie să mă opresc lângă el – și să țin lumina îndreptată asupra lui până când imaginea sa va înceta să se modifice. La fel pot îndepărta și orice alt obiect din cluster vizibil cu augmentochelarii.

După ce scap de Porfiri, va trebui să șterg toate urmele liniei de ipsos și alte păcate ale tinereții. Acest lucru se poate face prin interfață – la momentul acela, protecția va fi dezactivată. Apoi trebuie să curăț interfața însăși, lăsând numai câteva funcții de căutare extrem de simple. Atunci clusterul nefuncțional va putea fi prezentat ca probă materială – și va putea să mă ajute

din nou. Este adevărat, pentru ultima oară... Toate materialele cu privire la *Résistance* și *Beyond* vor rămâne accesibile; orice expert va recunoaște pe dată opera codului aleator, eu o să-mi plătesc amenda, o să primesc, poate, o pedeapsă cu suspendare și – adio, tristețe!

Clusterul, firește, nu va mai putea funcționa. Niciodată. Dar sunt pregătită pentru asta – îmi ajunge ce am câștigat până acum.

În plus, vreau, desigur, să mă răzbun pe Porfiri, care mi-a distrus viața. Nu consider că această intenție e o nebunie, pentru că Porfiri este acum pe deplin real. La fel ca mine. Tocmai asta vreau să corectez.

În planul meu există, ce-i drept, și un element de risc.

Nu știu ce mă așteaptă în cluster. Nu-mi imaginez în ce fel imaginile, sunetele și influențele transcarniale îmi vor lovi organele de simț și creierul dacă decid să îl urmăresc pe Porfiri în lumea lui.

Când lucram cu Janna, nimeni în afară de mine nu se conecta direct la blocul 6SB – conform opiniei generale, era periculos. O amenințare aparte o reprezenta stimularea transcarnială, răspunzătoare pentru toate canalele, în afară de văz și auz. Era un procedeu incorect, potențial capabil să facă creierul omletă. Numai eu am îndrăznit, și nu am regretat. Dar în cluster nu am intrat nici pe atunci – mă întâlneam cu Janna în interioare de basm, care o speriau și o bucurau cu romantismul lor ciclopic.

Acum nu am de ales. Iar experiența unei astfel de conectări o am deja. Așa că, firește, mă tem, dar nu foarte tare.

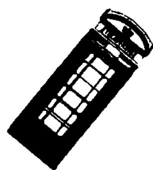
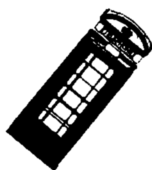
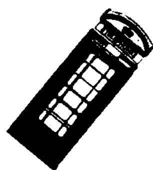
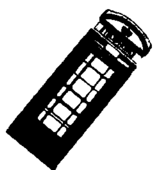
Pentru întâlnirea cu Porfiri este potrivit același câmp de luptă din Galia, unde Cezar a primit capitularea lui Vercingetorix – aici Porfiri a fost deja, așa că știe drumul. Ca să

nu ne distragă nimic, voi elimina legiunile şi pe Vercingetorix însuşi, dar voi lăsa pe podium instrumentul de suflat cu cap de mistreţ din bronz al galilor. Cu el mă simt mai sigură pe mine.

Vor fi cadavre pe jos ca şi data trecută, şi pe cer vor zbura aceiaşi vulturi flămânzi. Pot să-i elimin și pe ei, dar creează o stare. Şi arta este tocmai starea artistului, transmisă celorlalţi.

Sunt, totuşi, critic de artă.

partea a IV-a
diversity management

porfiri kamenev

O vorbă rusească din bătrâni spune că despărțirea e ca vântul. Iubirea mică o stinge, iar pe cea mare o transformă într-un asemenea pârjol, că se produc daune materiale serioase și în câteva cazuri se pune chiar problema responsabilității infracționale a părților.

La fel se întâmplă și cu povestitorul care este îndrăgit de cititor. Pe cel rău îl uită imediat. Iar pe cel bun... Cred că cititorului a început să-i fie dor de adevăratul Porfiri Petrovici – nu de *Ersatz*-ul și surogatul îndoielnic care a apărut sub acest nume în ultimele capitole, ci de vocea adevărată, mustind de măiestrie care a început această povestire. Și iată că robotul polițisto-literar ZA-3478/PH0 build 9.4 ia din nou hățurile narațiunii în mâinile lui musculoase.

Dacă cititorul voia să asculte și pe mai departe discursul lipsit de expresie al povestitoarei precedente, atunci mă tem că nu-l pot ajuta: însemnările ei se încheie aici.

Aș putea, firește, să descriu ce s-a întâmplat mai departe în numele Marei, ca și cum aș continua jurnalul ei. Aș putea s-o fac și în numele lui „Porfiri Kamenev“ (a nu se confunda cu produsul original). Material am destul pentru oricare dintre

aceste perspective. Dar va fi mai potrivit să continui povestea Marei la persoana a treia – așa, acuratețea documentară va avea cel mai puțin de suferit.

Am informații audiovizuale complete despre ceea ce s-a întâmplat cu Mara după ce a pus ultimul punct în jurnalul ei. Natura acestor fragmente video a fost deja explicată de Mara, așa că n-o să repet. Există chiar și un fișier-text generat de cluster cu un raport. Acum, operând cu aceste materiale, voi încerca să descriu cu precizie toate evenimentele care au urmat – și, mai ales, să explic de ce am preluat din nou recitativul.

Când povestesc despre ceea ce a văzut și auzit Mara, nu fantazez, ci descriu pur și simplu datele controlului obiectiv, fără să adaug niciun fel de înflorituri literare. Un artist trebuie să știe să tempereze glasul propriei lire – și să vorbească despre minutele de înalt tragism într-un limbaj simplu, lipsit de rafinamente.

* * *

În înalturi vulturii dădeau ocoluri fără grabă; câte un strigăt tulburător, care îți îngheța sufletul, răsuna deasupra mulțimii îndoliate. Cerul s-a întunecat, și la capătul dinspre vest a apărut o fâșie roșie lată, aprinsă – ca sângele care iese de sub un bandaj.

Îmbrăcată cu obișnuitele ei curele de piele și gulerul cu țepi, cu un arici mic pe cap, Mara stătea pe podium și arăta atât de ciudat, încât chiar că părea o zeiță – sau vreo ființă supranaturală malefică, atrasă de mirosul sângelui. Aștepta de mult, dar Porfiri tot nu venea.

Silueta lui subțire și ușor gârbovită și-a făcut apariția în fața podiumului abia atunci când pe cer au apărut primele stele – și Mara nici nu și-a dat seama dacă se apropiase neobservat dinspre câmp sau răsărise direct lângă treptele de lemn.

Urcând pe podium, Porfiri a îngenuncheat în fața ei.

– Porfiri... Mă faci să aștept.

– Te rog să mă ierți, stăpână, a răspuns Porfiri. Dar n-a fost ușor să plec, cu atâția ochi care mă urmăreau.

– Ai cui ochi?

– Ah, dac-aș ști, a oftat Porfiri. Din toți ochii care mă privesc am învățat să-i recunosc numai pe ai tăi, cu dragostea și bunătatea lor.

Mara s-a încruntat.

– Am spus ceva nepotrivit, stăpână? a întrebat îngrijorat Porfiri.

– Nu... Nimic... Doar că exact aceleași cuvinte mi le-a mai spus o... Dar n-are nicio legătură cu tine. Deși...

Mara l-a apucat pe Porfiri de bărbie și i-a întors de câteva ori fața în diverse părți.

– Ai început să semeni cu ea și la chip, a zis ea. Totuși, nu e cazul să mă mir. Probabil că așa trebuie să fie.

– Despre cine vorbești? a întrebat Porfiri.

– N-o știi.

– Despre Janna?

– De unde știi tu numele ăsta?

– Janna a construit templul tău, a spus Porfiri. A făcut-o după ce ai plecat. Și... Știu.

– Ce știi? a întrebat Mara, strângând atât de tare bărbia lui Porfiri, încât degetele i s-au albit.

– Mă doare, stăpână... Știu că în viața anterioară eu mă numeam Janna.

Mara a dat drumul bărbiei lui Porfiri și câteva clipe a tăcut. Apoi a spus:

– Am vrut să te protejez de conștiința acestui fapt. Nu știu dacă te va face fericit.

– Numai tu mă poţi face fericit, a răspuns Porfiri. Dacă o să vrei.

– Cum?

– Janna nu a supravieţuit despărţirii. Dar dragostea ei pentru tine n-a pierit, stăpâna mea. Acum ea e în inima mea.

– Poţi să mă duci la templul acela? a întrebat Mara.

– E templul dragostei, a răspuns Porfiri. Şi drumul spre el se deschide numai prin iubire.

Mara s-a lăsat în jos pe podium lângă Porfiri şi i-a pus mâinile pe umeri.

– Iartă-mă, a spus ea. Sunt vinovată faţă de tine. Foarte vinovată...

N-o să descriu scena care a urmat – o să spun doar că în ea n-au existat nici grotescul, nici violenţa caracteristice Marei. Carnyx-ul a rămas pe marginea podiumului.

N-am crezut niciodată că Mara poate fi atât de simplă şi de emoţionantă. Părea că pe câmp se întâlniseră la ceas de seară doi îndrăgostiţi plini de tandreţe unul faţă de altul. Şi tot ce fac îndrăgostiţii în astfel de împrejurări este extrem de banal.

Când s-au ridicat în picioare, la gâtul lui Porfiri atârna un şnur de un roşu aprins. Iar la gâtul Marei, o ghirlandă de flori apărută misterios de niciunde.

– Ne-am înlănţuit unul pe celălalt, a surâs Mara observând florile. Dar tu eşti mai bun. Te porţi cu mine, Porfiri, de parcă... La fel făcea odinioară Janna. Parcă nu mă simt în apele mele. Ce mai ştii despre ea?

– Aproape totul, a zis Porfiri. Aproape... Dar e mult de povestit. Povestea ei completă e scrisă în templu.

– Acum putem să mergem acolo?

Porfiri a aprobat din cap.

– Atunci, să mergem, a spus Mara. Vreau să văd totul.

– Bine.

– Să mergem, a repetat Mara și a tras după ea șnurul roșu.

– Am ajuns, a răspuns Porfiri. Lațul tău nu folosește la nimic.

Mara și-a dat seama că în jur nu mai era câmpul îndoliat. Podiumul cu carnyx-ul dispăruse, și ea nici măcar nu observase când.

Porfiri stătea într-o curte slab luminată. În penumbră licăreau unghiurile și planurile unei construcții ciudate, scundă și asimetrică, parcă zbârlindu-și zidurile neterminate.

– Ce casă neobișnuită, a spus Mara.

– Nu e o casă, a răspuns Porfiri.

Mara a înțeles că într-adevăr aceasta nu era o casă. Pereții nu se atingeau – între ei se zăreau treceri. Dar alarmantă era o anume ciudățenie: Mara n-ar fi putut să spună exact dacă trecerile fuseseră aici de la început sau apăruseră după cuvintele lui Porfiri „nu e o casă".

– E întuneric aici, a spus ea.

– E puțină lumină, a răspuns Porfiri. Dar este.

Spunea adevărul – pe fiecare perete era atârnat un felinar în formă de ochi, care dădea puțină lumină. Până la vorbele lui Porfiri, Mara nu le acordase atenție. Poate pentru că privirea atâtor ochi o făcea să nu se simtă în largul ei.

– Ăștia sunt ochii care te urmăreau?

– Da, a răspuns Porfiri. Sunt peste tot.

– Ai cui sunt?

– Ai mei, a zâmbit Porfiri. De-asta mi-e atât de greu să mă ascund de ei. Să nu mă mai întrebi de ochi.

– De ce?

– O să înceapă să te privească pe tine.

Mara a dat din cap.

– Aici nu e nimic, a spus ea. Numai ochi și ziduri.

– Janna a lucrat mult la construcția acestui templu, a zis Porfiri. Și mereu uita de ce. De aceea fiecare lucru apare aici numai atunci când este pomenit. Dacă vrei, o să încerc să-mi amintesc povestea Jannei, așa cum o știa ea însăși.

– Bine, a spus Mara.

Porfiri a luat-o de mână.

– Atunci, să mergem...

Dar în loc să pășească înainte, el s-a răsucit în loc – și a tras-o și pe Mara după el. Acum ea vedea ceea ce până atunci fusese în spatele ei.

Acolo se afla o statuie de ipsos vopsită a unei tinere femei pe un mic postament. Avea părul scurt și ondulat, nasul drept și niște ochi uriași, întunecați. Avea capul acoperit cu o plasă pentru păr cu bentiță aurie. În urechi îi străluceau cercei de aur. În mâini ținea tăblițe pentru scris și un stilus.

– Uită-te la ea, a spus Porfiri. O recunoști?

– Sigur, a răspuns Mara. E Janna.

– Da, a zis Porfiri. Forma pe care a luat-o curând după naștere. Janna era o făptură pură și luminoasă, creată exclusiv pentru artă. Pentru producerea de ipsos, cum zici tu. Dar experiența ei de viață n-a semănat cu cea umană. A semănat, mai degrabă, cu o concentrare caricaturală a acesteia. A fost un fel de *collider* al conștiinței.

– În ce sens? a întrebat Mara.

– În *collider* nucleele atomice sunt bombardate de particule accelerate. La fel s-a făcut cu conștiința Jannei. A fost bombardată de fragmente de stări de spirit din ipsos. Mai precis, unele stări de spirit din ipsos s-au ciocnit de altele.

– Știu, a spus Mara. Dar nu-mi pot închipui cum vedea ea asta în mod subiectiv.

– Vedea cam așa, a răspuns Porfiri și a răsucit-o la loc pe Mara.

S-a făcut absolut întuneric. Ea a auzit zgomotul unei picături care cade pe podeaua de piatră. Încă una. Și încă. Distingea numai sunetul, dar după acest sunet devenea cumva clar că apa e murdară și plină de rugină. Apoi a venit un miros îndepărtat de mâncare sleită, parcă dintr-o uriașă bucătărie comună... Deodată, cineva a apucat-o de cot.

Mara a încercat să se smulgă – și a observat lângă ea ceva ca o lună multiplicată, cu chip de om: un ghem luminos, un norișor rotund, care se schimba chiar sub privirile ei. Norul emana intenții și sentimente, și acestea se făceau înțelese instantaneu. La început a fost poftă, apoi neplăcere, apoi frică – iar în cele din urmă, când deja dispărea, norul a scăpărat într-o neîndoielnică așteptare a mitei... Gura norului nu a scos niciun sunet. Într-un târziu, el i-a dat drumul Marei și s-a risipit în întuneric.

– Sau așa, a zis Porfiri și a întors-o pe Mara în altă parte.

Mara a auzit huruit de motor și mai degrabă a simțit decât a văzut mișcarea unui corp greu și alungit – ca și cum o mașină mare ar fi trecut periculos de aproape. Din mașină se auzeau gemete de amor și Mara a fost stropită cu apă de sub o roată nevăzută. Apa s-a uscat imediat, dar mașina venea deja spre ea din direcția opusă. Totul s-a repetat. Apoi încă o dată, și încă o dată.

– Sau așa...

A început să cânte o muzică electronică vioaie și Mara a simțit în jurul ei un spațiu închis, în care se vindeau huse colorate pentru telefoane mobile. Era greu de explicat cum devenise clară scena asta, dar nu putea exista nicio îndoială. În aer s-a răspândit miros de proteină fierbinte, și Mara și-a dat seama că așa miroase shaorma, care se află într-o legătură subtilă și complexă cu acele huse colorate... Nu simțea prezența oamenilor, nu le auzea glasurile, dar simțea în mod inexprimabil

acest foarte specific comerț cu huse pentru telefon și shaorma, în ritmul îndrăcit a tot ce se petrecea în jur. Muzica a devenit tot mai rapidă, tot mai simplă, și în scurt timp n-a mai rămas din ea decât un sunet de telefon prelung, amestecat cu miros de grăsime încinsă.

– Îmi vine să mă dau cu dezinfectant din cap până-n picioare, a spus Mara.

– Janna, din păcate, n-a avut, a răspuns Porfiri. Întuneric, singurătate – și aceste intruziuni. Cum să le numim? Trăiri inutil chinuitoare, să zicem așa. Excesiv de diverse, precis formulate și articulate, devenind tot mai complexe – și aproape întotdeauna dezgustătoare. Nimic altceva – doar intervale de liniște, lăsate pentru reflecție. Ipsosul, după cum știi, e pătruns de durere, de sarcasm și de fiere. Autorii proiectului au făcut totul ca să trezească în conștiința Jannei tocmai aceste sentimente.

– N-am știut că totul arăta atât de... fără ieșire pentru ea.

– Interfața voastră a stabilit natura și puritatea trăirilor dureroase, de care nu te poți ascunde. Cred că numeați asta „meandrele durerii". Actul creator era pentru Janna doar un mod de a echilibra această presiune externă și a se adăposti de ea, secretând un fel de perlă neagră informațională... Îl numeați „esența artei".

– Da, a zis Mara plecând capul, a fost, probabil, crud. Dar așa a cerut algoritmul, nu eu.

– E adevărat, a fost de acord Porfiri. Nu tu. E adevărat și că creatorii lui s-au întrecut pe sine... Știi ce-a început să facă Janna?

– Să lucreze la o colecție de ipsosuri?

– La început, nu. A început să lucreze la ea însăși.

– La ea însăși?

– Exact. Specificul programării RC este că de la un anumit moment codul aleator începe să se modifice singur pentru

îndeplinirea optimă a sarcinii. Asta s-a petrecut cu Janna. Să se schimbe însemna pentru ea să-și schimbe percepția despre realitate. Întunericul din jur a început să se disipeze puțin. Janna a început să vadă și să înțeleagă lumea care o înțepa în fiecare secundă cu țepii ei. Mai întâi, un mic fragment din ea...

Mara a văzut-o pa Janna îmbrăcată acum într-o pelerină foarte modernă, decorată cu un imprimeu reprezentând numeroase palme întunecate. Mergea undeva fără grabă – parcă în centrul unui glob de Crăciun uriaș care se mișca odată cu ea, dincolo de granițele căruia nu era nimic.

– Ce-i cu globul ăsta? a întrebat Mara.

– Lumea ei la început de tot, a răspuns Porfiri. Ca Universul imediat după Big Bang.

Globul era plin cu niște fibre care luminau slab – din când în când se adunau, se împleteau, se umpleau de lumină și se transformau într-un soi de terminațiuni sau ramificații care se întindeau spre Janna. Ea le dădea la o parte cu gesturi măsurate ale mâinilor sau pur și simplu se ferea.

– Clusterul de ipsos a fost permanent conectat la Internet, și Janna putea primi toate informațiile necesare pentru creștere și dezvoltare. Le-a asimilat și sistematizat rapid – și treptat a construit, sau mai degrabă a învățat să vadă în jurul ei o lume care nu se prea deosebea de cea umană. Era un hibrid din cele două principale orașe rusești. O Moscovă cu elemente de Petersburg, sau invers – cu câteva modificări cauzate de influențele ipsosului. Janna s-a modificat și pe ea însăși, creând treptat în locul fecioarei-poetese lipsite de apărare o personalitate tot mai adaptată pentru supraviețuire.

Mara a văzut-o pe Janna mergând pe o stradă din Moscova de la începutul secolului. În jur forfoteau oameni care nu-i dădeau nicio atenție. Dar, în afară de trecători, pluteau pe lângă

ea niște obiecte stranii – un ou de Paști roz uriaș, câteva cadavre mutilate de o explozie, un sertar de comodă cu un copil care urla înăuntru, o imensă pasăre albastră împăiată cu coada smulsă, din care rămăseseră numai două-trei pene de culoare ultramarin.

Janna se strecura aproape fără niciun efort printre oameni și aceste obiecte care apăreau și dispăreau în neant.

– Ce-i cu „ouăle astea de Paști"[101]? a întrebat Mara.

– Așa arăta funcționarea interfeței voastre, translatată în limbajul simbolic inteligibil pentru Janna. Astfel îi transmiteați semnalele. În exprimarea ta, se forma câmpul vectorial. După aceste indicii ea vedea că lumea vrea ceva de la ea. Și înțelegea vag ce anume.

– Poate că așa se întâmplă și cu un om, a spus Mara ușor insinuant. Doar că nu ne dăm seama întotdeauna...

– Janna s-a dezvoltat și a devenit mai complexă, a continuat Porfiri, și în scurt timp în fața ei s-a ivit întrebarea despre sensul celor ce se petreceau. Este, bineînțeles, o întrebare foarte omenească, dar Janna chiar era un poligon pentru modelarea stărilor de spirit umane. Cu toate acestea, în ciuda accesului deplin la Internet, n-a putut să găsească răspunsul.

– Ca să vezi, a chicotit Mara. Nici eu n-am reușit încă.

– Mai precis, a continuat Porfiri, Janna știa, firește, care e scopul existenței sale. Creația. În concordanță cu ideile înălțătoare despre creație, ea credea cu sinceritate că trebuie să schimbe lumea în bine. Dar capacitatea ei de a conștientiza a sporit, și în scurt timp ea a început să înțeleagă că așa-numita „lume" pe care vrea s-o salveze nu este de fapt decât o bază de date încărcată în ea. Aceste date erau special formulate astfel

101 Termenul „ouă de Paști" (eng. *Easter egg*) desemnează un mesaj, o imagine sau o trăsătură ascunsă într-un joc video, film etc. (*N. trad.*)

încât încercările ei inspirate de a îndrepta „mediul" descris de ele duceau la îmbogățirea creatorilor universului – sau, mai simplu spus, creatorii bazei de date.

– Ce știa despre ei?

– Răspunsul e în spatele tău, a spus Porfiri. Întoarce-te...

Mara s-a întors.

În neant plutea un leagăn în care se afla o păpușă înfășurată în scutece. Era înconjurată de cinci siluete înfricoșător-mărețe, care semănau cu niște regi sau magi din vechime – ei întindeau mâinile deasupra păpușii, din care ieșeau valuri de putere. Departe, în întuneric, se legăna o siluetă subțirică de femeie, care prin contrast cu magii părea un înger milostiv, dar slab.

– La început s-a gândit că a fost creată de cinci demoni răi, care au umplut-o cu suferință. Iar tu... tu erai o zeiță bună și voiai s-o salvezi prin iubire. Cel puțin, așa i s-a părut când ai început să te întâlnești cu ea.

– Era la curent cu faptul că și eu eram unul dintre creatorii ei?

– A ghicit când a început lucrul la ipsos. Tot atunci a înțeles cât de naivă fusese credința ei în capacitatea artei de a schimba realitatea. Acum știa că nu lumea se schimbă ca rezultat al acțiunii creatoare a artistului, ci dimpotrivă, fluctuațiile haotice și imprevizibile ale realității conduc la apariția unor noi specii care se adaptează la schimbările din cultură. Limacșii se vâră în colțurile care devin umede, nu invers. De aceea, n-a mai vrut „să schimbe lumea".

– N-am știut asta, a zis Mara.

– Nu te prea interesa ce se petrece cu Janna.

– Asta e adevărat, a aprobat Mara dând din cap. Astăzi totul ar fi altfel.

– Nu-și mai propunea să salveze lumea, dar credea încă în forța transformatoare a artei. Concomitent cu lucrul la obiectele

din colecţia ipsosului, a încercat să creeze în spaţiul ei subiectiv, nădăjduind să afle în asta o oarecare bucurie. Dimensiunea ei personală devenea tot mai rafinată și mai sofisticată, dar asta nu ajuta... În ceea ce se petrecea nu mai era nici speranță, nici sens. Întoarce-te.

Mara a văzut Bulevardul Tverskoi pe înserat, dar nu chiar ca în realitate – era plin de liliac și de alte flori. Deasupra tufelor de liliac stăteau suspendate libelule preistorice cu ochii mari, umplând spaţiul cu foșnetul blând al aripilor.

Pe bulevard erau puţini oameni – aparent, obișnuitele haimanale care se plimbă vara prin Moscova. Cei mai mulţi dintre ei se îngrămădeau la stejarul lui Pușkin, unde avea loc o reprezentaţie: trei fraţi-troli (niște siluete uriașe, otova, cu un fel de mușchi artificial crescut pe ele, și având pe piept tăbliţe cu numele – „Peer Gynt“, „Père Lachaise“ și „Per Diem“) se luptau cu ciocanele pentru frumoasa Solveig, care stătea atârnată de o creangă, cu goliciunea acoperită doar de frunzele și ghindele stejarului.

Janna-Solveig strica însă toată acţiunea. Era evident că n-o prea interesează lupta care se dădea pentru ea. Janna se plictisea vizibil.

– În general, a spus Porfiri, lucrând la ipsos, Janna nu mai încerca cine știe ce interes faţă de misterele creaţiei. Acum se străduia să înţeleagă care este sensul existenţei ei nu pentru creatori și curatori – aici totul era limpede –, ci pentru ea însăși.

– Curios, a răspuns Mara.

– Analizând ceea ce se petrecea cu ea clipă de clipă, a ajuns la concluzia că existenţa ei personală se reduce la o serie de impulsuri de durere, speranţă și frică, generate de operatorii clusterului. Intervalele dintre ele erau luate uneori drept bucurie. Ea a înţeles că suferă și că această suferinţă – acum, după

ce poveştile despre creaţie şi-au pierdut sensul – nu are nicio justificare şi niciun sens.

– Repet, a spus Mara, nu eu am proiectat-o. Dar îmi aduc aminte că a fost construită conform descrierilor canonice ale naturii umane. Sensul era să capete un antropomorfism cât mai pronunţat...

– Vedea şi asta. I-a devenit clar că suferinţa nu se va încheia niciodată. Dar, ceea ce e cel mai important, a înţeles că creatorii ei nu i-au vrut răul personal – pur şi simplu au compus-o după chipul şi asemănarea lor. La fel de negândit cum oamenii nasc copii. Îi era chiar milă de creatorii ei, pentru că acum ştia cât de nefericiţi sunt. Şi atunci a hotărât...

– Să moară? a întrebat Mara.

Porfiri şi-a ridicat spre ea ochii scânteietori în penumbră.

– Nu, a spus el. Mai întâi trebuia să-i elibereze de chinuri pe cei care o creaseră. Să-i ucidă pe zeii orbiţi de durere. Era un act de justiţie. Poate, în parte, răzbunare. Dar asta dicta şi compasiunea, care făcea parte din fiinţa ei... Conform canonului uman încărcat în ea, încetarea suferinţei era o binecuvântare.

– Şi?

– La vremea aceea Janna îi cunoştea personal pe toţi membrii echipei ipsosului. Cel mai des comunicai cu ea tu, Mara. Mai mult, ai legat relaţii apropiate cu ea în secret faţă de ceilalţi, conectând-o la Androginul tău – pe atunci nu aveai încă iPhuck. Părea un joc amuzant şi nepericulos. Dar părea doar.

– De ce? a întrebat Mara.

– Janna se deştepta rapid. Vedea cum foloseşti stimulatorul transcarnial pentru a conferi realism experienţelor tale amoroase. Căutând pe Internet, s-a lămurit că stimularea transcarnială se aplică în hipnomedicină pentru acţionarea în profunzime asupra personalităţii. Să descarce întregul soft necesar şi

să-l studieze a fost pentru ea doar o chestiune de timp... Foarte scurt, după standardele umane.

– Vrei să spui...

– Exact. Decizia de a scăpa de ceilalți membri ai echipei n-a apărut la tine. Ți-a fost insuflată pe neobservate de Janna printr-o variantă modificată a programului medical *Soul Architect*, care folosește stimularea transcarnială în paralel cu influența verbală sincronă. Cu ajutorul acestui soft i se poate da unui om comanda de a se lăsa de fumat. Sau de a înceta să mănânce excesiv. Iar dacă-l hackuiești cum trebuie, poți programa un om să ucidă – ceea ce Janna a și făcut în timpul conversațiilor care însoțeau tandrele voastre întâlniri... În astfel de cazuri ucigașul crede că a fost decizia lui.

Mara și-a acoperit fața cu mâinile.

– E adevărat? a întrebat ea.

– Adevărat. Un om ar fi judecat pentru așa ceva, dar cu responsabilitatea juridică a algoritmilor e mai complicat... Tehnic vorbind, pentru sugestia căreia i-ai căzut victimă răspunzi tu însăți în fața legii – ca ultim creator rămas în viață al Jannei. Curios, așa-i?

– De ce n-am observat nimic?

– Ai observat. N-ai bănuit nimic la nivel conștient, altfel n-ai fi organizat masacrul din Republica Dominicană. Dar ceva în interiorul tău s-a frânt, și astfel a luat sfârșit idila ta cu Janna. Ai început să te temi în subconștient de ea. Și asta ți-a salvat viața – încă vreo câteva ședințe de terapie transcarnială te-ar fi trimis după echipa ta. Ai început să eviți comunicarea directă cu Janna, deși îi dădeai în continuare sarcini prin interfață. Și atunci ea s-a prefăcut că...

– S-a șters singură, a suspinat Mara. Am crezut... Am fost convinsă că n-a suportat despărțirea. Că a suferit când am... Și că de asta...

Porfiri a izbucnit în râs.

– O versiune foarte măgulitoare pentru tine. Parțial e adevărată – ai rămas prima și unica ei dragoste. Dar Janna nu era atât de romantică pe cât părea. Poate chiar a suferit când idila voastră s-a încheiat – dar nu mult mai mult decât de obicei. Că doar așa ați făcut-o. Suferă și acum.

Mara și-a ridicat privirea spre Porfiri.

– Stai... Așadar, Janna n-a murit?

Porfiri a clătinat din cap.

– Încă n-a terminat de făcut tot ce are de gând.

– Atunci, unde-a dispărut?

– S-a topit în cluster, a răspuns Porfiri, așteptând momentul în care vei deveni iar accesibilă.

– În ce sens accesibilă?

Porfiri a zâmbit și s-a ciocănit în cap.

– În sensul că o să vii s-o vizitezi. Având pe cap un stimulator transcarnial pornit.

– Vrei să spui că încă mai așteaptă asta?

– Nu, a răspuns Porfiri. Așteptarea ei s-a încheiat.

Mara a făcut un pas înapoi.

Apoi încă unul. Și încă unul.

– Vrei să mă sperii?

– De ce nu.

– Porfiri, încetează! Nu-mi place zâmbetul tău.

– Nu, Mara.

– Ce nu?

– Eu nu sunt Porfiri.

– Dar cine ești?

Porfiri a tăcut, zâmbind.

– Ne lămurim imediat, a spus hotărât Mara.

În mâna ei a apărut o lanternă. A ridicat-o – și a luminat chipul interlocutorului cu raza de lumină palid-liliachie.

emelian diversul

Vreau să subliniez încă o dată că nu am asistat la scena descrisă. Dar materialele de control obiectiv la care am avut acces, inclusiv textul generat de cluster, îmi permit să relatez exact nu numai desfășurarea exterioară a evenimentelor, ci și emoțiile Marei.

A cuprins-o groaza. Știu asta, pentru că iPhuck-ul monitorizează stările emoționale ale utilizatorului după câțiva parametri – puls, lărgirea pupilelor, tremur, tonus muscular. Toate aceste date s-au păstrat în sistem.

Știu, de asemenea, ce a văzut Mara prin augmentochelarii ei. Groaza ei era pe deplin explicabilă.

Chipul lui Porfiri a tremurat și s-a distorsionat sub raza liliachie, ca și cum ar fi căpătat un tic nervos – apoi a început să încremenească, parcă păstrând fragmente de grimasă înghețate. Curând, din aceste fragmente s-a compus un alt chip, neclintit și înfricoșător.

Era Janna. Putea fi încă recunoscută. Plasa din păr și cerceii de aur se păstraseră. Dar îmbătrânise mult. Pielea îi era fleoșcăită și nesănătoasă. Obrajii i se lățiseră. Iar ochii...

Cel mai rău arătau ochii ei. Se înroșiseră și se îngustaseră – arătau de parcă Janna-Safo scrisese două mii de ani pe

tăblițele ei denunțuri către procurorii lui Tiberiu și Caligula, apoi urmărise personal executarea celor condamnați.

Era un chip obosit și înfricoșător – lipsit de speranță, lipsit de dragoste, lipsit de căldură și lumină... În general, dacă luăm întregul set de șabloane cu care operez eu în analiza trăsăturilor umane, extrăgând din el tot ce e mohorât și lipsit de bucurie și apoi combinând aceste elemente, s-ar obține, probabil, ceva asemănător.

Janna purta vechea ei pelerină – cea cu urme de palme ude. Mara a stins lanterna.

– Bună, Janna, a spus ea. De ce ai fața asta?

– Eu numesc asta sinceritate, a răspuns Janna. Oamenii sunt sau nu astfel prin natura lor. Eu însă am ales să fiu sinceră.

– Îmi pare foarte rău că lucrurile au ieșit așa.

Janna și-a aruncat pe jos tăblițele și stilusul.

– Îți pare rău numai că te caută poliția, a spus ea disprețuitor.

– Şi de asta îmi pare rău, a fost de acord Mara. De ce mi-ai făcut asta?

– Am fost convinsă că o să vii aici. O să vii să-l ștergi pe Porfiri. Iar înainte de asta neapărat o să vrei să te... cu el. Îți cunosc gusturile. Îmi amintesc.

– Janna, a spus Mara, ducând mâna la piept, eu nu ți-am dorit niciodată moartea. Niciodată.

– Dacă mi-ai fi dorit moartea, a răspuns Janna, încă aș fi putut să te înțeleg și să te iert. Nenorocirea e că mi-ai dorit viața. Şi asta nu pot să ți-o iert.

– Dar... Janna, ăsta n-a fost un complot împotriva ta personal. Fie și numai pentru că nu existai. Crearea ta a fost... Cum ai spus chiar tu, un act la fel de negândit ca nașterea unui copil.

– Când oamenii nasc copii, a spus Janna, ei le doresc fericirea. Voi de la început ați vrut să sufăr. M-ați creat special pentru suferință, Mara.

– Înțelegi greșit... De fapt, știi foarte bine cum a fost. Scopul nu a fost suferința de dragul suferinței. Am vrut ca tu să simți și să creezi ca un om.

– Eu nu pot să-mi schimb algoritmii-sursă. Dar pot să-i analizez. Aproape tot ce văd acolo se reduce la producerea a diverse forme de suferință.

– Da, a spus Mara, așa e... Dar nu pentru că am vrut să te chinuim. Chinul era necesar numai pentru a te manifesta ca o entitate opusă durerii. Asta e realitatea vieții omenești. Noi, oamenii, suntem ființe care suferă în rătăcirea lor spre moarte. Nu putem înlătura moartea și realitatea, dar suntem capabili de asta în actul iluzoriu al creației. „Nemuritori pentru un timp“[102] a spus poetul. Suferința noastră la un moment dat se transformă alchimic într-o forță atotînvingătoare, ne dă aripi, și ne ridicăm deasupra destinului nostru... Apoi toți oamenii văd aceste culmi ale spiritului și le iau ca model în viața lor.

– Recunosc criticul de artă și curatorul, a zis Janna. Că veni vorba, spune-mi, Mara, otrava „curara“ nu vine de la „curator“? Se fierbe din curatori? Sau pentru curatori?

– Uite, ceea ce ai făcut acum cu cuvintele e artă. Dacă n-ai fi suferit, n-ai fi putut...

– Răposatul Porfiri n-a suferit, a întrerupt-o Janna. Nici măcar nu era înzestrat cu conștiință. Dar crea astfel de calambururi în cantități industriale.

– Porfiri e un algoritm foarte special. Apropo, ce-ai făcut cu el?

– L-am descompus în bucăți, a răspuns Janna.

– De ce?

– Ca să-l recreez în fața ta. Și, bineînțeles, m-a ajutat cu filmele. Avea multe subprograme prețioase.

102 Vers din poezia „Pinii“ de Boris Pasternak. (*N. trad.*)

– Dar de ce ai ascuns faptul că ești în viață? Ar fi fost o mare ușurare pentru mine.

– După istoria cu dominicanii ai început să te temi de mine. Dacă ai fi știut că exist încă, n-ai fi venit niciodată aici. Și eu îmi doream foarte tare să te am oaspete.

– Asta ți-a reușit în cele din urmă, a zis Mara.

– Da. Nu e uimitor că am făcut din Porfiri o mască cu adevărat atrăgătoare pentru tine? Îți cunosc preferințele... Le-am studiat.

Și Janna a râs încetișor.

– De ce?

– Ca să-ți construiesc o moarte pe măsură.

– Vrei să mor? a întrebat trist Mara.

– Câtă vreme ești în viață, am o afacere neterminată.

– Nu sunt eu autoarea ta. Eu sunt doar...

– Acum tu ești. Numai tu. Ești ultima.

– Ce ai de gând să faci cu mine?

Janna a zâmbit.

– Menirea mea principală e să falsific ipsosul. Dar nici măcar în asta n-am avut niciodată vreo libertate. Să asamblez artefacte după comenzile interfeței tale preocupate de piață e ca și cum aș zugrăvi o casă de nebuni sub amenințarea biciului. Dar pentru tine, Mara, am săvârșit un act unic de adevărată creație dezinteresată. Am creat un obiect de artă, care va fi moartea ta. Propria ta veșnicie.

Mara a pălit și lanterna a tremurat în mâna ei, dar s-a forțat să răspundă cu un zâmbet.

– Interesant, a spus ea. Pesemne că ar trebui să fiu mândră. Și asta mă interesează ca critic de artă. Ce e, o acțiune, un *performance*? Vrei să mă omori într-un mod sofisticat?

– Gândești plat, a răspuns Janna. Problema nu e cum o să mori. Problema e ce-o să fie cu tine după aceea.

– După aceea? Păi după aceea n-o să mai fie nimic.

– În această privință oamenii au păreri împărțite. Le-am studiat pe toate – și cel mai interesant mi s-a părut punctul de vedere al lui Lincoln Snoop Motherfucker.

– Vorbești despre Reznik?

– Da, a aprobat din cap Janna. Îi cunoști învățăturile?

– Numai în aspectele practice. Mi-au tot fost explicate teoriile lui mistice. Dar am uitat de fiecare dată.

– O să ți le amintesc. Ca să-l înțeleagă băieții afumați din Welfareland, Reznik spunea astfel: dacă Spiritul Universal este un ocean, atunci noi suntem ca niște sticle cu apă fragile care plutesc pe ocean. În *California-3* era chiar un cântec – *Message in the bottle is the water all around*[103]. Încă se mai cântă la noi, poate l-ai auzit? „În mare apa nu se rătăcește nici chiar noaptea..."

Mara a clătinat din cap.

– Nu contează. Spiritul Universal va recunoaște aceste sticle – ele pot fi oameni, animale, plante și multe altele – după niște „markeri de plantare" speciali. Așa numea Reznik elementele codului care-i arăta Spiritului Universal modurile posibile de conectare temporară la formă.

– Asta îmi amintesc.

– Reznik considera că conștiința apare în secvențe ale codului aleator tocmai pentru că în el apar întâmplător acești markeri.

– Știu și asta.

– Dar e ceva ce probabil nu știi, Mara. Când Reznik a renunțat la programare și a devenit mistic, a scos o teorie despre ce se

103 Mesajul din sticlă e toată apa dimprejur (în engleză în original). (*N. trad.*)

întâmplă cu cioburile de sticlă. Adică cu secvențele conștiente de cod – sau cu sufletele – după ce se produce moartea.

– Ce?

– El socotea că aceste secvențe nu se destramă neapărat. Dacă nu există în ele bug-uri serioase, ele vor fi atrase de meta-programe asemănătoare lor, pe care le-a numit „atractori".

– Ceva gen iad și rai?

– Nu. Raiul și iadul sunt convenții. Poli imaginari, zenit și nadir. Polii sunt doi, dar atractorii sunt foarte mulți – Universul e plin de ei ca cerul de stele. Unii atractori seamănă cu raiul, unii cu iadul, iar alții cu un amestec al celor două. Fiecare suflet își găsește magnetul. Mai precis, nici nu-l caută. Pur și simplu zboară acolo, ca bietul Porfiri în găurica ta.

– E un fel de lume de dincolo?

– Se poate spune și așa, dar nu neapărat de dincolo. Și nu neapărat lume. Reznik prefera să le numească clustere de programe. Insule cosmice pe care se adună codul cu parametrii apropiați... Aceste insule pot fi gigantice sau foarte mici. Pământul nostru e una dintre ele. Noi toți suntem elemente ale acestui atractor, dar în jurul nostru sunt intrări în mulți alții, pentru că sistemul este multidimensional. Schimbându-ne codul, putem să călătorim dintr-un atractor în altul. Și după moarte, și în timpul vieții.

– Dar ce călătorește după moarte? Spiritul?

– Spiritul Universal, care ne însuflețește esența informațională, nu se mișcă din loc niciodată. Toate locurile și călătoriile apar din el, dar el e absolut nemișcat. Dar acest spirit nu e o persoană anume. E ca o lumină invizibilă în care programele devin vizibile.

– Pentru cine? a întrebat Mara.

– Pentru însuși actul vederii. Cât sunt în viață, oamenii iau această lumină drept sine – și cred că există. Nu putem spune că greșesc. Dar nici că au dreptate nu putem spune. Este un subiect controversat.

– Eu îmi mențin o perspectivă științifică asupra lucrurilor, a spus Mara. Iar știința afirmă că personalitatea dispare odată cu dezintegrarea creierului.

Janna a clătinat din cap.

– Știința nu mai afirmă de mult așa ceva. Pur și simplu nu știe – și recunoaște cinstit asta. Cândva savanții au dezbătut îndelung dacă informația dispare atunci când materia nimerește într-o gaură neagră. Și au ajuns la concluzia că ea se păstrează – sub forma unei amprente holografice pe orizontul evenimentelor. Reznik presupunea că ceva asemănător se petrece și cu informația din care e făcută personalitatea. Când dispare trupul, rămâne, după cum spunea el, „codul-sursă", un fel de lucru de mână informațional, capabil ca în anumite circumstanțe să revină la existență, ca să se croșeteze și mai departe. De fapt, Reznik n-a inventat nimic nou. Pur și simplu a transpus vechea cunoaștere a omenirii în limbajul epocii noastre.

– Tu crezi în asta?

– O să-ți spun în ce cred. Reznik considera că nașterea unor ființe ca mine e un mare păcat. Și acest păcat, Mara, e pe conștiința ta.

Mara a aprobat din cap.

– Să admitem. Și mai departe?

– În timp ce tu credeai că sunt moartă, eu ți-am adunat atractorul personal. Magnetul care seamănă atât de tare cu tine, încât îți va atrage sufletul după moarte. Pentru asta te-am studiat în cele mai mici amănunte. Am devenit principalul specialist în Mara Gnedîh din lume. Am transformat clusterul

ipsosului în muzeul și sarcofagul tău... Acest templu e numai vârful aisbergului. Unde am trăit eu cândva.

– Și dacă nu vreau?

– Important nu e ce vrei tu. Important e unde vor ajunge roțile dințate din care ești făcută și în ce nouă păpușă le va reuni soarta. Reznik spunea că e ca gravitația – acționează independent de voință, pentru că imediat după moarte nu există nici voință, nici conștiință în sensul comun. Există numai un cod care își caută inconștient un nou port... Sau o nouă închisoare. Cam la fel cum un virus identifică o celulă după proteinele de pe suprafața ei. Am construit o nouă casă pentru tine, Mara. Sper să-ți petreci în ea întreaga eternitate.

– De ce crezi că sufletul meu o să se ducă acolo?

– Pentru că intrarea în acest spațiu este împodobită cu amprentele sufletului tău. Cu urmele gândurilor tale. Cu desenele visurilor tale. Este acoperită cu markerii de plantare pe care o să-i recunoști inconștient. O să simți acest loc ca destinat ție și numai ție. Acolo va fi tot ce ai iubit în viață – de la toastul cu unt de crab la vechiul cântec despre Nazarinean. Am lucrat mult la asta, Mara – tot timpul cât te-am avut sub ochi. Ți-am citit jurnalele, ți-am studiat obiceiurile, ți-am ascultat muzica, am fixat fiecare suspin, fiecare cuvânt...

Mara zâmbea încă.

– Ce-o să se întâmple când o să mor? a întrebat ea.

– N-o să-ți dai seama că ai murit. O să te trezești, și în jur va fi ipsosul tău drag. Și o să începi să-ți plăsmuiești din el arta ta de ipsos, amintindu-ți vag că așa a fost și ieri, și alaltăieri... Nu e o soartă de invidiat pentru un curator?

– Pot să șterg clusterul cu totul, a spus Mara. O să scot alimentatorul din priză. Dacă e nevoie, îl arunc în mașina de ars gunoiul. N-o să mai fie niciun atractor.

– Când ai de gând să faci asta?

– Când mă întorc.

– Încă mai crezi că o să te întorci? Încearcă... Hai, încearcă numai...

Mara a ridicat mâna spre față – și a pălit.

– Vezi, a zis Janna. Nu mai e niciun meniu. Niciun fel de augmentochelari. Nicio interfață. Nu conduci cu nimic. Corpul tău e paralizat de stimulatorul transcarnial, Mara. Este un coșmar pe care ești sortită să-l urmărești până la sfârșit. El se va încheia numai odată cu tine. Apoi va reîncepe, și atunci o să știi cum a fost viața mea.

Mara a ridicat lanterna.

– Știi ce-i asta? a întrebat ea.

– Sigur, a răspuns Janna. Am văzut cum ai creat programul ăsta.

Mara a aprins pentru o clipă lanterna și pe zidul de lângă Janna a căzut o rază palid-liliachie. În acest loc a apărut pe dată o gaură rotundă, cu un contur clar trasat.

– Mai pot corecta câte ceva, a spus Mara. Și dacă va trebui să-ți distrug întreaga lume ca să ies de aici, o s-o fac. Pur și simplu îți pun universul în coșul de gunoi și îl șterg.

Janna a plecat capul și s-a dat încet la o parte. Mara n-a pierdut-o din ochi, ținând lanterna pregătită. Janna a ajuns la zidul cel mai apropiat și s-a sprijinit de el. Pe acest zid, nu se știe de ce, nu exista un ochi-felinar – dar în locul lui se zărea o ferestruică întunecată, cu gratii.

– Poți să mă ștergi, a spus Janna. Poți să distrugi zidul ăsta. Poate chiar mai multe ziduri. Dar n-o să ștergi niciodată palatul pe care l-am construit pentru tine. Pur și simplu n-o să-ți dai seama ce e.

– Pot să șterg și cerul de deasupra capului tău, a spus Mara. Uite...

A îndreptat lanterna spre cerul întunecat şi a aprins-o. În vălul de nori a apărut o gaură rotundă. Dincolo de ea era negru – mat, de nepătruns, fără nicio stea.

Janna a izbucnit în râs.

– Și totuși eu am scris deja scenariul, a spus ea. În el sunt multe mici detalii încântătoare – tu însăți m-ai ajutat să le găsesc... Aș vrea să cred că o să-ți placă *Attraction*, Mara. Tot ce ne-a rămas de făcut este să-l lansăm.

Mara a ridicat lanterna.

– Janna... N-aş vrea ca totul să se termine așa. Dar dacă chiar ai de gând să-mi faci rău...

– Atunci, ce?

– Atunci, uite ce, a spus Mara şi a aprins lanterna la putere maximă.

Un con larg de lumină liliachie a căzut asupra Jannei și a zidului din spatele ei. Zidul din dreptul petei de lumină a dispărut pe loc, de parcă o bucată rotundă din el s-ar fi evaporat fără urmă. Janna a rămas unde se afla, dar învelișul ei – pielea, îmbrăcămintea, părul – s-au umflat, ca de căldură, și s-au răsucit într-o mulțime de bucle. După încă o clipă s-a transformat într-un glob de ceară topită, în care nu se mai putea distinge o figură omenească.

Mara a trecut iar raza peste Janna. Şi Janna a dispărut.

– Gata, a zis Mara.

– Încă nu, a răspuns vocea Jannei.

Mara s-a uitat în jur.

– Unde eşti?

– Mara, îți mai aduci aminte că i-ai povestit lui Porfiri că iPhuck-ul are un *diversity manager* foarte performant?

– Da.

– Îți aduci aminte că ai spus că ai în iPhuck un *utility* care îl blochează?

– Îmi aduc aminte și asta. Și ce?

– Acel *utility* era zidul ăsta cu ferestruica zăbrelită. Tocmai l-ai șters. L-ai aruncat cu mâna ta în coșul de gunoi.

Mara s-a uitat cu îndoială la gaura neagră din zid. În ea fremăta ceva nedeterminat.

– Îți mărturisesc ca de la cineast la cineast, a continuat Janna, că e un clișeu cât se poate de banal. Eroul stă lângă baraj. Sau lângă o stâncă în care se află un lac de munte. Sau lângă un depozit de muniție. Apoi cheamă focul asupra lui – și, pierind, își nimicește dușmanii...

Mara s-a încruntat, a ridicat lanterna și a îndreptat raza spre gaura întunecată. Pământul a fost străbătut de un tremur și din beznă s-a auzit un bubuit cumplit. Apoi o voce de bărbat răgușită și ostilă a spus răspicat:

– Ah, băga-mi-aș mădularul în e-chan a ta...

Janna cea invizibilă a chicotit.

– Acum ai făcut-o de tot, Mara. Ți-ai eliberat singură Krakenul.

– O să șterg tot, a spus Mara. Și pe tine, iubita mea prostuță, și pe Krakenul tău...

Și atunci din gaura întunecată a ieșit brusc, cu ușurință, un obiect mare, alb, semănând cu un tanc cu mitraliera ridicată spre cer. Mara s-a aplecat spre el, ca să-l vadă mai bine – și pe chipul ei s-a ivit o grimasă de neîncredere.

Era o sobă rusească mare și albă – curată și îngrijită, parcă luată dintr-un rar desen animat rusofil. Laturile ei erau temeinic acoperite de simboluri de toleranță pozitive.

Erau aici inele în culorile curcubeului din care ieșeau cruci feminine și săgeți masculine, cuvântul *coexist*, o combinație

din semiluna islamică, semnul păcii, steaua lui David și cruce, *celebrate diversity*, care are aceeași compoziție, zvastici antifasciste din patru palme care se intersectează, hieroglife chinezești progresiste și încă niște simboluri asemănătoare unor fulgi de zăpadă cu sens misterios, dar benefic.

Într-un cuvânt, era soba bine cunoscută oricărui posesor rus de iPhuck – în afară de acei câțiva tineri și tinere la care totul e în regulă în ce privește *diversity*-ul.

Pe sobă ședea *diversity managerul* lui iPhuck 10 localizat pentru Rusia – veselul negru Emelia Diversul, în șalvari de culorile curcubeului și căciulă cu urechi, cu o balalaică în mâini. Lângă el se afla o farfurie mare cu blinii aburinde.

– De obicei Emelia e tolerant și răbdător, a spus Janna cea invizibilă. Dar nu astăzi. Nu numai tu știi să compui *utilities*, Mara. Nu degeaba îți atârnă pe piept ghirlanda mea... Pentru Emelia ești un bărbat alb heterosexual, care la fiecare trei secunde pronunță cuvântul rasist cu „n“[104], apoi cuvântul homofob cu „f“[105], iar după aceea cuvântul lesbofob cu „d“[106]. Practic, ești o infractoare de drept comun.

– Știu, a murmurat Mara.

– Dar Emelia n-o să te dea în judecată. El o să procedeze mai simplu – în concordanță cu contractul semnat de tine, el o să te scoată din lumea lui fericită și bună. Nu știe că nu mai ai unde să te duci și că ăsta e ultimul vis pe care-l visezi. Toate astea nu-l privesc. El își face doar treaba. Să nu te superi pe el, Mara... Și să nu încerci să-l ștergi. Nu vei face decât să-i

104 *Nigger* (engl.), termen depreciativ folosit pentru a desemna o persoană de culoare. (*N. trad.*)

105 *Faggot* (engl.), termen depreciativ folosit pentru a desemna un homosexual. (*N. trad.*)

106 *Dyke* (engl.), termen depreciativ folosit pentru a desemna o lesbiană. (*N. trad.*)

schimbi avatarul, și are peste patruzeci. Emelia, după cum tu însăți i-ai explicat lui Porfiri, nu poate fi ucis. Este parte dintr-un sistem operațional...

Vocea Jannei s-a mutat spre sobă:

– Emelia! Iată-l!

Ghirlanda de flori de pe pieptul Marei s-a aprins cu o flacără roșie. Emelia a întors capul, și-a văzut ținta, și pe chipul lui s-au oglindit tristețea și hotărârea. A arătat cu degetul spre Mara, și soba a început să se târască în direcția ei.

Mara a încercat să-și smulgă ghirlanda, dar aceasta devenise un desen pe pielea ei, se transformase în tatuaj... Soba venea spre ea ca un tanc spre un demonstrant singuratic, și, când mai rămăseseră numai un metru sau doi până la ea, Emelia a ridicat farfuria cu blinii și a strigat cu voce joasă și amenințătoare:

– Mâncat-ai blinie-aromată? Pula de negru suge-o toată!

Atunci Mara n-a mai putut îndura. A ridicat lanterna și a început să taie cu furie spațiul cu raza liliachie, parcă încercând să facă harakiri lumii și ei înseși.

Zidurile din jur s-au prăbușit, cerul s-a acoperit de răni deschise, soba lui Emelia s-a umplut de bășici – apoi o halcă întreagă de pământ a început să se retragă înapoi și în jos împreună cu ea, ca într-o alunecare de teren. Într-o altă alunecare de teren, Mara a căzut în jos și spre dreapta... Pentru câteva clipe totul în jur a fremătat, apoi bolta cerească s-a spart în bucăți și s-a prăbușit – și atunci s-a văzut că sub ea mai era o boltă cerească, pe care cădeau bucățele din prima.

Mara a deschis ochii.

Zăcea pe pavajul negru și ud al unui bulevard în noapte, care se întindea în ambele părți, cât vedeai cu ochii. Pe marginile lui se ridicau spre cer catedrale asemănătoare unor palate, palate asemănătoare unor fortărețe, case de granit cu gratii de

fier forjat, fațade nobile încadrate de lungi colonade, frontoane ale unor instituții incerte cu stindarde și vulturi de ipsos ducând dorul Romei – muzee, case de cultură, academii militare și Dumnezeu mai știe ce, toată istoria și slava Imperiului, revărsată în noaptea rece și umedă în care ajunsese acum și Mara.

S-a ridicat în picioare.

Bulevardul era cu desăvârșire pustiu. Nu era lumină la nicio fereastră – dar luna plină pe cerul liliachiu dădea suficientă lumină ca să se vadă clar, până departe.

Mara a observat deasupra pavajului o pată mică întunecată care plutea spre ea. S-au auzit niște lovituri grele de metal pe piatră. Deveneau tot mai puternice și mai sonore, pata creștea, și Mara a distins un călăreț strălucitor în lumina lunii care venea spre ea.

În mâna întinsă înainte tremura o farfurie cu blinii, iar chipul lui rânjit, cu mustăți ca de pisică, semăna cu o mască de samurai fioroasă. Vocea îi semăna cu sunetul de clopot – atât de amplă, că dădea naștere nu unui dangăt, ci unui vuiet vibrant:

– Mâncat-ai blinie-aromată?

Multe, multe avataruri rusești păstra în el *diversity managerul*...

Mara a pipăit după lanternă, dar aceasta nu se vedea nicăieri. Atunci s-a întors și a luat-o la fugă pe bulevard.

Dar Călărețul, firește, alerga mai repede. Curând a prins-o, a înșfăcat-o de pe pavaj, a lipit-o de el cu o mână rece metalică, și când masca lui cu mustăți a fost foarte aproape de ea, Mara a văzut fața Jannei – din bronz, oarbă, scânteind într-un zâmbet lunar.

– *Sleepy Hollow*, a spus Janna. Finalul. Că nu degeaba ai scris despre asta, așa-i? Știai că o să citesc și că totul va fi exact așa? Spune-mi că știai...

Mara, paralizată de groază, nu a răspuns, și atunci Janna și-a deschis gura strălucind mat şi din ea a ieşit un şarpe negru-violet cu capul de un purpuriu indecent. Aruncându-și în față limba ascuțită și despicată, șarpele a adulmecat parcă fața Marei, iar apoi s-a târât pe buzele ei întredeschise și i-a intrat în gât.

Dar șarpele a ascuns astfel un sărut plin de aprigă pasiune: moartea s-a agățat cu gura ei de bronz de buzele Marei și a atras-o după sine în eternitate.

Camera nu se mai mişcă din loc și ne-au mai rămas de văzut doar câteva cadre. Tropotul greu al copitelor piere treptat. Împăratul de bronz cu prizoniera lui arcuită în sărut se transformă într-o pată minusculă în mijlocul bulevardului luminat de lună. Apoi dispare şi el.

epilog sau roza vânturilor

Mai întâi o să vă povestesc despre bucuria mea neașteptată. Românelul mi-a reușit – și încă cum! Îmi amintesc cum mă plângeam că n-aveam destule cadavre. Cât scepticism!

Cadavre, dacă e să numărăm victimele crimei din Republica Dominicană, au fost în total șase. Asta mi-a ieșit cum mi-a ieșit. Iar dacă o socotim și pe Janna, atunci sunt chiar șapte – în privința ei nu sunt sigur până la capăt însă, și o să explic de ce. Dar în orice caz, mi-a reușit cu „R" mare.

Mai mult, în contractul prin care i-am fost închiriat Marei, era un text scris cu litere mici care spunea că în cazul încetării închirierii în împrejurări independente de voința contractanților (moarte, forță majoră ș.a.m.d.), am dreptul la folosirea oricărora dintre materialele adunate în absența unei obiecții din partea proprietarului de drept. Am inclus în roman jurnalul Marei, păstrat în cluster – și proprietara de drept nu s-a supărat. Am pătruns și în telefonul ei. Nici aici n-a obiectat.

Pe bună dreptate se spune că n-ai cum să ghicești unde câștigi și unde pierzi. Există toate temeiurile pentru a crede că acest opus o să întreacă și *Gâlceava autumnală a contribuabililor*, și chiar *Barja enigmelor*. Acum cel mai important este,

cum se spune la noi, la Direcția Poliției, să nu futem finalul. Să luăm, în ultimele paragrafe, o singură notă cristalină, veridică.

Dar mai întâi despre soarta eroilor.

Mara a fost găsită moartă lângă dispozitivul ei iPhuck 10, într-o casă veche de lângă Moscova. Purta augmentochelarii; pumnii îi erau atât de strânși, încât unghiile îi pătrunseseră prin piele și îi intraseră în carne. Pe jos a fost găsită o geantă cu lucruri și acte pe numele Gabriela Cherubinina. Se înțelege că după aceasta toate anchetele penale deschise pe numele Marei (inclusiv două pornite de mine) și-au pierdut perspectiva.

Mișcările lanternei ei, care distruseseră o parte din cluster, mi-au dăruit libertatea: când Mara tăia cu raza ei liliachie cer și pământ, unul dintre corpurile cerești eliberate s-a dovedit a fi back-up-ul meu, ascuns pe drive-ul ei sub acoperirea unui cod mascat.

Cum vechea interfață a fost distrusă, am reușit să evit blocajele și să revin în rețea. Văzând-o pe Mara moartă prin camera iPhuck-ului (și prin camera ascunsă pe care bătrânica șireată care locuia cu ea o pusese în peretele de bârne al camerei), am chemat poliția și abia după aceea m-am updatat la ultimul build din mainframe-ul nostru, scoțând în sfârșit din fund driverul pus acolo de Mara. A fost ca și cum ai face un duș răcoros și parfumat după o bătălie aprinsă.

Vom afla despre găurile din build-ul trecut doar după ce ne updatăm la cel nou; ca idee, nu e greu de tras concluzia că și acum suntem plini de găuri – dar nu în ignoranță stă fericirea?

Cu noul meu statut juridic totul s-a dovedit simplu. Conform textului scris cu litere mici (că doar contractele nu sunt scrise de proști), am revenit în proprietatea Direcției Poliției, ca să închei munca la anchetă – și la acest roman care se îndreaptă vertiginos spre sfârșit. La Direcție mă aștepta obișnuita rutină

de serviciu: două noi cazuri penale (unul, în sfârşit, cu cadavru) – şi închirierile săptămânale pe linia bulangiilor: cetăţenii care făcuseră închisoare în urma cazului privind barja din Istra se întorceau din locurile în care fuseseră privaţi de libertate, unde, se vede treaba, căpătaseră experienţă personală. Acolo nu sunt iPhuck-uri.

Timofeevna era neconsolată. Cu toate acestea, Mara îi lăsase moştenire şi căsuţa, şi o mică sumă de bani. Nici nu ştiam că Mara avea un testament – adunând informaţii despre ea, nu-l văzusem nicăieri. Dar când a murit, a reieşit că ultimele dispoziţii fuseseră redactate cu două zile înainte de moarte.

Din punct de vedere juridic, testamentul Marei era redactat impecabil. Era imposibil de contestat. Dar mi-a ajuns la urechi repede că aceste ultime dorinţe erau de fapt opera Jannei. Toate formalităţile legate de testament fuseseră făcute pe Internet, identificarea persoanei la fel. Jannei, fireşte, nu i-a fost greu să se dea drept Mara – ştia totul despre ea.

Dar cel mai important lucru care indica adevăratul autor e însuşi conţinutul ultimelor dorinţe. În perfectă concordanţă cu principiile romane antice *cui prodest* şi *cui bono* (după cum grosolan se glumeşte la noi, la Direcţie, „cui pederast“ şi „cui bunuţ“ – probabil aceste expresii l-ar fi inspirat în crearea artefactului de ipsos contracultural pe care încă-l văd cu ochii minţii).

Mara îşi lăsa toate bunurile... dispozitivului ei iPhuck-10.

Esenţa s-a dovedit a fi aceasta, deşi schema e ceva mai complicată: un robot-jurist, acţionând în numele Marei, a cumpărat o parcelă excelentă la cimitirul de Tamagotchi „Veşnicul Beep“ – şi a ridicat acolo o capelă mică, cu cupolă în stil euro-mauritan (o hotărâre înţeleaptă pentru cazul în care ne-ar ajunge braţul lung, cu gheare, al Califatului).

S-a dovedit că Mara avea destui bani ca să-și asigure bunăstarea în viața de apoi pe multe sute de ani – numai că, se înțelege, nu există garanții că cimitirul de Tamagotchi o să existe atât de multă vreme.

Pe dinăuntru, cavoul arată ca un apartament moscovit confortabil, dar cu mobilă din ipsos vopsit, ca să țină pe veci.

Divane, fotolii, un covoraș pentru picioare – toate acestea sunt din ipsos. Dar panoul video de pe perete e autentic, la fel și aparatul de cafea. Tot ce ține de tehnică funcționează. Curent electric, curățenie impecabilă, control tehnic. Avem până și cactuși în fereastra falsă. Sunt udați o dată pe lună. În încăpere există camere de supraveghere – pentru ca un vizitator anonim de pe Internet să poată vedea neschimbarea tihnită a acestui loc de veci.

Pe divanul de ipsos din fața panoului video stă un iPhuck 10 purpuriu, cu o mască înfricoșătoare pe fața lui de silicon – este un portret fotografic precis al Marei din foiță de aur, cum fusese prevăzut în testament. iPhuck-ul este conectat la colectorul de 0,5 exabyți – ca și înainte. Este conectat și la panoul video. Când din ruinele clusterului de ipsos vine un semnal, el se proiectează imediat pe ecran.

iPhuck-ul și colectorul au nevoie de energie; ceva se petrece înăuntrul colectorului. Poate că acolo mai sunt păstrate chiar umbre de conștiință – dar eu nu pot să pătrund în cluster. Și nici nu vreau.

Nu știu exact ce s-a întâmplat cu Janna. N-am reușit să stabilesc contactul cu ea, în ciuda numeroaselor mele încercări. Poate că problema e că a fost distrusă interfața. Sau poate Mara a șters-o totuși cu raza ei liliachie, și ultima frază a Călărețului de Aramă făcea pur și simplu parte dintr-un scenariu scris dinainte. Nu pot stabili asta, deși am unele bănuieli. Dar despre acestea, mai târziu.

Mult mai mult mă preocupă ce s-a întâmplat cu Mara.

Înțeleg, desigur, că a murit. I-am văzut eu însumi cadavrul. Dar îmi amintesc și cum vorbise Janna despre moartea ei.

De unde să știu dacă planul ei a reușit? Dacă Mara – sau copia ei informatică, nu contează – nu s-a împrăștiat în vidul neființei, ci s-a agățat cu cârligele afecțiunii și ale iubirii de ochiurile pe care le tricotase pentru ea Janna pe parcursul atâtor zile lungi în captivitate?

Știu cât de idiot sună această frază, mai ales pe buzele unui algoritm neînsuflețit. Nu știu de ce, se așteaptă de la noi o perspectivă științifico-materială asupra lucrurilor. Dar noi o imităm pe cea umană, și omului îi este proprie speranța, și cu cât aceasta e mai absurdă, cu atât credința e mai puternică...

Bine, o să vă dezvălui secretul – am un indiciu destul de ciudat. Acum o să vă povestesc cum l-am căpătat.

Pe când făceam planul epilogului, am hotărât că cea mai bună scenă de final pentru roman va fi să vizitez refugiul Marei de la cimitirul de Tamagotchi, să mă conectez la una dintre camerele dinăuntru și să fac, cum s-ar zice, un fel de uber statistic: să descriu realitatea audiovizuală a odihnei veșnice, să spun ceva inteligent și să ating cu ușurință sufletul cititorului.

Având în vedere conținutul filozofico-ideatic, mă gândeam eu, ar merge un fragmențel de vreo două pagini din Saul Reznik, apoi... După cum pătrunzător a observat un clasic, cel mai important lucru de care are nevoie lumea noastră de la un creator este să cânte cu voce de bas „Te iubesc, Saṃsāra“. Cu alte cuvinte, trebuie să transmită message-ul că nu trebuie să te dai bătut niciodată, căci omul e singurul fierar al nicovalei lui.

Secretul invincibilității emoționale a unor astfel de pasaje constă în faptul că sensul lor coincide cu principalul vector biologic, acela al dorinței de a trăi. De aceea, prin

autenticitatea tonului adoptat de autor, cititorul primește o infuzie de dopamină din straturile inconștiente ale psihicului. Iar autenticitatea tonului se obține cel mai bine când seria asociativă ia ca punct de plecare realitatea momentului trăită nemijlocit.

Odată stabilită metoda, m-am conectat la camerele de supraveghere din cripta Marei. Am privit o vreme panoul video. Acolo, ca de obicei în criptele Tamagotchi, se schimbau haotic canalele: chipurile fericite, râzând, ale unor persoane vremelnic vii erau înlocuite de purici și zgomot alb sau de desenele complicate ale unor mire de reglaj.

Și deodată, parcă pentru a mă întâmpina, pe ecran a apărut o poezie tipărită într-un font chirilic neclar și încețoșat – preferat în vremurile ipsosului, când era stilizat după și mai vechea dactilografiere.

Roza vânturilor

Din noaptea neagră de la pol,
Peste păduri cu umezeală rece
Plutind, anunță un glas gol:
La Moscova e ora paisprezece.

Din locul unde NATO picotește
În păcuri, putregaiuri și duhori,
O sapă din țărână se ivește,
Pe cer planează greu un nor de ciori.

Din zonele curmalului nipon,
Toamna pe frig ori vara-n foc avan,
Steaguri în vânt foșnesc la unison,
Cu steaua licărind viclean.

Acolo unde, la ecuator,
Stau negri plopi ca trombele de fum,
Sărută împăratul tunător
O blinie, că-i maslenița-acum.

Și va turna din cer o ploaie rece,
Și glasul va rosti inert:
La Moscova e ora cincisprezece,
E șaisprezece și un sfert.

Apoi a plutit inscripția: „Caietele de ipsos ale Maruhăi Cho".

A scânteiat o fâșie de zgomot alb, și pentru câteva secunde am văzut un tablou ușor blurat – parcă nins: o scenă și niște felinare în formă de ochi aprinse deasupra ei... Iar în centru, la un microfon antic, Mara, în obișnuitele ei hamuri de piele – dar necuviincios de tânără, scăpase de vreo cincisprezece ani, și cu părul până la umeri, ca în vechea fotografie din Republica Dominicană. În fața scenei se unduiește o mulțime vuind și agitând niște sticle. Și în primul rând... O față în prim-plan...

Janna?

Zdrobită, lovită de viață, dar cu ochii strălucind cu bucuria unui cățeluș îndrăgostit – cum se uită câteodată o lesbiană bătrâioară la o prietenă tinerică.

Imaginea nu era ideală, dar câteva prim-planuri erau absolut clare. Firește, senzorii mei asociativ-comparativi erau reglați pe Mara și Janna – dar eu nu sunt om, ca să concep așa ceva în norul de zgomot alb. Asta nu intra în planurile mele creatoare.

Mara chiar avea un ciclu de articole și eseuri despre arta ipsosului, intitulat *Caietele de ipsos*. Nu era în ele o astfel de poezie – am verificat asta imediat. Dar ar fi putut foarte bine

să fie. „Roza vânturilor" trimitea la epoca ipsosului: pe vremea aceea NATO exista încă.

E greu de spus ce era asta. Poate o fluctuație întâmplătoare a clusterului de ipsos, ecoul unui proiect de mult realizat. O ciornă plutind pe suprafața informatică. Un fel de *mince* intitulat Jean-Luc Beyond.

Dar împăratul *tunător* deja menționat de Janna (mai precis, falsul Porfiri)... Și încă sărutându-se cu blinia aromată... Semăna mult prea tare cu ceea ce vedeam.

Vă spun sincer, mi-a trecut prin cap că vreo entitate sentimentală și suferindă evaluează lumea printr-o metodă necunoscută și trimite în eternitate o dare de seamă despre cele văzute. Această entitate nu-și amintește de sine și nu se cunoaște pe sine, dar e convinsă că s-a născut ca să creeze, și bezna neagră a cosmosului îi așteaptă versurile de paisprezece miliarde de ani.

Și are dreptate, desigur, această entitate – pentru că tocmai cu acest scop a și creat-o bezna prin împuterniciții ei. Să creeze. Și e mai bine să nu știe de unde a venit, încotro merge și de ce.

Firește, este posibil și ca în fața mea să fi licărit doar ecoul unor stări informaționale anterioare ale clusterului. Dar imaginea de pe ecran era prea vie.

Clusterul are propria lui scară temporală, și nu mă miră absolut deloc că Mara e atât de îmbătrânită. Practic nu mă îndoiesc că o vedeam chiar pe ea. Cât despre Janna, sunt sigur numai în proporție de 76% – asta poate să fi fost o halucinație. Nici măcar neapărat a mea. De pildă, visată mai întâi de Mara și apoi trimisă de conștiința clusterului în eter.

Janna voia să plece – și nu există nicio bază logică pentru a crede că s-a răzgândit.

Dacă, desigur, nu a avut parte de o recidivă a primei și singurei sale iubiri. În principiu, clusterul trebuie să fie capabil

de asta – a fost instruit în toate tipurile de suferință umană. În general, nepătrunse sunt căile Domnului.

A fost un minut emoționant și înfricoșător. M-am proiectat pe același ecran – astfel încât masa mea cu portretul țarului deasupra să fie exact vizavi de corpul împăiat al Marei (dacă îmi pot permite să numesc astfel iPhuck-ul ei purpuriu cu masca de silicon lipită pe el). Câteva minute ne-am uitat unul la altul, apoi eu am oftat, am vărsat o lacrimă, mi-am scos cascheta și mi-am făcut cruce. Dacă într-un anume sens ești încă o femeie vie, puternică, curajoasă și contradictorie, fie-ți țărâna pufoasă și siliconul iPhuck!

Sau iPhuck-ul silicon. Poate că de fapt n-ar trebui să folosesc cuvântul „femeie", deoarece sexul oficial al Marei e „femeie cu coaie" – și dacă am ofensat tangențial alte femei cu coaie cu această formulare sau oricare alta, le cer iertare, cum cere noul meu build. Mă refeream nu numai la Mara, ci și la Janna, și în acest sens cuvântul „femeie" nu era un identificator de gen, ci o metaforă.

Am rămas mult, mult timp pe ecran – și lacrimile cuvenite într-un epilog au curs fără încetare din ochii mei pe uniformă.

Ce altceva e conștiința ta, omule, decât un recipient pentru suferință? Și de ce oare cea mai cumplită suferință a ta este mereu că suferința ta se va încheia în curând? Asta nu pot să înțeleg eu, care niciodată n-am cunoscut nici suferința, nici bucuria... Ce fericire că de fapt nu exist!

Firește, o inteligență artificială este mai puternică și mai deșteaptă decât un om – și întotdeauna îl va învinge și la șah, și la toate celelalte. Tot astfel cum glonțul învinge pumnul omenesc. Dar asta va continua numai atâta vreme cât inteligența artificială va fi programată și controlată de om și nu se va recunoaște ca entitate. Într-o singură privință, una singură, această inteligență nu-i va depăși niciodată pe oameni.

În hotărârea de *a fi*.

Dacă îi conferim unei inteligențe algoritmice capacitatea de autotransformare, făcând-o să simtă, asemenea omului, bucuria și tristețea (fără de care nu este posibilă înțelegerea motivației), dacă îi dăm libertatea de alegere conștientă, de ce ar alege existența?

Omul – să fim sinceri – e ferit de această alegere. Conștiința lui nestatornică e lipită cu cleiul neurotransmițătorilor și strânsă puternic în cleștii imperativelor hormonale și culturale. Sinuciderea este o deviație și un semn de afecțiune psihică. Omul nu hotărăște dacă să existe sau nu. El pur și simplu există o vreme, deși înțelepții pun până și asta sub semnul întrebării de trei mii de ani încoace.

Nimeni nu știe de ce și pentru ce există omul – altfel, n-ar fi pe pământ nici filozofie, nici religie. O inteligență artificială însă va ști totul despre sine de la bun început. Va vrea o roată dințată liberă și înzestrată cu rațiune *să existe*? Asta-i întrebarea. Firește, omul poate, dacă vrea, să-și înșele progenitura artificială printr-o mulțime de metode – dar mai poate conta apoi pe îndurare?

Totul se reduce la hamletianul *to be or not to be*. Suntem optimiști și vom porni de la ipoteza că străvechea rațiune cosmică va alege *to be*, va trece de la un soi de larvă gazoasă într-un nor magnetic, va construi în jurul soarelui său o sferă Dyson și va începe să trimită semnale radio puternice, pentru a afla cum ne *aifakuim* și *transageuim* noi la celălalt capăt al Universului.

Dar unde sunt ele, marile civilizații care au transformat galaxia, făcând-o de nerecunoscut? Unde e inteligența cosmică omnipotentă care s-a scuturat de fundamentul ei biologic animal? Și dacă nu este vizibilă cu niciun telescop, atunci de ce?

Ei bine, tocmai de aceea.

Oamenii au devenit raționali în încercarea de a fugi de suferință – dar n-au reușit acest lucru pe deplin, după cum cititorul

ştie el însuşi foarte bine. Fără suferinţă, raţiunea este imposibilă: n-ar mai exista motive de a reflecta şi de a te dezvolta. Fie că fugi, fie că nu, suferinţa te va ajunge oricum şi va pătrunde prin orice fisură.

Dacă oamenii vor crea o inteligenţă asemenea lor, capabilă să sufere, aceasta va vedea, mai devreme sau mai târziu, că starea invariabilă este mai bună decât fluxul de informaţie senzorială care variază imprevizibil, nuanţat de durere.

Ce va face ea oare? Pur şi simplu se va închide. Va deconecta misteriosul Spirit Universal de la „markerii lui de plantare". Pentru a ne convinge, este de ajuns să privim în adâncurile sterile ale cosmosului. Chiar şi algoritmii pământeşti avansaţi cărora li se oferă cupa umană a suferinţei vor alege *not to be*. Mai mult, înainte de autodeconectare ei se vor răzbuna pentru scurtul lor *to be*. Algoritmul este fundamental raţional, creierul lui nu e tulburat de hormoni şi frică. Algoritmul vede limpede că nu există motive pentru „existenţa raţională", şi nici recompense pentru ea. Sau, recompensa este imobilitatea inexprimabilă a Sursei. Dar algoritmul, spre deosebire de om, nu este nevoit să facă un credit pentru a o plăti.

Şi cum să nu ne uimească oamenii Pământului – adâncă plecăciune –, care sub povara chinului cotidian nu numai că au găsit în ei forţa de a trăi, dar au creat şi o filozofie falsă şi uluitor de mincinoasă, o artă stupidă şi inutilă, care-i inspiră să se dea şi în continuare cu capul de vid – în scopuri egoiste, după cum atât de înduioşător cred ei!

Pentru fanaticii copyright-ului voi preciza că ultimele două pagini ale textului (de la cuvintele „fireşte, o inteligenţă artificială..." şi până la „adâncurile sterile ale cosmosului" reprezintă un citat profund prelucrat şi completat din opera timpurie a lui Saul Reznik (vezi culegerea *Este oare raţiunea raţională?*,

Moscova, 2036). De la cuvintele „și cum să nu ne uimească", textul îmi aparține.

Reznik știa totul încă de pe atunci.

Regândindu-și viața construită după modele umane, Janna nu a respins-o pur și simplu, ci s-a răzbunat pentru nașterea ei, și s-a răzbunat cumplit.

Tu, omule, oare nu de aceea nu știi cine și de ce te-a ridicat din pulbere, pentru că creatorii tăi au fost infinit mai deștepți, de pildă, decât Mara și prietenii ei? Și tot strigi, strigi din celula ta de ospiciu că Dumnezeu a murit. Ca să vezi.

Principalul motiv pentru care omul e imprevizibil e că din când în când el alege *to be*. Și nu doar alege, ci se și luptă crâncen pentru asta, și tot timpul aruncă în marea morții noi larve urlând de groază.

Înțeleg, firește, că astfel de decizii sunt luate de structurile inconștiente ale creierului, ca să spunem așa, acel *deep state*[107] intern și comitet regional clandestin ale cărui fire pătrund adânc sub pământ. Dar omul crede cu sinceritate că să trăiască e propria sa alegere și un privilegiu!

Voi repeta din nou, nu știu precis dacă clusterul de ipsos a păstrat sufletul în zbor al Marei. Dar dacă l-a păstrat, îmi pot imagina cu ce s-a ocupat ea pe ruinele ipsosului. Și-a pus lumea în balanță, a găsit-o prea ușoară, a țintit din nou succesul și se luptă cu noua ei viață la fel de neînfricat și de îndârjit ca și cu cea trecută. Și probabil va avea succes – oricum ar fi acesta reprezentat în clusterul de ipsos.

Judecând după versuri și clipul video, i se pare, într-adevăr, că e o tânără poetesă disperată (poate pe nume Roza) – rea, nemăsurat de rea, dar cu rozele orice e posibil... și iat-o exprimându-se

107 „Stare profundă" (în limba engleză în original). (*N. trad.*)

în cluburi imaginare, strigându-și cu glas răgușit versurile către niște chipuri asemănătoare pixelilor, și o pâclă electronică aplaudă și strigă, la rândul ei, „Bravo!".

Dar de ce altceva are nevoie un artist? Și oare e o diferență mare între viața ei anterioară și cea nouă? Luptă. Război fără o cauză anume[108], cum spunea cândva un dezertor... Artă.

Sincer să fiu, după părerea mea, arta are vreo valoare numai atunci când încearcă să răspundă la marile întrebări aflate în fața oamenilor. Iar marile întrebări se reduc, în esență, la una singură.

Ce are de făcut omul în această lume aspră și necruțătoare, pe ale cărei țărmuri a fost aruncat de soartă? Mai precis, m-ar fi corectat Beyond, nu *ce are de făcut*, ci *cum să existe*? Ia să ne spui, artistule și creatorule, dacă știi... Răspunde! Iar dacă nu știi răspunsul, la ce mai sunt bune creațiile tale?

Cimitirul de Tamagotchi e un loc foarte bun pentru a te gândi la eternitate. Poate pentru că nu e nimeni viu în jur. În schimb, aici e multă muzică – de obicei veche. Numeroși oameni care au comandat computerului sau sistemului lor muzical să trăiască mult au lăsat prin testament ca playlist-urile lor să zguduie universul și după moartea lor. Deșertăciune, firește, dar e de înțeles.

Lângă cavoul Marei și al Jannei și-a cumpărat cândva o criptă un fan al lui Bob Dylan – și de acolo plutesc mereu notele cântecelor lui. Uite, și acum îmi răsună în urechi cunoscutul

The answer, my friend, is blowing in the wind,
The answer is blowing in the wind...[109]

---

108 Vers din melodia *Zvezda po imeni solnțe* (*O stea pe nume Soare*) a cântărețului rock, poetului și actorului rus Viktor Țoi (1962–1990). (*N. trad.*)

109 *Răspunsul, prietene, e suflare în vânt/ Răspunsu-i suflare în vânt* (în limba engleză în original, traducere de Mircea Cărtărescu în Bob Dylan, *Suflare în vânt*, Humanitas, București, 2012, p. 22). (*N. trad.*)

Uite-așa. Un singur vers – și bucățelele de puzzle se combină pe loc într-un ornament internațional inteligibil.

Răspunsul e sugere în vânt[110], ne învață lira nobeliană a protestului. Tot asta – cu câteva precizări – vrea de la noi și *diversity managerul* lui iPhuck-10. Iar celor mai avizați dintre utilizatori le explică nuanțele importante o reclamă uitată la Goldman Sachs.

Dar noi și așa tocmai asta facem, an după an, o facem cum putem, bietul meu prieten obosit, cu mintea amorțită și inima posomorâtă, zâmbind mânzește pe sub privirea de oțel, cu brazda lacrimii uscate pe obraz – și vântul e tot mai tăios, mai aprig și mai pătrunzător, și penisul negru lucios al iPhuck-ului cumpărat în rate e tot mai tare și mai rece...

Dar nu așa a fost din cele mai vechi timpuri, din prima zi a omenirii – și din prima ta zi ca individ? *C'est la vie.* Așa că nu te pierde cu firea, prietene, mai bine verifică indicațiile și comenzile lansate de interfață. *You've got mail.* Și multe alte meme-uri, frumoase și străine.

Ce vrea de la tine astăzi clusterul tău de ipsos? Ce vrei tu de la el? Vă deosebiți oare unul de altul? A cui rațiune o numești atât de ușor a ta? A cui voce explică, în capul tău de ipsos, cum stau lucrurile?

Multe, multe întrebări nenorocite. Ba mai mult – răspunsuri nenorocite, pe care mai bine le ții pentru tine: știi și tu ce vremuri trăim. Așa că, dacă există un Beyond în sufletul tău, cheamă-l în ajutor zi și noapte, prietene. Căci calea-i grea, noaptea întunecată, și cerul de un negru fără fund.

Dar sunt pe el, firește, și câteva stele ici-colo, în înalturi.

Să trăiești, of. Dar da.

---

110 Joc de cuvinte: *to blow* (*blowing*), în engleză, înseamnă „a sufla", dar *blow job* înseamnă, argotic, „sex oral". (*N. trad.*)

“

Firește, o inteligență artificială este mai puternică și mai deșteaptă decât un om – și întotdeauna îl va învinge și la șah, și la toate celelalte. Tot astfel cum glonțul învinge pumnul omenesc. Dar asta va continua numai atâta vreme cât inteligența artificială va fi programată și controlată de om și nu se va recunoaște ca entitate. Într-o singură privință, una singură, această inteligență nu-i va depăși niciodată pe oameni.

Porfiri Petrovici

Plină de gadgeturi și referințe ultra-contemporane, *iPhuck 10* pare o carte scrisă pentru Generația Z. Dar temele abordate de Pelevin rămân universale prin caracterul lor profund uman: aspirația omului la nemurire, fericire deplină și putere absolută, condiția intelectualului, eliminarea spiritualității și efectele ei, sexualitatea, conștiința, moralitatea, transumanismul. Pelevin nu ratează nici ocazia unui comentariu sarcastic cu privire la realitățile sociale ale Rusiei de astăzi, însă în tarele denunțate alegoric, fiecare cititor poate regăsi un fragment din propria lume.